

ព្រះ  
ព្រះបិតាបិតា

និង

សេចក្តីប្រកាសសាខ្មែរ

អភិបាលបិតា

បណ្ឌិត បឋមភាគ

៩៤



ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

ព.ស ២៥១០

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានសូត្រ បរិមោ ភាគោ

ឧមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មាតិកានិក្ខេបវិវា(១)

[ ១ ] ហេតុប្បដ្ឋានោ អារម្មណប្បដ្ឋានោ អនិ-  
បតិប្បដ្ឋានោ អនន្តរប្បដ្ឋានោ សមនន្តរប្បដ្ឋានោ  
សហជាតប្បដ្ឋានោ អក្ខមក្ខប្បដ្ឋានោ និស្សយប្ប-  
ដ្ឋានោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋានោ បុរេជាតប្បដ្ឋានោ បច្ឆា-  
ជាតប្បដ្ឋានោ អាសវនប្បដ្ឋានោ កុម្មប្បដ្ឋានោ វិចា-  
តប្បដ្ឋានោ អាហារប្បដ្ឋានោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានោ ឈា-  
នប្បដ្ឋានោ មត្តប្បដ្ឋានោ សម្បយុត្តប្បដ្ឋានោ វិប្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋានោ អត្ថិប្បដ្ឋានោ នត្ថិប្បដ្ឋានោ វិគតប្បដ្ឋា-  
នោ អវិគតប្បដ្ឋានោ ។

បច្ចយវិភង្គវិវា(២)

[ ២ ] ហេតុប្បដ្ឋានោតិ ហេតុ ហេតុសម្បយុត្ត-  
កោនំ ធម្មានំ តំសម្មាសម្ពុទ្ធានាមញ្ញ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋា-  
នោ ធម្មានោតិ ។

១ ឃ. បច្ចយុទ្ធសោ ។ ២ ឃ. បច្ចយនិទ្ធសោ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បរិមភាគ

សូមមេត្តាព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

មាតិកានិក្ខេបវិវា:

[ ១ ] ហេតុប្បដ្ឋាយ អារម្មណប្បដ្ឋាយ អនិបតិប្បដ្ឋាយ អនន្តរ-  
ប្បដ្ឋាយ សមនន្តរប្បដ្ឋាយ សហជាតប្បដ្ឋាយ អក្ខមក្ខប្បដ្ឋាយ និស្ស-  
យប្បដ្ឋាយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ បុរេជាតប្បដ្ឋាយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ  
អាសវនប្បដ្ឋាយ កុម្មប្បដ្ឋាយ វិចាកប្បដ្ឋាយ អាហារប្បដ្ឋាយ ឥន្ទ្រិយ-  
ប្បដ្ឋាយ ឈានប្បដ្ឋាយ មត្តប្បដ្ឋាយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋាយ អត្ថិប្បដ្ឋាយ នត្ថិប្បដ្ឋាយ វិគតប្បដ្ឋាយ អវិគតប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចយវិភង្គវិវា:

[ ២ ] ពាក្យថា ហេតុប្បដ្ឋាយ បាទដល់ហេតុ ជាបច្ច័យ  
នៃតួកធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុផល នៃតួករូបដែលគាំទ្រឡើងអំពី  
ធម៌នោះផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[ ៣ ] អាម្ពណប្បច្ចយេនិ រូនាយននំ ចត្តវិញ្ញាណ  
 ណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ សន្តាយននំ សោភវិញ្ញាណាតតុយា  
 តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ច-  
 យោ កន្តាយននំ យានវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្ត-  
 កាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រសា-  
 យននំ ជិត្តវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា  
 ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋព្វាយននំ  
 កាយវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ  
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូនាយននំ សន្តាយននំ  
 កន្តាយននំ រសាយននំ ដោដ្ឋព្វាយននំ មេវោតតុយា  
 តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ច-  
 យោ សព្វេ ធម្មា មេវោវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្ត-  
 កាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ  
 យំ ធម្មំ អាត្ត យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តចេត-  
 សិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ  
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[ ៣ ] ពាក្យថា អាម្ពណប្បច្ច័យ បានដល់រូបាយននៈ ជា  
 បច្ច័យ នៃចត្តវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយចត្តវិញ្ញាណ-  
 ធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ សទ្ធាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃ  
 សោភវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោភវិញ្ញាណធាតុ  
 នោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ កន្តាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃយាន-  
 វិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណធាតុនោះផង  
 ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ រសាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃជិត្តវិញ្ញាណាតតុផង  
 នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិត្តវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណ-  
 ប្បច្ច័យ ដោដ្ឋព្វាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួក  
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្ប-  
 ច្ច័យ រូបាយននៈ សទ្ធាយននៈ កន្តាយននៈ រសាយននៈ ដោដ្ឋព្វ-  
 យននៈ ជាបច្ច័យ នៃមេវោតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមេវោ-  
 តតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ធម៌ទាំងពួង ជាបច្ច័យ នៃ  
 មេវោវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមេវោវិញ្ញាណធាតុ  
 នោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ពួកធម៌ណា ៗ ប្រាសាទមិណា ៗ  
 ហើយកើតឡើង ពួកធម៌នោះ ៗ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌  
 នោះ ៗ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ។

[ ៤ ] អធិបតិប្បច្ចយោតិ ធន្ទានិបតិ ធន្ទសម្មយុត្ត-  
 កានំ ធន្ទានំ តំសមុដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិយាធិបតិ វិយសម្មយុត្តកានំ  
 ធន្ទានំ តំសមុដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ចិត្តានិបតិ ចិត្តសម្មយុត្តកានំ ធន្ទានំ តំស-  
 មុដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិម័-  
 សានិបតិ វិម័សសម្មយុត្តកានំ ធន្ទានំ តំសមុដ្ឋាន-  
 នានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ យំ  
 ធន្ទំ កុំ កត្តា យេ យេ ធន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្ត-  
 ចេតសិកា ធន្ទា តេ តេ ធន្ទា តេសំ តេសំ  
 ធន្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[ ៥ ] អនន្តរប្បច្ចយោតិ ចក្កុវិញ្ញាណនាគុ តំ-  
 សម្មយុត្តកា ច ធន្ទា មហេនាគុយា តំសម្មយុត្ត-  
 កានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហេ-  
 នាគុ តំសម្មយុត្តកា ច ធន្ទា មហេវិញ្ញាណនាគុយា  
 តំសម្មយុត្តកានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 សោតវិញ្ញាណនាគុ តំសម្មយុត្តកា ច ធន្ទា មហេ-  
 នាគុយា តំសម្មយុត្តកានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន

[ ៤ ] ពាក្យថា អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ធន្ទានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែ  
 ត្នកធមិ ដែលប្រកបដោយនន្តរផង ខែត្នករូបដែលកើតអំពីនន្តរនោះផង  
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិយាធិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្នកធមិដែលប្រកបដោយ  
 វិយៈផង ខែត្នករូបដែលកើតអំពីវិយៈនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ  
 ចិត្តានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្នកធមិដែលប្រកបដោយចិត្តផង ខែត្នករូបដែល  
 កើតអំពីចិត្តនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិម័សានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្នក  
 ធមិដែលប្រកបដោយវិម័សផង ខែត្នករូប ដែលកើតអំពីវិម័សនោះផង  
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ត្នកធមិណាវ ធ្វើឲ្យធមិណាវ ឲ្យជាវិភាព  
 ហើយកើតឡើង ត្នកធមិនោះ គឺចិត្តចេតសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខែត្នកធមិ  
 នោះ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[ ៥ ] ពាក្យថា អនន្តរប្បច្ច័យ បានដល់ចក្កុវិញ្ញាណនាគុ ត្នក  
 ធមិ ដែលប្រកបដោយចក្កុវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមហេនាគុ  
 ផង ខែត្នកធមិដែលប្រកបដោយមហេនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ  
 មហេនាគុក្តី ត្នកធមិ ដែលប្រកបដោយមហេនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ  
 ខែមហេវិញ្ញាណនាគុផង ខែត្នកធមិ ដែលប្រកបដោយមហេវិញ្ញា-  
 ណនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សោតវិញ្ញាណនាគុក្តី ត្នក  
 ធមិ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមហេនាគុផង  
 ខែត្នកធមិ ដែលប្រកបដោយមហេនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

បច្ចុយោ មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-  
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្ត-  
 រម្បច្ចយេន បច្ចុយោ យោវិញ្ញាណធាតុ តំសម្ប-  
 យុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-  
 នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ មនោ-  
 ធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណធា-  
 តុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន  
 បច្ចុយោ ជីវ្ហិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា  
 មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្ត-  
 រម្បច្ចយេន បច្ចុយោ មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា  
 ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ  
 ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ កាយវិញ្ញាណ-  
 ធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំ-  
 សម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ  
 មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណ-  
 ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន  
 បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិ-  
 មាធំ កុសលាធំ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ

មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែម-  
 នោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះ  
 ផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ យោវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ  
 យោវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រ-  
 កបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌  
 ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែ  
 ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ  
 ជីវ្ហិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយជីវ្ហិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជា  
 បច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង  
 ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុ  
 នោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ  
 មនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ កាយវិញ្ញាណធាតុក្តី  
 ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោ-  
 ធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរ-  
 ម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ  
 ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ  
 នោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ៗ ជាបច្ច័យ ខែ  
 ពួកកុសលធម៌ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ៗ

បច្ច័យវិភង្គកថា

បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា  
 អព្យាកតានំ ធម្មានំ អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ  
 បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា  
 អកុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បុរិមា  
 បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អព្យាកតានំ  
 ធម្មានំ អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-  
 កតា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អព្យាកតានំ ធម្មា-  
 នំ អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-  
 កតា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា កុសលានំ ធម្មានំ  
 អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា  
 ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អកុសលានំ ធម្មានំ  
 អនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ យេសំ យេសំ ធម្មានំ  
 អនន្តរា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តុចេតសិកា  
 ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អនន្ត-  
 រប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោតិ ។

(៦) សមនន្តរប្បដ្ឋយោតិ ចតុវិញ្ញាណនាគុ  
 តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោនាគុយា តំសម្ប-  
 យុត្តកាធាតុ ធម្មានំ សមនន្តរប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ

បច្ច័យវិភង្គកថា

ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ត្ថកអកុសល-  
 ធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ  
 ត្ថកអកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយ  
 អនន្តរប្បដ្ឋយ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌  
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថក  
 កុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជា  
 បច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ត្ថកធម៌ណា ។  
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ខែត្ថកធម៌ណា ។ ត្ថកធម៌នោះ ។ គឺចិត្តុចេតសិកធម៌  
 ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធម៌នោះ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយ ។

(៦) ពាក្យថា សមនន្តរប្បដ្ឋយ បានដល់ចតុវិញ្ញាណនាគុតិ ត្ថក

ធម៌ដែលប្រកបដោយចតុវិញ្ញាណនាគុនាគុតិ ជាបច្ច័យ ខែមហានាគុដង  
 ខែត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមហានាគុនាគុដង ដោយសមនន្តរប្បដ្ឋយ

មនោនាគុត្តំ តំសម្មយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណា-  
 នាគុយា តំសម្មយុត្តកា ឧក្ខំ ធម្មា តំសមនន្តប្បច្ច-  
 យេន បច្ចុយោ មនោវិញ្ញាណនាគុ តំសម្មយុត្តកា  
 ច ធម្មា មនោនាគុយា តំសម្មយុត្តកា ឧក្ខំ  
 សមនន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ មនោនាគុ តំសម្ម-  
 យុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណនាគុយា តំសម្ម-  
 យុត្តកា ឧក្ខំ សមនន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ  
 យាវិញ្ញាណនាគុ តំសម្មយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-  
 នាគុយា តំសម្មយុត្តកា ឧក្ខំ សមនន្តប្ប-  
 ច្ចុយេន បច្ចុយោ មនោនាគុ តំសម្មយុត្តកា ច ធម្មា  
 មនោវិញ្ញាណនាគុយា តំសម្មយុត្តកា ឧក្ខំ  
 សមនន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ វិញ្ញាណនាគុ តំ-  
 សម្មយុត្តកា ច ធម្មា មនោនាគុយា តំសម្មយុត្តកា-  
 ឧក្ខំ សមនន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ មនោនាគុ  
 តំសម្មយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណនាគុយា តំ-  
 សម្មយុត្តកា ឧក្ខំ សមនន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

មនោនាគុត្តំ តួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែ  
 មនោវិញ្ញាណនាគុផង ខែតួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណនាគុ  
 នោះផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ មនោវិញ្ញាណនាគុត្តំ តួកធម៌ ដែល  
 ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោនាគុផង ខែ  
 តួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ  
 មនោនាគុត្តំ តួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ  
 ខែមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខែតួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណ-  
 នាគុនោះផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ មនោវិញ្ញាណនាគុត្តំ តួក  
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោ-  
 នាគុផង ខែតួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះផង ដោយសម-  
 នន្តប្បច្ច័យ មនោនាគុត្តំ តួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុ  
 នោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខែតួកធម៌ ដែលប្រកប  
 ដោយមនោវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ វិញ្ញាណ-  
 នាគុត្តំ តួកធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជា  
 បច្ច័យ ខែមនោនាគុផង ខែតួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះ  
 ផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ មនោនាគុត្តំ តួកធម៌ដែលប្រកបដោយ  
 មនោនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខែតួកធម៌  
 ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសមនន្តប្បច្ច័យ

តោយវិញ្ញាណោនាគុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មហោ-  
 នាគុយា តំសម្បយុត្តកា ទព្វា ធម្មានំ សមនន្តរ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហោនាគុ តំសម្បយុត្តកា ច  
 ធម្មា មហោវិញ្ញាណោនាគុយា តំសម្បយុត្តកា ទព្វា  
 ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា  
 កុសលា ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ កុសលានំ ធម្មានំ  
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា  
 ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សម-  
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា  
 ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អកុសលានំ ធម្មានំ សម-  
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា  
 បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិ-  
 មាទំ បច្ឆិមាទំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមាទំ  
 បច្ឆិមាទំ កុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-  
 យោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិ-  
 មាទំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

តោយវិញ្ញាណោនាគុ តួកធមិវេលប្រកបដោយតោយវិញ្ញាណោនាគុនោះក្តី  
 ជាបច្ច័យ ខែមហោនាគុផង ខែតួកធមិវេលប្រកបដោយមហោនាគុនោះ  
 ផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ មហោនាគុក្តី តួកធមិវេលប្រកបដោយ  
 មហោនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមហោវិញ្ញាណោនាគុផង ខែតួកធមិវេល  
 ប្រកបដោយមហោវិញ្ញាណោនាគុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួក  
 កុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្ត-  
 រប្បច្ច័យ តួកកុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។  
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអកុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួក  
 អកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអកុសលធមិ-  
 មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរ-  
 ប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។  
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួក  
 កុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។  
 ជាបច្ច័យ ខែតួកអកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ



យេសំ យេសំ ធម្មានំ សមនន្តរា យេ យេ ធម្មា  
ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តិចេតសិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ  
តេសំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[ ៧ ] សហជាតប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ធម្មា អរូបិណ  
អត្តមញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ  
មហាក្កតា អញ្ញំ មញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
ទិក្ខុនិក្ខណោ ធាមរូបំ អញ្ញំ មញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ចិត្តិចេតសិកា ធម្មា ចិត្តិសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ  
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្កតា ទុចារា-  
រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបិណ ធម្មា  
អរូបិនំ ធម្មានំ កតញ្ញំ កាលំ សហជាតប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ កតញ្ញំ កាលំ នសហជាតប្បច្ចយេន  
បច្ចយោតិ ។

[ ៨ ] អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធ អរូបិ-  
ណ អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-  
ក្កតា អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិក្ខុនិក្ខណោ  
ធាមរូបំ អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

ពួកធម៌ណា កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ស្តី បៃតួកធម៌ណា ពួកធម៌  
នោះ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌នោះ ដោយ  
សមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[ ៧ ] ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ បានដល់ពួកធម៌ ៤ ដែល  
មិនមានរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កត-  
រូប ៤ ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ នាមរូប ជា  
បច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួក  
ចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន  
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កតរូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទាយទ្រព្យទាំងឡាយ  
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល ពួកធម៌ដែលមានរូប ជាបច្ច័យ នៃ  
ពួកធម៌ដែលមិនមានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល មិនមែន  
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យទេ ។

[ ៨ ] ពាក្យថា អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិន  
មានរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ មហាក្កតរូប ៤ ជាបច្ច័យ  
ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ ក្នុង  
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៧) និស្សយប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធ អន្ធមិលោ  
 អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-  
 ភូតា អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ទិក្ខុន្តិ-  
 ក្កុណោ ធាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ  
 ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានា រូបា រូបំ និស្សយ-  
 ប្បច្ចយោ បច្ចយោ មហាភូតា ទូណា ធាមរូបំ និស្សយ-  
 ប្បច្ចយោ បច្ចយោ ចក្កាយតំ ចក្កវិញ្ញាណា ធាតុយា  
 តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ  
 សោតាយតំ សោតវិញ្ញាណា ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-  
 ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ យាយាយតំ  
 យា ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ  
 និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ជិត្តយតំ ជិត្តវិញ្ញាណា ធា-  
 តុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ  
 កាយាយតំ កាយវិញ្ញាណា ធាតុយា តំសម្ប-  
 យុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ យំ រូបំ  
 និស្សយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណា ធាតុ ច វត្តន្តិ តំ  
 រូបំ មនោធាតុយា ច មនោវិញ្ញាណា ធាតុយា ច តំសម្ប-  
 យុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោតិ ។

(៧) ពាក្យថា និស្សយប្បច្ចយោ បានដល់ខ្លួន ដែលមិនមាន  
 រូប ជាបច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មហាក្ខត្តរូប ៤ ជា  
 បច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មាមរូប ជាបច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា  
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា  
 បច្ច័យ ខែរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 មហាក្ខត្តរូប ជាបច្ច័យ ខែ ១ បាទាវរូបទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 ចក្កាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្កវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកប  
 ដោយចក្កវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ  
 ជាបច្ច័យ ខែសោតវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោត-  
 វិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ យាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ  
 ខែយាវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយាវិញ្ញាណា ធាតុ  
 នោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ជិត្តយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែជិត្តវិញ្ញាណា ធាតុ  
 ផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិត្តវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួក  
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 មនោធាតុក្តិ មនោវិញ្ញាណា ធាតុក្តិ អាស្រ័យនូវរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តៈវ  
 រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែមនោវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌  
 ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។





កាយវិញ្ញាណនាគុដ្ឋនំ តំសម្បយុត្តកាណត្ថំ ធម្មានំ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ រូបាយតំ សទ្ទាយតំ  
 កញ្ចាយតំ រសាយតំ ធម្មាយតំ មរោណាតុយា  
 តំសម្បយុត្តកាណត្ថំ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-  
 យោ យំ រូបំ ធិស្សនយ មរោណាតុ ច មរោវិញ្ញាណ-  
 នាតុ ច វត្តន្តំ តំ រូបំ មរោណាតុយា តំសម្បយុត្តកា-  
 ណត្ថំ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មរោ-  
 វិញ្ញាណនាតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថំ ធម្មានំ កត្យំ  
 កាលំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ កត្យំ កាលំ  
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោតិ ។

[១២] បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយោតិ បច្ឆាជាតា ចិត្តចេ-  
 តសិកា ធម្មា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆា-  
 ជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោតិ ។

[១៣] អាសេវនប្បដ្ឋយោតិ បុរិមា បុរិមា កុសលា  
 ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ កុសលាទំ ធម្មានំ អាសេវន-  
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិ-  
 មាទំ បច្ឆិមាទំ អកុសលាទំ ធម្មានំ អាសេវនប្បដ្ឋយេន

ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណនាគុដ្ឋនំ នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយ-  
 វិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ  
 កញ្ចាយតនៈ រសាយតនៈ ធម្មាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមរោណាគុដ្ឋនំ នៃ  
 ត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរោណាគុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន មរោ-  
 ណាគុក្តិ មរោវិញ្ញាណនាគុក្តិ អាស្រ័យទូរូបណា ហើយប្រតិក្កិដា រូប  
 នោះ ជាបច្ច័យ នៃមរោណាគុដ្ឋនំ នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរោណាគុ  
 នោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ចួនកាល ជាបច្ច័យ នៃមរោវិញ្ញាណ-  
 នាគុដ្ឋនំ នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរោវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន ចួនកាល នៃមរោជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[១៤] ពាក្យថា បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បានផលវត្ថុចិត្តចេតសិកធម៌  
 ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆា-  
 ជាតប្បដ្ឋយេន ។

[១៥] ពាក្យថា អាសេវនប្បដ្ឋយេន បានផលវត្ថុកុសលធម៌មុន  
 ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកុសលធម៌ក្រោយ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋយេន ត្ថកអកុសល-  
 ធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋយេន

បច្ចុយវៃកង្កំពេ

បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា តិរិយាព្យាគតា ធម្មា បច្ច័យាវ  
បច្ច័មាធំ តិរិយាព្យាគតាធំ ធម្មាធំ អាសេវេប្បច្ច័-  
យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៤] កម្មប្បច្ច័យោតិ កុសលាកុសលំ កម្មប្ប-  
វិបាកាធំ ខុទ្ទាធំ កដត្តា ច រូបាធំ កម្មប្បច្ច័យេន  
បច្ចុយោ ចេតនាសម្បយុត្តកាធំ ធម្មាធំ តំសមុដ្ឋា-  
នាទក្ខ រូបាធំ កម្មប្បច្ច័យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៥] វិបាកប្បច្ច័យោតិ វិបាកា ចត្តារោ ខុទ្ទា  
អរូបិណោ អកាមញ្ញំ វិបាកប្បច្ច័យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៦] អាហារប្បច្ច័យោតិ កតាលិដ្ឋារោ អាហារ-  
រោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ  
អរូបិណោ អាហារោ សម្បយុត្តកាធំ ធម្មាធំ តំស-  
មុដ្ឋានាទក្ខ រូបាធំ អាហារប្បច្ច័យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៧] ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យោតិ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ-  
វិញ្ញាណាតានុយា តំសម្បយុត្តកាធំក្ខ ធម្មាធំ ឥន្ទ្រិ-  
យប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ សោតិទ្រិយំ សោតិវិញ្ញាណា-  
តានុយា តំសម្បយុត្តកាធំក្ខ ធម្មាធំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័-  
យេន បច្ចុយោ យានិទ្រិយំ យានិវិញ្ញាណាតានុយា

បច្ចុយវៃកង្កំពេ

ត្ថុកតិរិយាព្យាគតាធម៌បុរេ ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថុកតិរិយាព្យាគតាធម៌ក្រោយ ។  
ដោយអាសេវេប្បច្ច័យ ។

[១៤] ពាក្យថា កម្មប្បច្ច័យ បានដល់កុសលាកុសលកម្មក្តី  
កដត្តាកម្មខែវិបាកក្នុងទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ ខែរូបទាំងឡាយ ដោយ  
កម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយចេតនាផង  
ខែរូបទាំងឡាយដែលកើតធម៌នោះផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៥] ពាក្យថា វិបាកប្បច្ច័យ បានដល់វិបាកក្នុង ដែលមិន  
មានរូប ជាបច្ច័យ ខែត្ថានិទិដ្ឋា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[១៦] ពាក្យថា អាហារប្បច្ច័យ បានដល់កតាលិដ្ឋារោ ជា  
បច្ច័យ ខែកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ អាហារទាំងឡាយដែលមិន  
មានរូប ជាបច្ច័យ ខែសម្បយុត្តធម៌ផង ខែរូបទាំងឡាយដែលកើតធម៌  
សម្បយុត្តធម៌នោះផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៧] ពាក្យថា ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ បានដល់ចក្កុន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ  
ខែចក្កុវិញ្ញាណាតានុផង ខែត្ថុកតាដែលប្រកបដោយចក្កុវិញ្ញាណាតានុនោះ  
ផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ សោតិទ្រិយ ជាបច្ច័យ ខែសោតិវិញ្ញាណ-  
ាតានុផង ខែត្ថុកតាដែលប្រកបដោយសោតិវិញ្ញាណាតានុនោះផង ដោយ  
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ យានិទ្រិយ ជាបច្ច័យ ខែយានិវិញ្ញាណាតានុផង

តំសម្បយុត្តកោណព្វ ធម្មានំ សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុ-  
 យោ ជីវិត្រិយំ ជីវិត្រិញ្ញាណនាគុយា តំសម្បយុត្តកោណព្វ  
 ធម្មានំ សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កាយិត្រិយំ  
 កាយិត្រិញ្ញាណនាគុយា តំសម្បយុត្តកោណព្វ ធម្មានំ  
 សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបជីវិត្រិយំ កេដត្តារូចានំ  
 សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អរូបិយោ សង្ក្រឹយោ សម្ប-  
 យុត្តកោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានព្វ រូចានំ សង្ក្រឹយ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៥] ណានប្បច្ចយោតិ ណានង្គានំ ណាន-  
 សម្បយុត្តកោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានព្វ រូចានំ  
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៧] មគ្គប្បច្ចយោតិ មគ្គង្គានំ មគ្គសម្បយុត្ត-  
 កោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានព្វ រូចានំ មគ្គប្បច្ចុ-  
 យេន បច្ចុយោតិ ។

[២០] សម្បយុត្តប្បច្ចុយោតិ ចត្តារោ ខន្ទា  
 អរូបិយោ កក្កមន្តំ សម្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

[២១] វិប្បយុត្តប្បច្ចុយោតិ រូបិយោ ធម្មា  
 អរូបិយំ ធម្មានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយឃាតិវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយ-  
 ប្បច្ចុយ ជីវិត្រិយ ជាបច្ចុយ នៃវិញ្ញាណនាគុផង នៃត្ថកធម៌ដែល  
 ប្រកបដោយជីវិត្រិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ កាយិ-  
 ត្រិយ ជាបច្ចុយ នៃកាយិត្រិញ្ញាណនាគុផង នៃត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយ  
 កាយិត្រិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ រូបជីវិត្រិយ ជា  
 បច្ចុយ នៃកេដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ ត្ថកសង្ក្រឹយដែល  
 មិនមានរូប ជាបច្ចុយ នៃសម្បយុត្តធម៌ផង នៃរូបទាំងឡាយដែល  
 កើតអំពីសម្បយុត្តធម៌នោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ ។

[១៨] ពាក្យថា ណានប្បច្ចុយ បានដល់អង្គណានទាំង-  
 ឡាយ ជាបច្ចុយ នៃត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយឃាតិផង នៃរូបទាំង-  
 ឡាយ ដែលកើតអំពីធម៌នោះផង ដោយណានប្បច្ចុយ ។

[១៧] ពាក្យថា មគ្គប្បច្ចុយ បានដល់អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជា  
 បច្ចុយ នៃត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយមគ្គផង នៃរូបទាំងឡាយដែលកើត  
 អំពីធម៌នោះផង ដោយមគ្គប្បច្ចុយ ។

[២០] ពាក្យថា សម្បយុត្តប្បច្ចុយ បានដល់ខន្ទ ៤ ដែលមិន  
 មានរូប ជាបច្ចុយ នៃគ្នានិស្សា ដោយសម្បយុត្តប្បច្ចុយ ។

[២១] ពាក្យថា វិប្បយុត្តប្បច្ចុយ បានដល់ត្ថកធម៌ដែល  
 មានរូប ជាបច្ចុយ នៃត្ថកធម៌ដែលមិនមានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយ

អរិយធម៌ ធម្មា រូបិយំ ធម្មា វិប្បយុត្តប្បន្នយេ ។  
បច្ចុប្បន្នយោតិ ។

[២២] អត្ថប្បន្នយោតិ ធម្មា ទន្ធា អរិយធម៌  
អញ្ញាមញ្ញំ អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ធម្មា មហា-  
គូតា អញ្ញាមញ្ញំ អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ទិក្ខុនិ-  
ក្ខណោ ធម្មា វិប្បយុត្តប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ចិត្ត-  
ចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបិយំ វិប្ប-  
យុត្តយេន បច្ចុប្បន្នយោ មហាគូតា ទុណាទារុណំ  
អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ចក្ខុវិញ្ញាណា-  
នាគុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន  
បច្ចុប្បន្នយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណានាគុយា  
តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្ន-  
យោ យាយតនំ យាវិញ្ញាណានាគុយា តំសម្បយុត្ត-  
កាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ជីវ្ហា-  
យតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណានាគុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ  
ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ កាយាយតនំ កាយ-  
វិញ្ញាណានាគុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្ប-  
ន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណានាគុយា

ពួកធម៌មិនមានរូប ជាបច្ច័យ ខែពួកធម៌ដែលមានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-  
ប្បន្នយ ។

[២២] ពាក្យថា អត្ថប្បន្នយ បានដល់ខ្ពស់ ដែលមិនមានរូប  
ជាបច្ច័យ ខែគ្នាទិដ្ឋត្ថា ដោយអត្ថប្បន្នយ មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ  
ខែគ្នាទិដ្ឋត្ថា ដោយអត្ថប្បន្នយ នាមរូប ជាបច្ច័យ ខែគ្នាទិដ្ឋត្ថា  
ដោយអត្ថប្បន្នយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចក្ខុចេតសិកធម៌ ជា  
បច្ច័យ ខែរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអត្ថប្បន្នយ  
មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ ខែឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បន្នយ  
ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្ខុវិញ្ញាណានាគុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកប  
ដោយចក្ខុវិញ្ញាណានាគុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ សោតាយតនៈ ជា  
បច្ច័យ ខែសោតវិញ្ញាណានាគុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោត-  
វិញ្ញាណានាគុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ យាយតនៈ ជាបច្ច័យ  
ខែយាវិញ្ញាណានាគុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយាវិញ្ញាណ-  
ានាគុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ ជីវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែ  
ជីវ្ហវិញ្ញាណានាគុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណានាគុ  
នោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយ-  
វិញ្ញាណានាគុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណានាគុនោះ  
ផង ដោយអត្ថប្បន្នយ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្ខុវិញ្ញាណានាគុផង



តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុ-  
 យោ សន្ទាយនំ សោភវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យ-  
 យុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ  
 កន្ទាយនំ យានវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកា-  
 ណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រសាយនំ  
 ជិវិតវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ  
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ដោដ្ឋព្វាយនំ ហាយ-  
 វិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបាយនំ សន្ទាយនំ កន្ទា-  
 យនំ រសាយនំ ដោដ្ឋព្វាយនំ មនោនាគុយា  
 តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ  
 យំ រូបំ និស្សាយ មនោនាគុ ច មនោវិញ្ញាណ-  
 នាគុ ច វត្តនំ តំ រូបំ មនោនាគុយា ច មនោ-  
 វិញ្ញាណនាគុយា ច តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ  
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[២៣] ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ សមនន្តវនិរុទ្ធា ចិត្តចេត-  
 សិកា ធម្មា បច្ចុប្បធានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ  
 ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ  
 សទ្ធាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសោភវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រ-  
 កបដោយសោភវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គន្ទាយនៈ  
 ជាបច្ច័យ ខៃយានវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយយាន-  
 វិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រសាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃជិវិត-  
 វិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយជិវិតវិញ្ញាណនាគុនោះផង  
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋព្វាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃហាយវិញ្ញាណនាគុផង  
 ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយហាយវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្ប-  
 ច្ច័យ រូបាយនៈ សន្ទាយនៈ គន្ទាយនៈ រសាយនៈ ដោដ្ឋព្វា-  
 យនៈ ជាបច្ច័យ ខៃមនោនាគុផង ខៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយមនោ-  
 នាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មនោនាគុក្កិ មនោវិញ្ញាណនាគុក្កិ  
 កាស្រ័យរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខៃមនោនាគុ  
 ផង ខៃមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណ-  
 នាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២៣] ពាក្យថា ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ត្ថកចិត្តចេតសិកធមិ  
 ដែលលេក់ក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តចេតសិកធមិ ជាបច្ចុប្បទ្ធ  
 ដោយធម្មានំ អត្ថិប្បច្ច័យ ។

(២២) វិភក្តប្បដ្ឋយោតិ សមនន្តវិភតា ចិត្ត-  
ចេតសិកា ធម្មា បច្ចុប្បដ្ឋានំ ចិត្តចេតសិកានំ  
ធម្មានំ វិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោតិ ។

(២៥) អវិភក្តប្បដ្ឋយោតិ ចត្តារោ ទន្ធា អរូបិ-  
យោ អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចត្តារោ  
មហាកូតា អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ  
ឌីក្កនិក្កណោ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន  
បច្ចុយោ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូបានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ មហាកូតា ទមា-  
នារូបានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចក្ខោយតំ  
ចក្ខុវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ  
អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សោតាយតំ សោត-  
វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិ-  
ភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ យានាយតំ យានវិញ្ញា-  
ណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិភ-  
ក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ជីវ្ហាយតំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាធាតុ-  
យា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន  
បច្ចុយោ កាយាយតំ កាយវិញ្ញាណាធាតុយា

(២២) ពាក្យថា វិភក្តប្បដ្ឋយ បានដល់ពួកចិត្តចេតសិកធម៌  
ដែលនៅប្រាសក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា  
បច្ចុប្បន្ន ដោយវិភក្តប្បដ្ឋយ ។

(២៥) ពាក្យថា អវិភក្តប្បដ្ឋយ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិនមាន  
រូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ មហាកូតរូប ៤  
ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ នាមរូប ជាបច្ច័យ នៃ  
គ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្ត-  
ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន  
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ នៃទុបាទារូបទាំងឡាយ  
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ចក្ខោយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ  
ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ  
អវិភក្តប្បដ្ឋយ សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ-  
ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង  
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ យានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណ-  
ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណធាតុនោះផង  
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ជីវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ  
ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ  
អវិភក្តប្បដ្ឋយ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុ-  
 យោ រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យ-  
 យុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ  
 សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្ត-  
 កាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ គន្ធា-  
 យតនំ យានវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ  
 ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រសាយតនំ ជីវ្ហ-  
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិ-  
 ភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ដោជ្ឈព្វាយតនំ កាយ-  
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភ-  
 ត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ  
 គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ដោជ្ឈព្វាយតនំ មរោណាតុ-  
 យា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន  
 បច្ចុយោ យំ រូបំ និស្សាយ មរោណាតុ ច មរោ-  
 វិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តំ តំ រូបំ មរោណាតុយា ច  
 មរោវិញ្ញាណធាតុយា ច តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ  
 អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

បច្ចុយវិភត្តវិញ្ញាណ ធម្មិកោ(១) ។

១ ម. ធម្មិកោតិ ធម្មិកោ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភ-  
 ត្តប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃចក្កវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌  
 ដែលប្រកបដោយចក្កវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ សទ្ទា-  
 យតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ដែលប្រកប  
 ដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ  
 ជាបច្ច័យ ខៃយានវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយយាន-  
 វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ  
 ខៃជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ  
 នោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ដោជ្ឈព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃកាយ-  
 វិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះ  
 ផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ទាយតនៈ គន្ធាយតនៈ  
 រសាយតនៈ ដោជ្ឈព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃមរោណាតុផង ខៃត្ថក  
 ធម៌ដែលប្រកបដោយមរោណាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ មរោ-  
 ណាតុក្កិ មរោវិញ្ញាណធាតុក្កិ អាស្រ័យទ្ធិវូចណា ហើយប្រត្រឹក  
 ទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខៃមរោណាតុផង ខៃមរោវិញ្ញាណធាតុផង  
 ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភ-  
 ត្តប្បច្ច័យ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ<sup>(១)</sup>

កុសលត្តិកំ<sup>(២)</sup>

បដិច្ចវិពោ<sup>(៣)</sup>

[២៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុស-  
លំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ  
ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បន្នយា ។  
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យា-  
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា  
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលំ  
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្ប-  
ន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ  
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ  
ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។

១ ច. អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. កុសលត្តិកន្តំ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម.  
បដិច្ចវិពោតិ ន ទិស្សតិ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវិពោៈ

[២៦] កុសលេនំ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ  
ហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ អកុសលេនំ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិ  
កេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យ  
កុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ កុសល-  
ធមិក្ខិ អព្យាកតធមិក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ  
ហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ អកុសលធមិក្ខិ អព្យាកតធមិក្ខិ អាស្រ័យ  
កុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ កុសល-  
ធមិក្ខិ អកុសលធមិក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ  
ហេតុប្បន្នយ កំមាន ។ កុសលធមិក្ខិ អកុសលធមិក្ខិ អព្យាកតធមិ  
ក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បន្នយ កំមាន ។





សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-  
 លោ វ អកុសលោ វ ធម្មា ឧប្បវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្ប-  
 ទ្ធិយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច  
 កុសលោ វ អកុសលោ វ អព្យាកតោ វ ធម្មា  
 ឧប្បវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

(៣០) សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ  
 បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។  
 សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-  
 សលោ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា  
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
 ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា អកុស-  
 លញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ វ អព្យា-  
 កតោ វ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា  
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ វ  
 អព្យាកតោ វ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌  
 ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី  
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌  
 ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។

(៣១) កុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង  
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អា-  
 ស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង  
 អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ កុ-  
 សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-  
 ធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អកុ-  
 សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-  
 កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។

កុសលភ្នំពេ បដិច្ចវិស្ស ខេត្តសៀមរាប

សិយា អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច កុស-  
លោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្ប-  
ច្ចយា ។ សិយា អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ  
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ  
ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១] សិយា កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ  
បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។

សិយា កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-  
សលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា  
កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ  
អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ  
អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកត-  
តោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា  
កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច  
អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលភ្នំពេ បដិច្ចវិស្ស ខេត្តសៀមរាប

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-  
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌  
ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង  
អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។

[៣១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង  
គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ  
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ  
ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បី  
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកត-  
ធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ  
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ  
ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌  
ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។



សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-  
លោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។

[៣២] សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យា-  
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ  
ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច  
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មា  
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច  
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-  
កតោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បន្នយា ។  
សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច  
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-  
សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ  
ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច  
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុ-  
សលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។

កុសលធមិក្កំ អកុសលធមិក្កំ អព្យាកតធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង  
អកុសលធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៣២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិ  
ផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។  
អកុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិ  
ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធមិ  
អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើត  
ឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសលធមិក្កំ អព្យាកតធមិក្កំ  
អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង គប្បី  
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ អកុសលធមិក្កំ អព្យា-  
កតធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យា-  
កតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសល-  
ធមិក្កំ អកុសលធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង  
អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

សិយា កុសលត្ថិ អកុសលត្ថិ អព្យាកតត្ថិ ធម៌  
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ  
ច ធម៌ ឧប្បវេទន្តិយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៣] សិយា កុសលំ ធម៌ បដិច្ច កុសលោ  
ធម៌ ឧប្បវេទន្តិយ្យ អារម្មណប្បដ្ឋយា ។ យថា ហេតុ-  
ប្បដ្ឋយោ វិភាវិតោ ឯវំ អារម្មណប្បដ្ឋយោចិ វិភា-  
វេតតោ វាចនាមគ្គោ ។

[៣៤] សិយា កុសលំ ធម៌ បដិច្ច កុសលោ  
ធម៌ ឧប្បវេទន្តិយ្យ អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ អនន្តប្បដ្ឋយា  
សមនន្តប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋ-  
យា និស្សយប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាត-  
ប្បដ្ឋយា បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្ម-  
ប្បដ្ឋយា វិហាកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិយ-  
ប្បដ្ឋយា ណានប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា សម្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា នត្ថិប្បដ្ឋយា  
វិភតប្បដ្ឋយា ។

កុសលធម៌ក្តិ អកុសលធម៌ក្តិ អព្យាកតធម៌ក្តិ អាស្រ័យកុសលធម៌  
ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង  
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ហេតុប្បដ្ឋយ ដែលលោកឱ្យពិស្តារ  
ហើយយ៉ាងណា ឯអារម្មណប្បដ្ឋយ ចណ្ឌិតគប្បីឱ្យពិស្តារ តាមបែប  
ដែលខែការប្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអនន្តប្បដ្ឋយ សមនន្តប្បដ្ឋយ សហ-  
ជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ  
បុរេជាតប្បដ្ឋយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ  
វិហាកប្បដ្ឋយ អាហារប្បដ្ឋយ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ណានប្បដ្ឋយ មគ្គ-  
ប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ អត្ថិប្បដ្ឋយ នត្ថិប្បដ្ឋយ  
វិភតប្បដ្ឋយ ។

(៣៥) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អវិភតប្បច្ចយា ។ សិយា អកុ-  
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ។  
 កុសលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ អកុ-  
 សលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលត្ថា  
 អកុសលត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលត្ថា អកុ-  
 សលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អព្យា-  
 កតោ ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច អព្យា-  
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អកុសលោ ច អព្យា-  
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច អកុ-  
 សលោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច  
 អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ  
 អវិភតប្បច្ចយា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយោ វិន្ទាវិតោ  
 ឯវំ អវិភតប្បច្ចយោ បិ វិន្ទាវតតោ វាចនាមត្តេន ។

ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ<sup>(១)</sup> ។

១ ម. ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ ន ទិស្សតិ ។

(៣៥) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង  
 ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ក៏មាន ។ អាស្រ័យអកុសលធមិ ក៏មាន ។ អា-  
 ស្រ័យអព្យាកតធមិ ។ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។  
 អាស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។ អាស្រ័យកុសលធមិផង  
 អកុសលធមិផង ។ កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិ  
 ផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង អកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង  
 អព្យាកតធមិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ គប្បីកើត  
 ឡើង អកុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អកុ-  
 សលធមិត្តិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អកុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិ  
 ត្តិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ។ ហេតុប្បច្ចយ ដែលលោកឲ្យ  
 ពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯអវិភតប្បច្ចយ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ តាម  
 ថែបផែននៃការបង្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា  
 ។ ប ។ សិយា កុសលត្ថា អកុសលត្ថា អព្យាក-  
 តត្ថា ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច  
 អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា  
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ។

[៣៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា  
 ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ហេតុ-  
 ប្បដ្ឋយា សមនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ប ។ ហេតុប្បដ្ឋយា  
 អវិគតប្បដ្ឋយា ។

ទុដ្ឋលកំ ។

[៣៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា  
 អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ប ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ-  
 ប្បដ្ឋយា អវិគតប្បដ្ឋយា ។

តិដ្ឋលកំ ។

[៣៦] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ កុសលធមិត្តិ អកុសល-  
 ធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ ពាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យា-  
 កតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៧] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អនន្ត-  
 រប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ទុដ្ឋលកៈ ។

[៣៨] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះហេ-  
 តុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ  
 អាម្មណប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ តិដ្ឋលកៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកញ្ញដ្ឋាន

(៣៧) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា  
 អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ។  
 ចតុម្ពលកំ ។

(៤០) បញ្ចម្ពលកាទិកា សន្និគ្គា ។ ឯកម្ព-  
 លកំ ធុម្ពលកំ តិម្ពលកំ បតុម្ពលកំ បញ្ចម្ពលកំ  
 សត្វម្ពលកំ អសម្ពុយ្ហន្តោន វិគ្គារេតត្ថំ ។  
 ហេតុម្ពលកំ និដ្ឋិតំ<sup>(១)</sup> ។

(៤១) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អារម្ម-  
 ណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អារម្មណប្បដ្ឋយា  
 អវិភតប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សម-  
 នន្តរប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អត្ថាមត្តាប្បដ្ឋយា... ។  
 អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា

១ ប. និដ្ឋិតន្តំ ឧ ទិស្សិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកញ្ញដ្ឋាន

(៣៧) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង  
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ  
 ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ  
 អវិភតប្បដ្ឋយ ។  
 ចប់ ចតុម្ពលកៈ ។

(៤០) ត្នកម្ពលកៈ មានបញ្ចម្ពលកៈជាដើម លោកបានបំប្រញ  
 ហើយ ។ ឯកម្ពលកៈ ទ្ធិម្ពលកៈ តិម្ពលកៈ បតុម្ពលកៈ បញ្ចម្ពលកៈ  
 សត្វម្ពលកៈ បុគ្គលអ្នកមិនវង្វែង គប្បីឲ្យវាស្តារផងចុះ ។  
 ចប់ ហេតុម្ពលកៈ ។

(៤១) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ  
 អធិបតិប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ អវិភតប្បដ្ឋយ ។  
 កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ  
 អនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ អត្ថាមត្តាប្បដ្ឋយ ក៏  
 មាន... ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ

ការម្មណាប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា អធិបតិប្បដូយា ។  
អវិភតប្បដូយា វិភតប្បដូយា ។

[២២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា  
ការម្មណាប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា  
អធិបតិប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា  
អនន្តរប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា  
វិភតប្បដូយា ។

[២៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា  
ការម្មណាប្បដូយា អធិបតិប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា  
ហេតុប្បដូយា ការម្មណាប្បដូយា អនន្តរប្បដូយា ... ។  
វិភតប្បដូយា ។

[២៤] ឯកេកស្ស បទស្ស ឯកម្មលកំ ទុម្ព-  
លកំ តិម្មលកំ បន្តម្មលកំ បញ្ចម្មលកំ សទ្ធិ-  
ម្មលកំ អសម្មយ្ហន្តេន វិន្តារេតតំ ។

ការម្មណាប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ។ ព្រោះ  
អវិភតប្បដូយ វិភតប្បដូយ ។

[២២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតឡើង ព្រោះ  
អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ ក៏មាន ។ ព្រោះ  
អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ  
ហេតុប្បដូយ អនន្តរប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ  
វិភតប្បដូយ ។

[២៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតឡើង ព្រោះ  
អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ក៏មាន ។  
ព្រោះអវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ អនន្តរប្បដូយ ... ។  
ព្រោះវិភតប្បដូយ ។

[២៤] ឯកម្មលកៈ ទុម្ពលកៈ តិម្មលកៈ បន្តម្ពលកៈ បញ្ច-  
ម្ពលកៈ សទ្ធិម្ពលកៈ វៃបទម្ពយ ។ បុគ្គលអ្នកមិនវិន្តេន គប្បិទ្យ  
ពិស្តារចុះ ។

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមត្រីកប្បដ្ឋាន

តិកត្តា បដ្ឋានវិ ធុត្តត្តម៌  
 ធុត្តត្តិកត្តាវិ តិកត្តត្តាវិ  
 តិកត្តត្តិកត្តាវិ ធុត្តត្តាវិ  
 ធុ អនុលោមត្រី ធុយា សុត្តន្តិក(១) ។

[៤៥] សិយា កុសលំ ធុត្តំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធុត្តា ឧប្បជ្ឈេយ្យ នហេតុប្បច្ចយា ។ យថា អនុ-  
 លោមេ ហេតុប្បច្ចយោ វិត្តាវិតោ វិវំ បច្ចដិយេមិ  
 នហេតុប្បច្ចយោ វិត្តាវេតោ ។

[៤៦] សិយា កុសលំ ធុត្តំ បដិច្ច កុសលោ  
 ធុត្តា ឧប្បជ្ឈេយ្យ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ នអធិបតិ-  
 ប្បច្ចយា នអនន្តរាប្បច្ចយា នសមនន្តរាប្បច្ចយា នសហ-  
 ជាតប្បច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា ននិស្សយប្បច្ចយា  
 នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជា-  
 តប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិ-  
 ចាកប្បច្ចយា នអាហារាប្បច្ចយា នសង្ខ័យប្បច្ចយា  
 នណាមប្បច្ចយា នមគ្គប្បច្ចយា នសម្មយុត្តប្បច្ចយា

១ ធុ. ធុយា សុត្តន្តិក(១) វិស្សនិ ។

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមត្រីកប្បដ្ឋាន

និយមាង ២ ភិក(២) ប្បដ្ឋាន វិប្រសើរ ១  
 ខុត(២) ប្បដ្ឋាន វិធុត្ត ១ ខុតត្តិក(៣) ប្បដ្ឋាន ១  
 តិកខុត(៤) ប្បដ្ឋាន ១ ភិកត្តិក(៥) ប្បដ្ឋាន ១  
 ខុតខុត(៦) ប្បដ្ឋាន ១ ជាតិយវិប្រវេ ក្នុងអនុលោម ។

[៤៥] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 នហេតុប្បច្ចយ(៧) ក៏មាន ។ ហេតុប្បច្ចយ ក្នុងអនុលោម លោកវិ  
 ពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឯនហេតុប្បច្ចយ ក្នុងបច្ចនិយប្បដ្ឋាន បណ្ឌិត  
 គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៦] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
 នភារម្មណាប្បច្ចយ ក៏មាន ។ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ នអនន្តរាប្បច្ចយ  
 នសមនន្តរាប្បច្ចយ នសហជាតប្បច្ចយ នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ ននិស្ស-  
 យប្បច្ចយ នឧបនិស្សយប្បច្ចយ នបុរេជាតប្បច្ចយ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយ  
 នអាសេវនប្បច្ចយ នកម្មប្បច្ចយ នវិចាកប្បច្ចយ នអាហារាប្បច្ចយ  
 នសង្ខ័យប្បច្ចយ នណាមប្បច្ចយ នមគ្គប្បច្ចយ នសម្មយុត្តប្បច្ចយ

១ ពិក: មាន២២ មានកុសលត្រីក: ជាដើម ។ ២ ធុត្ត: មាន១០០ មានហេតុធុត្ត:  
 ជាដើម ។ ៣ យក ពិក: ២២ មកបញ្ចូលក្នុងធុត្ត: ១០០ ។ ៤ យក ធុត្ត: ១០០ មក  
 បញ្ចូលក្នុងពិក: ២២ ។ ៥ យក ពិក: ២២ មកបញ្ចូលក្នុងពិក: ២២ ។ ៦ យក ធុត្ត: ១០០  
 មកបញ្ចូលក្នុងធុត្ត: ១០០ ។ ៧ នហេតុប្បច្ចយ គឺធម៌ជាសត្រូវផលហេតុប្បច្ចយ ហៅថា  
 បច្ចនិយប្បដ្ឋាន ។

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោអត្ថិប្បដ្ឋយា នោនត្ថិប្បដ្ឋយា  
នោវិគតប្បដ្ឋយា នោអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៤៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋ-  
យា ។ យថា អនុលោមេ ឯកេកស្ស បទស្ស  
ឯកម្ហលកំ ធុម្ហលកំ តិម្ហលកំ បត្តម្ហលកំ យាវ  
តេវិសតិម្ហលកំ ឯវំ បច្ឆនិយេថិ វិត្តារេតតំ ។

តិកត្តា បដ្ឋានំ ធុកត្តមំ  
ធុកត្តិកត្តោវ តិកត្តិកត្តា  
តិកត្តិកត្តោវ ធុកត្តិកត្តា  
ធម្មច្ឆនិយម្ហំ នយា សុតម្ហិក ។

[៤៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ។  
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-  
ន្នេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ។ យថា  
អនុលោមេ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិត្តារិតោ ឯវំ អនុលោ-  
មបច្ឆនិយេថិ បទំ វិត្តារេតតំ ។

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោអត្ថិប្បដ្ឋយា នោនត្ថិប្បដ្ឋយា នោវិគតប្បដ្ឋយា នោអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៤៧] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
នហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ កំមាន ។ ឯកម្ហលកៈ ធុម្ហលកៈ  
តិម្ហលកៈ បត្តម្ហលកៈ ដកបដល់ម្ហលកៈ ២៣ ខែបទមួយៗ ក្នុងអនុលោម  
ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯក្នុងបច្ឆនិយៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ  
ពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ន័យទាំង ៦ គឺ ភិកប្បដ្ឋានដ៏ប្រសើរ ១  
ទុកប្បដ្ឋានដ៏ទុក្ខម ១ ទុកភិកប្បដ្ឋាន ១  
ភិកទុកប្បដ្ឋាន ១ ភិកភិកប្បដ្ឋាន ១  
ទុកទុកប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ឆនិយៈ ។

[៤៨] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ  
ហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ កំមាន ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យកុស-  
លធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ កំមាន ។  
ហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងអនុលោម លោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯបទក្នុង  
អនុលោមប្បច្ឆនិយៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។



[៤៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បវេទិយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា លោកិកតប្បដ្ឋយា ។

[៥០] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បវេទិយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា លោកិកតប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា លោកិកតប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា លោកិកតប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សមនន្តរប្បដ្ឋយា ... សហជាតប្បដ្ឋយា អត្តមត្តាប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា

[៤៧] កុសលេណំ កស្រ្រីយកុសលេណិ កប្បវេតិកាច្យុតិ ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ កីមាទ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ លោកិកតប្បដ្ឋយេ ។

[៥០] កុសលេណំ កស្រ្រីយកុសលេណិ កប្បវេតិកាច្យុតិ ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ កីមាទ ។ ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ លោកិកតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ លោកិកតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ សមនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ លោកិកតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ សមនន្តរប្បដ្ឋយេ ... សហជាតប្បដ្ឋយេ អត្តមត្តាប្បដ្ឋយេ និស្សយប្បដ្ឋយេ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេ

បុរេជាតប្បដ្ឋយា បដ្ឋាជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា  
 កម្មប្បដ្ឋយា វិទាភិប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិ-  
 យប្បដ្ឋយា ណាធិប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា សម្មយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ធាតុប្បដ្ឋយា  
 វិភតប្បដ្ឋយា ... លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។

[៥០] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា  
 ទុច្ចរដ្ឋយ្យ ការម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្ត-  
 រាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ធម្មាតប្បដ្ឋយា ។  
 អវិភតប្បដ្ឋយា ធម្មាតប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អវិភតប្ប-  
 ដ្ឋយា លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា  
 ធម្មាតប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា  
 លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា  
 ការម្មណាប្បដ្ឋយា ធម្មាតប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា  
 ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។  
 អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណាប្បដ្ឋយា  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា  
 សហជាតប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ... លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។

បុរេជាតប្បដ្ឋយេ បដ្ឋាជាតប្បដ្ឋយេ អាសេវនប្បដ្ឋយេ កម្មប្បដ្ឋយេ វិទាភិប្ប-  
 ដ្ឋយេ អាហារប្បដ្ឋយេ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេ ណាធិប្បដ្ឋយេ មគ្គប្បដ្ឋយេ សម្ម-  
 យុត្តប្បដ្ឋយេ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ អត្ថិប្បដ្ឋយេ ធាតុប្បដ្ឋយេ វិភតប្បដ្ឋយេ ...  
 ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ ។

[៥១] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង  
 ព្រោះការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរាប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។  
 អវិភតប្បដ្ឋយេ ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ កំមាន ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ធម្ម-  
 ការម្មណាប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ ។  
 ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុប្បដ្ឋយេ ធម្មាតប្បដ្ឋយេ អវិភតប្បដ្ឋយេ  
 ហេតុប្បដ្ឋយេ ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុប្ប-  
 ដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុ-  
 ប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ  
 ហេតុប្បដ្ឋយេ ការម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរាប្បដ្ឋយេ  
 សមនន្តរាប្បដ្ឋយេ សហជាតប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ... ធាតុវិភតប្បដ្ឋយេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បវាទ

តិកត្តិកោ ធម្មា ធម្មា ធម្មា ធម្មា

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ។

[៥២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា អារម្មណប្បន្នយា ។

សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-

ន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា អធិបតិប្បន្នយា ។ បេ ។

ឧហេតុប្បន្នយា អវិគតប្បន្នយា ។

[៥៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអារម្មណប្បន្នយា

អធិបតិប្បន្នយា ។ បេ ។ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអារម្មណ-

ប្បន្នយា អវិគតប្បន្នយា ។ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអា-

រម្មណប្បន្នយា ឧអធិបតិប្បន្នយា... ឧអនន្តប្បន្នយា

សមនន្តប្បន្នយា ។ បេ ។ ខោអត្ថិប្បន្នយា ខោនត្ថិ-

ប្បន្នយា ខោអវិគតប្បន្នយា... អវិគតប្បន្នយា ។

[៥៤] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧអារម្មណប្បន្នយា ហេតុប្បន្នយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បវាទ

អិលេវំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ។

[៥៥] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ ឧហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសលេធមិ អាស្រ័យ

កុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បន្នយ និងអធិបតិប្បន្នយ

ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះនហេតុប្បន្នយ និងអវិគតប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៥៦] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ អធិបតិប្បន្នយ ។ បេ ។ ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ និងអវិគតប្បន្នយ ក៏មាន ។ ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ នអធិបតិប្បន្នយ... នអនន្ត-

ប្បន្នយ សមនន្តប្បន្នយ ។ បេ ។ ខោអត្ថិប្បន្នយ ខោនត្ថិប្បន្នយ

ខោវិគតប្បន្នយ... និងអវិគតប្បន្នយ ។

[៥៧] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នការម្មណប្បន្នយ និងហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៥៨] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នការម្មណប្បន្នយ និងហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៥៥] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ នអារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា  
។ បេ ។ នអារម្មណប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។ បេ ។  
នោអវិតតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ នោអវិតតប្បច្ច-  
យា អារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។ នោអវិតតប្បច្ចយា  
វិតតប្បច្ចយា ។ នោអវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា  
អារម្មណប្បច្ចយា នោអវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា  
វិតតប្បច្ចយា ។ នោអវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា  
នអារម្មណប្បច្ចយា . . . នអធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។  
នោអត្ថិប្បច្ចយា នោនត្ថិប្បច្ចយា . . . វិតតប្បច្ចយា ។

តិកត្តា បដ្ឋានំ ទុក្កត្តមំ

ទុក្កត្តិកញ្ជោវ តិកទុក្កត្តា

តិកត្តិកញ្ជោវ ទុក្កទុក្កត្តា

ធម្មច្ចដិយា ទុលោមម្មិ នយា សុកម្មិកា<sup>(១)</sup> ។

បណ្ណត្តិកេ និដ្ឋិតេ<sup>(២)</sup> ។

១ ម. តិសទ្ធភ្នេ ទំស្សតិ ។ ២ ម. និដ្ឋិតោតិ ន ទំស្សតិ ។

[៥៥] កុសលធមំ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតខ្សឹនី ព្រោះ

នអារម្មណប្បច្ចយ អធិបតិប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ  
អវិតតប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនោអវិតតប្បច្ចយ និរហេតុប្បច្ចយ  
កំមាន ។ ព្រោះនោអវិតតប្បច្ចយ អារម្មណប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះ  
នោអវិតតប្បច្ចយ និរវិតតប្បច្ចយ ។ ព្រោះនោអវិតតប្បច្ចយ នហេតុ-  
ប្បច្ចយ អារម្មណប្បច្ចយ នោអវិតតប្បច្ចយ នហេតុប្បច្ចយ និរវិតត-  
ប្បច្ចយ ។ ព្រោះនោអវិតតប្បច្ចយ នហេតុប្បច្ចយ នអារម្មណ-  
ប្បច្ចយ . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនោអត្ថិប្បច្ចយ  
នោនត្ថិប្បច្ចយ . . . និរវិតតប្បច្ចយ ។

ន័យវាំង ៦ គឺ ភិកប្បដ្ឋានំដ៏ប្រាសិវ ១

ទុក្កប្បដ្ឋានំដ៏ឧត្តម ១ ទុក្កតិកប្បដ្ឋាន ១

តិកទុក្កប្បដ្ឋាន ១ តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ១

ទុក្កទុក្កប្បដ្ឋាន ១ ជាវន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ចនីយាទុលោម ។

[៥៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច  
 តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធិ បដិច្ច ឯកោ ទន្ធា ទ្វេ  
 ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-  
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ  
 ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ  
 បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ  
 ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ  
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ទន្ធិ បដិច្ច ឯកោ  
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-  
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ  
 ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធិ បដិច្ច  
 ឯកោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ អកុ-  
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-  
 ប្បច្ចយា អកុសលេ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។  
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ  
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ  
 ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

[៥៦] កុសលេវេ ពស្រ័យកុសលធមិ វេចកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បច្ចយេ(១) គឺ ១១ ៧ ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ១ ១១ ១ អស្រ័យ  
 ១១ ៧ ១១ ៤ ពស្រ័យកុសល ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យកុសល-  
 ធមិ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ  
 កុសលក្ខន្ធានិទ្ធាយ ។ កុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ អស្រ័យ  
 កុសលធមិ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ គឺ ១១ ៣ ក្តិ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូបក្តិ ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ១ ១១ ១ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ  
 អស្រ័យ ១១ ៣ ១១ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យ ១១ ២ ។  
 អកុសលធមិ អស្រ័យអកុសលធមិ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ  
 គឺ ១១ ៣ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ១ ១១ ១ អស្រ័យ ១១ ៣ ១១ ២  
 អស្រ័យ ១១ ២ ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យអកុសលធមិ វេចកើតឡើង  
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានិទ្ធាយ ។  
 អកុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ អស្រ័យអកុសលធមិ វេចកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បច្ចយេ គឺ ១១ ៣ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ១

១ កុសលហេតុ ។ អដ្ឋកថា ។

តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ  
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ។  
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ  
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ  
 តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ  
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានោ  
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខយោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ  
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ  
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ  
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច  
 វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ  
 មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ  
 ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ។  
 កុសលោ អព្យាកតោ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ ច  
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុស-  
 លោ អព្យាកតោ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ

ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោ អស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុ-  
 ដ្ឋានោ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតេ អស្រ័យអព្យាកតេ មិ  
 រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោ  
 អស្រ័យវិចារកាព្យាកតេ មិ កិរិយាព្យាកតេ ខន្ធ ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
 ោ អស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោ អស្រ័យខន្ធ ២  
 ខន្ធ ព ក្តី កដត្តា អស្រ័យវិចារកាព្យាកតេ ខន្ធ ខន្ធ ខ ក្តី កដត្តា  
 ខន្ធ ខ ក្តី កដត្តា អស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តា អ-  
 ស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធ វាំងឡាយ ខន្ធ វាំងឡាយ អស្រ័យ  
 វត្ថុ មហាក្ខតេ ព អស្រ័យមហាក្ខតេ ខ មហាក្ខតេ ខ អស្រ័យ  
 មហាក្ខតេ ព មហាក្ខតេ ២ អស្រ័យមហាក្ខតេ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានោ  
 កដត្តា ឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតេ វាំងឡាយ ។ អព្យាកតេ អ-  
 ស្រ័យកុសលធម៌ផល អព្យាកតេ មិ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ  
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានោ អស្រ័យកុសលក្ខ័ត វាំងឡាយផល មហាក្ខតេ វាំង-  
 ឡាយផល ។ អព្យាកតេ អស្រ័យអកុសលធម៌ផល អព្យាកតេ មិ ផល

អភិធម្មបិដក អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ឈតិ វិហារកុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ក មហា-  
ក្ខតេ ក បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ  
ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ  
បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា  
អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ  
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ  
ខន្ធ ។ អព្យាគតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាគតោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិហារាព្យាគតំ កិរិយា-  
ព្យាគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ  
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ  
បដិសន្ធិត្តរណេ វិហារាព្យាគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ  
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធ ។

[៥៨] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ

អភិធម្មបិដក អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ  
អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។

[៥៧] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះ  
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ  
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុ-  
សលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ  
អកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។  
អព្យាគតធមិ អាស្រ័យអព្យាគតធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិហារាព្យាគត មិនកិរិយាព្យាគតក្នុង ១  
ខន្ធ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ  
វិហារាព្យាគតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣  
ខន្ធ - អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។

[៥៨] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេបកើត  
ឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១





អភិធម្មពិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 អធិបតិប្បច្ចយា វិចារាព្យាករណំ កិរិយាព្យាករណំ  
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ  
 រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ  
 មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-  
 កូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាកូតា មហា-  
 កូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។  
 កុសលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធធ្ធ ច  
 មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-  
 សលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ្ធ  
 ច មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា កុសលំ  
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ អនន្តរិបំ សម-  
 នន្តរិបំ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មពិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 អធិបតិប្បច្ចយា កិរិយាព្យាករណំ កិរិយាព្យាករណំ  
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ  
 រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ  
 មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-  
 កូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាកូតា មហា-  
 កូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។  
 កុសលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធធ្ធ ច  
 មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-  
 សលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ្ធ  
 ច មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៧) កុសលធមិ អស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 អនន្តរប្បច្ចយ និងសមនន្តរប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។  
 អនន្តរប្បច្ចយក្តី សមនន្តរប្បច្ចយក្តី ប្រហែលគ្នានឹង អារម្មណប្បច្ចយ  
 ដែរ ។

[ ២០ ] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ទ្វេ  
 ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អក្សា-  
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលេ  
 ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
 កុសលោ ច អក្សាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ សហជា-  
 តប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានត្ថ រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានត្ថ រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
 នត្ថ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ  
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អក្សាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ  
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
 អកុសលោ ច អក្សាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ  
 សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថ រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច

[ ២១ ] កុសលេវេ អស្រ័យកុសលេវេ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យកុសលក្នុង ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣  
 ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាករណំ អស្រ័យកុសលធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យកុសល-  
 ក្នុង ទាំងឡាយ ។ កុសលេវេក្តិ អព្យាករណមិក្តិ អស្រ័យកុសលធមិ  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ  
 អស្រ័យកុសលក្នុង ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ៣  
 ខន្ធ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ អស្រ័យ  
 អកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យ  
 អកុសលក្នុង ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។  
 អព្យាករណមិ អស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជា-  
 តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអកុសលក្នុង ទាំងឡាយ ។  
 អកុសលធមិក្តិ អព្យាករណមិក្តិ អស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យ  
 អកុសលក្នុង ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ៣

ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ  
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បទ្ធករោ  
 វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច  
 ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តាលោ វិចា-  
 កាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា  
 ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា  
 ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច  
 រូបំ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ ម-  
 ហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហា-  
 ក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ  
 កដត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច  
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ  
 មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យទ្ធករោ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យ  
 កត្យាកតមិ អស្រ័យទ្ធករោ អស្រ័យទ្ធករោ គី ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យទ្ធករោ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យ  
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ក្ខន្ធខណៈ  
 វៃចដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី  
 អស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធាន្តិទ្យាយ ខន្ធាន្តិទ្យាយ អស្រ័យ  
 វត្ថុ មហាក្ខតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ១ មហាក្ខតរូប ១ អស្រ័យ  
 មហាក្ខតរូប ៣ មហាក្ខតរូប ២ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
 រូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពាហិវរូប អស្រ័យមហាក្ខតរូប ៣ ខន្ធាន្តិទ្យាយ  
 មហាក្ខតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ១ មហាក្ខតរូប ១ អស្រ័យ  
 មហាក្ខតរូប ៣ មហាក្ខតរូប ២ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ២ ឧបាទារូប  
 អស្រ័យមហាក្ខតរូប ៣ ខន្ធាន្តិទ្យាយ មហាក្ខតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ១  
 ដែលមានអាហារសមុដ្ឋាន មហាក្ខតរូប ១ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ៣

កុសលគ្គិហេ បដិច្ចវិស្ស ធិប្បដោ

ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-  
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ ឧតុសមុដ្ឋានំ  
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ  
 អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-  
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 កដត្តារូបំ ឧបាណរូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្ប-  
 ច្ចយោ កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-  
 តប្បច្ចយោ អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយោ កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ  
 ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

កុសលគ្គិហេ បដិច្ចវិស្ស ធិប្បដោ

មហាក្ខតេ បដិច្ច កុសលំ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ ឧតុសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ  
 អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-  
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 កដត្តារូបំ ឧបាណរូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្ប-  
 ច្ចយោ កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-  
 តប្បច្ចយោ អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦១] កុសលធម៌ អស្រ័យកុសលធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះ  
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ អស្រ័យ  
 ខន្ធភ ខន្ធល អស្រ័យខន្ធល ។ អកុសលធម៌ អស្រ័យអកុសលធម៌

អគុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ  
 អគុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា  
 តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ វិចាកាព្យាកតំ  
 កំរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា  
 តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ  
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា វត្ថុ ច តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច  
 ឯកោ ខន្ធា វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ  
 ច ខន្ធន្ទ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ  
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។  
 ពាហិវំ ។ អាហារសមុដ្ឋានំ ។ ឧតុសមុដ្ឋានំ ។  
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-  
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។

លើសពីត្បឿង ព្រះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យអគុសលក្ខន្ធទ  
 ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធអ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតមិ  
 អាស្រ័យអព្យាកតលំ លើសពីត្បឿង ព្រះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា  
 អាស្រ័យវិចាកាព្យាកតកំរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធល  
 អាស្រ័យខន្ធល ខន្ធាក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យវិចាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈ  
 ខែបដិសន្ធិ ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធលក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យ  
 ខន្ធល វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធាវិនិច្ឆ័យ ខន្ធាវិនិច្ឆ័យ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-  
 ក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខត-  
 រូប មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប ។ ពាហិវេ អាហារ-  
 សមុដ្ឋានរូប ។ ឧតុសមុដ្ឋានរូប ។ មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខត-  
 រូប លេសត្ថកអសញ្ញាសត្ថ មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប  
 មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប ។

កុសលគ្គិរោ បដិច្ចវិស្ស ធិត្ថេសោ

(២២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ ធិស្សយប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៣) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបធិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ ឧបធិស្សយប្បច្ចយំ អាម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៤) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។

កុសលគ្គិរោ បដិច្ចវិស្ស ធិត្ថេសោ

(២៥) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះធិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ធិស្សយប្បច្ច័យ ប្រវិហលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យវដរ ។

(២៦) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបធិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ឧបធិស្សយប្បច្ច័យ ប្រវិហលគ្នានឹងអាម្មណប្បច្ច័យវដរ ។

(២៧) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យ ខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យ អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យវិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា អកុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

(២៦) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា កុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិកុសលោ វគំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ វគំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៧) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ក កាស្រ័យ ខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យ អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ក កាស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ ក កាស្រ័យ ខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២៨) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ កម្មប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធ ព កាស្រ័យ អកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធានិឡាយ) កាស្រ័យវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាក្ខតរូប ព កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ក ក្នុងខណៈ វៃបជសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ចានិឡាយ មហាក្ខតរូប ព កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ក របស់ពួក អសញ្ញាសត្ត កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ចានិឡាយ ។

កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ  
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យា-  
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
កម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច  
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[ ៦៧ ] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចាកប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ  
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ  
ខន្ធំ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ  
ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិ-  
សន្ធិត្តុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ  
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធំ បដិច្ច ឯកោ  
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា  
កដត្តា ច រូបំ ខន្ធំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា  
ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ  
មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

អព្យាកតំ កស្រ្តីយកុសលេ ធម្មំ អព្យាកតធម្មំ ទើបកើត  
ឡើង ប្រហេណប្បវ្តំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រ្តីយកុសលក្នុងទាំង  
ឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម្មំ កស្រ្តីយ  
អកុសលេ អព្យាកតធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ  
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រ្តីយអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូប  
ទាំងឡាយផង ។

[ ៦៧ ] អព្យាកតំ កស្រ្តីយអព្យាកតធម្មំ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះវិហារប្បវ្តំ គី ឡ ហត្ថិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយវិចាកាព្យា-  
កតក្នុង ១ ឡ ហត្ថិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធត ខន្ធលក្តី ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធល ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយវិចាកា-  
ព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធត  
ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធល វត្ថុ កស្រ្តីយខន្ធទាំងឡាយ  
ខន្ធទាំងឡាយ កស្រ្តីយវត្ថុ មហាក្ខតរូប ៣ កស្រ្តីយមហាក្ខតរូប ១  
មហាក្ខតរូប ១ កស្រ្តីយមហាក្ខតរូប ៣ មហាក្ខតរូប ២ កស្រ្តីយមហា-  
ក្ខតរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កស្រ្តីយមហា-  
ក្ខតរូបទាំងឡាយ ។



(២៨) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ  
 បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-  
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ  
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិកុសលោ  
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខ-  
 តោ បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ  
 អាហារសម្មដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតោ  
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ  
 បដិច្ច ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច  
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា អកុ-  
 សលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតោ បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៩) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ វេទ្ខិយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ  
 ធម្មំ បដិច្ច ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
 បដិច្ច ។ វេទ្ខិយប្បច្ចយេ កម្មប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៨) កុសលេវេ ពស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 អាហារប្បច្ចយេ គឺ ខន្ធ យ ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសលធមិ  
 ពស្រ័យអកុសលេវេ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចយេ គឺ ខន្ធ ព  
 ពស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ។ អព្យាកតធមិ ពស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចយេ គឺ (ខន្ធតាំងឡាយ) ពស្រ័យវិបាកា-  
 ព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាក្ខតរូប ព ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ទ ក្នុង  
 ខណៈវេទបដិសន្ធិ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យមហា-  
 ក្ខតរូបតាំងឡាយ (មហាក្ខតរូបតាំងឡាយ) ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ទ  
 ដែលមានអាហារជាសម្មដ្ឋាន ឧបាទារូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូបតាំង-  
 ឡាយ ។ (អព្យាកតធមិ) ពស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។  
 អព្យាកតធមិ ពស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចយេ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ  
 តាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបតាំងឡាយផង ។

(២៩) កុសលធមិ ពស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 វេទ្ខិយប្បច្ចយេ គឺ ខន្ធ ព ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធ ព ពស្រ័យ  
 អកុសលធមិ ។ ពស្រ័យអព្យាកតធមិ ។ បេ ។ ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ទ  
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ វេទ្ខិយប្បច្ចយេ ប្រហែលគ្នានឹងកម្មប្បច្ចយេ  
 ដែរ ។

[៧០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ ណាទប្បច្ចយា . . . មត្តប្បច្ចយា ។ ណាទ-  
ប្បច្ចយម្យំ មត្តប្បច្ចយម្យំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ  
បដិច្ច ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយំ អាម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកតោ ខន្ធ ខន្ធ  
ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។  
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសម្មជានំ  
រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ  
ចិត្តសម្មជានំ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកតោ  
ខន្ធ ចិត្តសម្មជានំ រូបំ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ  
ខន្ធ ចិត្តសម្មជានំ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្ប-  
ច្ចយា ចិត្តសម្មជានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៧០] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
ណាទប្បច្ចយ . . . ព្រោះមត្តប្បច្ចយ ។ ណាទប្បច្ចយក្តី មត្តប្បច្ចយក្តី  
ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ចយដែរ ។

[៧១] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
សម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយ  
ប្រហែលគ្នានឹងអាម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[៧២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ  
ខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធានិច្ចារយ អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើប  
កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ វេទ្យកតោ វេទ្យកតោ វេទ្យកតោ  
ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្មជានំ អាស្រ័យកុស-  
លក្នុង ៧ ខន្ធានិច្ចារយ (ចិត្តសម្មជានំ វេទ្យកតោ អាស្រ័យ) ខន្ធានិច្ចារយ ទើបកើត  
ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធមិក្តី អត្យាកតធមិក្តី អាស្រ័យ  
កុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ ក្តី ចិត្តស-  
ម្មជានំ វេទ្យកតោ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសម្មជានំ វេទ្យកតោ អាស្រ័យ  
ខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសម្មជានំ វេទ្យកតោ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធានិច្ចារយ  
(អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសម្មជានំ វេទ្យកតោ  
(អាស្រ័យ) ខន្ធានិច្ចារយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

អភិធម្មបដិវេទ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ  
 ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្ធ  
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ  
 ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-  
 សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានកា រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុ-  
 ដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ  
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា  
 វិហាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច  
 ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

អភិធម្មបដិវេទ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ធម្មំ អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣  
 ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធាន័ឡាយ អស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ  
 អកុសលក្នុង ខន្ធាន័ឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសលេ ធម្មំ ក្តី អព្យាកតមិ  
 ក្តី អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ  
 ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យ  
 ខន្ធ ២ ខន្ធាន័ឡាយ (អស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-  
 យុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យអព្យាកត-  
 មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យវិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អ-  
 ស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធាន័ឡាយ (អស្រ័យ) វត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកាត្យាកតំ វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធា បដិច្ច  
 វិកោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ  
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កដត្តា-  
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច  
 ខន្ធា ខន្ធា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វត្ថុ ខន្ធា វិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា វិកតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា  
 តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច វិកតំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហា-  
 ក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា ។ កុសលញ្ច អត្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច  
 អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កុ-  
 សលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ្ច អត្យា-  
 កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច  
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

ខន្ធា ពុំ កដត្តារូបុក្ខំ ពស្រ័យវិបាកាត្យាកតត្តុខ កុដខណៈខៃ  
 បដិសន្ធិ ខន្ធា កដត្តារូបុក្ខំ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា កដត្តា-  
 រូបុក្ខំ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា ពស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប(ពស្រ័យ)ខន្ធា ខន្ធា ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា-  
 ខន្ធា ពស្រ័យវត្ថុ ខន្ធា ពស្រ័យវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពស្រ័យ)ខន្ធា ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប មហាក្ខតរូប ម  
 ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ខន្ធា ខន្ធា  
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អត្យាកតធម៌ ពស្រ័យកុសល-  
 ធម៌ផង អត្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធា មហាក្ខតរូប ខន្ធា ខន្ធា  
 ផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើបកើតឡើង) ព្រោះ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អត្យាកតធម៌ ពស្រ័យអកុសលធម៌ផង អត្យាកតធម៌  
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យ  
 អកុសលក្ខន្ធា មហាក្ខតរូប ខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
 ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៧៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ អត្តិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធា ។ សន្តិភ័ក្តំ ។ អត្តិប្បច្ចយំ សហជា-  
តប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ធន្តិប្បច្ចយា ... វិភតប្បច្ចយា ។ ធន្តិប្ប-  
ច្ចយម្យិ វិភតប្បច្ចយេម្យិ ការម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ អវិភតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធា ។ អវិភតប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយ-  
សទិសំ ។

កមេ តេវីសតិ បច្ចយា សជ្ឈាយន្តេន វិត្តារេតត្វា ។

[៧៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

អត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។  
អត្តិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៤] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

ធន្តិប្បច្ច័យ គឺ... ព្រោះវិភតប្បច្ច័យ ។ ធន្តិប្បច្ច័យក្តី វិភតប្បច្ច័យក្តី  
ប្រហែលគ្នានឹងការម្មណាប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៥] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

អវិភតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អវិភតប្បច្ច័យ ប្រ-  
ហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

បច្ច័យ ២៣ នេះ បុគ្គលអ្នកស្វាធារៈ គប្បីឲ្យវិស្តារចុះ ។

[៧៦] ហេតុយា ធរ អារម្មណេ តីណិ អធិប-

តិយា ធរ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-

ជាតេ ធរ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ទិស្សយេ ធរ ឧប្បទិស្ស-

យេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្ម-

ធរ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ធរ ឥន្ទ្រិយេ ធរ ឈានេ

ធរ មត្តេ ធរ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ធរ អត្ថិយា

ធរ ធម្មិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ ធរ ។

[៧៦] វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងការម្សណប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុង

សមនន្តរាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-

ប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងទិស្សយាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងឧបទិស្សយាប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងអាសេវនាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup>

ក្នុងកម្មប្បដ្ឋិយ វារៈ ១<sup>(៣)</sup> ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងអាហារាប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងឥន្ទ្រិយាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងឈានាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុង

មត្តប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup> ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងវិប្បយុត្តប្ប-

ដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(១)</sup> ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣<sup>(២)</sup>

ក្នុងវិគតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧<sup>(១)</sup> ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ ។

១ វារៈនៃការស្សនិងធ្វើយ មាន ៧ កុសលៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ កុសលនិងអន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អកុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អកុសលនិងអន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្តរាគរៈ ១ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្តរាគរៈ ១ ។

២ ឯកុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អកុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ ។

៣ អន្តរាគរៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្តរាគរៈ ។ អន្តរាគរៈ ។

[៧៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អាវច្ឆណោ តីណិ . . .

អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ  
សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ នវ  
ឧបជិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវំនេ  
តីណិ កក្កេ នវ វិហាកេ ឯកំ អាហារេ នវ វេទ្ធិយេ  
នវ ឈានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-  
យុត្តេ នវ អត្ថយា នវ នត្ថយា តីណិ វិគតេ តីណិ  
អវិគតេ នវ ។

[៧៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អាវច្ឆណាប្បដ្ឋយា អធិប-

តិយា តីណិ . . . អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ  
សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ តីណិ  
ឧបជិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវំនេ តីណិ  
កក្កេ តីណិ វិហាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ  
តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ

[៧៧] ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា . . .

ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសម-  
នន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-  
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបជិស្សយា-  
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវំនេ-  
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងកក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវិហាកាប្បដ្ឋយា  
មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវេទ្ធិយាប្បដ្ឋយា មាន  
វារៈ ៧ ក្នុងឈានាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងមក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុង  
សម្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុង  
អវិគតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតាប្បដ្ឋយា  
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ។

[៧៨] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងអា-

ម្មណាប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋយា  
មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា មាន  
វារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបជិស្សយាប្បដ្ឋយា មាន  
វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវំនេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣  
ក្នុងកក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិហាកាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារា-  
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវេទ្ធិយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានាប្បដ្ឋយា  
មានវារៈ ៣ ក្នុងមក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣

វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយោ តីណិ ធន្តិយោ តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៧៩] ហេតុប្បដូយា អាម្មណាប្បដូយា អធិបតិប្បដូ-  
យា ... អនន្តរាប្បដូយា សមនន្តរាប្បដូយា សមាជា-  
តប្បដូយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដូយា ធិស្សយប្បដូយា ឧប្ប-  
ធិស្សយប្បដូយា បុរេជាតប្បដូយា អាសេវនប្បដូយា  
កុទ្ទេ តីណិ ... អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ តីណិ  
ណារោ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-  
យុត្តេ តីណិ អត្ថិយោ តីណិ ធន្តិយោ តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៨០] ហេតុប្បដូយា អាម្មណាប្បដូយា ។ បេ ។  
អាសេវនប្បដូយា កុទ្ទប្បដូយា អាហារប្បដូយា វេទ្ធិ-  
យប្បដូយា ណារោប្បដូយា មត្តប្បដូយា សម្បយុត្ត-  
ប្បដូយា វិប្បយុត្តប្បដូយា អត្ថិប្បដូយា ធន្តិប្បដូយា  
វិគតប្បដូយា អវិគតេ តីណិ ។

[៨១] ហេតុប្បដូយា អាម្មណាប្បដូយា ។ បេ ។  
បុរេជាតប្បដូយា កុទ្ទប្បដូយា វិចារតប្បដូយា អា-  
ហារេ ឯតំ ... វេទ្ធិយេ ឯតំ ណារោ ឯតំ

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនត្ថិ-  
ប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិគតប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដូយ  
មានព្រះ ៣ ។

[៧៩] ព្រោះហេតុប្បដូយ អាម្មណាប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ...  
ក្នុងកុទ្ទប្បដូយ មានព្រះ ៣ ព្រោះអនន្តរាប្បដូយ សមនន្តរាប្បដូយ ស-  
មាជាតប្បដូយ អញ្ញាមញ្ញាប្បដូយ ធិស្សយប្បដូយ ឧបធិស្សយប្បដូយ  
បុរេជាតប្បដូយ និងអាសេវនប្បដូយ ... ក្នុងអាហារប្បដូយ មានព្រះ  
៣ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងណារោប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុង  
មត្តប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
ប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអត្ថប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដូយ មាន  
ព្រះ ៣ ក្នុងវិគតប្បដូយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដូយ មានព្រះ ៣ ។

[៨០] ព្រោះហេតុប្បដូយ អាម្មណាប្បដូយ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគត-  
ប្បដូយ មានព្រះ ៣ ព្រោះអាសេវនប្បដូយ កុទ្ទប្បដូយ អាហារ-  
ប្បដូយ វេទ្ធិយប្បដូយ ណារោប្បដូយ មត្តប្បដូយ សម្បយុត្តប្បដូយ  
វិប្បយុត្តប្បដូយ អត្ថិប្បដូយ នត្ថិប្បដូយ និងវិគតប្បដូយ ។

[៨១] ព្រោះហេតុប្បដូយ អាម្មណាប្បដូយ ។ បេ ។ ក្នុង  
អាហារប្បដូយ មានព្រះ ១ ព្រោះបុរេជាតប្បដូយ កុទ្ទប្បដូយ និងវិប្ប-  
យុត្តប្បដូយ ... ក្នុងវេទ្ធិយប្បដូយ មានព្រះ ១ ក្នុងណារោប្បដូយ មានព្រះ ១



អំបូរិយា អនុលោមតិក្សត្រា

មក្ត ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្តិយា  
ឯកំ ឧត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

(៨២) ហេតុប្បដ្ឋយោ ការម្មណប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។  
បុរេជាតប្បដ្ឋយោ កម្មប្បដ្ឋយោ វិចារកប្បដ្ឋយោ អាហារ-  
ប្បដ្ឋយោ វិទ្រិយប្បដ្ឋយោ ឈានប្បដ្ឋយោ មគ្គប្បដ្ឋយោ  
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ អត្តិប្បដ្ឋយោ ឧត្តិ-  
ប្បដ្ឋយោ វិគតប្បដ្ឋយោ អវិគតេ ឯកំ ។

ហេតុម្មលកគណនា<sup>(១)</sup> ធិដ្ឋិតា ។

ការម្មណ វិគតេន សត្វត្ថ តិណិយេវ<sup>(២)</sup> ។

(៨៣) ការម្មណប្បដ្ឋយោ ហេតុយោ តិណិ . . .  
អធិបតិយោ តិណិ ។ បេ ។ អវិគតេ តិណិ ។ អធិប-  
តិប្បដ្ឋយោ ហេតុយោ នវ . . . ការម្មណោ តិណិ ។ បេ ។  
អវិគតេ នវ ។ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ សមនន្តរាប្បដ្ឋយោ ហេ-  
តុយោ តិណិ ។ បេ ។ អវិគតេ តិណិ ។ សហជា-  
តប្បដ្ឋយោ ហេតុយោ នវ ។ បេ ។ អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយោ  
ហេតុយោ តិណិ ។ ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ហេតុយោ នវ ។

១ ម. គណនាហេតុម្មលក ។ ២ ម. តិណិវ ។

អំបូរិយា អនុលោមតិក្សត្រា

ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បដ្ឋយោ  
មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ។

(៨២) ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ និងការម្មណប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ ក្នុង  
អវិគតប្បដ្ឋយោ មានវារៈ ១ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយោ កម្មប្បដ្ឋយោ វិចារក-  
ប្បដ្ឋយោ អាហារប្បដ្ឋយោ វិទ្រិយប្បដ្ឋយោ ឈានប្បដ្ឋយោ មគ្គប្បដ្ឋយោ  
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ អត្តិប្បដ្ឋយោ ឧត្តិប្បដ្ឋយោ និងវិគ-  
តប្បដ្ឋយោ ។

ចប់ ហេតុម្មលកគណនា ។

បុគ្គលអ្នកគាំទ្រនៅ ក្នុងការម្មណ (គប្បដ្ឋីន) នូវបញ្ញា ពុំ ក្នុងបទ  
គាំទ្រអស់ ។

(៨៣) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយោ . . .  
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ ។  
វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយោ . . . វារៈ ៣ ក្នុង  
ការម្មណប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ ។ វារៈ ៣ ក្នុង  
ហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយោ និងសមនន្តរាប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។  
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយោ ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះ  
សហជាតប្បដ្ឋយោ ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះ  
អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយោ ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ ព្រោះធិស្សយប្បដ្ឋយោ ។

ឧបទិស្សយប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។ បុរេជា-  
តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

[ ៨៤ ] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .

អាម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ  
ទិស្សយេ តីណិ ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ  
កក្កេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ  
តីណិ មន្តេ តីណិ សម្មយុន្តេ តីណិ វិប្បយុន្តេ  
តីណិ អត្ថិយា តីណិ ទត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ  
អវិគតេ តីណិ ។ អាសេវនមូលតេ វិចាកំ ទត្ថិ ។  
កម្មប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។

[ ៨៥ ] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា ឯកំ . . . អាម្ម-

ណេ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ  
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ  
ឯកំ ឧបទិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ  
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ

វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឧបទិស្សយប្បច្ចយ ។ វារៈ ព ក្នុង  
ហេតុប្បច្ចយ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។

[ ៨៤ ] វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ . . .

វារៈ ព ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុង  
អនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ  
វារៈ ព ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុង  
ឧបទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងកក្ក-  
ប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ព  
ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងមន្តប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសម្មយុន្តប្បច្ចយ  
វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុន្តប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងទត្ថិ-  
ប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ វិចាក-  
ប្បច្ចយ មិនមានក្នុងអាសេវនមូលករេវ ។ វារៈ ៨ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ  
ព្រោះកម្មប្បច្ចយ ។

[ ៨៥ ] វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិចាកប្បច្ចយ . . . វារៈ ១

ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុង  
អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឧបទិស្សយ-  
ប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ

មន្ត្រី ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ  
អត្តិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ  
ឯកំ ។ វិហាកម្មលកេ អាសេវំ ធន្តិ ។ អាហារ-  
ប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុយា  
ធន្ត ។ ឈានប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ មក្កប្បច្ចយា  
ហេតុយា ធន្ត ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ អត្តិប្បច្ចយា  
ហេតុយា ធន្ត ។ ធន្តិប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។  
វិគតប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។

[៨៦] អវិគតប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត . . . អាម្មណោ  
ធន្តិ អធិបតិយា ធន្ត ធន្តិយា ធន្តិ . . . អវិគតេ  
ធន្តិ ។

ឯកេកំ បច្ចយំ ម្លង់<sup>(១)</sup> តារត្ថន សដ្ឋិយមក្កន<sup>(២)</sup>  
កណោតញាតិ ។

អនុលោម ធន្តិកំ ។

[៨៧] អកុសលំ ធន្តំ បដិច្ច អកុសលោ  
ធន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ធន្តហេតុប្បច្ចយា វិចីក៏ញាសហគតេ  
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធបដិច្ច វិចីក៏ញាសហគតោ

១ ម. ម្លង់ ។ ២ ឧ. ម. សដ្ឋិយមក្កន ។

វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ អាសេវំប្បច្ចយ មិន  
មានក្នុងវិហាកម្មលកៈ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអាហារ-  
ប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧  
ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឈានប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ  
ព្រោះមក្កប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ចយ ។  
វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុ-  
ប្បច្ចយ ព្រោះអត្តិប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះធន្តិ-  
ប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិគតប្បច្ចយ ។

[៨៦] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអវិគតប្បច្ចយ . . . វារៈ ៧  
ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងធន្តិ-  
ប្បច្ចយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ ។

បណ្ឌិតប្បវេណី ធន្តិប្បច្ចយមួយ ១ ទ្វិដ្ឋកម្មល ហើយព័ត៌មានបែបបទ  
នៃការស្វាគមន៍ ។

ចប់អនុលោម ។

[៨៧] អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នហេតុប្បច្ចយ<sup>(១)</sup> គឺ មោហា ច្រឡំដោយវិចិត្តិញា ច្រឡំដោយទុច្ចរៈ

១ គឺ កើតឡើង ដោយច្បាប់នៃវា ក្រៅពីហេតុប្បច្ចយ ។

ឧទ្ធច្ចុស ហតតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច  
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-  
 តុកំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច  
 ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុកប្បជ្ជិតុ-  
 ណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា  
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា  
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា  
 ច រូបំ ខន្ធធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហា-  
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ  
 ឧចានរូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តស-  
 មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច  
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ  
 មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចានរូបំ ។

អស្រ័យខន្ធាន្ទំ វេសច្រវ្យំ ដោយវិចិត្តិត្តា ច្រវ្យំ ដោយខន្ធច្ចុះ ។  
 អព្យាកតមិ អស្រ័យអព្យាកតមិ វេសកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ អី ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អស្រ័យអហេតុកវិចារកាព្យា-  
 កតកិរិយាព្យាកកត្តុខ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អស្រ័យខន្ធា  
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កដត្តារូក  
 អស្រ័យវិចារកាព្យាកកត្តុខ កដត្តារូក វេសនហេតុកប្បជ្ជិតុ ខន្ធា  
 កដត្តារូក អស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អស្រ័យ  
 ខន្ធា វត្ថុ អស្រ័យខន្ធា ខន្ធា អស្រ័យវត្ថុ  
 មហាក្ខត ។ អស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ អស្រ័យមហា-  
 ក្ខត ២ មហាក្ខត ២ អស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កដត្តា-  
 រូប ឧចានរូប អស្រ័យមហាក្ខតខន្ធា ពាហិរូប . . . អា-  
 ហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ៣ អស្រ័យ  
 មហាក្ខត ៤ អស្រ័យមហាក្ខតខន្ធា មហាក្ខត ១ អស្រ័យ  
 មហាក្ខត ២ មហាក្ខត ២ អស្រ័យមហាក្ខត ២ កដត្តារូប ឧចា-  
 នរូប អស្រ័យមហាក្ខតខន្ធា ។

(៨៨) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ  
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណាប្បច្ចយា  
អកុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-  
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន  
អារម្មណាប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតេ ភិវិយាព្យាកតេ  
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារ-  
កាព្យាកតេ ខន្ធ បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច  
វត្ត ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ  
មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូបំ កដត្តារូបំ ទុណានារូបំ ពាហិវិ . . . អហារសមុដ្ឋា-  
នំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-  
ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា  
មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ទុណានារូបំ ។ កុសលព្យា  
អព្យាកតោ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

(៨៩) អព្យាកតោ កុសលធម្មំ ទើបភើតឡើង ព្រោះ

ន អារម្មណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។  
អព្យាកតោ កុសលធម្មំ ទើបភើតឡើង ព្រោះន អារម្មណ  
ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ អព្យា-  
កតោ កុសលធម្មំ ទើបភើតឡើង ព្រោះន អារម្មណ  
ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប  
កុសលក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប  
ខណៈវៃបដិសន្ធិ វត្ត កុសលក្នុងទាំងឡាយ មហាក្ខត ៧ កុសល  
កុសលមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កុសលមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ៦  
កុសលមហាក្ខត ៦ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ទុណានារូប កុសល  
មហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិវិរូប . . . អហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុ-  
សមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៧ កុសលមហាក្ខត ១ រេសត្តក  
អសញ្ញាសត្ត មហាក្ខត ១ កុសលមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ៦ កុសល  
មហាក្ខត ៦ កដត្តារូប ទុណានារូប កុសលមហាក្ខតទាំងឡាយ ។  
អព្យាកតោ កុសលធម្មំ ទើបភើតឡើង អព្យាកតោ ទើបភើតឡើង

នអាម្ពណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ  
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ អព្យាក-  
តញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអា-  
រម្ពណាប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ  
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៨៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច  
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកោ ខន្ធ ទ្វេ  
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-  
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ  
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិ-  
បតិប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ  
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកោ  
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ  
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុ-  
សលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ  
បដិច្ច វិកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។

ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំង-  
ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសល-  
ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ឯង ទើបកើតឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ  
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំង-  
ឡាយផង ។

[៨៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-  
អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កុសលក្នុង ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ក  
ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើត  
ឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំង-  
ឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើត  
ឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ  
កុសលក្នុង ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ ក  
ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ  
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កុសល  
អកុសលក្នុង ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ក ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ។

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-  
 អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យា-  
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ  
 វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ  
 តយោ ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ  
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អព្យា-  
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអ-  
 ធិបតិប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វិកតំ  
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ  
 ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ  
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិ-  
 សន្និក្ខុណោ វិចារកាព្យាកតំ វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ  
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ  
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា  
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច វត្តុ វត្តុំ បដិច្ច ខន្ធា  
 វិកតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហា-  
 ក្ខតេ បដិច្ច វិកតំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

អព្យាកតេ ពស្រ័យអកុសលេ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-  
 តិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។  
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុស-  
 លក្នុង ខន្ធទក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី  
 អាស្រ័យវិបាកព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ខន្ធទក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
 ក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធល  
 ខន្ធភក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកព្យាកតក្នុង ក្នុងខណៈនៃ  
 បដិសន្និ ខន្ធទក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី កដត្តា-  
 រូបក្តី ពស្រ័យខន្ធល វត្តុ ពស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ  
 ពស្រ័យវត្តុ មហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត ពស្រ័យ  
 មហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប

កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .  
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កុស-  
 លត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ នអនិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ ច មហា-  
 ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលត្ថា  
 អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
 នអនិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ  
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-  
 ជ្ឈតិ នអនន្តរប្បច្ចយា . . . នសមនន្តរប្បច្ចយា កុស-  
 លេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នអនន្តរប្បច្ចយឃ្លី  
 នសមនន្តរប្បច្ចយឃ្លី នការម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ នអន្តាមញ្ញប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ទេ បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអន្តាមញ្ញប្បច្ចយា

កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អា-  
 ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ពា អាស្រ័យ  
 មហាក្ខត ១ របស់អសញ្ញាសត្តទាំងឡាយ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហា-  
 ក្ខត ៣ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ កដត្តារូប ឧបាទារូប អា-  
 ស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង  
 អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
 នរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។  
 អព្យាកតធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះនអនិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំង-  
 ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៧០] អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នអនន្តរប្បច្ចយ . . . ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អា-  
 ស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ នអនន្តរប្បច្ចយគឺ នសមនន្តរប្បច្ចយគឺ  
 ប្រវែហលត្ថានឹងនការម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[៧១] អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-  
 អនាមញ្ញប្បច្ចយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ អព្យា-  
 កតធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនាមញ្ញប្បច្ចយ



អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។  
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ វិចារកាព្យាកតោ កិរិយាព្យាកតោ  
 ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចា-  
 កាព្យាកតោ ខន្ធេ បដិច្ច កងត្តារូបំ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវេ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ អាហារសមុដ្ឋានេ មហា-  
 ក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ឧតុសមុដ្ឋានេ មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កុសលញ្ច មព្យាកតញ្ច ធម្មំ  
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ  
 កុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-  
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ អកុសលេ  
 ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយោ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ នការម្ម-  
 ណាប្បដ្ឋយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ។ អព្យាកតធមិ  
 អស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានំ ខ្យាយ កងត្តា-  
 រូបំ អស្រ័យវិចារកាព្យាកតក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ ឧបា-  
 ទារូបំ អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ ជាខាងក្រៅ ឧបាទារូបំ អស្រ័យ  
 មហាក្ខតំ ខ្យាយ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ឧបាទារូបំ អស្រ័យ  
 មហាក្ខតំ ខ្យាយ ដែលមានផ្សេងជាសមុដ្ឋាន កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ  
 អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ របស់តួកអសញ្ញាសត្ត ។ អព្យាកតធមិ  
 អស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញ-  
 មញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយផង មហា-  
 ក្ខតំ ខ្យាយផង ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យា-  
 កតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយផង មហាក្ខតំ ខ្យាយផង ។

(៧២) អព្យាកតធមិ អស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ។  
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ ប្រវេហលគ្នានឹងនការម្មណប្បដ្ឋយំដែរ ។

[៧៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧបុរេជានប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ  
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ  
 ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ ធម្មំ  
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជានប្បច្ច-  
 យា កុសលេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។  
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 ឧបុរេជានប្បច្ចយា អរូបេ អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ  
 ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជានប្បច្ចយា អកុ-  
 សលេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ  
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជាន-  
 ប្បច្ចយា អរូបេ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ  
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ  
 ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វិចារកាព្យាកតោ  
 កិរិយាព្យាកតោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-  
 សន្ធិក្កុណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ  
 ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ

[៧៣] កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ឧបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ កាស្រ័យកុសលក្នុងខ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ១  
 កាស្រ័យខន្ធ៣ ខន្ធ២ កាស្រ័យខន្ធ២ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យ  
 កុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
 កាស្រ័យកុសលក្នុងចាំនិទ្យាយ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ កាស្រ័យអកុស-  
 លក្នុងខ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ១ កាស្រ័យខន្ធ៣ ខន្ធ២ កាស្រ័យ  
 ខន្ធ២ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ឧបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យអកុសលក្នុងចាំនិទ្យាយ ។  
 អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបុរេជាន-  
 ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងខ ក្នុង  
 អរូបភព ខន្ធ១ កាស្រ័យខន្ធ៣ ខន្ធ២ កាស្រ័យខន្ធ២ ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានរូប កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងចាំនិទ្យាយ ខន្ធ៣ ក្តី  
 កដត្តារូបក្តី កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខន្ធ១ ក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កដត្តារូបំ ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ  
 កដត្តារូបំ ច រូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ  
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ  
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ ... អាហារវសមុដ្ឋា-  
 នំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហា-  
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ  
 បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ  
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទា-  
 រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-  
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបប្បជានប្បច្ចយា កុសលេ  
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។  
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបប្បជានប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ  
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

( ៧៤ ) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ នបប្បជានប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ  
 បដិច្ច ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កដត្តារូបំ កាស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ កដត្តារូបំ កាស្រ័យខន្ធ ២  
 វត្ថុ កាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ខន្ធតាំងឡាយ កាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ព  
 កាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កាស្រ័យមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ២  
 កាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យ  
 មហាក្ខត តាំងឡាយ ពាហិរូប ... អាហារវសមុដ្ឋានរូប ... ឧត្តសមុដ្ឋាន-  
 រូប ... មហាក្ខត ៧ កាស្រ័យមហាក្ខត ១ លេសំពួកអសញ្ញាសត្វ មហា-  
 ក្ខត ១ កាស្រ័យមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ២ កាស្រ័យមហាក្ខត ២ កដត្តា-  
 រូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខត តាំងឡាយ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យ  
 កុសលធមិផនំ អព្យាកតធមិផនំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជានប្ប-  
 ច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យកុសលក្នុងតាំងឡាយផនំ មហាក្ខត  
 តាំងឡាយផនំ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិផនំ អព្យាកត-  
 ធមិផនំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជានប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
 កាស្រ័យអកុសលក្នុងតាំងឡាយផនំ មហាក្ខតតាំងឡាយផនំ ។

( ៧៤ ) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នបប្បជានប្បច្ចយ គឺ កាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។

(៧៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ  
បដិច្ច ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយម្បិ នអាសេវនប្បច្ចយម្បិ  
នអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

(៧៦) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច កុស-  
លា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ  
បដិច្ច អកុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ភិវិយា ព្យា-  
កតេ ខន្ធ បដិច្ច ភិវិយា ព្យាកតា ចេតនា ពាហិរំ...  
អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ  
បដិច្ច តយោ មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច  
ឯកំ មហាកូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-  
កូតា មហាកូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

(៧៧) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ នវិបាកប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច  
តិលិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិបាកប្បច្ចយា ។ តិលិ ។

(៧៧) កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នអាសេវនប្បច្ច័យេ អំ ពាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យក្តិ  
នអាសេវនប្បច្ច័យក្តិ ប្រហែលគ្នានឹងនអធិបតិប្បច្ច័យវិដេ ។

(៧៦) កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នកម្មប្បច្ច័យេ អំ កុសលចេតនា ពាស្រ័យកុសលក្ខន្ធានិឡាយ ។  
អកុសលធមិ ពាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ  
គឺ អកុសលចេតនា ពាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានិឡាយ ។ អព្យាកតធមិ  
ពាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ភិវិយាព្យា-  
កតចេតនា ពាស្រ័យភិវិយាព្យាកតក្ខន្ធានិឡាយ ពាហិរូប ... អាហារ-  
សមុដ្ឋានរូប ... មហាកូត ព ពាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដ្ឋវិដា  
សមុដ្ឋាន មហាកូត ១ ពាស្រ័យមហាកូត ព មហាកូត ២ ពាស្រ័យ  
មហាកូត ២ ឧបាទារូប ពាស្រ័យមហាកូតវិនិឡាយ ។

(៧៧) កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នវិបាកប្បច្ច័យេ គឺ ខន្ធភ ពាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសលធមិ ពា-  
ស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ មានវិដេ ព ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 លវិចារកប្បដ្ឋយា កិរិយាព្យាករណ៍ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច  
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច  
 វិកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច  
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច  
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានំ រូបំ ឧទាធារូបំ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...  
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសន្តានំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច  
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តា-  
 រូបំ ឧទាធារូបំ ។ កុសលត្យ អព្យាករណ៍ ធម្មំ  
 បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បដ្ឋយា  
 កុសល ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-  
 នំ រូបំ ។ អតុសលត្យ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច  
 អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បដ្ឋយា អតុ-  
 ល ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៨) អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជយា ពាហិរំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...  
 អសញ្ញាសន្តានំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-  
 ក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណ៍ អស្រ័យអព្យាករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាត-  
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យកិរិយាព្យាករណ៍ ខ  
 ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ពា ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-  
 នរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ពា អស្រ័យមហាក្ខត ខ ។ បេ ។  
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប ...  
 អាហារសមុដ្ឋានរូប ... ឧតុសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ពា អស្រ័យមហា-  
 ក្ខត ខ បេសំណួរសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប អស្រ័យ  
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អព្យាករណ៍ អស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យា-  
 ករណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
 អស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យាករ-  
 ណ៍ អស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 និបាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង  
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

(៧៨) អព្យាករណ៍ អស្រ័យអព្យាករណ៍ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះនិបាតប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរូប ... ឧតុសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ពា  
 អស្រ័យមហាក្ខត ខ បេសំណួរសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបា-  
 ទារូប អស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៧៧] អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ ធន្ត្រិយប្បច្ចយា ពាហិរូប . . . អាហារស-  
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ  
 មហាកូតា ។ បេ ។ មហាកូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ  
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាកូតេ បដិច្ច រូបជីវិត្ត្រិយំ ។

[១០០] អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធន្ត្រិយប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសមា-  
 គតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ  
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពា-  
 ហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-  
 សត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ មហាកូតា  
 ។ បេ ។ មហាកូតេ បដិច្ច ករណីរូបំ ឧបាទារូបំ ។

[១០១] អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធន្ត្រិយប្បច្ចយា អហេតុកំ វិបាកាព្យា-  
 គតំ កិរិយាព្យាករណ៍ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកាព្យា-  
 គតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ករណីរូបំ រូបំ

[៧៧] អព្យាករណ៍ ពស្រ័យអព្យាករណ៍ រើបកើតឡើង  
 ព្រោះឧស្រ័យប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .  
 មហាកូតា ពស្រ័យមហាកូតា ដែលមានផ្សំជាសមុដ្ឋាន ។ បេ ។  
 ឧបាទារូប ពស្រ័យមហាកូតាទាំងឡាយ រូបជីវិត្ត្រិយ ពស្រ័យមហា-  
 កូតាទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្តុ ។

[១០០] អព្យាករណ៍ ពស្រ័យអព្យាករណ៍ រើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ឧស្រ័យប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពស្រ័យខន្ធា ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ  
 ខន្ធា ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធអ ពស្រ័យខន្ធអ ពាហិរូប . . . អា-  
 ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូតា ពស្រ័យ  
 មហាកូតា របស់ពួកអសញ្ញាសត្តុ ។ បេ ។ ករណីរូប ឧបាទារូប  
 ពស្រ័យមហាកូតាទាំងឡាយ ។

[១០១] អព្យាករណ៍ ពស្រ័យអព្យាករណ៍ រើបកើតឡើង  
 ព្រោះឧប្បជ្ជតិ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពស្រ័យអហេតុក-  
 វិបាកាព្យាករណ៍ ខន្ធា ខន្ធអ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពស្រ័យខន្ធអ ខន្ធអ ក្តី  
 ករណីរូបក្តី ពស្រ័យវិបាកាព្យាករណ៍ ករណីរូបក្តី ពស្រ័យវិបាកាព្យាករណ៍ ករណីរូបក្តី

តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ  
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ  
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច  
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ  
 មហាក្ខតំ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា-  
 រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .  
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច  
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(១០២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នការម្ពណាប្បច្ចយសទិសំ ។

(១០៣) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ  
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ  
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច  
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ  
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ  
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

ខន្ធខតិ កដត្តារូបកិ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលកិ កដត្តារូបកិ អាស្រ័យ  
 ខន្ធល វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធវាំងឡាយ ខន្ធវាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-  
 ក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត អាស្រ័យមហាក្ខត ព ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ពាហិវ-  
 រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ព  
 អាស្រ័យមហាក្ខត របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប  
 អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ។

(១០២) អត្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងខន្ធវាំងឡាយ ។  
 (នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រវេហលន្តានីននការម្ពណាប្បច្ច័យវដេ ។

(១០៣) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យកុសលក្នុង ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ  
 អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុស-  
 លធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យអកុ-  
 សលក្នុង ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។

អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
នវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ វិចារកាព្យាករណ៍ កិរិយា-  
ព្យាករណ៍ វិកតំ ឧប្បិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធា  
បដិច្ច វិកតោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ពាហិរ-  
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ទុក្ខសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-  
សន្តានំ វិកតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា  
។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ទុណារូបំ ។

[១០៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ នោនតិប្បដ្ឋយា . . . នោវិកតប្បដ្ឋយា កុស-  
លេ ទន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នការម្មណាប្ប-  
ច្ចយសនិសំ ។

[១០៥] នហេតុយា ទ្វេ នការម្មណោ បញ្ច  
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច  
នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ  
សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ នកម្មេ តិណិ  
នវិចារកេ នវ នអាហារេ វិកតំ នវិច្ឆិយេ វិកតំ នឈា-  
នេ វិកតំ នបត្តេ វិកតំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិច្ឆយុត្តេ  
តិណិ នោនតិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

អព្យាករណ៍ អាស្រ័យអព្យាករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិច្ឆយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យវិចារកាព្យាករណ៍ ព្យាករណ៍ ខ  
អរូបត ខន្ធខ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធគ អាស្រ័យខន្ធគ ពាហិរ-  
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ទុក្ខសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ព  
អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ទុណា-  
រូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[១០៦] អព្យាករណ៍ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នោនតិប្បដ្ឋយ . . . ព្រោះនោវិកតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ  
កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ (នោវិកតប្បដ្ឋយ) ប្រហែលគ្នានឹងនការម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយដែរ ។

[១០៧] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណាប្ប  
ដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥  
ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-  
និស្សយេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតិ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសវនេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧  
ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនវិច្ឆិយ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនបត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥  
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោ-  
នតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិកតប្បដ្ឋយ ។



[១០៦] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណោ ឯកំ . . .

នអធិបតីយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ  
នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ  
ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ  
នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ  
នណារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ  
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនតិយា ឯកំ នោវិគតេ ឯកំ ។

[១០៧] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណាប្បដ្ឋយា

នអធិបតីយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ  
ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុ-  
រេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសវនេ ឯកំ  
នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ  
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នណារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-  
សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនតិយា ឯកំ  
នោវិគតេ ឯកំ ។

[១០៦] វារៈ ១ ក្នុងមហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា . . .

វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតីយា វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេ វារៈ ១ ក្នុង  
នសមនន្តរេ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញោ វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្ស-  
យប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតេ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតេ វារៈ ២ ក្នុង  
នអាសវនេ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មេ វារៈ ២ ក្នុង  
នវិចារកេ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារេ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេ វារៈ ១ ក្នុង  
នណារេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តេ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិយា វារៈ ១  
ក្នុងនោវិគតេ ។

[១០៧] វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតីយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអា-  
ម្មណាប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរេ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញោ វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា  
វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតេ វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតេ វារៈ ១ ក្នុង  
នអាសវនេ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មេ វារៈ ១ ក្នុងនវិចារកេ វារៈ ១ ក្នុង  
នអាហារេ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេ វារៈ ១ ក្នុង  
នណារេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តេ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តេ វារៈ ១ ក្នុង  
នវិប្បយុត្តេ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិយា វារៈ ១ ក្នុងនោ-  
វិគតេ ។



[១១១] នអធិបតិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នការម្មណោ បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច

នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ

សត្តំ នបច្ឆាជាតេ ធរ នអាសវេនេ ធរ នកម្មេ ភីណិ

នវិចារកេ ធរ នអាហារេ ឯកំ នវដ្ឋ្រិយេ ឯកំ ន

យានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប

យុត្តេ ភីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិភតេ បញ្ច ។

[១១២] នអធិបតិប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន

ការម្មណោ ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ

នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ

ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសវេនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ

នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នវដ្ឋ្រិយេ ឯកំ

នយានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ

នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា ឯកំ នោវិភតេ ឯកំ ។

[១១១] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ . . .

វារៈ៥ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុង

នសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្ស

យប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ

វារៈ៧ ក្នុងនអាសវេនេប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង

នវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនវដ្ឋ្រិយប្បដ្ឋយ

វារៈ១ ក្នុងនយានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសម្ប

យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ

វារៈ៥ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយ ។

[១១២] វារៈ១ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ និង

នេហតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនសមនន្ត

រប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ

វារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង

នអាសវេនេប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ

វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនវដ្ឋ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង

នយានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

វារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង

នោវិភតប្បដ្ឋយ ។

(១១៣) ឧអធិបតីប្បច្ចយា ធមោតុប្បច្ចយា ឧ- ការម្មណាប្បច្ចយា ឧអនន្តរេ ឯកំ (សត្វតុ ឯកំ) . . . ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ធានត្តិយា ឯកំ ទោវិភតេ ឯកំ ។

(១១៤) ឧអនន្តរេប្បច្ចយា . . . ឧសមនន្តរេប្បច្ចយា . . . ឧអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា . . . ឧឧបនិស្សយប្បច្ចយោ . . . ។ ឧការម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

(១១៥) ឧបុរោជិតប្បច្ចយា ធមោតុយោ ទ្វេ . . . ឧការម្មណា បញ្ច ឧអធិបតីយោ សត្ត ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបញ្ញាជាតេ សត្ត ឧអាសេវនេ សត្ត ឧកម្មេ តិណិ ឧវិចារតេ សត្ត ឧអាហារេ ឯកំ ឧផន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឃាយេ ឯកំ ឧមន្តេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តិណិ ធានត្តិយា បញ្ច ទោវិភតេ បញ្ច ។

(១១៦) ឧបុរោជិតប្បច្ចយា ធមោតុប្បច្ចយោ ឧការម្មណា ឯកំ . . . ឧអធិបតីយោ ទ្វេ ឧអ- ឧនន្តរេ ឯកំ ឧសមនន្តរេ ឯកំ ឧអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ

(១១៧) វារៈ១ ក្នុងនិការម្មណាប្បច្ចយោ ព្រោះនិការម្មណាប្បច្ចយោ ប- ហេតុប្បច្ចយោ និកនិការម្មណាប្បច្ចយោ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយោ តាំងរស់) . . . វារៈ១ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនោទត្តិប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុង ទោវិភតប្បច្ចយោ ។

(១១៨) ព្រោះនិការម្មណាប្បច្ចយោ . . . ព្រោះនិសមនន្តរេប្បច្ចយោ . . . ព្រោះនិអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយោ . . . ព្រោះនិឧបនិស្សយប្បច្ចយោ . . . ។ ប្រវោល គ្នានិការម្មណាប្បច្ចយោវារៈ ។

(១១៩) វារៈ២ ក្នុងនិហេតុប្បច្ចយោ ព្រោះនិបុរោជិតប្បច្ចយោ . . . វារៈ៥ ក្នុងនិការម្មណាប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិអធិបតីប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិ- អនន្តរេប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិសមនន្តរេប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិឧបនិស្សយប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិបញ្ញាជាតិប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិអាសេវនេប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិកម្មប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិវិបាកប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិអាហារប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិផន្ទ្រិយេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុង និឃាយេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិមន្តេប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បច្ចយោ វារៈ៧ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុងនិទោទត្តិប្បច្ចយោ វារៈ៥ ក្នុង និទោវិភតប្បច្ចយោ ។

(១១៦) វារៈ១ ក្នុងនិការម្មណាប្បច្ចយោ ព្រោះនិបុរោជិតប្បច្ចយោ និង និហេតុប្បច្ចយោ . . . វារៈ២ ក្នុងនិអធិបតីប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិអនន្ត- រេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិសមនន្តរេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិឧបនិស្សយប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិបញ្ញាជាតិប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិអាសេវនេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិកម្មប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិវិបាកប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិផន្ទ្រិយេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិឃាយេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិមន្តេប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិទោទត្តិប្បច្ចយោ វារៈ១ ក្នុងនិទោវិភតប្បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ  
ទ្វេ នកក្ខេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ  
នង្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ  
នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនតិយា  
ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

(១០៧) នបុរេជាតប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន-  
អាម្មណាប្បទូយា នអធិបតិយា ឯកំ ... នអនន្តរេ  
ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) នោនតិយា ឯកំ នោវិតតេ  
ឯកំ ។

(១០៨) នបច្ឆាជាតប្បទូយា ... នអាសេវនប្ប-  
ទូយា នហេតុយា ទ្វេ ... នអាម្មណា បញ្ច នអ-  
ធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច ន-  
អញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ  
សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នកក្ខេ តិណំ នវិចារកេ នវ  
នអាហារេ ឯកំ នង្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ  
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណំ  
នោនតិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

(១០៩) នអាសេវនប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន-  
អាម្មណា ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង  
នអាសេវនប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនកក្ខេប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងនវិចារកប្បទូយ វារៈ  
១ ក្នុងនអាហារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនង្រ្ទិយប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-  
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង  
នវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៧) វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បទូយ ព្រោះនបុរេជាតប្បទូយ នហេ-  
តុប្បទូយ និងនអាម្មណាប្បទូយ ... វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ (វារៈ ១ ក្នុង  
បទ្ទិយទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៨) ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បទូយ ... វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បទូយ  
ព្រោះនអាសេវនប្បទូយ ... វារៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង  
នអធិបតិប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្ប-  
ទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បទូយ  
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង  
នកក្ខេប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បទូយ  
វារៈ ១ ក្នុងនង្រ្ទិយប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងន-  
មត្តប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទូយ  
វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៩) វារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណាប្បទូយ ព្រោះនអាសេវនប្បទូយ និង  
នហេតុប្បទូយ ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ

នសមនន្តរេ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទឧបទិស្សយេ  
ឯកំ ទបុរេជាតេ ទ្វេ ទបច្ឆាជាតេ ទ្វេ ទគម្មេ ឯកំ  
ទវិទាតេ ទ្វេ ទអាហារេ ឯកំ ទសង្គ្រិយេ ឯកំ ទ-  
ណារេ ឯកំ ទមត្តេ ឯកំ ទសម្បយុត្តេ ឯកំ ទ-  
វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ទោទត្ថិយា ឯកំ ទោវិគតេ ឯកំ ។

[១២០] ទអាសេវទប្បច្ចយា ទហេតុប្បច្ចយា ទ-  
អាម្មណាប្បច្ចយា ទអធិបតិយា ឯកំ . . . ទអនន្តរេ  
ឯកំ [សត្វត្ថ ឯកំ] . . . ទោទត្ថិយា ឯកំ ទោវិគតេ  
ឯកំ ។

[១២១] ទកម្មប្បច្ចយា ទហេតុយា ឯកំ . . .  
ទអាម្មណា ឯកំ ទអធិបតិយា តីណិ ទអនន្តរេ ឯកំ  
ទសមនន្តរេ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទឧបទិស្សយេ  
ឯកំ ទបុរេជាតេ តីណិ ទបច្ឆាជាតេ តីណិ ទអាសេ-  
វទេ តីណិ ទវិទាតេ តីណិ ទអាហារេ ឯកំ ទសង្គ្រិ-  
យេ ឯកំ ទណារេ ឯកំ ទមត្តេ ឯកំ ទសម្បយុត្តេ  
ឯកំ ទវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោទត្ថិយា ឯកំ ទោវិគតេ  
ឯកំ ។

វារៈ ១ ក្នុងទសមនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុង  
ទឧបទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងទបុរេជាតេប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងទបច្ឆាជា-  
តេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទកម្មប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងទវិប្បកប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុង  
ទអាហារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទសង្គ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទណារប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងទមត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងទវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទោទត្ថិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទោវិគតេប្បច្ចយ ។

[១២០] វារៈ ១ ក្នុងទអធិបតិប្បច្ចយ ទ្រោនទអាសេវប្បច្ចយ  
ទហេតុប្បច្ចយ ទិនទអាម្មណាប្បច្ចយ . . . វារៈ ១ ក្នុងទអនន្តរេប្បច្ចយ  
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយវាងអស) . . . វារៈ ១ ក្នុងទោទត្ថិប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងទោវិគតេប្បច្ចយ ។

[១២១] វារៈ ១ ក្នុងទហេតុប្បច្ចយ ទ្រោនទកម្មប្បច្ចយ . . . វារៈ ១  
ក្នុងទអាម្មណាប្បច្ចយ វារៈ ៣ ក្នុងទអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទអនន្តរេ-  
ប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទសមនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងទឧបទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ៣ ក្នុងទបុរេជាតេប្បច្ចយ វារៈ ៣  
ក្នុងទបច្ឆាជាតេប្បច្ចយ វារៈ ៣ ក្នុងទអាសេវប្បច្ចយ វារៈ ៣ ក្នុងទវិ-  
ប្បកប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទអាហារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទសង្គ្រិយប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងទណារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទមត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទសម្ប-  
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ៣ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទោទត្ថិប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងទោវិគតេប្បច្ចយ ។

(១២២) នកក្កប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអា-  
រម្មណោ ឯតំ . . . នអធិបតិយា ឯតំ (សត្វត្ត ឯតំ)  
នោនត្ថិយា ឯតំ នោវិគតេ ឯតំ ។

(១២៣) នវិចាកប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .  
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច  
នសមនន្តរេ បញ្ច នអត្តាមត្តោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ  
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបន្ទាជានេ នវ នអាសេវនេ  
នវ នកម្មេ តីណិ នអាហារេ ឯតំ នវគ្រិយេ ឯតំ  
នណានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-  
យុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

(១២៤) នវិចាកប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអា-  
រម្មណោ ឯតំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯតំ  
នសមនន្តរេ ឯតំ នអត្តាមត្តោ ឯតំ នឧបទិស្សយេ  
ឯតំ នបុរេជានេ ទ្វេ នបន្ទាជានេ ទ្វេ នអាសេវនេ  
ទ្វេ នកម្មេ ឯតំ នអាហារេ ឯតំ នវគ្រិយេ ឯតំ  
នណានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ ឯតំ

(១២៥) វារៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនកក្កប្បដ្ឋយ និងន-  
ហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ (វារៈ១ ក្នុងបដ្ឋយវាំង-  
ស) វារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១២៦] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិចាកប្បដ្ឋយ . . .  
វារៈ៥ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុង  
នអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនអត្តាមត្តា-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ  
វារៈ៧ ក្នុងនបន្ទាជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង  
នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនវគ្រិយប្បដ្ឋយ  
វារៈ១ ក្នុងនណានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសម្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ  
វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

(១២៦) វារៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិចាកប្បដ្ឋយ និង  
នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ  
វារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង  
នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនបន្ទា-  
ជានប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ  
វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនវគ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង  
នណានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ឯកំ ទោវិគតេ ឯកំ ។

[១២៥] នវិបាតកប្បដ្ឋាយា នហេតុប្បដ្ឋាយា នអា-  
រម្មណប្បដ្ឋាយា នអធិបតិយា ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) ...  
... ទោតតិយា ឯកំ ទោវិគតេ ឯកំ ។

[១២៦] នអាហារប្បដ្ឋាយា ... នវត្រ័យប្បដ្ឋាយា  
... នឈានប្បដ្ឋាយា ... នមគ្គប្បដ្ឋាយា នហេតុយា  
ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) ... ទោតតិយា ឯកំ ទោ-  
វិគតេ ឯកំ ។

[១២៧] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ឯកំ ...  
នការម្មណេ បញ្ច ។ នការម្មណប្បដ្ឋាយសធិសំ ។  
... ទោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៨] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ទ្វេ...  
នការម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរ  
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ នឧប-  
សិស្សរយ ឯកំ នធុរេជារតេ តីណិ នបន្ទាដារតេ តីណិ  
ននារសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិហារតេ តីណិ  
នអាហារ ឯកំ នវត្រ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ

ពរៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនោតតិប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុង  
នោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១២៥] ពរៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយា ព្រោះនវិបាតកប្បដ្ឋាយា ន-  
ហេតុប្បដ្ឋាយា និងនការម្មណប្បដ្ឋាយា (ពរៈ១ ក្នុងប្បដ្ឋាយាទាំងអស់)...  
ពរៈ១ ក្នុងនោតតិប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១២៦] ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋាយា... ព្រោះនវត្រ័យប្បដ្ឋាយា...  
ព្រោះនឈានប្បដ្ឋាយា... ពរៈ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រោះនមគ្គប្បដ្ឋាយា  
(ពរៈ១ ក្នុងប្បដ្ឋាយាទាំងអស់) ... ពរៈ១ ក្នុងនោតតិប្បដ្ឋាយា ពរៈ១  
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១២៧] ពរៈ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា...  
ពរៈ៥ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋាយា ។ (នសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា) ព្រះហសត្ថ  
និងនការម្មណប្បដ្ឋាយាដែរ ។ ... ពរៈ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១២៨] ពរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា...  
ពរៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋាយា ពរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុង  
នអនន្តរប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា-  
ប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនឧបសិស្សរយប្បដ្ឋាយា ពរៈ៣ ក្នុងនធុរេជារតប្បដ្ឋាយា  
ពរៈ៣ ក្នុងនបន្ទាដារតប្បដ្ឋាយា ពរៈ៣ ក្នុងននារសេវនប្បដ្ឋាយា ពរៈ៣  
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយា ពរៈ៣ ក្នុងនវិហារប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនអា-  
ហារប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនវត្រ័យប្បដ្ឋាយា ពរៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយា



ឧបេក្ខ ឯកំ ឧសម្បយុក្ខប្បដ្ឋាយ ឯកំ លោធន្តិយា ឯកំ ចោវិគតេ ឯកំ ។

(១២៧) ឧវិប្បយុក្ខប្បដ្ឋាយា ឧហេតុប្បដ្ឋាយា ឧអាម្មណា ឯកំ ... ឧអធិបតិយា ទ្វេ ឧអនន្តរេ ឯកំ ឧសមនន្តរេ ឯកំ ឧអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ឧឧបដិស្សយេ ឯកំ ឧបុរេជានេ ទ្វេ ឧបច្ឆានានេ ទ្វេ ឧអាសវនេ ទ្វេ ឧគម្មេ ឯកំ ឧវិចារេ ទ្វេ ឧអាហារេ ឯកំ ឧវ្រ្ម័យេ ឯកំ ឧណានេ ឯកំ ឧមក្កេ ឯកំ ឧសម្បយុក្ខ ឯកំ លោធន្តិយា ឯកំ ចោវិគតេ ឯកំ ។

(១២៨) ឧវិប្បយុក្ខប្បដ្ឋាយា ឧហេតុប្បដ្ឋាយា ឧអាម្មណាប្បដ្ឋាយា ឧអធិបតិយា ឯកំ ... ឧអនន្តរេ ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) លោធន្តិយា ឯកំ ចោវិគតេ ឯកំ ។

(១២៩) លោធន្តិប្បដ្ឋាយា ចោវិគតប្បដ្ឋាយា ឧហេតុយា ឯកំ ... ឧអាម្មណា បញ្ច ឧអធិបតិយា បញ្ច ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបដិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជានេ បញ្ច ឧបច្ឆានានេ បញ្ច ឧអាសវនេ បញ្ច

ពរៈ ១ ក្នុងឧមក្កប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧសម្បយុក្ខប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងលោធន្តិប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងចោវិគតប្បដ្ឋាយ ។

(១២៧) ពរៈ ១ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋាយ ព្រោះឧវិប្បយុក្ខប្បដ្ឋាយ ឧហេតុប្បដ្ឋាយ... ពរៈ ២ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអនន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧឧបដិស្សយប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបុរេជានប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបច្ឆានានប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧគម្មប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧវិចារប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអាហារប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧវ្រ្ម័យប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧណានប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧមក្កប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងឧសម្បយុក្ខប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងលោធន្តិប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងចោវិគតប្បដ្ឋាយ ។

(១២៨) ពរៈ ១ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋាយ ព្រោះឧវិប្បយុក្ខប្បដ្ឋាយ ឧហេតុប្បដ្ឋាយ និងឧអាម្មណាប្បដ្ឋាយ ... ពរៈ ១ ក្នុងឧអនន្តរេប្បដ្ឋាយ (ពរៈ ១ ក្នុងប្បដ្ឋាយព័ន្ធអស) ពរៈ ១ ក្នុងលោធន្តិប្បដ្ឋាយ ពរៈ ១ ក្នុងចោវិគតប្បដ្ឋាយ ។

(១២៩) ពរៈ ១ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋាយ ព្រោះលោធន្តិប្បដ្ឋាយ និងចោវិគតប្បដ្ឋាយ... ពរៈ ២ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧឧបដិស្សយប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបុរេជានប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបច្ឆានានប្បដ្ឋាយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋាយ

នគរម្តេ ឯកំ ធីតាគេ បញ្ច នអាហារ ឯកំ ន-  
ស្រ្តីយេ ឯកំ នណារេ ឯកំ នមគ្គ ឯកំ នសម្ប-  
យុត្ត បញ្ច ធីប្បយុត្ត ឯកំ ចោនត្តិយា បញ្ច ។

[១៣២] ចោរិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-  
អាម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត  
ឯកំ) ... ធីប្បយុត្ត ឯកំ ចោនត្តិយា ឯកំ ។  
ចច្ចុយំ ឆ័យំ ។

[១៣៣] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច ...  
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច  
នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ  
សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសវនេ នវ នគរម្តេ តីណិ  
ធីតាគេ នវ នសម្បយុត្ត បញ្ច ធីប្បយុត្ត តីណិ  
ចោនត្តិយា បញ្ច ចោរិតតេ បញ្ច ។

[១៣៤] ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណប្បច្ចយា នអធិ-  
បតិយា តីណិ ... នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ  
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នគរម្តេ តីណិ ធីតាគេ  
តីណិ ធីប្បយុត្ត តីណិ ។

ពៈ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនិពុតប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនអាហា-  
រយ្យច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនេស្រ្តីយប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនណារេប្បច្ចយេ ពៈ១  
ក្នុងនមគ្គប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ។

[១៣៤] ពៈ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះចោរិតប្បច្ចយេ  
និងនហេតុប្បច្ចយេ ... ពៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ (ពៈ១ ក្នុងបច្ចយេពៈនិ-  
សស) ... ពៈ១ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ។  
ពប់ បច្ចុយំ ។

[១៣៥] ពៈ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ ...  
ពៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុង  
នសមនន្តរប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្ស-  
យប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចយេ  
ពៈ៧ ក្នុងនអាសវនប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនគរម្តេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុង  
និពុតប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោរិតប្បច្ចយេ ។

[១៣៦] ពៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ អា-  
ម្មណប្បច្ចយេ ... ពៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-  
ជានប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនអាសវនប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនគរម្តេប្បច្ចយេ  
ពៈ៧ ក្នុងនិពុតប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ។

[ ១៣៥ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អនិ-  
បតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតេ តីណិ . . . ឧបច្ឆាជាតេ  
តីណិ ឧអាសវនេ តីណិ ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចារកេ  
តីណិ ឧវិប្បយុត្ត តីណិ ។

[ ១៣៦ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អនិ-  
បតិប្បដ្ឋយា អនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សមនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សហ-  
ជាតប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា  
ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ  
តីណិ . . . ឧអាសវនេ តីណិ ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចា-  
រកេ តីណិ ។

[ ១៣៧ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជា-  
តប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . .  
ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចារកេ តីណិ ។

[ ១៣៨ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា កក្ខប្បដ្ឋយា កាហា-  
រយ្យដ្ឋយា វគ្គិយប្បដ្ឋយា លាឧប្បដ្ឋយា មក្ខប្ប-  
ដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្ប-  
ដ្ឋយា ឧត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា  
ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧវិចារកេ តីណិ ។

[ ១៣៩ ] ពរេ ព ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ការម្មណប្បដ្ឋយា និងអនិបតិប្បដ្ឋយា . . . ពរេ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា  
ពរេ ព ក្នុងឧអាសវនប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុង  
ឧវិចារកប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[ ១៤០ ] ពរេ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ការម្មណប្បដ្ឋយា អនិបតិប្បដ្ឋយា អនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សមនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សហ-  
ជាតប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយា និង  
បុរេជាតប្បដ្ឋយា . . . ពរេ ព ក្នុងឧអាសវនប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុង  
ឧកក្ខប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[ ១៤១ ] ពរេ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ការម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា និងអាសវនប្បដ្ឋយា . . . ពរេ ព ក្នុង  
ឧកក្ខប្បដ្ឋយា ពរេ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[ ១៤២ ] ពរេ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ការម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា កក្ខប្បដ្ឋយា កាហា-  
រយ្យដ្ឋយា វគ្គិយប្បដ្ឋយា លាឧប្បដ្ឋយា មក្ខប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ឧត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា និងអវិភតប្បដ្ឋយា  
. . . ពរេ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។



[១៤៣] ព្រះ៥ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ...

[១៤៣] អធិបតិប្បច្ច័យ ឧភារម្មណ៍ បញ្ច...  
ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច  
ឧឧបទិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជានេ សត្ត ឧបត្តាជានេ  
ឧវ ឧអាសេវេ ឧវ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិហានេ ឧវ  
ឧសម្បយុត្តិ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តិ តីណិ ឧទានត្ថិយា  
បញ្ច ឧវិហានេ បញ្ច ។

[១៤៤] អធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុប្បច្ច័យ ការម្មណ៍  
ប្បច្ច័យ ឧបុរេជានេ តីណិ... ឧបត្តាជានេ តីណិ  
ឧអាសេវេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិហានេ តីណិ  
ឧវិប្បយុត្តិ តីណិ ។ អនន្តរេប្បច្ច័យ សមនន្តរេប្បច្ច័យ  
យថា ការម្មណ៍ប្បច្ច័យ វិវិដ្ឋានេតត្ថា ។

[១៤៥] សហជាតប្បច្ច័យ ឧហេតុយា ទ្វេ...  
ឧភារម្មណ៍ បញ្ច ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ បញ្ច  
ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ  
បញ្ច ឧបុរេជានេ សត្ត ឧបត្តាជានេ ឧវ ឧអាសេវេ ឧវ  
ឧកម្មេ តីណិ ឧវិហានេ ឧវ ឧអាហារេ វិសំ

ព្រះ៥ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ ព្រះ៥  
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញេប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងឧបទិស្សយេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុង  
ឧបុរេជានេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងបត្តាជានេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងអាសេ  
វេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងវិហានេប្បច្ច័យ ព្រះ  
៥ ក្នុងសម្បយុត្តិប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តិប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុង  
ទានត្ថិប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងទានត្ថិប្បច្ច័យ ។

[១៤៦] ព្រះ៧ ក្នុងឧបុរេជានេប្បច្ច័យ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ  
ហេតុប្បច្ច័យ និងការម្មណ៍ប្បច្ច័យ... ព្រះ៧ ក្នុងបត្តាជានេប្បច្ច័យ  
ព្រះ៧ ក្នុងអាសេវេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុង  
វិហានេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តិប្បច្ច័យ ។ ការម្មណ៍ប្បច្ច័យ  
យ៉ាងណា អនន្តរេប្បច្ច័យ សមនន្តរេប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឱ្យវិស្វា  
យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៤៧] ព្រះ៦ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ...  
ព្រះ៥ ក្នុងការម្មណ៍ប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុង  
អនន្តរេប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញេ  
ប្បច្ច័យ ព្រះ៥ ក្នុងឧបទិស្សយេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងឧបុរេជានេប្បច្ច័យ  
ព្រះ៧ ក្នុងបត្តាជានេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងអាសេវេប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុង  
កម្មប្បច្ច័យ ព្រះ៧ ក្នុងវិហានេប្បច្ច័យ ព្រះ១ ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ

ឧស្ស័យ ឯកំ ឧណារេ ឯកំ ឧម្រត្ត ឯកំ ឧស-  
ម្បយុត្ត បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ លោធន្តិយា បញ្ច  
លោកិកេត បញ្ច ។

[១២៦] សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-  
រម្មណា បញ្ច... ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអធន្តេ បញ្ច  
ឧសមធន្តេ បញ្ច ឧអញ្ញាមត្តោ បញ្ច ឧឧបដិស្សយេ  
បញ្ច ឧបុរេដារេត សត្ត ឧបន្នាជារេត ឧវ ឧអាសេ-  
វេឧ ឧវ ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចារេត ឧវ ឧសម្ប-  
យុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ លោធន្តិយា បញ្ច  
លោកិកេត បញ្ច ។

[១២៧] សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អា-  
រម្មណាប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា តីណិ ... ឧបុរេដារេត  
តីណិ ឧបន្នាជារេត តីណិ ឧអាសេវេឧ តីណិ ឧ-  
កក្ខេ តីណិ ឧវិចារេត តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។  
យថា ហេតុម្ហលតំ ។

[១២៨] អញ្ញាមត្តាប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧ...  
ឧអាម្មណា ឯកំ ឧអធិបតិយា តីណិ ឧអធន្តេ  
ឯកំ ឧសមធន្តេ ឯកំ ឧឧបដិស្សយេ ឯកំ

ឯកំ ក្នុងវិប្បយុត្តិយ ឯកំ ក្នុងឧណារេប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុង  
ឧម្រត្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧវិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧទោត្តិប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧទោត្តិកប្បដ្ឋិយ ។

[១២៦] ឯកំ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋិយ  
នឹងហេតុប្បដ្ឋិយ ... ឯកំ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអធន្ត-  
ប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧសមធន្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអញ្ញាមត្តាប្បដ្ឋិយ  
ឯកំ ក្នុងឧឧបដិស្សយប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧបុរេដារេតប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុង  
ក្នុងឧបន្នាជារេតប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអាសេវេឧប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧកក្ខ-  
ប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧវិចារេតប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ  
ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧទោត្តិប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុង  
ឧទោត្តិកប្បដ្ឋិយ ។

[១២៧] ឯកំ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋិយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋិយ  
ហេតុប្បដ្ឋិយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ... ឯកំ ក្នុងឧបុរេដារេតប្បដ្ឋិយ  
ឯកំ ក្នុងឧបន្នាជារេតប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអាសេវេឧប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុង  
ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧវិចារេតប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧវិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋិយ ។ ដូចជាហេតុម្ហលតំ ។

[១២៨] ឯកំ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋិយ ព្រោះអញ្ញាមត្តាប្បដ្ឋិយ ... ឯកំ  
ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧអធន្ត-  
ប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧសមធន្តប្បដ្ឋិយ ឯកំ ក្នុងឧឧបដិស្សយប្បដ្ឋិយ

ឧបុរេដារតេ តីណិ ឧបត្តាជារតេ តីណិ ឧអាសេវំនេ  
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧអាមារេ  
ឯកំ ឧក្រិយេ ឯកំ ឧលាទេ ឯកំ ឧមរក្ខ ឯកំ  
ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឧោធន្តិយា  
ឯកំ ឧោវិតតេ ឯកំ ។

[១៤៧] អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-  
រម្មណា ឯកំ ឧអធិបតិយា តីណិ ឧអធន្តេរ ឯកំ  
ឧសមធន្តេរ ឯកំ ឧឧបនិស្សយេ ឯកំ ឧបុរេដារតេ  
តីណិ ឧបត្តាជារតេ តីណិ ឧអាសេវំនេ តីណិ ឧកម្មេ  
តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ  
តីណិ ឧោធន្តិយា ឯកំ ឧោវិតតេ ឯកំ ។

[១៤៨] អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អា-  
រម្មណាប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា តីណិ . . . ឧបុរេដារតេ  
តីណិ ឧបត្តាជារតេ តីណិ ឧអាសេវំនេ តីណិ ឧកម្មេ  
តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា  
ហេតុមូលកំ ។

ព័រេ ព ក្នុងឧបុរេដារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧបត្តាជារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព  
ក្នុងឧអាសេវំនេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧកម្មេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧវិចារតេ-  
ប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧអាមារេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧក្រិយេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ  
ក្នុងឧលាទេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧមរក្ខប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧសម្បយុត្តេ-  
ប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧោធន្តិយាប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ  
ក្នុងឧោវិតតេប្បដ្ឋយ ។

[១៤៩] ព័រេ ខ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ និង  
ហេតុប្បដ្ឋយ ព័រេ ញ ក្នុងឧអធិបតិយាប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧអធន្តេរ  
ព័រេ ខ ក្នុងឧសមធន្តេរ ព័រេ ខ ក្នុងឧឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព  
ក្នុងឧបុរេដារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧបត្តាជារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧ-  
អាសេវំនេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧកម្មេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយ  
ព័រេ ខ ក្នុងឧអាមារេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧក្រិយេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ  
ក្នុងឧលាទេប្បដ្ឋយ ព័រេ ខ ក្នុងឧមរក្ខប្បដ្ឋយ ។

[១៥០] ព័រេ ព ក្នុងឧអធិបតិយាប្បដ្ឋយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ ហេ-  
តុប្បដ្ឋយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋយ . . . ព័រេ ញ ក្នុងឧបុរេដារតេប្បដ្ឋយ  
ព័រេ ព ក្នុងឧបត្តាជារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧអាសេវំនេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព  
ក្នុងឧកម្មេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយ ព័រេ ព ក្នុងឧអាមារេប្បដ្ឋយ  
ប្បដ្ឋយ ។ ដូចហេតុមូលកំដរ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវិវាស្ស ធិទ្ទេសោ

[១៩១] ធិស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

ឧភារម្មណា មក្ខ ។ ធិស្សយប្បដ្ឋយា . . . យថា សមាដាតម្មលកំ ។ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយា . . . យថា អារម្មណាម្មលកំ ។

[១៩២] បុរេជាតប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នតត្ថេ តីណិ នវិចារតេ តីណិ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ។

[១៩៣] បុរេជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិ-

បតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នតត្ថេ តីណិ នវិចារតេ តីណិ ។ យថា ហេតុម្មលកំ ឯវំ វិគ្គារេតត្ថំ ។

[១៩៤] អាសេវនប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នតត្ថេ តីណិ នវិចារតេ តីណិ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលគ្គិកេ បដិច្ចវិវាស្ស ធិទ្ទេសោ

[១៩១] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះធិស្សយប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៥ ក្នុងនអារម្មណាប្បដ្ឋយា ។ ព្រោះធិស្សយប្បដ្ឋយា . . . ដូចសមាដាតម្មលកំវរៈ៥ ។ ព្រោះឧបធិស្សយប្បដ្ឋយា . . . ដូចអារម្មណាម្មលកំវរៈ៥ ។

[១៩២] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា . . . វរៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនតត្ថប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយា វរៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វរៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

[១៩៣] វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា និង

ហេតុប្បដ្ឋយា . . . វរៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនតត្ថប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយា ។ បណ្ឌិត គប្បិទ្ធិពិស្តារ ដូចជាហេតុម្មលកំវរៈ៥ ។

[១៩៤] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនតត្ថប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយា វរៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។



អភិធម្មបិដកេ អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥៥] អាសេវេនិយម្ហាយា ហេតុធម្មិយា នស-  
 ធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ  
 តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារេត តីណិ នវិប្បយុត្តេ  
 តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៦] កក្កប្បដ្ឋាយា នហេតុយោ ទិ . . .  
 នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តេ បញ្ច  
 នសមនន្តេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ  
 បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវា-  
 ណេ នវ នវិចារេត នវ នអាហារេ ឯកំ នវគ្រិយេ  
 ឯកំ ននរណេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ  
 ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិ-  
 គតេ បញ្ច ។

[១៥៧] កក្កប្បដ្ឋាយា ហេតុធម្មិយា នអារម្មណេ  
 បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តេ បញ្ច នសម-  
 នន្តេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច  
 នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវាណេ នវ

អភិធម្មបិដកេ អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥៨] វារៈ ក ក្នុងនេនិយម្ហាយា ព្រោះអាសេវេនិយម្ហាយា និស-  
 ហេតុធម្មិយា . . . វារៈ ក ក្នុងនេនិយម្ហាយា វារៈ ក ក្នុងនេបច្ឆា-  
 ជានិយម្ហាយា វារៈ ក ក្នុងនេកម្មនិយម្ហាយា វារៈ ក ក្នុងនេវិចារេតនិយម្ហាយា វារៈ  
 ក ក្នុងនេវិប្បយុត្តនិយម្ហាយា ។ ដូច្នោះហេតុមូលកំ វារៈ ។

[១៥៩] វារៈ ២ ក្នុងនេហេតុធម្មិយា ព្រោះកក្កប្បដ្ឋាយា . . . វារៈ  
 ៥ ក្នុងនេអារម្មណេនិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេអធិបតិយានិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេ-  
 នន្តេនិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តេនិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញមញ្ញេនិយម្ហាយា  
 វារៈ ៥ ក្នុងនេឧបនិស្សយេនិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេបុរេជានិយម្ហាយា  
 វារៈ ៧ ក្នុងនេបច្ឆាជានិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវេនិយម្ហាយា វារៈ ៧  
 ក្នុងនេវិចារេតនិយម្ហាយា វារៈ ១ ក្នុងនេអាហារេនិយម្ហាយា វារៈ ១ ក្នុងនេវគ្រិយេ-  
 និយម្ហាយា វារៈ ១ ក្នុងនេនរណេនិយម្ហាយា វារៈ ១ ក្នុងនេមត្តេនិយម្ហាយា វារៈ ១  
 ក្នុងនេសម្បយុត្តនិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេវិប្បយុត្តនិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេ-  
 នោវិគតេនិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេវិគតេនិយម្ហាយា ។

[១៦០] វារៈ ៥ ក្នុងនេអារម្មណេនិយម្ហាយា ព្រោះកក្កប្បដ្ឋាយា និស-  
 ហេតុធម្មិយា . . . វារៈ ៧ ក្នុងនេអធិបតិយានិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេនន្តេ-  
 និយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តេនិយម្ហាយា វារៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញមញ្ញេនិយម្ហាយា  
 វារៈ ៥ ក្នុងនេឧបនិស្សយេនិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេបុរេជានិយម្ហាយា  
 វារៈ ៧ ក្នុងនេបច្ឆាជានិយម្ហាយា វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវេនិយម្ហាយា

នវិចារកេ ឈ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិចារយុត្តេ តិណិ  
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិចារេ បញ្ច ។

[១៥៨] កក្កប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណៈ  
ប្បច្ចយា នអធិបតិយា តិណិ . . . នបុរេជានេ តិណិ  
នបញ្ញាជានេ តិណិ នអាសេវនេ តិណិ នវិចារកេ  
តិណិ នវិចារយុត្តេ តិណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៩] វិចារកប្បច្ចយា នហេតុយា វិកំ . . .  
នអារម្មណេ វិកំ នអធិបតិយា វិកំ នអនន្តរេ វិកំ  
នសមនន្តរេ វិកំ នអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ នឧបនិស្សយេ  
វិកំ នបុរេជានេ វិកំ នបញ្ញាជានេ វិកំ នអាសេ-  
វនេ វិកំ នឈានេ វិកំ នមេត្តេ វិកំ នសម្ប-  
យុត្តេ វិកំ នវិចារយុត្តេ វិកំ នោនត្តិយា វិកំ  
នោវិចារេ វិកំ ។

[១៦០] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-  
ណេ វិកំ . . . នអធិបតិយា វិកំ នអនន្តរេ វិកំ  
នសមនន្តរេ វិកំ នអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ នឧបនិស្ស-  
យេ វិកំ នបុរេជានេ វិកំ នបញ្ញាជានេ វិកំ

វិកំ ក្កវិចារកប្បច្ចយា វិកំ ក្កនិទសម្បយុត្តេ វិកំ ក្កនិទ-  
វិចារយុត្តេ វិកំ ក្កនិទនោនត្តិយា វិកំ ក្កនិទនោវិចារកប្បច្ចយា ។

[១៦១] វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទអារម្មណៈ  
ប្បច្ចយា វិកំ វិកំ ក្កនិទនបុរេជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទនបញ្ញាជានេ  
វិកំ វិកំ ក្កនិទនអាសេវនេ វិកំ វិកំ ក្កនិទនវិចារ-  
កប្បច្ចយា វិកំ វិកំ ក្កនិទនវិចារយុត្តេ វិកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទនហេតុមូលកំ វិកំ ។

[១៦២] វិកំ ក្កនិទហេតុមូលកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទវិចារកប្បច្ចយា . . .  
វិកំ ក្កនិទអារម្មណៈ វិកំ វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទ  
នអនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទសមនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអញ្ញាមញ្ញេ  
វិកំ វិកំ ក្កនិទឧបនិស្សយេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបុរេជានេ វិកំ វិកំ  
ក្កនិទបញ្ញាជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអាសេវនេ វិកំ វិកំ ក្កនិទ  
នឈានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទមេត្តេ វិកំ វិកំ ក្កនិទសម្បយុត្តេ  
វិកំ វិកំ ក្កនិទវិចារយុត្តេ វិកំ វិកំ ក្កនិទនោនត្តិយា វិកំ វិកំ  
ក្កនិទនោវិចារកប្បច្ចយា ។

[១៦៣] វិកំ ក្កនិទអារម្មណៈ វិកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទហេតុ-  
មូលកំ . . . វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទអនន្តរេ វិកំ វិកំ  
ក្កនិទសមនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ វិកំ ក្កនិទឧបនិ-  
ស្សយេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបុរេជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបញ្ញាជានេ វិកំ

នអាសេវនេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ  
ឯតំ នោនត្ថិយា ឯតំ នោវិគេតេ ឯតំ ។

[ ១៦១ ] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ឯតំ . . . នបុរេជានេ ឯតំ  
នបច្ឆាជានេ ឯតំ នអាសេវនេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ  
ឯតំ ។

[ ១៦២ ] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានេ ឯតំ . . .  
នបច្ឆាជានេ ឯតំ នអាសេវនេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ  
ឯតំ ។

[ ១៦៣ ] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សមនន្ត-  
រប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា និស្ស្រ-  
យប្បដ្ឋយា ឧបនិស្ស្រយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា  
កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វិន្ទិយប្បដ្ឋយា ណេ-  
នប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្ប-  
ដ្ឋយា អត្ថប្បដ្ឋយា នត្ថប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា អវិគ-  
តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានេ ឯតំ . . . នអាសេវនេ ឯតំ ។

វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១  
ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោវិគេ-  
តប្បដ្ឋយា ។

[ ១៦១ ] វារៈ ១ ក្នុងនិអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុ-  
ប្បដ្ឋយា និងអាម្មណប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១  
ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិវិប្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយា ។

[ ១៦២ ] វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុ-  
ប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា និងនិអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាន-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[ ១៦៣ ] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សមនន្ត-  
រប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា និស្ស្រយប្បដ្ឋយា ឧប-  
និស្ស្រយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វិន្ទិយ-  
ប្បដ្ឋយា ណេនប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
អត្ថប្បដ្ឋយា នត្ថប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា និងអវិគតប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១  
ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា ។

[១៦២] អាហារាប្បដូយា នហេតុយា ទេ ...

នអាហារោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច  
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ  
បញ្ច នបុរេជានេ សន្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ  
នេ នវ នតន្តេ តីណិ នវិចារេ នវ នសម្បយុត្តេ ឯកំ  
នយានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-  
វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៦៣] អាហារាប្បដូយា ហេតុប្បដូយោ នអាហារោ

បញ្ច ... នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសម-  
នន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច  
នបុរេជានេ សន្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ នវ  
នតន្តេ តីណិ នវិចារេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច  
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៦៤] វារៈ៦ ក្នុងនហេតុប្បដូយ ព្រោះអាហារាប្បដូយ ...

វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដូយ វារៈ៥  
ក្នុងនអនន្តរាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា-  
ប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដូយ  
វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនាប្បដូយ វារៈ៧  
ក្នុងនតន្តរាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនវិចារាប្បដូយ វារៈ១ ក្នុងនសម្បយុ-  
ប្បដូយ វារៈ១ ក្នុងនយានាប្បដូយ វារៈ១ ក្នុងនមត្តរាប្បដូយ វារៈ៥  
ក្នុងនសម្បយុត្តរាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តរាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនោ-  
នត្ថិប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតាប្បដូយ ។

[១៦៥] វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដូយ ព្រោះអាហារាប្បដូយ ឯក

ហេតុប្បដូយ ... វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនអនន្ត-  
រាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដូយ  
វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដូយ វារៈ៧  
ក្នុងនបច្ឆាជានាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុង  
នតន្តរាប្បដូយ វារៈ៧ ក្នុងនវិចារាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តរាប្បដូយ  
វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តរាប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បដូយ វារៈ៥ ក្នុង  
នោវិគតាប្បដូយ ។

[១២២] អាហារប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា ភីណិ . . . ឧបុរេវាតេ ភីណិ ឧបច្ឆាវាតេ ភីណិ ឧអាសេវាធម ភីណិ ឧកក្កេ ភីណិ ឧវិចារតេ ភីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ភីណិ ។ យថា ហេតុម្ហុសតំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

[១២៧] វត្ថុយប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ទ្វេ . . . ឧអាម្មណា បញ្ច ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអធម្មេ បញ្ច ឧសមធម្មេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ឧវ ឧអាសេវាធម ឧវ ឧកក្កេ ភីណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧអាហារេ ឯតំ ឧណាធម ឯតំ ឧមត្តេ ឯតំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ ភីណិ ឧោធមតិយា បញ្ច ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៨] វត្ថុយប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអាម្មណា បញ្ច . . . ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអធម្មេ បញ្ច ឧសមធម្មេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ឧវ ឧអាសេវាធម ឧវ

[១២៦] វារៈ ៧ ក្កនិឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ខិនិកា.ប្បណាប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៧ ក្កនិឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧកក្កេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧវិចារតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។ បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាន ដូចហេតុមូលករវិជារ ។

[១២៧] វារៈ ៦ ក្កនិឧហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវត្ថុយប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៥ ក្កនិឧអាម្មណាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧអធម្មេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧសមធម្មេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧកក្កេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧវិចារតេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្កនិឧអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្កនិឧណាធមប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្កនិឧមត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧោធមតិយាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧោវិគតេប្បដ្ឋយា ។

[១២៨] វារៈ ៥ ក្កនិឧអាម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះវត្ថុយប្បដ្ឋយា ខិនិកាហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៥ ក្កនិឧអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧអធម្មេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧសមធម្មេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្កនិឧឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្កនិឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយា

ឧត្តរោ តីណិ ធីតាភោ ធី ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧ-  
វិប្បយុត្តេ តីណិ ខោធន្តិយា បញ្ច ខោវិភតេ បញ្ច ។

[១៦៧] ក្រិយ្យប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-  
ណាប្បច្ចយា ឧទិបតិយា តីណិ . . . ឧបុរេវាតេ  
តីណិ ឧបច្ឆាវាតេ តីណិ ឧបុរេវាតេ តីណិ ឧត្តរោ  
តីណិ ធីតាភោ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា  
ហេតុមូលកំ វិវិត្តាវេតតំ ។

[១៧០] ណាឧប្បច្ចយា ហេតុយា ធម្ម . . .  
ឧអារម្មណា បញ្ច ឧទិបតិយា ធី ឧឧទ្ទេវ បញ្ច  
ឧសមឧទ្ទេវ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ  
បញ្ច ឧបុរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ធី ឧបុរេវាតេ  
ធី ឧត្តរោ តីណិ ធីតាភោ ធី ឧមត្តេ វិកំ  
ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោធន្តិយា  
បញ្ច ខោវិភតេ បញ្ច ។

[១៧១] ណាឧប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្ម-  
ណា បញ្ច . . . ឧទិបតិយា ធី ឧឧទ្ទេវ បញ្ច

វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិ-  
យ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា  
វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ។

[១៦៧] វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ព្រោះក្រិយ្យប្បច្ចយា ហេ-  
តុប្បច្ចយា ឧទិអារម្មណាប្បច្ចយា . . . វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ  
៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិ-  
យ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ។  
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកំដែរ ។

[១៧០] វារៈ ៦ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ព្រោះណាឧប្បច្ចយា . . .  
វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥  
ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្ប-  
ច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា  
វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិ-  
យ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា  
វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ។

[១៧១] វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា ព្រោះណាឧប្បច្ចយា ឧទិ  
ហេតុប្បច្ចយា . . . វារៈ ៧ ក្រិយ្យប្បច្ចយា វារៈ ៥ ក្រិយ្យប្បច្ចយា

នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ  
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ  
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច  
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧២] ណាមប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ-  
ប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា តីណិ . . . នបុរេជានេ តីណិ  
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ  
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា  
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារតត្ថំ ។

[១៧៣] មត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .  
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតីយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច  
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ  
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ  
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច  
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុង  
នឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-  
ជានេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនកម្មេប្បដ្ឋយំ  
វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុង  
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋយំ ។

[១៧៤] វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយំ ព្រោះនាយាមប្បដ្ឋយំ ហេតុ-  
ប្បដ្ឋយំ និវេទនាមូលប្បដ្ឋយំ . . . វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧  
ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនកម្មេ-  
ប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយំ ។  
បណ្ឌិត គប្បិទ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈវិដរ ។

[១៧៥] វារៈ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយំ ព្រោះមត្តប្បដ្ឋយំ . . .  
វារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុង  
នអនន្តរេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញេ  
ប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយំ  
វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុង  
នកម្មេប្បដ្ឋយំ វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយំ  
វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយំ វារៈ៥ ក្នុង  
នោវិគតេប្បដ្ឋយំ ។

[១៧៤] មគ្គប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ  
បញ្ច ... ទអធិបតិយា ទវ ទអទន្តរេ បញ្ច ទសម-  
ទន្តរេ បញ្ច ទអក្ខាមញ្ញេ បញ្ច ទទុបទិស្សយេ បញ្ច  
ទបុរេជានេ សត្ត ទបច្ឆាជានេ ទវ ទអាសេវនេ ទវ  
ទកកម្មេ តីណិ ទវិចារកេ ទវ ទសម្បយុត្តេ បញ្ច ទ-  
វិប្បយុត្តេ តីណិ ទោទត្តិយា បញ្ច ទោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧៥] មគ្គប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណា-  
ប្បដ្ឋយា ទអធិបតិយា តីណិ ... ទបុរេជានេ តីណិ  
ទបច្ឆាជានេ តីណិ ទអាសេវនេ តីណិ ទកកម្មេ តីណិ  
ទវិចារកេ តីណិ ទវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុ-  
បូលកំ ឯវំ វិត្តារេតវំ ។

[១៧៦] សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ទហេតុយា ទ្វេ ...  
ទអធិបតិយា តីណិ ទបុរេជានេ តីណិ ទបច្ឆាជានេ  
តីណិ ទអាសេវនេ តីណិ ទកកម្មេ តីណិ ទវិចារកេ  
តីណិ ទណនេ ឯកំ ទមគ្គេ ឯកំ ទវិប្បយុត្តេ  
តីណិ ។

[១៧៧] វារៈ៥ ក្នុងទការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយ និង  
ហេតុប្បដ្ឋយ ... វារៈ៧ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទអទន្តរេប្បដ្ឋយ  
វារៈ៥ ក្នុងទសមទន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទអក្ខាមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុង  
ទទុបទិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទបុរេជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទបច្ឆា-  
ជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទកម្ម-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង  
ទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទោទត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៧៨] វារៈ៧ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយ ហេតុ-  
ប្បដ្ឋយ និងការម្មណប្បដ្ឋយ ... វារៈ៧ ក្នុងទបុរេជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧  
ក្នុងទបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទកម្ម-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។  
បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលករវេរ ។

[១៧៩] វារៈ៦ ក្នុងទហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ...  
វារៈ៧ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទបុរេជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង  
ទបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទកម្ម-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងទណនប្បដ្ឋយ វារៈ១  
ក្នុងទមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។



[១៧៧] សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧ-  
ទិបតិយា តិណិ . . . ឧបុរេជាតេ តិណិ ឧបត្តាជាតេ  
តិណិ ឧអាសវនេ តិណិ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ  
តិណិ ឧវិប្បយុត្តេ តិណិ ។ យថា ហេតុម្ហលកំ ។

[១៧៨] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ធ្វេ . . .  
ឧអាម្ពុណោ បញ្ច ឧទិបតិយា ឧវ ឧអឧន្តរេ បញ្ច  
ឧសមឧន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ  
បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបត្តាជាតេ ឧវ ឧអាសវនេ  
ឧវ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧណរោធនេ ឧវ  
ឧមត្តេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ហោឧត្តិយា បញ្ច  
ហោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧៩] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-  
ម្ពុណោ បញ្ច . . . ឧទិបតិយា ឧវ ឧអឧន្តរេ បញ្ច  
ឧសមឧន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ  
បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបត្តាជាតេ ឧវ ឧអាសវនេ  
ឧវ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច  
ហោឧត្តិយា បញ្ច ហោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧៧] វារៈ ៣ ក្នុងឧទិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា និង  
ហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧបត្តាជាតិ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា វារៈ ៣  
ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ ដូចហេតុម្ហលកៈវិដរ ។

[១៧៨] វារៈ ២ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .  
វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្ពុណាប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧទិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង  
ឧអឧន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសមឧន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបទិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា  
វារៈ ៧ ក្នុងឧបត្តាជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣  
ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឧឧបទិស្សយេប្បដ្ឋយា  
វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង  
ហោឧត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងហោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[១៧៩] វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្ពុណាប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
និងហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៧ ក្នុងឧទិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអឧន្តរេ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសមឧន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា  
វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបទិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុង  
ឧបត្តាជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា  
វារៈ ៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង  
ហោឧត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងហោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[១៨០] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា តីណិ . . . ឧប្បវេជាតេ ឯកំ ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកក្រេតីណិ ឧវិទាតេ តីណិ ។

[១៨១] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកក្រេតីណិ ឧវិទាតេ តីណិ ។

[១៨២] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកក្រេតីណិ ឧវិទាតេ តីណិ ។

[១៨៣] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា កក្កប្បដ្ឋយា អាហារាប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧវិទាតេ តីណិ ។

[១៨០] វាវៈ ព ក្នុងនាមបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . វាវៈ ខ ក្នុងនាមបុរេជាតប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមអាសេវនប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមកម្មប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមវិបាកប្បដ្ឋយ ។

[១៨១] វាវៈ ព ក្នុងនាមបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ និងអធិបតិប្បដ្ឋយ . . . វាវៈ ព ក្នុងនាមអាសេវនប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមកម្មប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមវិបាកប្បដ្ឋយ ។

[១៨២] វាវៈ ព ក្នុងនាមបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយ និងបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . វាវៈ ព ក្នុងនាមអាសេវនប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមកម្មប្បដ្ឋយ វាវៈ ព ក្នុងនាមវិបាកប្បដ្ឋយ ។

[១៨៣] វាវៈ ព ក្នុងនាមបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ អាហារាប្បដ្ឋយ និងអវិភតប្បដ្ឋយ . . . វាវៈ ព ក្នុងនាមវិបាកប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៤] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជា-  
តេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[១៨៥] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជា-  
តប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋ-  
យា អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេ-  
វនេ ឯកំ ។

[១៨៦] អត្ថិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអា-  
រម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច  
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ  
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេ-  
វនេ នវ នកក្ខេ តិណិ នវិចារកេ នវ នអាហារ  
ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ  
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថយា  
បញ្ច នោវិភតេ បញ្ច ។

[១៨៧] អត្ថិប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអា-  
រម្មណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច  
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្ស-  
យេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៨] វរៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា និងវិចារកប្បដ្ឋយា . . .  
វរៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[១៨៩] វរៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា  
និងអវិភតប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[១៨៦] វរៈ ២ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ៥  
ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអនន្ត-  
ប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា  
វរៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧  
ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង  
នកម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា  
វរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុង  
មត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងទោនត្ថិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងទោវិភតប្បដ្ឋយា ។

[១៨៧] វរៈ ៥ ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋយា ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយា និងហេតុប្ប-  
ដ្ឋយា . . . វរៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយា វរៈ ៥  
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្ស-  
យប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា

នអាសេវនេ នវំ នកម្មេ តីណិ នវិចារេតេ នវំ  
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា  
បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៨៨] អត្ថិប្បត្តយា ហេតុប្បត្តយា អារម្មណាប្ប-  
ត្តយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជានេ តីណិ  
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តី-  
ណិ នវិចារេតេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា  
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតត្ថំ ។

[១៨៩] នត្ថិប្បត្តយោ . . . វិតតប្បត្តយោ នហេតុ-  
យា ទ្វេ . . . នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជានេ តីណិ  
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តី-  
ណិ នវិចារេតេ តីណិ នយានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ  
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា អារម្មណាមូលកំ ឯវំ  
វិត្តារេតត្ថំ ។

[១៩០] អវិតតប្បត្តយោ នហេតុយា ទ្វេ . . .  
នការម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវំ នអនន្តិកេ  
បញ្ច នសមនន្តិកេ បញ្ច នអញ្ញាមត្តោ បញ្ច នឧប-  
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវំ

វារៈ កុត្តិកាសេវនប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកម្មប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិ  
នវិបាតប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកសម្បយុត្តប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកវិប្បយុត្ត-  
ប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកោត្តិប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកោវិតតប្បត្តិយ ។

[១៨៧] វារៈ កុត្តិកអធិបតិប្បត្តិយ ព្រោះអត្ថិប្បត្តិយ ហេតុ-  
ប្បត្តិយ វិណិកាម្មណាប្បត្តិយ . . . វារៈ កុត្តិកនបុរេជានប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិ  
កុត្តិកនបច្ឆាជានប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនអាសេវនប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិ  
កុត្តិកនកម្មប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនវិចារេតប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនវិប្បយុត្តប្ប-  
ត្តិយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យវិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៨៨] ព្រោះនត្ថិប្បត្តិយ . . . វារៈ កុត្តិកនហេតុប្បត្តិយ ព្រោះ  
វិតតប្បត្តិយ . . . វារៈ កុត្តិកនអធិបតិប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនបុរេជាន-  
ប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនបច្ឆាជានប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនអាសេវនប្បត្តិយ  
វារៈ កុត្តិកនកម្មប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនវិចារេតប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិ  
នយានប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនមត្តប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនវិប្បយុត្តប្បត្តិយ ។  
បណ្ឌិត គប្បីឱ្យវិស្តារ ដូចអារម្មណាមូលកៈដែរ ។

[១៩០] វារៈ កុត្តិកនហេតុប្បត្តិយ ព្រោះអវិតតប្បត្តិយ . . .  
វារៈ កុត្តិកនការម្មណាប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនអធិបតិប្បត្តិយ  
វារៈ កុត្តិកនអនន្តិកេប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនសមនន្តិកេប្បត្តិយ  
វារៈ កុត្តិកនអញ្ញាមត្តាប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនឧបនិស្សយប្បត្តិយ  
វារៈ កុត្តិកនបុរេជានប្បត្តិយ វារៈ កុត្តិកនបច្ឆាជានប្បត្តិយ

នេអាសេវនេ នេ នេកម្មេ តីណិ នេវិចារេកេ នេវ  
នេអាហារេ ឯតំ នេវេទ្ធិយេ ឯតំ នេនរោនេ ឯតំ  
នេមត្តេ ឯតំ នេសម្មយុត្តេ បញ្ច នេវិប្បយុត្តេ តីណិ  
នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧០] អវិគតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នេអាម្ម-  
លោ បញ្ច . . . នេអធិបតិយា នេវ នេអនន្តេវ បញ្ច  
នេសមនន្តេវ បញ្ច នេអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នេឧបនិស្សយេ  
បញ្ច នេបុរេជានេ សត្ត នេបច្ឆាជានេ នេវ នេអាសេវនេ  
នេវ នេកម្មេ តីណិ នេវិចារេកេ នេវ នេសម្មយុត្តេ បញ្ច  
នេវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ  
បញ្ច ។ យថា ហេតុម្ពលកំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។  
អនុលោមបច្ចនីយគណនា ខំដ្ឋិត ។

[១៧២] នេហេតុប្បច្ចយា អាម្មលោ ទ្វេ . . .  
អនន្តេវ ទ្វេ សមនន្តេវ ទ្វេ សហជានេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា  
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជានេ ទ្វេ

វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវនេប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង  
នេវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេអាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេវេទ្ធិយេប្បច្ច័យ  
វារៈ ១ ក្នុងនេនរោនេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង  
នេសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង  
នោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេវិគតេប្បច្ច័យ ។

[១៧១] វារៈ ៥ ក្នុងនេអាម្មលោប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ និង  
ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេអនន្តេវប្បច្ច័យ  
វារៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តេវប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង  
នេឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេបុរេជានេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេបច្ឆា-  
ជានេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវនេប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ  
វារៈ ៧ ក្នុងនេវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣  
ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង  
នេវិគតេប្បច្ច័យ ។ ចណ្ឌិត គប្បិទ្ធិវិស្តារ ដូចហេតុម្ពលកៈវិដេ ។  
ចប់ អនុលោមបច្ចនីយគណនា ។

[១៧២] វារៈ ២ ក្នុងនេអាម្មលោប្បច្ច័យ ព្រោះនេហេតុប្បច្ច័យ . . .  
វារៈ ២ ក្នុងនេអនន្តេវប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេសមនន្តេវប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង  
នេសហជានេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេនិស្ស-  
យេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេបុរេជានេប្បច្ច័យ

អាសវេ ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ទ្វេ  
ស្រ្តិយេ ទ្វេ ឈារេ ទ្វេ មត្តេ ឯតំ សម្បយុត្ត ទ្វេ  
វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ មត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ  
អវិគតេ ទ្វេ ។

[១៧៧] ឧបោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណប្បច្ចយា  
សហជាតេ ឯតំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯតំ ទិស្សយេ  
ឯតំ កក្កេ ឯតំ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ឯតំ  
ស្រ្តិយេ ឯតំ ឈារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ  
អត្តិយា ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

[១៧៨] ឧបោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណប្បច្ចយា ឧ-  
អធិបតិប្បច្ចយា ឧអនន្តប្បច្ចយា ឧសមនន្តប្បច្ចយា  
ឧអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ ... ទិស្សយេ  
ឯតំ កក្កេ ឯតំ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ឯតំ  
ស្រ្តិយេ ឯតំ ឈារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ អត្តិយា  
ឯតំ អវិគតេ ឯតំ (សត្វត្ថ ឯតំ) ។

វារៈ ២ ក្នុងអាសវេប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បា-  
កប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ចយ វារៈ ២  
ក្នុងឈារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ  
វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុង  
នត្តប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[១៧៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះឧបោតុប្បច្ចយ  
និងឧអារម្មណប្បច្ចយ ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទិស្ស-  
យប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បាកប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឈារប្ប-  
ច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុង  
អវិគតប្បច្ចយ ។

[១៧៨] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះឧបោតុប្បច្ចយ  
ឧអារម្មណប្បច្ចយ ឧអធិបតិប្បច្ចយ ឧអនន្តប្បច្ចយ ឧសមនន្តប្បច្ចយ  
និងឧអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ .. វារៈ ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងវិប្បាកប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងស្រ្តិយ-  
ប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឈារប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងអត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ (វារៈ ១ ក្នុងប្តីយនាំនិស្ស) ។

[១៧៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា  
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជា-  
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា ។  
 យាកសេវនា សត្វំ សទិសំ ។ នកក្កេ កណ៌តេ បញ្ច  
 បញ្ញា ហោន្តិ ។ . . . នកក្កេប្បដ្ឋយា សហាដាត  
 ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្ថិយា  
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[១៧៦] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា  
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជា-  
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា  
 នកក្កេប្បដ្ឋយា នវិចារតប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា  
 សហាដាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ  
 អវិគតេ ឯកំ ។

[១៧៧] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-  
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា

[១៧៥] ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិ-  
 ប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយ ន-  
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ និងនអាសេវន-  
 ប្បដ្ឋយ ។ បច្ច័យនាំនិសំ ដកបដល់អាសេវនប្បដ្ឋយ សុទ្ធតែដូច ។  
 គា ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ ដែលលោកកប់ហើយ មានបញ្ញា ៥ យ៉ាង ។  
 . . . វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១  
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ  
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៧៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ  
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ  
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆា-  
 ជាតប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ នកក្កេប្បដ្ឋយ នវិចារតប្បដ្ឋយ និង  
 នអាហារប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្ប-  
 ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៧៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ  
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ

នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា  
 នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា  
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា  
 នសង្គ្រិយប្បដ្ឋយា នឈានប្បដ្ឋយា នមគ្គប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោនត្តិប្បដ្ឋយា នោវិភក្ខប្បដ្ឋយា  
 សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

[ ១៧៨ ] នអាម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា បញ្ច . . .  
 អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញ ឯកំ  
 និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច  
 សង្គ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មគ្គេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច  
 អត្ថិយា បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។

[ ១៧៩ ] នអាម្មណប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា  
 សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ  
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ សង្គ្រិយេ  
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ  
 អវិភតេ ឯកំ ។ យថា នហេតុមូលកំ ។

នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ចាជាក  
 ប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នអាហារ  
 ប្បដ្ឋយា នសង្គ្រិយប្បដ្ឋយា នឈានប្បដ្ឋយា នមគ្គប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្ត  
 ប្បដ្ឋយា នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោនត្តិប្បដ្ឋយា និវនោវិភក្ខប្បដ្ឋយា . . .  
 វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអវិ  
 ភក្ខប្បដ្ឋយា ។

[ ១៧៨ ] វរៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនអាម្មណប្បដ្ឋយា . . .  
 វរៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុង  
 អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា  
 វរៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុង  
 សង្គ្រិយប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយា  
 វរៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងអ  
 វិភក្ខប្បដ្ឋយា ។

[ ១៧៩ ] វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនអាម្មណប្បដ្ឋយា  
 និវនោវិភក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា  
 វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអាហារ  
 ប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងសង្គ្រិយប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ១  
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងអវិភក្ខប្បដ្ឋយា ។  
 ដូចនហេតុមូលកវរៈ ។



អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(២០០) នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា នវ... អា-  
 រដ្ឋលោ តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមមន្តរេ តីណិ សហ-  
 ជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ជិស្សយេ នវ ឧបជិស្សយេ  
 តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ  
 វិចារេត ឯតំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ  
 មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ  
 នត្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

(២០១) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-  
 រដ្ឋលោ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមមន្តរេ ទ្វេ សហ-  
 ជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ជិស្សយេ ទ្វេ ឧបជិស្សយេ  
 ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារេត  
 ឯតំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ  
 ឯតំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(២០០) វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ...  
 វារៈ៣ ក្នុងការម្ពណប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៣  
 ក្នុងសមមន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងអញ្ញា-  
 មញ្ញប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងជិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ចយ  
 វារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ៧  
 ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិចារេតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ  
 វារៈ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងមក្ក-  
 ប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ  
 វារៈ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ  
 វារៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

(២០១) វារៈ៦ ក្នុងការម្ពណប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ និង  
 នហេតុប្បច្ចយ ... វារៈ៦ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសមមន្តរេ-  
 ប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ  
 វារៈ៦ ក្នុងជិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង  
 បុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ  
 វារៈ១ ក្នុងវិចារេតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-  
 ប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង  
 សម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ

នត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[ ២០២ ] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

នការម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា  
ឯកំ ទិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ  
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធី ។

[ ២០៣ ] នអនន្តរាប្បច្ចយា . . . នសមនន្តរាប្បច្ច-

យា . . . នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា . . . នឧបទិស្សយប្បច្ចយា  
ហេតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ  
បញ្ច អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច  
វិចារកេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈារេ  
បញ្ច មក្កេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច  
អវិគតេ បញ្ច ។

[ ២០៤ ] នឧបទិស្សយប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

នសហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ ឯកំ

វារៈ៤ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ វារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៤ ក្នុងអវិគត-  
ប្បច្ចយ ។

[ ២០២ ] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ

នហេតុប្បច្ចយ និងនការម្មណាប្បច្ចយ . . . វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិបាក-  
ប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ១  
ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[ ២០៣ ] ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ចយ . . . នសមនន្តរាប្បច្ចយ . . .

នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ . . . វារៈ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនឧបទិស្សយ-  
ប្បច្ចយ . . . វារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុង  
កម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៥  
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ  
វារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងអ-  
វិគតប្បច្ចយ ។

[ ២០៤ ] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ និង

នហេតុប្បច្ចយ . . . វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ

កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
ឯកំ ណរោទេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
អវិគតេ ឯកំ ។ សង្កតំ ។

[២០៥] ធម្មេវនាតប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . .

អាម្មណេ តីណិ អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញា តីណិ  
ធិស្សយេ សត្ត ឧបធិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ  
កម្មេ សត្តំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ  
សត្ត ណរោទេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ  
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត ធត្តិយា តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ សត្ត ។

[២០៦] ធម្មេវនាតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា

អាម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-  
តេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ

ពរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារ-  
ប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងណរោទប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។  
សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០៥] ពរៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មេវនាតប្បដ្ឋយ . . .

ពរ ៣ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុង  
អនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ  
ពរៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុង  
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ  
ពរៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុង  
ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងណរោទប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ  
៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧ ក្នុង  
អត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពរៈ ៧  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២០៦] ពរៈ ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មេវនាតប្បដ្ឋយ

និងនៈហេតុប្បដ្ឋយ . . . ពរៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងសម-  
នន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពរ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-  
ប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ

អាសេវនេ ឯកំ កកម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ  
ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ទ្វេ ធន្ថិយា ទ្វេ វិគតេ  
ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(២០៧) នបុរេជាតប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន  
អាម្មណាប្បទូយា សហជានេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ  
ឯកំ ទិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្ប-  
យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធា ។

(២០៨) នបញ្ញជាតប្បទូយោ ហេតុយា ន . . .  
អាម្មណា តីណិ អធិបតិយា ន អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជានេ ន អញ្ញមញ្ញ តីណិ  
ទិស្សយេ ន ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជានេ តីណិ  
អាសេវនេ តីណិ កកម្មេ ន វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ន  
ឥន្ទ្រិយេ ន ណារេ ន មគ្គេ ន សម្បយុត្តេ តីណិ

វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បទូយ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-  
ប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ២  
ក្នុងណារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត-  
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង  
ធន្ថិប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បទូយ ។

(២០៧) វារៈ ១ ក្នុងសហជានប្បទូយ ព្រោះនបុរេជាតប្បទូយ  
នហេតុប្បទូយ និងនអាម្មណប្បទូយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បទូយ  
វារៈ ១ ក្នុងទិស្សប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងកកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-  
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ១  
ក្នុងណារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បទូយ  
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បទូយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២០៨) វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បទូយ ព្រោះនបញ្ញជាតប្បទូយ . . .  
វារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុង  
អនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងសហជានប្បទូយ  
វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងទិស្សប្បទូយ វារៈ ៣  
ក្នុងឧបទិស្សប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុង  
អាសេវនប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងកកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បទូយ  
វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង  
ណារប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទូយ

វិប្បយុត្តេ ធរ អត្ថិយា ធរ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ ធរ ។

[២០៧] ឧបទ្ទាដាតប្បទ្ធីយា ឧហេតុប្បទ្ធីយា  
អារម្មណៈ ទ្វេ . . . អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ  
សហដាតេ ទ្វេ អត្តាមត្តោ ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧប-  
ធិស្សយេ ទ្វេ បុរាដាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ  
ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វេទ្ធិយេ ទ្វេ  
ណានេ ទ្វេ មាត្ត ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ  
ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ  
ទ្វេ ។

[២០៨] ឧបទ្ទាដាតប្បទ្ធីយា ឧហេតុប្បទ្ធីយា  
ឧអារម្មណៈប្បទ្ធីយា សហដាតេ ឯកំ . . . អត្តាមត្តោ  
ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្ប-  
យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
សម្ពិទ្ធីតំ ។

វារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្ធីយ វារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បទ្ធីយ វារៈ ៧ ក្នុង  
ធន្តិប្បទ្ធីយ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បទ្ធីយ វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បទ្ធីយ ។

[២០៧] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណៈប្បទ្ធីយ ព្រោះឧបទ្ទាដាតប្បទ្ធីយ  
និងឧហេតុប្បទ្ធីយ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរ ប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរ-  
ប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងសហដាតប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បទ្ធីយ  
វារៈ ២ ក្នុងធិស្សយប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុង  
បុរាដាតប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បទ្ធីយ  
វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុង  
វេទ្ធិយប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងណានប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្ធីយ  
វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុង  
អត្ថិប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងធន្តិប្បទ្ធីយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បទ្ធីយ វារៈ ២  
ក្នុងអវិគតប្បទ្ធីយ ។

[២០៨] វារៈ ១ ក្នុងសហដាតប្បទ្ធីយ ព្រោះឧបទ្ទាដាតប្បទ្ធីយ  
ឧហេតុប្បទ្ធីយ និងឧអារម្មណៈប្បទ្ធីយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បទ្ធីយ  
វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារ-  
កប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បទ្ធីយ វារៈ ១  
ក្នុងណានប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្ធីយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បទ្ធីយ  
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បទ្ធីយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[២០០] នកាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា នវ

... អារម្មណេ ភីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរ

ភីណិ សមនន្តរ ភីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញាមត្រា

ភីណិ ធិស្សយេ នវ ឧបធិស្សយេ ភីណិ បុរេជាតេ

ភីណិ កក្កេ នវ វិទាតេ ឯតំ អាហារេ ន

ស្រ្តិយេ នវ ណារេ នវ មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ

ភីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា ភីណិ

វិគតេ ភីណិ អវិគតេ នវ ។

[២០២] នកាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

អារម្មណេ ទ្វេ... អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ

សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមត្រា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧប

ធិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ វិទាតេ

ឯតំ អាហារេ ទ្វេ ស្រ្តិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ

មត្តេ ឯតំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ

[២១១] វារៈស ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនកាសេវនប្បច្ចយ ...

វារៈត ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈត ក្នុង

អនន្តរ វារៈត ក្នុងសមនន្តរ វារៈស ក្នុងសហជាតប្ប

ច្ចយ វារៈត ក្នុងអញ្ញាមត្រា វារៈស ក្នុងធិស្សយ វារៈត

ក្នុងឧបធិស្សយ វារៈត ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងកក្ក

ប្បច្ចយ វារៈខ ក្នុងវិទាកប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈស

ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងណារប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងមត្តប្បច្ចយ

វារៈត ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈស ក្នុង

នត្តប្បច្ចយ វារៈត ក្នុងនត្តប្បច្ចយ វារៈត ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈស

ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[២១២] វារៈស ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនកាសេវនប្បច្ចយ និង

នហេតុប្បច្ចយ ... វារៈស ក្នុងអនន្តរ វារៈស ក្នុងសមនន្តរ វារៈស

វារៈស ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងអញ្ញាមត្រា វារៈស ក្នុង

ធិស្សយ វារៈស ក្នុងឧបធិស្សយ វារៈស ក្នុងបុរេជាត

ប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងកក្កប្បច្ចយ វារៈខ ក្នុងវិទាកប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងអាហា

រ វារៈស ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងណារប្បច្ចយ វារៈខ

ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈស ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

អត្ថិយា ទ្វេ ទត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(២១៣) ទអាសេវនប្បដ្ឋយា ទហេតុប្បដ្ឋយោ

ទអាម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា  
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារេត ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្ប-  
យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
សម្ព័ន្ធំ ។

(២១៤) ទកម្មប្បដ្ឋយោ ហេតុយា តីណិ ... អា-

រម្មណា តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ ស-  
មនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ  
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរជាតេ  
តីណិ អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ  
តីណិ ណារេ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ  
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ ទត្ថិយា  
តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

វារៈ២ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងទត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ

វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

(២១៣) វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះទអាសេវនប្បដ្ឋយ

ទហេតុប្បដ្ឋយ និងទអាម្មណប្បដ្ឋយ ... វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា  
វារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិហារ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិហារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វារៈ១  
ក្នុងណារប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ  
វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២១៤) វារៈ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះទកម្មប្បដ្ឋយ ...

វារៈ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង  
អនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងសហជាត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ  
វារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងបុរជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង  
អាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងវេទ្ធិយ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងណារប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣  
ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអតិ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងទត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង  
អវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២១៥] នកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯតំ ... អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជាតេ ឯតំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ ទិស្សយេ ឯតំ ឧបទិស្សយេ ឯតំ បុរេជាតេ ឯតំ អាសេវនេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វត្រ្មិយេ ឯតំ ណារេ ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ ទត្តិយា ឯតំ វិតតេ ឯតំ អវិតតេ ឯតំ ។

[២១៦] នកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯតំ ... អញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ ទិស្សយេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ អវិតតេ ឯតំ ។ សង្ខត្តំ ។

[២១៧] នវិបាកប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ... អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ទិស្សយេ នវ ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កត្មេ នវ អាហារេ នវ

[២១៥] វា ១ ក្នុងវិស្សប្បដ្ឋយេ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយេ និងនហេតុប្បដ្ឋយេ ... វា ១ ក្នុងវិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងឧបទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវត្រ្មិយេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវិតតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអវិតតេប្បដ្ឋយេ ។

[២១៦] វា: ១ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយេ នហេតុប្បដ្ឋយេ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយេ ... វា: ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអវិតតេប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីដ្ឋក្ខណៈ ។

[២១៧] វា: ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយេ ... វា: ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងឧបទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ



អភិធម្មបទិកា អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឥន្ទ្រិយេ ធរ ណារេ ធរ មាត្ត ធរ សម្មយុត្ត តីណិ  
វិប្បយុត្ត ធរ អត្តិយា ធរ ធន្តិយា តីណិ វិភតេ  
តីណិ អវិភតេ ធរ ។

[២០៨] ធរិចាកប្បច្ចយា ធរហេតុប្បច្ចយា អា-  
រម្មណា ទ្វេ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សមា-  
ជាតេ ទ្វេ អត្តាមត្តា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ  
ទ្វេ មុរជាតេ ទ្វេ អាសវរេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ  
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មាត្ត ឯតំ សម្មយុត្ត  
ទ្វេ វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិភតេ  
ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

[២០៩] ធរិចាកប្បច្ចយា ធរហេតុប្បច្ចយា ធរ-  
អាម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ ... អត្តាមត្តា  
ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ កម្មេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ  
ឥន្ទ្រិយេ ឯតំ ណារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ អត្តិយា  
ឯតំ អវិភតេ ឯតំ ។ សន្តិកំ ។

អភិធម្មបទិកា អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ធរៈ ឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឈានប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងមត្ត-  
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយា  
ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិភតប្បច្ចយា  
ធរៈ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយា ។

[២១០] ធរៈ ក្នុងការម្មណាប្បច្ចយា ព្រោះទៅបាតប្បច្ចយា ឯតំ  
ទេហតុប្បច្ចយា ... ធរៈ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសមនន្តរេ-  
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បច្ចយា ធរៈ  
ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងមុរជាត-  
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអាសវរេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងកម្មប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអាហារ-  
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងណារេប្បច្ចយា  
ធរៈ ក្នុងមត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុង  
វិភតប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយា ។

[២១១] ធរៈ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយា ព្រោះទៅបាតប្បច្ចយា  
ទេហតុប្បច្ចយា ឯតំ អារម្មណាប្បច្ចយា ... ធរៈ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បច្ចយា  
ធរៈ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងកម្មប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអាហារ-  
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងណារេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុង  
មត្តិប្បយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិភតប្បច្ចយា ។  
សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[ ២២០ ] ឧអាហារប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២១ ] ឧឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២២ ] ឧនរោធនប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២៣ ] ឧមគ្គប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

[ ២២០ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះឧអាហារប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[ ២២១ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះឧឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[ ២២២ ] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧនរោធនប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[ ២២៣ ] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧមគ្គប្បច្ចយេ និងឧហេតុប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយេ

សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ  
 ឧបទិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ  
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ  
 ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ទត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ  
 អវិគតេ ឯកំ ។

[ ២២២ ] ទមត្តប្បច្ចយា នហត្តប្បច្ចយា ទអា-  
 រម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញោ  
 ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ  
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-  
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
 សន្និក្កំ ។

[ ២២៣ ] នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .  
 អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ  
 ធិស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
 បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច  
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង  
 ធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាត-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ  
 វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-  
 យុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងទត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង  
 វិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។

[ ២២៤ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះទមត្តប្បច្ចយេ នហ-  
 ត្តប្បច្ចយេ ទិវនទអាម្មណប្បច្ចយេ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ  
 វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិចារ-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ  
 វារៈ ១ ក្នុងទត្តិប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីចម្រើញ ។ . .

[ ២២៥ ] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះទសម្បយុត្តប្បច្ចយេ . . .  
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង  
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ  
 វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុង  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងទត្តិប្បច្ចយេ ។

[ ២២២ ] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា  
 សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ជិស្សយេ  
 ឯកំ កេច្ច ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ  
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្តិយា  
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សន្តិភ្នំ ។

[ ២២៧ ] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា តីណិ  
 ... អាម្មណេ តីណិ អនិបតិយា តីណិ អនន្តរេ  
 តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញា-  
 មញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ តីណិ ឧបជិស្សយេ តីណិ  
 អាសេវនេ តីណិ កេច្ច តីណិ វិចារកេ ឯកំ អា-  
 ហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្ត  
 តីណិ សម្បយុត្ត តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា  
 តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[ ២២៨ ] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អា-  
 ម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-  
 តេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ ជិស្សយេ ទ្វេ ឧបជិស្សយេ ទ្វេ

[ ២២៦ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង  
 ជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ១  
 ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិគត-  
 ប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[ ២២៧ ] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...  
 វារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុង  
 អនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសហជាត-  
 ប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣  
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុង  
 មត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣  
 ក្នុងវិគតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[ ២២៨ ] វារៈ ២ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងសម-  
 នន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងអត្តាមញ្ញ-  
 ប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា

អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ  
ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មន្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា  
ទ្វេ ធនិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

( ២២៩ ) ទវិប្បយុត្តប្បទូយា ធមោតុប្បទូយា

ធមោតុប្បទូយា សហជានេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា  
ឯកំ ទិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ  
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
សន្និគំ ។

( ២៣០ ) ចោធនិប្បទូយា . . . ចោវិគតប្បទូយា

ចោតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជានេ  
បញ្ច អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច  
វិគតេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ  
បញ្ច មន្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិ-  
គតេ បញ្ច ។

វារៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអាហារ-  
ប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បទូយា វារៈ ១  
ក្នុងមន្តប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បទូយា  
វារៈ ២ ក្នុងធនិប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-  
តប្បទូយា ។

( ២២៩ ) វារៈ ១ ក្នុងសហជានប្បទូយា ព្រោះទវិប្បយុត្តប្បទូយា

ព្រោះធមោតុប្បទូយា ព្រោះធមោតុប្បទូយា . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-  
ប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងទិស្សយប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បទូយា វារៈ ១  
ក្នុងអាហារប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បទូយា  
វារៈ ១ ក្នុងធនិប្បទូយា ។ សេចក្តីចម្រើន ។

( ២៣០ ) ព្រោះចោធនិប្បទូយា . . . វារៈ ៥ ក្នុងចោតុប្បទូយា

ព្រោះចោវិគតប្បទូយា . . . វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងស-  
ហជានប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងទិស្សយប្បទូយា  
វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងអាហារ-  
ប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បទូយា វារៈ ៥  
ក្នុងមន្តប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បទូយា វារៈ  
៥ ក្នុងវិគតប្បទូយា ។

(២៣១) បោកវិកតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា សហ-  
ជាតេ ឯកំ . . . អត្តមត្តោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ  
កត្តេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
អវិកតេ ឯកំ ។

(២៣២) បោកវិកតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអា-  
រម្មណប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរាប្បដ្ឋយា  
នសមនន្តរាប្បដ្ឋយា នអត្តមត្តោប្បដ្ឋយា សហជាតេ  
ឯកំ . . . ធិស្សយេ ឯកំ កត្តេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-  
យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

(២៣៣) បោកវិកតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ។  
សម្ព័ត្តំ ។ នកម្មប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . .  
ធិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ វិកតេ  
ឯកំ ។

(២៣១) វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបោកវិកតប្បដ្ឋយ  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ . . . វរៈ ១ ក្នុងអត្តមត្តោប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុង  
ធិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ វរៈ ១  
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ  
វរៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិក-  
តប្បដ្ឋយ ។

(២៣២) វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបោកវិកតប្បដ្ឋយ  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ  
ព្រោះនអនន្តរាប្បដ្ឋយ ព្រោះនសមនន្តរាប្បដ្ឋយ ព្រោះនអត្តមត្តោប្បដ្ឋយ  
. . . វរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុង  
វិបាកប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ  
វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិ-  
ប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

(២៣៣) ព្រោះបោកវិកតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី  
បំប្រែ ។ វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . .  
វរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិ-  
ប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិកតប្បដ្ឋយ ។

[២៣៤] លោកិកតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ។  
សន្និទ្ធី ។ នកម្មប្បដ្ឋយា នវិបាកប្បដ្ឋយា នអាហារ-  
ប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្ថិ-  
យា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

[២៣៥] លោកិកតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ។  
សន្និទ្ធី ។ នកម្មប្បដ្ឋយា នវិបាកប្បដ្ឋយា នអាហារ-  
ប្បដ្ឋយា នត្រ្រៃយប្បដ្ឋយា នលោនប្បដ្ឋយា នមត្ត-  
ប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោ-  
នត្ថិប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ  
អត្ថិយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។  
បដិច្ចវារោ និដ្ឋិភោ ។

សហជាតិវារោ(១)

[២៣៦] កុសលំ នម្មំ សហជាតោ កុសលោ  
នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ  
សហជាតា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សហជាតោ  
ឯកោ ខន្ធ ខន្ធ សហជាតា ខន្ធ ខន្ធ ។

១ ម. សហជាតិវារោ និ ទិស្សតិ ។

[២៣៦] ព្រោះនោកិកតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី  
បំប្រែញ ។ វារៈខ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ ព្រោះ  
នវិបាកប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ . . . វារៈខ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ  
វារៈខ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈខ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

[២៣៧] ព្រោះនោកិកតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី  
បំប្រែញ ។ វារៈខ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ ព្រោះ  
នវិបាកប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ ព្រោះនត្រ្រៃយប្បដ្ឋយ ព្រោះ  
នលោនប្បដ្ឋយ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះន-  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះនោនត្ថិប្បដ្ឋយ . . . វារៈខ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ  
វារៈខ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈខ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។  
ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារៈ

[២៣៦] កុសលធមិ កើតជាមួយនឹងកុសលធមិ វមេនិកើត  
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៧ កើតជាមួយនឹងកុសលក្នុងខ  
ខន្ធ ១ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។

កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-  
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ សហជាតំ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុស-  
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា  
 កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[២៣៧] អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អកុស-  
 លេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ  
 ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សហ-  
 ជាតោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ  
 ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ  
 សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ  
 សហជាតោ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ  
 សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុ-  
 ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។  
 កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ វែមកើតឡើង  
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹង  
 កុសលក្នុងខ ខន្ធខក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធត ខន្ធល  
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធល ។

[២៣៧] អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើត  
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងខ ខន្ធខ  
 កើតជាមួយនឹងខន្ធត ខន្ធល កើតជាមួយនឹងខន្ធល ។ អព្យាកតធម៌  
 កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី  
 អព្យាកតធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុ-  
 ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងខ



តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។

[២៣៨] អព្យាករំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-  
រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកាព្យាករំ  
កំរិយាព្យាករំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ  
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ  
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ  
ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចាកា-  
ព្យាករំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធោ កដត្តា  
ច រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា  
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច  
រូបំ ខន្ធេ សហជាតំ វត្ថុ វត្ថុ សហជាតា ខន្ធោ ឯកំ  
មហាក្ខតំ សហជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ ម-  
ហាក្ខតេ សហជាតំ ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ  
សហជាតា ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ  
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

ខន្ធ១ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ៣ ខន្ធ២ក្តី ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានបូក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ២ ។

[២៣៨] អព្យាករធម៌ កើតជាមួយនឹងអព្យាករធម៌ វិមន៍កើត  
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី កើតជាមួយ  
នឹងវិចាកាព្យាករកំរិយាព្យាករក្នុង ខ ខន្ធ១ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី កើត  
ជាមួយនឹងខន្ធ៣ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ២  
ខន្ធ៣ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងវិចាកាព្យាករក្នុង ខ ក្នុងខណៈ  
វៃបដិសន្ធិ ខន្ធ១ក្តី កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ៣ ខន្ធ២ក្តី  
កដត្តារូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធ២ វត្ថុ កើតជាមួយនឹងខន្ធានិច្ចាយ  
ខន្ធានិច្ចាយ កើតជាមួយនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ៣ កើតជាមួយនឹងមហា-  
ក្ខត១ មហាក្ខត១ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត៣ មហាក្ខត២ កើតជា  
មួយនឹងមហាក្ខត២ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កដត្តារូប ឧបាទារូប កើតជា  
មួយនឹងមហាក្ខត១ កដត្តារូប ។

[២៣៧] កុសលញ្ច អព្យាករណ៍ ធម្មំ សមា-  
 ជាតោ អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា  
 កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច សមាជាតំ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាករណ៍ ធម្មំ  
 សមាជាតោ អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-  
 ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច សមាជាតំ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ ឃីវំ វិត្តាតេត្ថំ ។

[២៤០] ហេតុយា នវំ អារម្មណេ តីណិ . . .  
 អនិបតិយា នវំ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ  
 សមាជាតេ នវំ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ ចិស្សយេ នវំ  
 ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវំនេ  
 តីណិ កក្កេ នវំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ នវំ  
 ក្រិច្ឆិយេ នវំ ណារេ នវំ មត្តេ នវំ សម្បយុត្តេ  
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវំ អត្តិយា នវំ នត្តិយា តីណិ  
 វិកតេ តីណិ អវិកតេ នវំ ។

អនុលាមំ ធិដ្ឋិតំ ។

យថា បដិច្ចវារកណាតា ឃីវំ កណេតត្ថំ ។

[២៣៧] អព្យាករណ៍ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាករ-  
 ណ៍ផង វាមិនកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើត  
 ជាមួយនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។ អព្យ-  
 ាករណ៍ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង វាមិនកើត  
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុស-  
 លក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។

បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាន ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារវិជារ ។

[២៤០] វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ-  
 ប្បដ្ឋយ . . . វារៈ៧ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងសមាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង  
 អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងចិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងឧបទិស្សយ-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអាសវំនប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៧ ក្នុងកក្កប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអាហារ-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងក្រិច្ឆិយប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងណារប្បដ្ឋយ វារៈ៧  
 ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង  
 វិកតប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

ឃីវំ អនុលាម ។

បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាន ដូចជាការកប់ ក្នុងបដិច្ចវារវិជារ ។

(២២០) អតុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អតុស-  
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាស-  
ហតតេ ឧទ្ធច្ចសហតតេ ខន្ធេ សហជាតោ វិចិត្តិញ្ញា-  
សហតតោ ឧទ្ធច្ចសហតតោ មោហោ ។

(២២២) អព្យាកតំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-  
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចា-  
កាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា  
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហ-  
ជាតោ ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ន្ទេ ខន្ធេ  
សហជាតា ន្ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុ-  
កប្បជ្ជិសន្និក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ ស-  
ហជាតា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ  
សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ន្ទេ ខន្ធេ  
សហជាតា ន្ទេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ សហជា-  
តំ វត្ថុ វត្ថុ សហជាតា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ សហ-  
ជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ សហជាតំ  
ឯកំ មហាក្ខតំ ន្ទេ មហាក្ខតេ សហជាតា ន្ទេ មហា-  
ក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ក-  
ដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

(២២១) អតុសលធមិ កើតជាមួយនឹងអតុសលធមិ វែមន៍កើត  
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំ  
ដោយឧទ្ធច្ចៈ កើតជាមួយនឹងខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា  
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(២២២) អព្យាកតធមិ កើតជាមួយនឹងអព្យាកតធមិ វែមន៍កើត  
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី កើតជាមួយ  
នឹងអហេតុកិរិយាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងខ ខន្ធាញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី  
កើតជាមួយនឹងខន្ធាញ ខន្ធអញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធអ  
ខន្ធាញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងវិចាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈ  
នៃអហេតុកប្បជ្ជិសន្និ ខន្ធាញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធាញ  
ខន្ធអញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធអ វត្ថុ កើតជាមួយនឹងខន្ធា  
នាំងឡាយ ខន្ធានាំងឡាយ កើតជាមួយនឹងវត្ថុ មហាក្ខត កើតជាមួយ  
នឹងមហាក្ខតខ មហាក្ខតខ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខតញ មហាក្ខត កើត  
ជាមួយនឹងមហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កើត  
ជាមួយនឹងមហាក្ខតនាំងឡាយ ពាហិរេវ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

ឧតុសម្បជ្ឈានំ . . . អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
សហជាតា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ  
សហជាតំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

យថា បដិច្ចករេ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

[២២៣] ឧបោតុយា ទ្វេ នអាម្មណោ បញ្ច . . .  
នអតិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ  
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច  
នបុរេជានេ សត្ត នបញ្ញាជានេ នវ នអាសវនេ  
នវ នកម្មេ តិណិ នវិចារេ នវ នអាហារេ ឯកំ  
នវន្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន  
សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្តិយា  
បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[២២៤] ឧបោតុយា ទ្វេ នអាម្មណោ បញ្ច . . .  
នអតិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ  
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

ឧតុសម្បជ្ឈានំ . . . មហាក្ខត ពេ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ១ របស់  
ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប កើតជាមួយនឹង  
មហាក្ខតវាំងឡាយ ។

បដ្ឋិត គប្បវិទ្ធិស្តារ ដូចជាបដិច្ចករេវេជេ ។

[២២៥] ពវៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្ប-  
ដ្ឋិយ . . . ពវៈ៧ ក្នុងនអតិបតិប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋិយ  
ពវៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥  
ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុង  
នបញ្ញាជានាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុងនអាសវនាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុងនវិចារាប្បដ្ឋិយ ពវៈ១ ក្នុងនអាហារាប្បដ្ឋិយ ពវៈ១  
ក្នុងនវន្រ្ទិយាប្បដ្ឋិយ ពវៈ១ ក្នុងនឈានាប្បដ្ឋិយ ពវៈ១ ក្នុងនមត្តាប្បដ្ឋិយ  
ពវៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥  
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនោវិគតាប្បដ្ឋិយ ។

ចប់ បច្ចនិយៈ ។

[២២៦] ពវៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ . . . ពវៈ  
៧ ក្នុងនអតិបតិប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនសមន-  
ន្តរាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋិយ ពវៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដ្ឋិយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមបច្ចុដ្ឋយំ

នប្បវេណីតេ សត្តំ នបច្ឆាវេណីតេ នវំ នអាសេវនេ នវំ  
នកាម្មំ ភិណ្ឌំ នវិចារកេ នវំ នសម្បយុត្តេ បញ្ចុ ន-  
វិប្បយុត្តេ ភិណ្ឌំ នោនត្ថិយា បញ្ចុ នោវិគតេ បញ្ចុ ។

អនុលោមបច្ចុដ្ឋយំ និដ្ឋិតំ ។

[២២៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ... អ-

នន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជានេ ទ្វេ អត្តាបតោ  
ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ បុរេជានេ ទ្វេ  
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
ទ្វេ វត្ថុយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្ប-  
យុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ  
វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចុដ្ឋយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជានិពេ និដ្ឋិតេ ។

បដិច្ចត្ថំ នាម សហជានត្ថំ  
សហជានត្ថំ នាម បដិច្ចត្ថំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមបច្ចុដ្ឋយំ

វារៈវំ ក្នុងនប្បវេណីកប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនបច្ឆាវេណីកប្បច្ច័យ វារៈវំ  
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនវិចារក-  
ប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ  
វារៈវំ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុដ្ឋយំ ។

[២២៥] វារៈវំ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...

វារៈវំ ក្នុងននន្តរេប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុង  
នសហជានប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនអត្តាបតោប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនធិស្សយ-  
ប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនឧបធិស្សយប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ច័យ  
វារៈវំ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនវិចារ-  
កប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនអាហារេប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនវត្ថុយប្បច្ច័យ វារៈវំ  
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តេប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ  
វារៈវំ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនអត្ថិយាប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងននត្ថិ-  
យប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនវិគតប្បច្ច័យ វារៈវំ ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយានុលោម ។

ចប់ សហជានិពេ ។

អត្ថបេសសហជានិពេ ល្មោះថា អត្ថបេសសហជានិពេ  
អត្ថបេសសហជានិពេ ល្មោះថា អត្ថបេសសហជានិពេ ។

បបូយវាណា(១)

[២៤៦] ឥសីសលំ ធម្មំ បច្ចយា ឥសីសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឥសីសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា  
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ  
ខន្ធធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ ឥសីសលំ ធម្មំ បច្ចយា  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឥសីសលេ  
ខន្ធធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឥសីសលំ ធម្មំ  
បច្ចយា ឥសីសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
ហេតុប្បច្ចយា ឥសីសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ  
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ខន្ធធ បច្ចយា ឯកោ  
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បច្ចយា ទ្វេ  
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៤៧] អឥសីសលំ ធម្មំ បច្ចយា អឥសីសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អឥសីសលំ ឯកំ ខន្ធំ  
បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បច្ចយា ឯកោ  
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ អឥសីសលំ ធម្មំ  
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

បបូយវាណា:

[២៤៦] កុលយេវេ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកុសលក្នុង ខ ខន្ធា ពិនិ  
វ្រ្តកនិវ្រ្តកខន្ធា ខន្ធអ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកខន្ធអ ។ អព្យាកតេវេ ពិនិវ្រ្តក  
និវ្រ្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកុសលក្នុង វាង្សាយ ។ កុសលធមិក្កំ អព្យាកតធមិក្កំ  
ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា  
ក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកុសលក្នុង ខ ខន្ធា ក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋាន  
រូបក្កំ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកខន្ធា ខន្ធអ ក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តក  
ខន្ធអ ។

[២៤៧] អកុសលធមិ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកអកុសលធមិ ទើបកើត  
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកអកុសលក្នុង ខ  
ខន្ធា ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកខន្ធា ខន្ធអ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកខន្ធអ ។ អព្យាក-  
តេវេ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តកអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

១ ម. បបូយវាណា ៨ ទិស្សតិ ។

អតុសលេ ខេទ្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អតុ-  
សលំ ធម្មំ បច្ចយា អតុសលោ ច អត្យានតោ ច  
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អតុសលំ វិភតំ ខន្ធ  
បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ តយោ  
ខេទ្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ  
ទ្វេ ខេទ្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ។

(២២៨) អត្យានតំ ធម្មំ បច្ចយា អត្យានតោ  
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារាត្យានតំ តិរិ-  
យាត្យានតំ វិភតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានក្ក រូបំ តយោ ខេទ្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ  
ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទ្វេ ខេទ្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានក្ក រូបំ បដិសន្ធិត្តន្តលោ វិចារាត្យានតំ  
វិភតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ តតត្តា ច រូបំ  
តយោ ខេទ្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ តតត្តា ច រូបំ  
ទ្វេ ខេទ្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ តតត្តា ច រូបំ ខេទ្ធ  
បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធ វិភតំ មហាក្កតំ បច្ច-  
យា តយោ មហាក្កតា តយោ មហាក្កតេ បច្ចយា  
វិភតំ មហាក្កតំ ទ្វេ មហាក្កតេ បច្ចយា ទ្វេ មហាក្កតា

គី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ អតុសលេ ខេទ្ធ បច្ចយា ។ អតុសលេ ធម្ម-  
តិ អត្យានតំ តិរិវត្តន្តិវិភតំ អតុសលេ ធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
ហេតុប្បច្ចយ គី ខន្ធ ព ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ អតុស-  
លេ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក  
ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក ។

(២២៨) អត្យានតំ តិរិវត្តន្តិវិភតំ អត្យានតំ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គី ខន្ធ ព ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ  
អត្យានតំ វិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ  
ខន្ធ ខន្ធ ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក  
ក្ក កដត្តាប្បក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក កដត្តាប្បក្ក ខន្ធ ខន្ធ ក្ក  
កដត្តាប្បក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក កដត្តាប្បក្ក ខន្ធ ខន្ធ ក្ក  
ក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក តិរិវត្តន្តិវិភតំ ខន្ធ ខន្ធ ក្ក  
តិរិវត្តន្តិវិភតំ មហាក្ក ខន្ធ តិរិវត្តន្តិវិភតំ មហាក្ក ខន្ធ មហាក្ក ខន្ធ  
តិរិវត្តន្តិវិភតំ មហាក្ក ខន្ធ មហាក្ក ខន្ធ តិរិវត្តន្តិវិភតំ មហាក្ក ខន្ធ មហាក្ក ខន្ធ

កុសលភ្នំ៣ បច្ចុយវា៣

មហាក្សតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ  
 ឧហនារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារាព្យាកតតា កិរិយាព្យា-  
 កតតា ខន្ទា ។ អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា  
 ខន្ទា ។ អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ទា ។  
 អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ច អព្យាកតតោ ច  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា  
 ខន្ទា មហាក្សតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-  
 កតតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យាកតតោ ច  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា  
 ខន្ទា មហាក្សតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៤៧) កុសលញ្ច អព្យាកតតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយោ  
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ  
 ឯតំ ខន្ទញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ទា តយោ ខន្ទេ  
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ឯតោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច  
 បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ទា ។ កុសលញ្ច អព្យាកតតញ្ច ធម្មំ  
 បច្ចុយោ អព្យាកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

កុសលភ្នំ៣ បច្ចុយាវា៣

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧហនារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សតេ ខ្សោយ  
 វិចារាព្យាកតតិរិយាព្យាកតតក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធមិ ពឹងផ្អែក  
 នឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុងទាំង-  
 ខ្សោយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងទាំងខ្សោយ ពឹងផ្អែកនឹង  
 វត្ថុ ។ កុសលធមិក្តី អព្យាកតធមិក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុងទាំងខ្សោយ ពឹងផ្អែកនឹង  
 វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សតេ ខ្សោយ ។ អកុសលធមិ  
 ក្តី អព្យាកតធមិក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងទាំងខ្សោយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សតេ ខ្សោយ ។

(២៤៧) កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹងកុស-  
 លក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភ ផង វត្ថុផង ខន្ធល  
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង វត្ថុផង ។ អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុស-  
 លធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ



កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលញ្ច អន្យោកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អន្យោកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធឯ វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធធ មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥០] អកុសលញ្ច អន្យោកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធឯ វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អន្យោកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អន្យោកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

អកុសលញ្ច អន្យោកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច អន្យោកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

គី ចិត្តសម្មដ្ឋានញ្ច ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កត ទាំងឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អន្យោកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ផង អន្យោកតធម៌ផង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុងខន្ធឯ វត្ថុផង ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធអ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធអ ផង វត្ថុផង ចិត្តសម្មដ្ឋានញ្ច ពឹង ផ្អែកនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។

[២៥០] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អន្យោកតធម៌ ផង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងខន្ធឯ វត្ថុផង ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធអ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធអ ផង វត្ថុផង ។ អន្យោកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អន្យោកតធម៌ផង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានញ្ច ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កត ទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អន្យោកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង អកុសលធម៌ផង អន្យោកតធម៌ផង រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អកុសលំ វិកតំ ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធកា  
តយោ ខន្ធច វត្តកា បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ  
ខន្ធច វត្តកា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា អកុសលេ ខន្ធច  
ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៤០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធច  
បច្ចយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ  
ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា ។

[២៤២] អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អកុសលំ វិកតំ ខន្ធច  
បច្ចយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ  
ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ  
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា  
វិហិតាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វិកតំ ខន្ធច បច្ចយា  
តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ  
ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា បដិសន្ធិកុសលោ វិហិតាព្យាក-  
កតំ វិកតំ ខន្ធច បច្ចយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច  
បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា  
វត្តំ បច្ចយា ខន្ធកា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ

តិ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីអកុសលក្ខន្ធទផលំ វត្តផលំ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តី  
ខន្ធកា ផលំ វត្តផលំ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ផលំ វត្តផលំ ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
រូបំ ពិនិវដ្តកន្តីអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផលំ មហាក្ខតទាំងឡាយផលំ ។

[២៤១] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកន្តីកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធកា ពិនិ  
វដ្តកន្តីខន្ធកា ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ។

[២៤២] អកុសលធមិ ពិនិវដ្តកន្តីអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធកា  
ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ។ អព្យាកតធមិ ពិនិ  
វដ្តកន្តីអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធកា  
ពិនិវដ្តកន្តីវិហិតាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា  
ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីវិហិតាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុង  
ខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា ខន្ធកា ពិនិវដ្តកន្តីខន្ធកា  
ខន្ធទាំងឡាយ ពិនិវដ្តកន្តីវត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកន្តីចក្ខុវិញ្ញាណ

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

សោតាយតនំ បច្ចុយា សោតវិញ្ញាណំ យាបាយតនំ  
បច្ចុយា យានវិញ្ញាណំ ជីក្ខុយតនំ បច្ចុយា ជីក្ខុវិញ្ញាណំ  
កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា  
វិបាកាព្យាកតតា កិរិយាព្យាកតតា ខន្ធ ។

[២៥៣] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា កុ-  
សលា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-  
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា  
អកុសលា ខន្ធ ។

[២៥៤] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា  
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា កុ-  
សលំ ឯតំ ខន្ធន្ត វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធ  
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ។

[២៥៥] អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុ-  
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចុយា  
អកុសលំ ឯតំ ខន្ធន្ត វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ  
ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ  
ខន្ធ ។

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

សោតវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹងសោតាយតនៈ យានវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹង  
យាបាយតនៈ ជីក្ខុវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹងជីក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណំ ពឹង  
ផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតតិរិយាព្យាកតតុទ្ធជានិឡាយ ពឹង  
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៣] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។  
អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណា-  
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៤] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិ  
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹង  
កុសលក្នុងខផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង  
វត្ថុផង ។

[២៥៥] អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិផង អព្យាកត-  
ធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែក  
នឹងអកុសលក្នុងខផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង  
វត្ថុផង ។

កុសលន្តី៣ បច្ចយវាង

[២៥៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ វតំ ខន្ធំ បច្ចយា  
 តីណំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ វតំ ខន្ធំ បច្ច-  
 យា តីណំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាក-  
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារាព្យាកត-  
 តំ កិរិយាព្យាកតំ វតំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា  
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វតំ មហាកូតំ បច្ចយា តយោ  
 មហាកូតា មហាកូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧចា-  
 នារូបំ វតំ បច្ចយា វិចារាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា  
 ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វតំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។  
 យថា ហេតុប្បដ្ឋយំ វិវិដ្ឋាវេតនំ ។

[២៥៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា . . . សមនន្តរប្បច្ចយា . . . ។  
 យថា ហេតុប្បដ្ឋយំ វិវិដ្ឋាវេតនំ ។

កុសលន្តី៣ បច្ចយវាង

[២៥៦] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនីកុសលធមិ វេចកេតឡើង  
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនីកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសល-  
 ធមិ ពិនិវដ្តកនីកុសលធមិ វេចកេតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ  
 ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនីកុសលក្ខន្ធទ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកនីកុសល-  
 កតធមិ វេចកេតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានរូបក្តី ពិនិវដ្តកនីកុសលកតិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាកូត ព្យ  
 ពិនិវដ្តកនីកុសលកូត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧចានារូប ពិនិវដ្តកនីកុសលកូត  
 ពិនិវដ្តកនីកុសល វិចារាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធពិនិវដ្តកនីកុសល ។  
 កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនីកុសលកតធមិ វេចកេតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ  
 គឺ កុសលក្ខន្ធពិនិវដ្តកនីកុសល ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ  
 ដូចជាហេតុប្បដ្ឋយំដែរ ។

[២៥៧] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនីកុសលធមិ វេចកេតឡើង  
 ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បី  
 ឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុប្បដ្ឋយំដែរ ។

[២៥៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា  
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ អព្យា-  
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហ-  
ជាតប្បច្ចយា វិទាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ  
ខន្ធំ បច្ចយា តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ បដិ-  
សន្ធិក្កុលោ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ពាហិរំ . . .  
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ  
ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា  
កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុ-  
វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយ-  
វិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិទាកាព្យាកតោ កិរិយាព្យា-  
កតោ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុស-  
លា ខន្ធា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយំ ឯវំ វិន្ទាវេតនំ ។

[២៥៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា ឯកំ ។ អកុសលំ ធម្មំ  
បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា

[២៥៨] កុសលធមិ ពិនិវេក្ខនីកុសលធមិ វើបកើតឡើង  
ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ព ពិនិវេក្ខនីកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធា  
ព ពិនិវេក្ខនីកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវេក្ខនីកុសលកតធមិ  
វើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
រូបក្តី ពិនិវេក្ខនីកុសលវិទាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ពាហិរេប ពិនិវេក្ខ  
នីកុសលក្ខន្ធទ កុសលោ វិបដិសម្មិ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .  
ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . ពិនិវេក្ខនីកុសលក្ខន្ធទ របស់ត្ថកអសញ្ញសត្ត ។ បេ ។  
កដត្តារូប ឧទានារូប ពិនិវេក្ខនីកុសលក្ខន្ធទ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពិនិ  
វេក្ខនីកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវេក្ខនីកុសលក្ខន្ធទ  
វិទាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ពិនិវេក្ខនីកុសល ។ កុសល-  
ធមិ ពិនិវេក្ខនីកុសលធមិ វើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ  
កុសលក្ខន្ធទ ពិនិវេក្ខនីកុសល ។ បណ្ឌិត គប្បឲ្យពិស្តារ ដូច  
ជាហេតុប្បច្ចយវិដេវ ។

[២៥៩] កុសលធមិ ពិនិវេក្ខនីកុសលធមិ វើបកើតឡើង  
ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធា ពិនិវេក្ខ) នីកុសល-  
ធមិ ពិនិវេក្ខនីកុសលធមិ វើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ

ឯកំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ  
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា  
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធថ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្ថុណោ  
 វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា វត្ថុ  
 ច ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធថ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ ច ខន្ធថ  
 បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា  
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា  
 ទ្វេ មហាក្ខតា ពាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...  
 ទុតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ច-  
 យា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា  
 ទ្វេ មហាក្ខតា ចក្កាយតនំ បច្ចយោ ចក្កុវិញ្ញាណំ  
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ  
 បច្ចយា វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។  
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។  
 យថា អារម្មណប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

តិ (ខន្ធថ ពិនិវត្តក) ទិនខន្ធទ ។ អព្យាកតមិ ពិនិវត្តកទិនអព្យាក-  
 តតមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធថ ពិនិវត្តកទិន  
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធថ ពិនិវត្តកទិនខន្ធថ  
 ខន្ធថក្តី វត្ថុក្តី ពិនិវត្តកទិនវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ  
 ។ បេ ។ ខន្ធថក្តី វត្ថុក្តី ពិនិវត្តកទិនខន្ធថ វត្ថុ ពិនិវត្តកទិនខន្ធថានិ-  
 ឡាយ ខន្ធថានិឡាយ ពិនិវត្តកទិនវត្ថុ មហាក្ខត ព្យ ពិនិវត្តកទិនមហា-  
 ក្ខត ទ ។ បេ ។ មហាក្ខត ២ ពិនិវត្តកទិនមហាក្ខត ២ ពាហិវរូប ...  
 អាហារសមុដ្ឋានរូប ... ទុតុសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ព្យ ពិនិវត្តកទិន  
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ មហាក្ខត ២ ពិនិវត្តកទិន  
 មហាក្ខត ២ ចក្កុវិញ្ញាណ ពិនិវត្តកទិនចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយ-  
 វិញ្ញាណ ពិនិវត្តកទិនកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធថានិ-  
 ឡាយ ពិនិវត្តកទិនវត្ថុ ។ កុសលធមិ ពិនិវត្តកទិនអព្យាកតតមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គឺ កុសលក្ខន្ធថានិឡាយ ពិនិវត្តក  
 ទិនវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បទិវពិស្តារ ដូចជាអារម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[២៦០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ និស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ យថា សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតវំ ។

[២៦១] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ អាម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[២៦២] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា វត្ថុ

[២៦០] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ចយដែរ ។

[២៦១] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ (ឧបនិស្សយប្បច្ចយ) ប្រហែលគ្នានឹងអាម្មណាប្បច្ចយដែរ ។

[២៦២] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធហាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។ អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធហាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធហាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធហាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធហាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង

បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចយា កុស-  
 លា ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ  
 បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា  
 វត្ថុំ បច្ចយា អកុសលា ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។  
 កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ-  
 ញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ-  
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។  
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ  
 ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ-  
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។

(២៦៣) កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ អាសវវេទប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ ប-  
 ច្ចយា ។ បេ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-  
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសវវេទប្បដ្ឋយា អកុសលំ  
 ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ច-  
 យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសវវេទប្បដ្ឋយា

ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។ កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ កុសលខន្ធានិច្ចាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ  
 (ខន្ធានិច្ចាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជា-  
 តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងខន្ធានិច្ចាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (ខន្ធ  
 ចានិច្ចាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។  
 កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុងខន្ធផង វត្ថុផង  
 ។ បេ ។ ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង វត្ថុផង (ខន្ធានិច្ចាយ ពឹង  
 ផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ  
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងខន្ធផង វត្ថុផង ។ បេ ។  
 ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង វត្ថុផង (ខន្ធានិច្ចាយ ពឹងផ្អែក) នឹង  
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ។

(២៦៣) កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះអាសវវេទប្បដ្ឋយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុង ខ ។ បេ ។ អ-  
 កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាស-  
 វវេទប្បដ្ឋយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុង ខ ។ បេ ។ អព្យាកត-  
 ធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវវេទប្បដ្ឋយ



កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា  
តយោ ខន្ធេ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធេ បច្ចុ-  
យា ទេ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចុយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។  
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
អាសវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា ខន្ធា ។  
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
អាសវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធា ។  
កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា ។ បេ ។  
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-  
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសវនប្បច្ចុយា អកុសលំ  
ឯកំ ខន្ធកុំ វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។

(២៦៤) កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា  
តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា វិបាកា-  
ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា ។ បេ ។  
បដិសន្ធិក្ខុណា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។  
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។

គី ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនិវកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ ពិនិវដ្តកនិវកនិវខន្ធភ  
ខន្ធល ពិនិវដ្តកនិវខន្ធល កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធបាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវ  
វត្ថុ ។ កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
អាសវនប្បច្ចុយ គឺ កុសលក្ខន្ធបាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវវត្ថុ ។ អកុស-  
លធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវនប្បច្ចុយ  
គឺ អកុសលក្ខន្ធបាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវវត្ថុ ។ ពិនិវដ្តកនិវកុសល-  
ធមិផង អព្យាកតធមិផង ។ បេ ។ អកុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវអកុសល-  
ធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវនប្បច្ចុយ គឺ  
ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនិវអកុសលក្ខន្ធទផង វត្ថុផង ។ បេ ។

(២៦៥) កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនិវកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសល-  
ធមិ ពិនិវដ្តកនិវអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ  
ខន្ធភ (ពិនិវដ្តកនិវអកុសលក្ខន្ធទ) ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យា-  
កតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនិវមហាក្ខត ១ ក្នុងខណៈវន  
បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនិវមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។ បេ ។

មហាក្ខតេ បច្ចុយា កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ធម្មាយ-  
 តំ បច្ចុយា ធម្មវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតំ  
 បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកាព្យាក-  
 តា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-  
 យា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ  
 បច្ចុយា កុសលា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-  
 យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ  
 បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-  
 តញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ កម្មប្បច្ចុយា ។ បេ ។ អកុសលញ្ច  
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យា-  
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ កម្មប្បច្ចុយា អកុសលំ  
 វត្ថុំ ខន្ធឯ វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ។ បេ ។ អកុសល  
 ខន្ធច មហាក្ខតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[ ២៦៥ ] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកាព្យាកតា វិចារកាព្យាកតំ វត្ថុំ  
 បច្ចុយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិកុសលោ វត្ថុំ មហាក្ខតំ  
 បច្ចុយា ។ បេ ។ ធម្មាយតំ បច្ចុយា ធម្មវិញ្ញា-  
 ណំ ។ បេ ។ កាយាយតំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ

កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង  
 ផ្អែកនឹងចតុកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ  
 វិចារកាព្យាកតិរិយាព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសល-  
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ  
 កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង  
 អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ អកុសលក្នុងទាំង-  
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង  
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ ។ បេ ។  
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-  
 ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសល-  
 ក្នុងខ្លះផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុង  
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[ ២៦៥ ] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើត  
 ឡើង ព្រោះវិចារកាព្យាកតក្នុង ១ ។ បេ ។  
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង  
 ផ្អែកនឹងចតុកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ

វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា ខន្ធ ។

[២៦៦] កុសលំ ធម៌ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា តីណិ ។ អកុសលំ ធម៌ បច្ចុយា តីណិ ។ អព្យាកតតំ ធម៌ បច្ចុយា អព្យាកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចុយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិកូណោ ។ បេ ។ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា តិវិយាព្យាកតតា ខន្ធ ។ បរិបុណ្ណំ ។

[២៦៧] កុសលំ ធម៌ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុប្បច្ចុយា ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ បច្ចុយា ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា តិវិយាព្យាកតតា ខន្ធ វត្ថុប្បច្ចុយា ។ យថា កក្កុប្បច្ចុយា ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

វិចារកាព្យាកតតុខ្ព្យា ពិនិវដ្តកនិវត្ត ។

[២៦៦] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវត្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនិវត្តកុសលកូន្នខ ។ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនិវត្តអកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកនិវត្តអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចុយ ។ បេ ។ កងខណៈវៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អាហារសមុដ្ឋានុប មហាកូតំ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនិវត្តចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនិវត្តកាយាយតនៈ វិចារកាព្យាកតតិវិយាព្យាកតតុខ្ព្យា ពិនិវដ្តកនិវត្ត ។ បរិបុណិ ។

[២៦៧] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវត្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវត្ថុប្បច្ចុយ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនិវត្តមហាកូតំ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនិវត្តចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនិវត្តកាយាយតនៈ វិចារកាព្យាកតតិវិយាព្យាកតតុខ្ព្យា ពិនិវដ្តកនិវត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវត្ថុប្បច្ចុយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិសារ ដល់កម្មច្រើនដែរ ។

[២៦៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ ណាណប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា ។ ណាណប្បច្ច-  
យាមិ មគ្គប្បច្ចយាមិ ។ យេថា ហេតុប្បច្ចយា វេរិវិត្តា-  
រេតតំ ។

[២៦៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អាម្ពណាប្បច្ចយ-  
សទិសំ ។

[២៧០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខន្ធិ បច្ចយា  
តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធវេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វេក្កំ  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធវេ  
បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធវេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។  
កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខន្ធិ  
បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។ បេ ។

[២៦៨] កុសលធមិ ពិនិវេក្កនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង  
ព្រោះណាណប្បច្ច័យ នីមិមគ្គប្បច្ច័យ ។ ព្រោះណាណប្បច្ច័យធន ព្រោះ  
មគ្គប្បច្ច័យធន ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[២៦៧] កុសលធមិ ពិនិវេក្កនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង  
ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ (សម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រវិហាលភ្នាមនឹងការម្ម-  
ណាប្បច្ច័យដែរ ។

[២៧០] កុសលធមិ ពិនិវេក្កនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង  
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ៧ ពិនិវេក្កនិកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។  
ខន្ធិ ២ ពិនិវេក្កនិកុសល (ខន្ធិវាំងឡាយពិនិវេក្ក) នីមិវេក្ក ព្រោះ  
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវេក្កនិកុសលធមិ វេបកើត  
ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិនិវេក្កនិកុស-  
លក្នុងវាំងឡាយ (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប) ពិនិវេក្កនិកុសលក្នុងវាំងឡាយ (វេប  
កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ កុសលធមិក្តី អព្យាកតធមិ  
ក្តី ពិនិវេក្កនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ  
ខន្ធិ ៧ ក្តី ចិត្តសម្មដ្ឋានរូបក្តី ពិនិវេក្កនិកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។

ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ  
 ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ  
 ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា  
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុ-  
 សលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ  
 ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អ-  
 កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ  
 បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្ប-  
 ជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា  
 តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ  
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្ប-  
 យុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-  
 យា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចារកាព្យាកតំ តិរិយា-  
 ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធចាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក)  
 នឹងវត្ថុ (រើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានញ (ពឹងផ្អែក)  
 នឹងខន្ធចាំងឡាយ រើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសល-  
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ  
 ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២  
 (ខន្ធចាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (រើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។  
 អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានញ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងចាំងឡាយ (ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានញ ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធចាំងឡាយ (រើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌  
 រើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញក្តី  
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញក្តី ពឹង  
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធចាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (រើបកើតឡើង) ព្រោះ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានញ (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធចាំងឡាយ (រើបកើត  
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកត-  
 ធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-  
 ញក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិប្បាកាព្យាកតិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី

ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្តុណោ  
 វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ  
 កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទេ ខន្ធ បច្ចយា ទេ  
 ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 កដត្តា រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខន្ធ បច្ចយា  
 វត្ថុំ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 វត្ថុំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ឯកំ មហាកូតំ បច្ចយា  
 ។ បេ ។ មហាកូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដ-  
 ត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចក្ខុយ-  
 តំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតំ  
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកាព្យាកតា  
 កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពិន័វដ្ឋកនិទខន្ធ ខន្ធាន័ឡាយ (ពិន័វដ្ឋក) និទវត្ថុ  
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពិន័វដ្ឋក) និទ  
 ខន្ធាន័ឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធលក្ខ កដត្តា-  
 រូបក្តី ពិន័វដ្ឋកនិទវិចារកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។  
 ខន្ធ កដត្តារូបក្តី ពិន័វដ្ឋកនិទខន្ធ ខន្ធាន័ឡាយ (ពិន័វដ្ឋក) និទ  
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប ពិន័វដ្ឋកនិទខន្ធាន័-  
 ឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពិន័វដ្ឋក) និទខន្ធ  
 ចាន័ឡាយ ខន្ធាន័ឡាយ ពិន័វដ្ឋកនិទវត្ថុ ខន្ធាន័ឡាយ (ពិន័វដ្ឋក) និទ  
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពិន័វដ្ឋក) និទខន្ធាន័ឡាយ  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពិន័វដ្ឋកនិទមហាកូត ។ បេ ។  
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពិន័វដ្ឋកនិទមហាកូតចាន័ឡាយ  
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពិន័វដ្ឋក) និទខន្ធាន័-  
 ឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពិន័វដ្ឋក  
 និទចក្ខុយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិន័វដ្ឋកនិទកាយាយតនៈ  
 វិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងចាន័ឡាយ ពិន័វដ្ឋកនិទវត្ថុ (ខន្ធាន័-  
 ឡាយ ពិន័វដ្ឋក) និទវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ

អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធ វត្ថុំ  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-  
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា  
 អកុសលា ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាករណ៍  
 ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាករណ៍ ច ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធ  
 មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្ប-  
 ច្ចយា ។ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច  
 អព្យាករណ៍ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ  
 បច្ចយា អកុសលា ខន្ធ មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-  
 រញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្ប-  
 យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចយា  
 តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វេកោ  
 ខន្ធា ខន្ធ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ខន្ធ ខន្ធ

កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-  
 ច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (កុសលក្នុងទាំងឡាយ  
 ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសល-  
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ  
 អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹង  
 ផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ក្តី  
 អព្យាករណ៍ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង  
 ផ្អែកនឹងមហាក្ខតេទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើត  
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ  
 (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាករ-  
 ណ៍ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ  
 គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក  
 ពឹងមហាក្ខតេទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង)  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ  
 (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង  
 កុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ  
 គឺ ខន្ធ ព្យ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹង  
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ព្យ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង

វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ កុសលញ អព្យាកតញ  
 ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធេ វ មហាក្ខតេ ច បច្ចយា  
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធេ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ កុស-  
 លញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច  
 អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កុ-  
 សលំ ឯកំ ខន្ធាតុ វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា  
 តយោ ខន្ធា ច វត្ថុញ បច្ចយា ឯកា ខន្ធា ទ្វេ  
 ខន្ធា ច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធា  
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា  
 វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្ប-  
 យុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ច-  
 យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធាតុ វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា  
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ  
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ  
 បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-  
 យា អកុសលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា  
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

(ខន្ធា ពិន័វដ្ឋក) នីវត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។  
 អព្យាកតធមិ ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសលធមិផន អព្យាកតធមិផន ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសលក្ខន្ធាន័-  
 ឡាយផន មហាក្ខតទាំងឡាយផន (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិន័វដ្ឋក) នីវត្ត  
 ទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ កុសលធមិក្ខ  
 អព្យាកតធមិក្ខ ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសលធមិផន អព្យាកតធមិផន ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសលក្ខន្ធាផន វត្ថុផន ខន្ធា  
 ខ ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសល វត្ថុផន ខន្ធា ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសល វត្ថុផន វត្ថុផន  
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសលក្ខន្ធាន័ឡាយផន មហាក្ខតទាំង-  
 ឡាយផន ខន្ធាទាំងឡាយ (ពិន័វដ្ឋក) នីវត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-  
 យុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប (ពិន័វដ្ឋក) នីវត្តទាំងឡាយ (ទើបកើត  
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ ពិន័វដ្ឋកនីវត្តអកុសល-  
 ធមិផន អព្យាកតធមិផន ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា  
 ពិន័វដ្ឋកនីវត្តអកុសលក្ខន្ធាផន វត្ថុផន ។ បេ ។ ខន្ធា ពិន័វដ្ឋកនីវត្តកុសល  
 ផន វត្ថុផន (ខន្ធា ពិន័វដ្ឋក) នីវត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត-  
 ប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធមិ ពិន័វដ្ឋកនីវត្តអកុសលធមិផន អព្យាកតធមិផន  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិន័វដ្ឋកនីវត្ត  
 អកុសលក្ខន្ធាន័ឡាយផន មហាក្ខតទាំងឡាយផន (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប  
 ពិន័វដ្ឋក) នីវត្តទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។



អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុស-  
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ វិប្បយុត្តប្ប-  
 ច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្តញ្ច បច្ចយា តាយា  
 ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា  
 អកុសលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-  
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វត្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[ ២៧០ ] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ អត្ថប្បច្ចយា ។ បេ ។ អត្ថប្បច្ចយា សហ-  
 ជាតប្បច្ចយសទិសំ កាកត្ថំ ។ ធម្មប្បច្ចយា វិគ-  
 តប្បច្ចយោ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ អវិគតប្បច្ចយា  
 សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

[ ២៧២ ] ហេតុយា សត្តាស អារម្មណោ សត្ត  
 អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត  
 សហជាតេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញោ សត្ត ធិស្សយេ សត្ត-  
 រាស ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរោជាតេ សត្ត អសេវនេ  
 សត្ត កក្កេ សត្តាស វិចារតេ ឯកំ អាហារេ សត្តាស  
 ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ណារេ សត្តាស មក្កេ សត្តាស

អកុសលធម៌ក្តិ អព្យាកតធម៌ក្តិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-  
 ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែក  
 នឹងអកុសលក្នុងខន្ធាផង វត្តផង ។ បេ ។ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាផង  
 វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងចាំនិច្ចាយផង មហា-  
 ក្ខតចាំនិច្ចាយផង ខន្ធាចាំនិច្ចាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ត (ទើបកើតឡើង)  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធាចាំនិច្ចាយ  
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[ ២៧១ ] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះអត្ថប្បច្ចយ ។ បេ ។ អត្ថប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បិច្ឆិទ្យប្រវិហលគ្នា  
 នឹងសហជាតប្បច្ចយដែរ ។ ធម្មប្បច្ចយ វិគតប្បច្ចយ ប្រវិហលគ្នានឹង  
 អារម្មណប្បច្ចយ ។ អវិគតប្បច្ចយ ប្រវិហលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចយ ។

[ ២៧២ ] វារៈខ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ  
 វារៈខ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសម-  
 នន្តរេប្បច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្ប-  
 ច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ-  
 ៧ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអសេវនេប្បច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងកក្កេប្ប-  
 ច្ចយ វារៈខ១ ក្នុងវិចារតប្បច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងអាហារេប្បច្ចយ វារៈខ១៧  
 ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងណារេប្បច្ចយ វារៈខ១៧ ក្នុងមក្កេប្បច្ចយ

សឡាយុត្ត សត្ត វិប្បយុត្ត សត្តាស អត្តិយោ  
សត្តាស ធន្តិយា សត្ត វិគតោ សត្ត អវិគតោ  
សត្តាស ។

[ ២៧៣ ] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណោ សត្ត . . .  
អធិបតិយោ សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត  
សហជាតេ សត្តាស ។ បេ ។ អវិគតោ សត្តាស ។

[ ២៧៤ ] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិប-  
តិយោ សត្ត (សត្វត្ថ សត្ត) . . . វិចារោ ឯតំ វវិ-  
គតោ សត្ត ។

[ ២៧៥ ] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិប-  
តិប្បដ្ឋយោ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ សមនន្តរាប្បដ្ឋយោ សហជា-  
តាប្បដ្ឋយោ អក្ខមក្ខាប្បដ្ឋយោ និស្សយប្បដ្ឋយោ ឧប-  
និស្សយប្បដ្ឋយោ បុរេជាតប្បដ្ឋយោ អាសវនប្បដ្ឋយោ  
កក្កេ សត្ត . . . អាហារេ សត្ត អវិគតោ សត្ត ។

[ ២៧៦ ] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយោ អាសវនប្បដ្ឋយោ កក្កប្បដ្ឋយោ អាហារ-  
ាប្បដ្ឋយោ វិគតប្បដ្ឋយោ អវិគតោ សត្ត ។

វារៈ៧ ក្នុងសប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១៧  
ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ  
១៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៧ ] វារៈ៧ ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . .  
វារៈ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង  
សមនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ វារៈ១៧  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៨ ] វារៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ និង  
អាម្មណាប្បដ្ឋយ (វារៈ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . . វារៈ១ ក្នុង  
វិបាតប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៩ ] វារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ សហជា-  
តាប្បដ្ឋយ អក្ខមក្ខាប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយ និងអាសវនប្បដ្ឋយ . . . វារៈ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ៧  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៨០ ] វារៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អា-  
ម្មណាប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ អាហារ-  
ប្បដ្ឋយ និងវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៧ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាគប្បដ្ឋយា អាហារេ  
ឯកំ . . . អវិគតេ ឯកំ ។

[ ២៧៨ ] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាគប្បដ្ឋយា អាហារ-  
ប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា អវិគតេ ឯកំ ។

យោគមូលកំ ។

[ ២៧៩ ] អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . .  
អធិបតិយា សត្ត ។ បេ ។ អារម្មណមូលកំ យថា  
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តាវេតតំ ។

[ ២៨០ ] អធិបតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តរស ។  
អនន្តរាប្បដ្ឋយា . . . សមនន្តរាប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត ។  
សហជាតប្បដ្ឋយា . . . អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា និស្សយ-  
ប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា . . .  
អាសោវនប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . . អារម្ម-  
ណា សត្ត អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ សត្ត សម-  
នន្តរេ សត្ត សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញា សត្ត

[ ២៧៧ ] វារៈ ១ ក្នុងភោគប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្ម-  
ណប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ និងវិបាកប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៨ ] វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្ម-  
ណប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ វិបាកប្បដ្ឋយ ភោគប្បដ្ឋយ  
និងវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ យោគមូលកៈ ។

[ ២៧៩ ] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ . . .  
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ អារម្មណមូលកៈ ចណ្ឌិត គប្បី  
ឲ្យភិស្តាវ ដូចជាហេតុមូលកៈនេះ ។

[ ២៨០ ] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ ។  
ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះសមនន្តរ-  
ប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ . . . អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និងស្សយ-  
ប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ និងបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុ-  
ប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសោវនប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ  
៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ

ជិស្សយេ សត្ត ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត  
 កឡេ សត្ត អាហារេ សត្ត វស្ត្រិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត  
 មគ្គេ សត្ត សម្មយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្ត អត្ថយា  
 សត្ត ធន្តយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ សត្ត ។

[២៨៤] កក្កប្បច្ចយា . . . វិចាកប្បច្ចយា ហេតុ  
 យា ឯកំ . . . អាម្មណេ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ  
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ  
 អញមញ្ញេ ឯកំ ជិស្សយេ ឯកំ ឧបជិស្សយេ ឯកំ  
 បុរេជាតេ ឯកំ កឡេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វស្ត្រិយេ  
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ មគ្គេ ឯកំ សម្មយុត្តេ ឯកំ  
 វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថយា ឯកំ ធន្តយា ឯកំ វិគតេ  
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[២៨៥] អាហារេប្បច្ចយា . . . វស្ត្រិយេប្បច្ចយា  
 ឈានេប្បច្ចយា មគ្គេប្បច្ចយា សម្មយុត្តេប្បច្ចយា  
 វិប្បយុត្តេប្បច្ចយា អត្ថេប្បច្ចយា ធន្តេប្បច្ចយា

វិ: ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុង  
 បុរេជាតប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វិ:  
 ៧ ក្នុងវស្ត្រិយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ  
 វិ: ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុង  
 អត្ថប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងធន្តប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វិ: ៧  
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . . វិ: ១ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ  
 វិបាកប្បច្ច័យ . . . វិ: ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអធិបតិប្ប  
 ច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ វិ: ១  
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអញមញ្ញប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងនិស្សយ  
 ប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ  
 វិ: ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវស្ត្រិយ  
 ប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុង  
 សម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ វិ:  
 ១ ក្នុងធន្តប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨៧] ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះវស្ត្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្ប  
 ច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ ធន្តប្បច្ច័យ

វិភត្តប្បច្ចយា . . . អវិភត្តប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត-  
រស . . . អាវម្មណោ សត្ត វិភតេ សត្ត ។

បច្ចយវារេ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨៧) អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ  
ឧទ្ធច្ចសហតតេ ខន្ធេ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ  
ឧទ្ធច្ចសហតតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុ-  
កំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ច-  
យា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ ។ បេ ។  
ន្ទេ ខន្ទេ បច្ចយា ន្ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ រូបំ  
អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ  
បច្ចយា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ន្ទេ  
ខន្ទេ បច្ចយា ន្ទេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ទេ បច្ច-  
យា វត្តុ វត្តុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា  
តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយោ  
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ ...

និងវិភត្តប្បច្ចយ . . . ពរៈ ១) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអវិភត្តប្បច្ចយ . . .

ពរៈ ៧) ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ ពរៈ ៧) ក្នុងវិភត្តប្បច្ចយ ។

ចប់ អនុលោម ក្នុងបច្ចយវារៈ ។

(២៨៧) អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ រើបើកើតឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្ទំ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចៈ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ រើបើកើតឡើង ព្រោះ  
នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាក្ខតិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខតិ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកិ-  
ប្យាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធហក្ខតិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខតិ  
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធហ ខន្ធហក្ខតិ កដត្តារូបក្ខតិ ពឹងផ្អែកនឹងវិប្យាកាព្យាកតក្ខន្ធទ  
ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ខន្ធហក្ខតិ កដត្តារូបក្ខតិ ពឹង  
ផ្អែកនឹងខន្ធហ វត្តុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្ទំ ខន្ធាន្ទំ ពឹងផ្អែក  
នឹងវត្តុ មហាក្ខត ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ពាហិវរូប . . .

អាហារសម្បជ្ជាធំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជាធំ . . . អសន្តាសន្តាធំ  
 ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។  
 មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ចក្កាយ .  
 តធំ បច្ចយា បត្តុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតធំ  
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកវិ-  
 ចាកាព្យាគតា កិរិយាព្យាគតា ទដ្ឋា ។ អព្យាក-  
 តំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-  
 តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុស-  
 ហគតោ មោហោ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុ-  
 ប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ ទទ្ធវ  
 ប វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគ-  
 តោ មោហោ ។

(២៨៤) កុសលំ ធម្មំ បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយោ កុសលេ ទទ្ធវ បច្ចយោ  
 ចិត្តសម្បជ្ជាធំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ នអារម្មណប្បច្ចយោ ឯវំ វិត្តា-  
 រេតតំ ។

អាហារសម្បជ្ជាធំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជាធំ . . . មហាក្ខតព តឹងផ្អែកនឹង  
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសន្តាសត្ថ ។ បេ ។ កដត្តារូប ទបាទារូប តឹង  
 ផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។  
 កាយវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកវិចាកាព្យាគតកិរិយា-  
 ព្យាគតក្នុងទាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ តឹងផ្អែកនឹង  
 អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែល  
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌  
 តឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ  
 តឹងផ្អែកនឹងទទ្ធវទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ  
 ផង វត្ថុផង ។

(២៨៥) អព្យាកតធម៌ តឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជាធំ តឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធ  
 ទាំងឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជានអារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុង  
 បដិច្ចវារៈផងចុះ ។

[ ២៨៥ ] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បច្ចយា  
 តំណី ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តំណី ។ អព្យា-  
 កតំ ធម្មំ បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុលោ ។ បេ ។ អព្យាក-  
 តំ បរិបុណ្ណំ កាតត្វំ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...  
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ បច្ច-  
 យា ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។  
 កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា  
 វិហាកាព្យាកតតា កិរិយាព្យាកតតា ទន្ធា ។ អព្យាក-  
 តំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិប-  
 តិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលោ ទន្ធា ។ បេ ។ យថា  
 អនុលោមេ សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ តរណតត្វំ ។

[ ២៨៦ ] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ... នសមនន្តរប្បច្ច-  
 យា អញ្ញាមន្តរប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុ-  
 រេជាតប្បច្ចយា ... ។ យថា បដិច្ចវារេ ឯវំ វិទ្យាវេតត្វំ ។

[ ២៨៧ ] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
 ឧប្បជ្ឈតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ... នអាសេវនប្បច្ចយា

[ ២៨៥ ] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ខើបកើតឡើង  
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ ទន្ធា  
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ។ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ក្នុងទណៈវៃបដិ-  
 សន្ធិ ។ បេ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងអព្យាកតធមិ ឲ្យបរិច្ចណិ ពាហិរ-  
 ប្រ ... អាហារសមុដ្ឋានប្រ ... ឧតុសមុដ្ឋានប្រ ... (មហាក្កត ព)  
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតទ របស់ភ្នាក់អសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ  
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយ-  
 យតនៈ វិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានិទ្ធាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។  
 កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ-  
 ប្បច្ចយ គឺ កុសលក្ខន្ធានិទ្ធាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បេ ។ បណ្ឌិត  
 គប្បីរាប់ ដូចជាសហជាតប្បច្ចយ ក្នុងអនុលោមវិជ្ជា ។

[ ២៨៦ ] អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ខើបកើតឡើង  
 ព្រោះនអនន្តរប្បច្ចយ ... ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ចយ នកតាមនាប្បច្ចយ  
 នឧបនិស្សយប្បច្ចយ និងនបុរេជាតប្បច្ចយ ... ។ បណ្ឌិត គប្បីសំ-  
 ដែងឲ្យវិស្ណុវ ដូចជាសមនន្តរប្បច្ចយ ។

[ ២៨៧ ] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ខើបកើត  
 ឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ឧបច្ឆាជា-  
តប្បច្ឆាយម្បិ ឧអាសេវនប្បច្ឆាយម្បិ បរិបុណ្ណំ សត្តរស ។  
យថា អនុលោមេ សហជាតប្បច្ឆយំ វិវាទេតត្ថំ ។

[២៨៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ឆយា កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ឆយា កុសលេ ខន្ធ  
បច្ឆយា កុសលា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ឆយា  
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ឆយា អកុស-  
លេ ខន្ធ បច្ឆយា អកុសលា ចេតនា ។ អព្យា-  
កតំ ធម្មំ បច្ឆយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
នកម្មប្បច្ឆយា កិរិយាព្យាកតោ ខន្ធ បច្ឆយា កិរិ-  
យាព្យាកតា ចេតនា ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ  
ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . វិគី មហាកូតំ បច្ឆយា ។ បេ ។  
មហាកូតំ បច្ឆយា ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ឆយា កិរិ-  
យាព្យាកតា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ឆយា  
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ឆយា វត្ថុំ បច្ឆ-  
យា កុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ឆ-  
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ឆយា វត្ថុំ  
បច្ឆយា អកុសលា ចេតនា ។ កុសលវារូ អព្យា-  
កតត្ថំ ធម្មំ បច្ឆយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ឧបច្ឆាជាតប្បច្ឆាយក្ខិ  
ឧអាសេវនប្បច្ឆាយក្ខិ បណ្ឌិត គប្បីសំដែនឲ្យបរិបូណ៌ សុទ្ធតែមានវិវា-  
ទេវ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែនឲ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ឆាយ ក្នុង  
អនុលោមវិវាទ ។

[២៨៨] កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធកុសលធមិ ខើបកើតឡើង  
ព្រោះនកម្មប្បច្ឆាយ គឺ កុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធកុសលក្នុងខ័ន្ធច្បាយ ។  
អកុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធអកុសលធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ឆាយ  
គឺ អកុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធអកុសលក្នុងខ័ន្ធច្បាយ ។ អព្យាកត-  
ធមិ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធអព្យាកតធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ឆាយ គឺ  
កិរិយាព្យាកតចេតនា ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធកិរិយាព្យាកតក្នុងខ័ន្ធច្បាយ ពាហិវ-  
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . (មហាកូត ព)

ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធមហាកូត ។ បេ ។ ឧបាទារូប ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធមហាកូតខ័ន្ធច្បាយ  
កិរិយាព្យាកតចេតនា ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធវត្ថុ ។ កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នក  
ខ័ន្ធអព្យាកតធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ឆាយ គឺ កុសលចេតនា  
ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធវត្ថុ ។ អកុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធអព្យាកតធមិ ខើបកើត  
ឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ឆាយ គឺ អកុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធវត្ថុ ។  
កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខ័ន្ធកុសលធមិផន្ត អព្យាកតធមិផន្ត ខើបកើតឡើង



អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នកម្មប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធ ប វត្ថុញ បច្ចយា  
កុសលា ចេតនា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ  
ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្ប-  
ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ប វត្ថុញ បច្ចយា អកុស-  
លា ចេតនា ។

[២៥៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោកម្មប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា  
តីលំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីលំ ។ អព្យា-  
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
ធម្មោកម្មប្បដ្ឋយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា  
តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ  
ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ  
មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។  
មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទុច្ចាធារូបំ  
តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .  
អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ  
មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ  
ទុច្ចាធារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។  
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ កុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង វត្ថុ  
ផង ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង  
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹង  
អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង វត្ថុផង ។

[២៥៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធត ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុងខ ។ ខន្ធត  
ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប  
កើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង  
ផ្អែកនឹងកិរិយាព្យាកតក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធលក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង  
ផ្អែកនឹងខន្ធល មហាក្ខតព ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតខ ។ បេ ។ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានរូប និងទុច្ចាធារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . .  
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខតព ពឹងផ្អែក  
នឹងមហាក្ខតខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប និងទុច្ចាធា-  
រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ កិរិយាព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ ពឹង  
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង

នវិបាកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធ ។  
វិបាកំ វេបេត្តា សព្វត្ថ វិត្តារេត្តំ ។

[ ២៧០ ] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា . . . នវត្ថ្រិយប្បច្ច-  
យា . . . នឈានប្បច្ចយា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្ក-  
វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញា-  
ណំ នឈានេ ឥមំ នាណករណំ ។ . . . នមត្តប្បច្ចយា  
ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយា-  
យតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេ-  
តុកវិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ នមត្ត  
ឥមំ នាណករណំ ។ អវសេសំ យថា បដិច្ចវារេ បច្ច-  
ជ័យំ វិវិត្តារេត្តំ ។ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយា នោនត្ថប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ច-  
យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នោវិតតប្បច្ចយា  
កុសលេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ យថា  
បដិច្ចវារេ វិវិត្តារេត្តំ ។

[ ២៧១ ] នហេតុយា ចក្កាវិ នអាម្មណោ បញ្ច

ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ តឹងវដ្តកន្លងវត្ថុ ។  
បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ក្នុងបច្ចយទាំងពួងចុះ រៀនលែងកវិបាក  
កប្បច្ចយចេញ ។

[ ២៧០ ] អព្យាកតធមិ តឹងវដ្តកន្លងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនអាហារប្បច្ចយ . . . ព្រោះនវត្ថ្រិយប្បច្ចយ . . . ព្រោះនឈា-  
នប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងវដ្តកន្លងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ  
តឹងវដ្តកន្លងកាយាយតនៈ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នានេះ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ ។  
. . . ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងវដ្តកន្លងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។  
កាយវិញ្ញាណ តឹងវដ្តកន្លងកាយាយតនៈ អហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-  
ព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ តឹងវដ្តកន្លងវត្ថុ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នានេះ ក្នុងនមត្ត-  
ប្បច្ចយ ។ ពាក្យដ៏សេសសល់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបច្ចុប្បន្នៈ  
ក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ និង  
នោនត្ថប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធមិ តឹងវដ្តកន្លងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនាវិតតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងវដ្តកន្លងកុសលក្នុងទាំង-  
ឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។

[ ២៧១ ] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

នអធិបតិយា សត្តារស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ  
 បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-  
 ជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តារស នអាសវរេន សត្ត-  
 រស នកម្មេ សត្ត នវិចារេតេ សត្តារស នអាហារេ  
 ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-  
 សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ ោនតិយា បញ្ច  
 ោវិតតេ បញ្ច ។

[២៧២] នហតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ ឯកំ ...

នអធិបតិយា ចត្តាវិ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ  
 នអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ  
 ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តាវិ នអាសវរេន ចត្តាវិ នកម្មេ  
 ឯកំ នវិចារេតេ ចត្តាវិ នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ  
 ឯកំ នឈារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ  
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ោនតិយា ឯកំ ោវិតតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥  
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុង  
 នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងន-  
 បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសវរេនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិចារេតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ  
 ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈារេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្ត-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[២៧២] វារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រានេនេហតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
 នសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឧប-  
 និស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាត-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនអាសវរេនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ២  
 ក្នុងនវិចារេតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនន្ទ្រិយ-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈារេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោ-  
 នតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៣ ] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាមន្តណប្បដ្ឋយា ន

អធិបតិយា ឯកំ ... នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ

[ សត្វត្តំ ឯកំ ] ចោនត្តិយា ឯកំ ចោវិតតេ ឯកំ ។

[ ២៧៤ ] នអាមន្តណប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ ...

នអធិបតិយា បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច

នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ

បញ្ច នបន្ទាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នគម្មេ

ឯកំ នវិតតេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ

នណារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច

នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ចោនត្តិយា បញ្ច ចោវិតតេ បញ្ច ។

[ ២៧៥ ] នអាមន្តណប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន

អធិបតិយា ឯកំ ... ចោវិតតេ ឯកំ ។

[ ២៧៦ ] នអធិបតិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ...

[ ២៧៧ ] វា: ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ និង

នអាមន្តណប្បដ្ឋយ ... វា: ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនសម-

នន្តរេប្បដ្ឋយ (វា: ១ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់) វា: ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ

វា: ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៨ ] វា: ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាមន្តណប្បដ្ឋយ ...

វា: ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុង

នសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនឧប-

ទិស្សយេប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនបន្ទាជាត-

ប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វា: ៥

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនអាហារេប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយ-

េប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនណារេប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុង

នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនោនត្តិ-

ប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៧៩ ] វា: ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះនអាមន្តណប្បដ្ឋយ

និងនហេតុប្បដ្ឋយ ... វា: ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[ ២៨០ ] វា: ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ...

នអាម្មណោ បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច  
 នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ  
 សត្តំ នបច្ឆាជានេ សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស  
 នកម្មេ សត្តំ នវិចារេកេ សត្តរស នអាហារេ ឯតំ  
 នស្រ្តិយេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ ន-  
 សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណំ ចោនត្តិយា  
 បញ្ច ចោវិគតេ បញ្ច ។

(២៩៧) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-  
 អាម្មណោ ឯតំ ... នអនន្តរេ ឯតំ នសមនន្តរេ  
 ឯតំ នអញ្ញមញ្ញោ ឯតំ នឧបទិស្សយេ ឯតំ នបុរេ-  
 ជានេ ទ្វេ នបច្ឆាជានេ ចត្តារិ នអាសេវនេ ចត្តារិ  
 នកម្មេ ឯតំ នវិចារេកេ ចត្តារិ នអាហារេ ឯតំ  
 នស្រ្តិយេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ ន-  
 សម្បយុត្តេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ចោនត្តិយា ឯតំ  
 ចោវិគតេ ឯតំ ។

(២៩៨) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-  
 ម្មណោប្បច្ចយា នអនន្តរេ ឯតំ [សត្តុ ឯតំ] ។

ពារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណោប្បច្ចយេ ពារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ពារៈ៥ ក្នុង  
 នសមនន្តរប្បច្ចយេ ពារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោប្បច្ចយេ ពារៈ៥ ក្នុងនឧប-  
 ទិស្សយប្បច្ចយេ ពារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ ពារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាន-  
 ប្បច្ចយេ ពារៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយេ ពារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ  
 ពារៈ១៧ ក្នុងនវិចារេកេប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនអាហារេប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុង  
 នស្រ្តិយប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ  
 ពារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ពារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ពារៈ៥  
 ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ពារៈ៥ ក្នុងនចោវិគតប្បច្ចយេ ។

(២៩៧) ពារៈ១ ក្នុងនអាម្មណោប្បច្ចយេ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយេ  
 និងនហេតុប្បច្ចយេ ... ពារៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងន  
 សមនន្តរប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនឧបទិស្ស-  
 យប្បច្ចយេ ពារៈ៦ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ ពារៈ៦ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចយេ  
 ពារៈ៦ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ ពារៈ៦ ក្នុង  
 នវិចារេកេប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនអាហារេប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនស្រ្តិយប្បច្ចយេ  
 ពារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុង  
 នសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ពារៈ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនោនត្តិ-  
 ប្បច្ចយេ ពារៈ១ ក្នុងនចោវិគតប្បច្ចយេ ។

(២៩៨) ពារៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយេ  
 នហេតុប្បច្ចយេ និងនអាម្មណោប្បច្ចយេ (ពារៈ១ ក្នុងនប្បច្ចយេទាំងពេញ) ។

នអនន្តរឃ្យច្ចយា នសមនន្តរឃ្យច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញា-  
 ឃ្យច្ចយា នឧបទិស្សយឃ្យច្ចយា នអារម្មណឃ្យច្ចយ-  
 សទិសំ ។

(២៧៧) នបុរេជាតឃ្យច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ ...  
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ  
 បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧប-  
 ទិស្សយេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសវេនេ  
 សត្ត នកម្មេ តិណិ នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ  
 ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នយានេ ឯកំ នមន្តេ ឯកំ  
 នសម្មយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថយា  
 បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

(៣០០) នបុរេជាតឃ្យច្ចយា នហេតុឃ្យច្ចយា ន-  
 អារម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ  
 នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ  
 ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសវេនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ  
 នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ

ព្រាននរេន្តរឃ្យច្ចយា នសមនន្តរឃ្យច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញាឃ្យច្ចយា នន្ទ-  
 នឧបទិស្សយឃ្យច្ចយា ប្រវេហសត្ថានិននិការម្មណឃ្យច្ចយវៃដេ ។

(២៧៧) វារៈ២ ក្នុងនហេតុឃ្យច្ចយា ព្រាននបុរេជាតឃ្យច្ចយា ...  
 វារៈ៥ ក្នុងនការម្មណឃ្យច្ចយា វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតិឃ្យច្ចយា វារៈ៥  
 ក្នុងនអនន្តរឃ្យច្ចយា វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរឃ្យច្ចយា វារៈ៥ ក្នុងន-  
 អញ្ញាមញ្ញាឃ្យច្ចយា វារៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយឃ្យច្ចយា វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-  
 ជាតឃ្យច្ចយា វារៈ៧ ក្នុងនអាសវេនឃ្យច្ចយា វារៈ៣ ក្នុងនកម្មឃ្យច្ចយា  
 វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុង  
 នន្ទ្រិយឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនយានឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនមន្តឃ្យច្ចយា  
 វារៈ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តឃ្យច្ចយា វារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តឃ្យច្ចយា វារៈ៥  
 ក្នុងនោនត្ថឃ្យច្ចយា វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតឃ្យច្ចយា ។

(៣០០) វារៈ១ ក្នុងនការម្មណឃ្យច្ចយា ព្រាននបុរេជាតឃ្យច្ចយា  
 និននហេតុឃ្យច្ចយា ... វារៈ២ ក្នុងនអធិបតិឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុង  
 នអនន្តរឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា-  
 ឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនឧបទិស្សយឃ្យច្ចយា វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតឃ្យច្ចយា  
 វារៈ២ ក្នុងនអាសវេនឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មឃ្យច្ចយា វារៈ២ ក្នុង  
 នវិចារកឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារឃ្យច្ចយា វារៈ១ ក្នុងនន្ទ្រិយឃ្យច្ចយា

នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ ឯកំ  
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ខោនត្តិយា ឯកំ ខោវិគតេ ឯកំ ។  
 នបុរេជានប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ច-  
 យា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ... ខោ-  
 វិគតេ ឯកំ ។

[៣០០] នបច្ឆាជានប្បច្ចយា ... នអាសេវនប្ប-  
 ច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ ... នអារម្មណេ មត្តា នរ-  
 ធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ មត្តា នសមនន្តរេ មត្តា  
 នអញ្ញាមញ្ញេ មត្តា នឧបទិស្សយេ មត្តា នបុរេជានេ  
 សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ  
 សត្តរស នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ  
 ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ មត្តា នវិប្បយុត្តេ  
 តីណិ ខោនត្តិយា មត្តា ខោវិគតេ មត្តា ។

[៣០២] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា  
 នអារម្មណេ ឯកំ ... នអធិបតិយា ចត្តារិ នអ-  
 នន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញេ ឯកំ

វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង  
 នសម្មយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនោ-  
 នត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិ-  
 ប្បច្ចយេ ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយេ នហេតុប្បច្ចយេ និន្ននអារម្មណប្បច្ចយេ  
 ( វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយេ វិនិច្ឆ័យ ) ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចយេ ។

[៣០១] ព្រោះនបច្ឆាជានប្បច្ចយេ ... វារៈ ២ ក្នុងនហេតុ-  
 ប្បច្ចយេ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយេ ... វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយេ  
 វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុង  
 នសមនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-  
 ទិស្សយេប្បច្ចយេ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាន-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងនអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៧  
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគ-  
 តប្បច្ចយេ ។

[៣០២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយេ  
 និន្ននហេតុប្បច្ចយេ ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-  
 រេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ

កុសលគ្គិព បច្ចយនំពោ

នធិបដិស្សយេ ឯកំ នបុរេជានេ ទ្វេ នបច្ឆាជានេ  
 ចន្ទារំ នតប្បេ ឯកំ វរិទានេ ចន្ទារំ នអាហារេ  
 ឯកំ នសង្ក្រឹយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ  
 នសម្បយុត្តេ ឯកំ វរិប្បយុត្តេ ទ្វេ លោនត្ថិយា ឯកំ  
 លោភិតេ ឯកំ ។ នអាសវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ច-  
 យា នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត  
 ឯកំ) ... លោភិតេ ឯកំ ។

[៣០៣] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ ...  
 នអារម្មណា ឯកំ នអធិបតិយោ សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ  
 នសមនន្តរេ ឯកំ នអត្ធិមត្តោ ឯកំ នធិបដិស្សយេ  
 ឯកំ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាស-  
 វនេ សត្ត វរិទានេ សត្ត នអាហារេ ឯកំ នសង្ក្រឹ-  
 យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្ប-  
 យុត្តេ ឯកំ វរិប្បយុត្តេ តីណិ លោនត្ថិយា ឯកំ  
 លោភិតេ ឯកំ ។ នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា  
 នអារម្មណា ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) លោភិតេ ឯកំ

កុសលគ្គិពៈ បច្ចយនំពោ

វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជានេ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជានេ វារៈ ២  
 ក្នុងនបច្ឆាជានេ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ២ ក្នុងនវិបាក-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសង្ក្រឹយប្បច្ចយេ វារៈ  
 ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ២ ក្នុងនវរិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងនោភិតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនអាសវ-  
 នប្បច្ចយេ នហេតុប្បច្ចយេ និននអារម្មណប្បច្ចយេ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយេ  
 ទាំងពួង) ... វារៈ ១ ក្នុងនោភិតប្បច្ចយេ ។

[៣០៣] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយេ ...  
 វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយេ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអត្តមត្តា-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនធិបដិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានេ វារៈ ១  
 វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេ វារៈ ៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ៧  
 ក្នុងនវិបាកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសង្ក្រឹយ-  
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១  
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនវរិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនោ-  
 នត្ថិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនោភិតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្ប-  
 ច្ចយេ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយេ និននហេតុប្បច្ចយេ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយេទាំង  
 ពួង) វារៈ ១ ក្នុងនោភិតប្បច្ចយេ ។



[៣០៤] ធីតាកប្បច្ឆយា នហេតុយា ចត្តារិ ...

នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរ  
បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧប-  
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត-  
រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នអាហារេ  
ឯកំ នវិនិច្ឆ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ  
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ចោនតិយា  
បញ្ច ចោវិតតេ បញ្ច ។

[៣០៥] ធីតាកប្បច្ឆយា នហេតុប្បច្ឆយា នអា-

ម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ចត្តារិ នអនន្តរ  
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧប-  
និស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តារិ  
នអាសេវនេ ចត្តារិ នកម្មេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ  
នវិនិច្ឆ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ ន-  
សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ចោនតិយា ឯកំ

[៣០៦] វារៈ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ឆយា ព្រោះនិបាតប្បច្ឆយា ...

វារៈ៥ ក្នុងនហេតុប្បច្ឆយា វារៈ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ឆយា វារៈ៥  
ក្នុងនអនន្តរ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញា-  
មញ្ញោ វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ឆយា វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្ប-  
ច្ឆយា វារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ឆយា វារៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ឆយា  
វារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុង  
នវិនិច្ឆ័យប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនមក្កប្បច្ឆយា  
វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ឆយា វារៈ១៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ឆយា វារៈ៥  
ក្នុងនចោនតិប្បច្ឆយា វារៈ៥ ក្នុងនចោវិតតប្បច្ឆយា ។

[៣០៧] វារៈ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ឆយា ព្រោះនិបាតប្បច្ឆយា និង

នហេតុប្បច្ឆយា ... វារៈ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនអនន្ត-  
រ វារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរ វារៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញោ វារៈ១  
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ឆយា វារៈ៤ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ឆយា វារៈ៤  
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ឆយា វារៈ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុង  
នកម្មប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនវិនិច្ឆ័យប្បច្ឆយា  
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនមក្កប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនសម្ប-  
យុត្តប្បច្ឆយា វារៈ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ឆយា វារៈ១ ក្នុងនចោនតិប្បច្ឆយា

កុសលត្ថិកេ ចក្ខុយវាវេ

លោកិកតេ ឯកំ ។ លវិចារកប្បច្ចយា លេហតុប្បច្ចយា  
នការម្មណប្បច្ចយា លអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត  
ឯកំ) ... លោកិកតេ ឯកំ ។

[៣០៦] លកាហារប្បច្ចយា លេហតុយា ឯកំ  
(សត្វត្ត ឯកំ) ... លោកិកតេ ឯកំ ។ លសង្ខ្រិយ-  
ប្បច្ចយា លេហតុយា ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) ។  
លណាមប្បច្ចយា លេហតុយា ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) ។  
លមគ្គប្បច្ចយា លេហតុយា ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) ។  
លសម្បយុត្តប្បច្ចយា លការម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៣០៧] លវិប្បយុត្តប្បច្ចយា លេហតុយា ទិ ...  
លការម្មណ ឯកំ លអធិបតិយា តីណិ លអនន្តរេ  
ឯកំ លសមនន្តរេ ឯកំ លអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ លឧប-  
ទិស្សយេ ឯកំ លបុរេវេតេ តីណិ លបច្ឆាវេតេ  
តីណិ លការសវេទេ តីណិ លកម្មេ តីណិ លវិចារក  
តីណិ លកាហារេ ឯកំ លសង្ខ្រិយេ ឯកំ លណាម  
ឯកំ លមគ្គេ ឯកំ លសម្បយុត្តេ ឯកំ លោកតិយា  
ឯកំ លោកិកតេ ឯកំ ។

ឯកំ ក្នុងលោកិកប្បច្ចយេ ។ ឯកំ ក្នុងនេវេចិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះ  
នវិចារកប្បច្ចយេ លេហតុប្បច្ចយេ លនិទការម្មណប្បច្ចយេ (ឯកំ ក្នុងបច្ច័យ  
ទាំងស្រុង) ... ឯកំ ក្នុងលោកិកប្បច្ចយេ ។

[៣០៦] ឯកំ ក្នុងនេហតុប្បច្ចយេ ព្រោះនកាហារប្បច្ចយេ  
(ឯកំ ក្នុងបច្ច័យទាំងស្រុង) ... ឯកំ ក្នុងលោកិកប្បច្ចយេ ។  
ឯកំ ក្នុងនេហតុប្បច្ចយេ ព្រោះនសង្ខ្រិយប្បច្ចយេ (ឯកំ ក្នុងបច្ច័យ  
ទាំងស្រុង) ។ ឯកំ ក្នុងនេហតុប្បច្ចយេ ព្រោះនណាមប្បច្ចយេ (ឯកំ  
ក្នុងបច្ច័យទាំងស្រុង) ។ ឯកំ ក្នុងនេហតុប្បច្ចយេ ព្រោះនមគ្គប្បច្ចយេ  
(ឯកំ ក្នុងបច្ច័យទាំងស្រុង) ។ ប្រវេហលគ្នានិទនិការម្មណប្បច្ចយេ  
ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយេវេ ។

[៣០៧] ឯកំ ក្នុងនេហតុប្បច្ចយេ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ...  
ឯកំ ក្នុងនិទការម្មណប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនេវេចិបតិប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុង  
ននិទនន្តរេប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទសមនន្តរេប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទអញ្ញា-  
មញ្ញាប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទបុរេវេតេប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទបុរេវេតេ-  
ប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទបច្ឆាវេតេប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទការសវេទេប្បច្ចយេ  
ឯកំ ក្នុងនិទកម្មប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទវិចារកប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទកា-  
ហារប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទសង្ខ្រិយប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទណាមប្បច្ចយេ  
ឯកំ ក្នុងនិទមគ្គប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុង  
និទនេវេចិបតិប្បច្ចយេ ឯកំ ក្នុងនិទលោកិកប្បច្ចយេ ។

( ៣០៥ ) ធម្មិយ្យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា  
 នការម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរ  
 ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧប-  
 ទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបន្ទាជាតេ ទ្វេ  
 នអាសេវនេ ទ្វេ នកក្កេ ឯកំ ធម្មិយាតេ ទ្វេ នអា-  
 ហារេ ឯកំ នស្រ្តិយេ ឯកំ នណារេ ឯកំ  
 នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ  
 នោវិតតេ ឯកំ ។ ធម្មិយ្យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋ-  
 យា នការម្មណាប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ឯកំ ( សត្វត្ត  
 ឯកំ ) នោនត្តិប្បដ្ឋយា នោវិតតប្បដ្ឋយា នការម្ម-  
 ណាប្បដ្ឋយេសទិសំ ។

បច្ចយវារេ បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

( ៣០៧ ) ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច ...  
 នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរ  
 បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-  
 ជាតេ សត្ត នបន្ទាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្តរស

( ៣០៧ ) វារៈ ១ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 នឹងនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-  
 រប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២  
 ក្នុងនបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង  
 នកក្កប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ១ ក្នុងនស្រ្តិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនណារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង  
 នមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយា ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្ប-  
 យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នឹងនការម្មណាប្បដ្ឋយា ( វារៈ ១ ក្នុងប្បដ្ឋយា  
 ខ័នត្តិ ) ព្រោះនោនត្តិប្បដ្ឋយា នឹងនោវិតតប្បដ្ឋយា ប្រវហស្ថាននឹង  
 នការម្មណាប្បដ្ឋយាវារៈ ។

ចប់ បច្ចនិយំ ក្នុងបច្ចយវារៈ ។

( ៣០៧ ) វារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្ប-  
 ដ្ឋយា ... វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា  
 វារៈ ៧ ក្នុងនបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា

នកម្មេ សត្ត ធីតាភេត សត្តរស នសម្បយុត្តេ បញ្ច  
ធីប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្តិយា បញ្ច ខោវិគតេ បញ្ច ។

[៣០០] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា នអនិ-  
បតិយា សត្ត ... ធម្មរេជានេ តីណិ ធម្មន្ទានិភេ  
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត ធីតាភេត  
សត្ត ធីប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣០១] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា អនិប-  
តិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សហ-  
ជានាប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា  
ធម្មនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា ធម្មន្ទានិភេ  
សត្ត ... នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត ធីតាភេត  
សត្ត ។

[៣០២] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា ធម្មន្ទានិភេ សត្ត...  
នកម្មេ សត្ត ធីតាភេត សត្ត ។

[៣០៣] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេ-  
ជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារ-  
ប្បដ្ឋយា វត្ថុយប្បដ្ឋយា លាប្បដ្ឋយា អក្ខប្បដ្ឋយា

វារោ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ១៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុង  
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារោ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុងនោ-  
នតិប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣១០] វារោ ៧ ក្នុងនអនិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និង  
អាម្មណាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៣ ក្នុងនបុរេជានាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងន-  
បុរេជានាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនអាសេវនាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា  
វារោ ៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយា វារោ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៣១១] វារោ ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
អាម្មណាប្បដ្ឋយា អនិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា  
សហជានាប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា ធម្មនិស្សយប្បដ្ឋយា  
និស្សយរេជានាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៧ ក្នុងនអាសេវនាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុង  
នកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយា ។

[៣១២] វារោ ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា និងអាសេវនាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៧  
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយា ។

[៣១៣] វារោ ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុ-  
ប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា កម្ម-  
ប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វត្ថុយប្បដ្ឋយា លាប្បដ្ឋយា អក្ខប្បដ្ឋយា

សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថ-  
ប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ  
សត្ត . . . នវិចារេតេ សត្ត ។

(៣០៤) ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជា-  
តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ  
ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

(៣០៥) ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេ-  
ជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាណារ-  
ប្បច្ចយា ។ បេ ។ អវិភត្តប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ  
. . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

(៣០៦) ការម្មណាប្បច្ចយា ឧហេតុយា ចត្តារិ . . .  
នអធិបតិយា សត្ត ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារេតេ សត្ត  
នយានេ ឯកំ នមត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(៣០៧) ការម្មណាប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-  
ធិបតិយា សត្ត . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារេតេ  
សត្ត នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុម្ពលតំ ឯវិ  
គណេតតំ ។

សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា  
និងអវិភត្តប្បច្ចយា . . . ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(៣០៤) ពៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ព្រោះហេតុប្បច្ចយា  
ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា និងវិប្បយុត្តប្បច្ចយា . . .  
ពៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៣០៥) ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា  
កម្មប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា និងអាណារប្បច្ចយា ។ បេ ។ ពៈ ១ ក្នុងនបច្ឆា-  
ជាតប្បច្ចយា ព្រោះអវិភត្តប្បច្ចយា . . . ពៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៣០៦) ពៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយា ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយា . . .  
ពៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុង  
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្ប-  
ច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ពៈ ១ ក្នុងនយានប្បច្ចយា ពៈ ១  
ក្នុងនមត្តប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(៣០៧) ពៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយា ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយា  
និងហេតុប្បច្ចយា . . . ពៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុង  
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។  
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ រៀបរាប់ហេតុម្ពលកៈវិជរ ។

[៣០៧] អធិបតិប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច ...

នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច  
នធុបដិស្សយេ បញ្ច នបុរោជិតេ សត្ត នបច្ឆាជិតេ  
សត្តរាស នអាសេវនេ សត្តរាស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ  
សត្តរាស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ  
នោនតិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។ អធិបតិប្បច្ចយា  
ហេតុប្បច្ចយា ។ សន្តិក្កំ ។ អនន្តរេប្បច្ចយា ហេតុប្ប-  
ច្ចយា សមនន្តរេប្បច្ចយា យថា អាម្មណាម្មលកំ ឃី  
វិត្តារេតង្គំ ។

[៣០៧] សហជាតប្បច្ចយា នហតុយា បន្តាវិ ...

នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិប្បច្ចយា សត្តរាស នអនន្ត-  
រេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នធុប-  
ដិស្សយេ បញ្ច នបុរោជិតេ សត្ត នបច្ឆាជិតេ សត្ត-  
រាស នអាសេវនេ សត្តរាស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ  
សត្តរាស នអាហារេ ឃីកំ នកម្រិយេ ឃីកំ នយានេ  
ឃីកំ នទត្តេ ឃីកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ  
តីណិ នោនតិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[៣១៦] វារៈ៥ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ ...

វារៈ៥ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុង  
អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងធុបដិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងបុរោ-  
ជិតប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងបច្ឆាជិតប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងអាសេវ-  
នប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ វារៈ៥  
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនោ-  
នតិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចយ ។ ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ និង  
ហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះអនន្តរេប្បច្ចយ ហេតុប្បច្ចយ  
និងសមនន្តរេប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជាអាម្មណាម្មលកវិវេក ។

[៣១៧] វារៈ៦ ក្នុងនហតុប្បច្ចយ ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ ...

វារៈ៥ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៥  
ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-  
ប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងធុបដិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងបុរោជិតប្បច្ចយ  
វារៈ១៧ ក្នុងបច្ឆាជិតប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ៧  
ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងនោហារប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងនេកម្រិយេប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងនយានប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុង  
នទត្តប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនោនតិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចយ ។

[៣២០] សហជានិកប្បដ្ឋាយា ហេតុប្បដ្ឋាយា និអា-  
 រម្មណោ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ ទវិចារតេ សត្តរស ន-  
 សម្បយុត្តេ បញ្ច ទវិចារយុត្តេ តីណិ នោនតិយា បញ្ច  
 ចារិកតេ បញ្ច ។ សហជានិកប្បដ្ឋាយា ហេតុប្បដ្ឋាយា  
 អារម្មណប្បដ្ឋាយា ។ សង្ខត្តំ ។

[៣២១] អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ទត្តាវិ...  
 នអារម្មណោ ឯកំ នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ  
 នសមនន្តរេ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជានេ តីណិ  
 នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ  
 សត្ត ទវិចារតេ សត្ត នអាហារេ ឯកំ នវន្តិយេ ឯកំ  
 នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ ទវិចារ-  
 យុត្តេ តីណិ នោនតិយា ឯកំ ចារិកតេ ឯកំ ។

[៣២២] អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយា ហេតុប្បដ្ឋាយា នអារម្ម-  
 ណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ ន-  
 សមនន្តរេ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជានេ តីណិ  
 នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត

[៣២០] វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយណប្បដ្ឋាយ ព្រោះសហជានិកប្បដ្ឋាយ  
 និងហេតុប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ វារៈ ១៧ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋាយ  
 វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥  
 ក្នុងនិកាយនិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយវិកាយប្បដ្ឋាយ ។ ព្រោះសហជានិ-  
 កាយប្បដ្ឋាយ ហេតុប្បដ្ឋាយ និងនិកាយណប្បដ្ឋាយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣២១] វារៈ ៦ ក្នុងនិកាយហេតុប្បដ្ឋាយ ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ ...  
 វារៈ ១ ក្នុងនិកាយអារម្មណប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១  
 ក្នុងនិកាយអនន្តរេប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយឧប-  
 ទិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយបុរេជានិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយបច្ឆា-  
 ជានិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយអាសេវនេប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយកម្មប្បដ្ឋាយ  
 វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយវិចារប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយអាហារប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុង  
 និកាយវន្តិយប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយឈានប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយមត្តប្បដ្ឋាយ  
 វារៈ ១ ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយយុត្តប្បដ្ឋាយ វារៈ ១  
 ក្នុងនិកាយនិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយវិកាយប្បដ្ឋាយ ។

[៣២២] វារៈ ១ ក្នុងនិកាយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ  
 និងហេតុប្បដ្ឋាយ ... វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយអធិបតិប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុង  
 និកាយអនន្តរេប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយឧប-  
 ទិស្សយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយបុរេជានិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយបច្ឆា-  
 ជានិកាយប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយអាសេវនេប្បដ្ឋាយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយកម្មប្បដ្ឋាយ

នវិចារកេ សត្ត នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិចារយុត្តេ តីណិ  
យោនត្តិយា ឯកំ នោវិចារេ ឯកំ ។ អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា សត្ត ។  
សន្តិវត្តំ ។

[៣២៣] និស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ។  
និស្សយប្បដ្ឋយា យថា សហជាតប្បដ្ឋយា ។ ឧប-  
និស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ។ ឧបនិស្ស-  
យប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយសធិសំ ។

[៣២៤] បុរេជាតប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ...  
នអធិបតីយា សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេវនេ  
សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នណាមេ ឯកំ  
នមេត្ត ឯកំ ។ បេ ។ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា  
។ បេ ។

[៣២៥] អាសេវនប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ...  
នអធិបតីយា សត្ត នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ  
សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នមេត្ត ឯកំ  
នវិចារយុត្តេ តីណិ ។

វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣  
ក្នុងនវិចារយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងននាទត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិច-  
ារកប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ  
ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ រសចក្កបំប្រញ ។

[៣២៣] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនិស្សយប្បដ្ឋយ ។  
និស្សយប្បដ្ឋយ ដូចជាសហជាតប្បដ្ឋយដែរ ។ វារៈ ៤ ក្នុងនហេ-  
តុប្បដ្ឋយ ព្រោះឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ប្រវេហល  
ត្ថានិងអារម្មណប្បដ្ឋយដែរ ។

[៣២៤] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ...  
វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានកប្បដ្ឋយ វារៈ ៧  
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារក-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនណាមប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមេត្តប្បដ្ឋយ ។ បេ ។  
ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ បេ ។

[៣២៥] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ ...  
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានកប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុង  
នបច្ឆាជានកប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ  
វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារយុត្តប្បដ្ឋយ ។



[៣២៦] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-  
បតិយា សត្ត . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត  
នកម្មេ សត្ត ធូរិចាតេ សត្ត ធូរិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣២៧] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អា-  
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា សត្ត ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ អា-  
សេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។ បុរេជាតប្បច្ច-  
យា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . .  
អវិភតប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . ធូរិចាតេ  
សត្ត ។ បេ ។

[៣២៨] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .  
នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ  
បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧប-  
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ  
សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស ធូរិចាតេ សត្តរស  
នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ  
នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ធូរិប្បយុត្តេ តីណិ  
ចោនតិយា បញ្ច ចោរិកតេ បញ្ច ។

[៣២៩] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ  
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង  
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ  
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ  
ហេតុប្បច្ច័យ និងការម្មណាប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ព្រោះអាសេវ-  
នប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ  
និងអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជា-  
តប្បច្ច័យ ព្រោះអវិភតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៣៣១] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . .  
វារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណាប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥  
ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-  
មញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវន-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ  
វារៈ ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនណានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង  
នមក្កប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងននោនតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិភតប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] កុម្មុយុត្តយា ហេតុយុត្តយា ទការម្ម-  
ណោ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ ... វិចារកេ សន្តវស  
ទសម្បយុត្តេ បញ្ច ទវិប្បយុត្តេ តីណី ចោទត្តិយា  
បញ្ច ចោវិគតេ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។

[៣៣០] វិចារកម្មុយុត្តយា ទហេតុយា ឯកំ ...  
ទការម្មណោ ឯកំ ទអធិបតិយា ឯកំ ទអទន្តរ  
ឯកំ ទសមទន្តរ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទឧប-  
ទិស្សយេ ឯកំ ទបុរេជាតេ ឯកំ ទបច្ឆាជាតេ ឯកំ  
ទអាសេវទេ ឯកំ ទឈារទេ ឯកំ ទមត្តេ ឯកំ  
ទសម្បយុត្តេ ឯកំ ទវិប្បយុត្តេ ឯកំ ចោទត្តិយា  
ឯកំ ចោវិគតេ ឯកំ ។

[៣៣១] វិចារកម្មុយុត្តយា ហេតុយុត្តយា ទការម្ម-  
ណោ ឯកំ ... ទអធិបតិយា ឯកំ ទអទន្តរ ឯកំ  
ទសមទន្តរ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទឧបទិស្ស-  
យេ ឯកំ ទបុរេជាតេ ឯកំ ទបច្ឆាជាតេ ឯកំ  
ទអាសេវទេ ឯកំ ទសម្បយុត្តេ ឯកំ ទវិប្បយុត្តេ  
ឯកំ ចោទត្តិយា ឯកំ ចោវិគតេ ឯកំ ។

[៣២៧] វិរាទ កុសិទការម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និង  
ហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វិរាទ កុសិទវិបាកប្បច្ច័យ  
វិរាទ កុសិទសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិរាទ  
កុសិទនានត្ថប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទនោវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣០] វិរាទ កុសិទហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ...  
វិរាទ កុសិទការម្មណប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទអធិបតិប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិ  
ទអទន្តរ វិរាទ កុសិទសមទន្តរ វិរាទ កុសិទអញ្ញាមញ្ញ  
ប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទឧបទិស្សប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទបុរេជាតប្បច្ច័យ  
វិរាទ កុសិទបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទអាសេវប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិ  
ទឈារប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទមត្តប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទសម្បយុត្តប្បច្ច័យ  
វិរាទ កុសិទវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទនានត្ថប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិ  
ទនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] វិរាទ កុសិទការម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ និង  
ហេតុប្បច្ច័យ ... វិរាទ កុសិទអធិបតិប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទអទន្តរ-  
ប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទសមទន្តរ វិរាទ កុសិទអញ្ញាមញ្ញ  
វិរាទ កុសិទឧបទិស្សប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទបុរេជាតប្បច្ច័យ វិរាទ  
កុសិទបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទអាសេវប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទសម្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិរាទ កុសិទនានត្ថប្បច្ច័យ  
វិរាទ កុសិទនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អាម្ម-  
ណាប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជាតប្បច្ចយា ទ-  
បច្ឆាជាតេ ឯកំ ... ទអាសេវនេ ឯកំ ។ បេ ។  
វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។ បុរេជា-  
តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។  
... អវិភតប្បច្ចយា ទបច្ឆាជាតេ ឯកំ ... ទអា-  
សេវនេ ឯកំ ។ បេ ។

[៣៣៣] អាហារប្បច្ចយា ទហេតុយា ចត្តារិ ...  
ទអាម្មណោ បញ្ច ទអធិបតិយា សត្តរស ទអទន្តរ  
បញ្ច ទសមទន្តរេ បញ្ច ទអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច ទឧប-  
ទិស្សយេ បញ្ច ទបុរេជាតេ សត្ត ទបច្ឆាជាតេ សត្ត-  
រស ទអាសេវនេ សត្តរស ទកកម្ម សត្ត ទវិចារក  
សត្តរស ទន្រ្ទិយេ ឯកំ ទឈានេ ឯកំ ទមក្កេ  
ឯកំ ទសម្បយុត្តេ បញ្ច ទវិប្បយុត្តេ តិណិ ទោ-  
ទត្តិយា បញ្ច ទោវិភតេ បញ្ច ។

[៣៣៤] អាហារប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ទអា-  
ម្មណោ បញ្ច ។ សន្និទ្ធី ។ ... ទវិចារក សត្តរស

[៣៣២] ព្រោះវិចារកប្បច្ចយ ហេតុប្បច្ចយ និងអាម្មណាប្បច្ចយ ។  
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១ ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ព្រោះបុរេជា-  
តប្បច្ចយ ... វារៈ១ ក្នុងទអាសេវនប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះវិចារក-  
ប្បច្ចយ និងហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ  
កម្មប្បច្ចយ និងអាហារប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១  
ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ... វារៈ១ ក្នុងទអា-  
សេវនប្បច្ចយ ។ បេ ។

[៣៣៣] វារៈ៤ ក្នុងទហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអាហារប្បច្ចយ ...  
វារៈ៥ ក្នុងទអាម្មណាប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងទអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៥  
ក្នុងទអន្តរាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងទសមទន្តរាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងទអញ្ញ-  
មញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងទឧបទិស្សយាប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងទបុរេជាត-  
ប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងទអាសេវនប្បច្ចយ  
វារៈ៧ ក្នុងទកម្មប្បច្ចយ វារៈ១៧ ក្នុងទវិចារកប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុង  
ទន្រ្ទិយប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងទឈានប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងទមក្កប្បច្ចយ  
វារៈ៥ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៣ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៥  
ក្នុងទោទត្តិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុង ទាវិភតប្បច្ចយ ។

[៣៣៤] វារៈ៥ ក្នុងទអាម្មណាប្បច្ចយ ព្រោះអាហារប្បច្ចយ និង  
ហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១៧ ក្នុងទវិចារកប្បច្ចយ

នសឡយុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា  
បញ្ច ខោវិគតេ បញ្ច ។ សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៥] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តាវិ ...  
នការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ ធីវិចារេត សត្តរស នអា-  
ហារេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសឡ-  
យុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា បញ្ច  
ខោវិគតេ បញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយោ ហេតុប្បច្ចយា ។  
សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៦] ឈានប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តាវិ ...  
នការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ ... ធីវិចារេត សត្តរស  
នមត្តេ ឯតំ នសឡយុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ  
ខោនត្ថិយា បញ្ច ខោវិគតេ បញ្ច ។ ឈានប្បច្ចយា  
ហេតុប្បច្ចយា ។ សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៧] មត្តប្បច្ចយា នហេតុយា តីណិ ...  
នការម្មណោ បញ្ច ធីវិចារេត សត្តរស នសឡយុត្តេ  
បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា បញ្ច ខោវិគតេ  
បញ្ច ។ មត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណោ  
បញ្ច ។ សុទ្ធិត្ថំ ។ សឡយុត្តប្បច្ចយា ការម្មណោប្ប-  
ច្ចយេសនិសំ ។

វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ វារៈ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិ  
កុណិមហេតុប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោវិគតប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៧] វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចិយ ...  
វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ។ បេ ។ វារៈ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ  
វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ វារៈ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិ  
មត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិសឡយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិវិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោវិគតប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោវិគតប្បច្ចិយ ។  
ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៨] វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះឈានប្បច្ចិយ ...  
វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ។ បេ ។ ... វារៈ កុណិវិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ចិយ វារៈ កុណិមត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិសឡយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ  
កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោវិគតប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោ-  
វិគតប្បច្ចិយ ។ ព្រោះឈានប្បច្ចិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៩] វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះមត្តប្បច្ចិយ ...  
វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ វារៈ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិ  
កុណិសឡយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោ-  
វិគតប្បច្ចិយ វារៈ កុណិខោវិគតប្បច្ចិយ ។ វារៈ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ  
ព្រោះមត្តប្បច្ចិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ សឡយុត្ត-  
ប្បច្ចិយ ប្រហែលគានីនិការមណប្បច្ចិយវិដេ ។

[៣៣៨] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ឧហោតុយា ចន្តាវិ...  
 ឧអាម្មណោ បញ្ច ឧអធិបតិយា សន្តាស ឧអនន្តរ  
 បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧប  
 ធិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបច្ឆាជាតេ សន្ត  
 រស ឧអាសេវនេ សន្តាស ឧកម្មេ សន្ត ឧវិចារកេ  
 សន្តាស ឧឈានេ ឯតំ ឧមត្ត ឯតំ ឧសម្បយុត្ត  
 បញ្ច ឧោធនតិយា បញ្ច ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[៣៣៩] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហោតុប្បដ្ឋយា ឧអា  
 ម្មណោ បញ្ច ... ឧអធិបតិយា សន្តាស ឧអនន្តរ  
 បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧប  
 ធិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបច្ឆាជាតេ សន្តាស  
 ឧអាសេវនេ សន្តាស ឧកម្មេ សន្ត ឧវិចារកេ  
 សន្តាស ឧសម្បយុត្ត បញ្ច ឧោធនតិយា បញ្ច  
 ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[៣៤០] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហោតុប្បដ្ឋយា អាម្ម  
 ណាប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា សន្ត ... ឧបុរេជាតេ ឯតំ  
 ឧបច្ឆាជាតេ សន្ត ឧអាសេវនេ សន្ត ឧកម្មេ សន្ត  
 ឧវិចារកេ សន្ត ។

[៣៣៨] វារៈ២ ក្នុងឧហោតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ...  
 វារៈ៥ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥  
 ក្នុងឧអនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងឧសមនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧអញ  
 ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧបុរេជាត  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៧ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងឧ  
 ឈានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៥ ក្នុងឧោធនតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៩] វារៈ៥ ក្នុងឧអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 និងហោតុប្បដ្ឋយ ... វារៈ១៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧអនន្ត  
 រាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧសមនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៥ ក្នុងឧឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ១៧  
 ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងឧ  
 កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៥ ក្នុងឧោធនតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងឧោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៤០] វារៈ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 ហោតុប្បដ្ឋយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ... វារៈ១ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ  
 វារៈ៧ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ៧  
 ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយ ។

[ ៣៤០ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាវុដ្ឋ-  
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . .  
នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត ។

[ ៣៤២ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាវុដ្ឋ-  
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា អាសេ-  
វនប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នកម្មេ សត្ត  
នវិចារកេ សត្ត ។

[ ៣៤៣ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។  
អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា អវិ-  
កតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នវិចារកេ សត្ត ។

[ ៣៤៤ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាវុដ្ឋ-  
ណាប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ . . . បុរេជានប្បដ្ឋយា  
កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .  
នអាសេវនេ ឯកំ ។

[ ៣៤៥ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។  
បុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អា-  
ហារប្បដ្ឋយា អវិកតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .  
នអាសេវនេ ឯកំ ។ បេ ។

[ ៣៤៦ ] ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា និងអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុង  
នអាសេវនប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[ ៣៤៦ ] ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា និងអា-  
សេវនប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[ ៣៤៧ ] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។  
ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អា-  
ហារប្បដ្ឋយា និងវិកតប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[ ៣៤៨ ] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា និងអាវុដ្ឋណាប្បដ្ឋយា ។  
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ពវៈ ខ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាន-  
ប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា និងវិចារកប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ខ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[ ៣៤៩ ] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។  
ពវៈ ខ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារ-  
កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា និងវិកតប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ខ ក្នុងនអាសេវ-  
នប្បដ្ឋយា ។ បេ ។

(៣៤៦) អនុត្តរជញ្ញូយា សហជាតប្បជញ្ញូយសនិសំ ។  
នុត្តរជញ្ញូយា វិគតប្បជញ្ញូយា អារម្មណប្បជញ្ញូយសនិសំ ។  
អវិគតប្បជញ្ញូយា សហជាតប្បជញ្ញូយសនិសំ ។

បច្ចុទ្ទេស អនុលោមបច្ចុទ្ទេសំ និទ្ទិកំ ។

(៣៤៧) នហេតុប្បជញ្ញូយា អារម្មណេ ចត្តារិ ...  
អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ  
អញ្ញាមញ្ញោ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ  
បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ  
វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វេទ្ធិយេ ចត្តារិ ណារេ  
ចត្តារិ មន្តេ តិណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ  
អនុយា ចត្តារិ ននុយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ  
ចត្តារិ ។

(៣៤៨) នហេតុប្បជញ្ញូយា នអារម្មណប្បជញ្ញូយា  
សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ  
កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ  
ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អនុយា ឯកំ  
អវិគតេ ឯកំ ។

(៣៤៩) ប្រោរាភិប្បជញ្ញូយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បជញ្ញូយ ។  
ព្រោះនត្ថិប្បជញ្ញូយេ ឯនិវិគតប្បជញ្ញូយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បជញ្ញូយ ។  
ព្រោះអវិគតប្បជញ្ញូយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បជញ្ញូយវេ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុទ្ទេសៈ ក្នុងបច្ចុទ្ទេសៈ ។

(៣៤៩) ព្រោះ៤ ក្នុងអារម្មណប្បជញ្ញូយ ព្រោះនហេតុប្បជញ្ញូយ ...  
ព្រោះ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុង  
សហជាតប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងនិស្សយេប្បជញ្ញូយ  
ព្រោះ៤ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុង  
អាសវនប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងកម្មប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងវិចារកប្បជញ្ញូយ  
ព្រោះ៤ ក្នុងអាហារប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុង  
ណារេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៧ ក្នុងមន្តេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បជញ្ញូយ  
ព្រោះ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងអនុយេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងននុយេ-  
ប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងវិគតប្បជញ្ញូយ ព្រោះ៤ ក្នុងអវិគតប្បជញ្ញូយ ។

(៣៤៨) ព្រោះ១ ក្នុងសហជាតប្បជញ្ញូយ ព្រោះនហេតុប្បជញ្ញូយ និង  
នអារម្មណប្បជញ្ញូយ ... ព្រោះ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងនិស្សយេ-  
ប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងកម្មប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងវិចារកប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុង  
អាហារប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងណារេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១  
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងអនុយេប្បជញ្ញូយ ព្រោះ១ ក្នុងវិគតប្បជញ្ញូយ ។

[៣២៧] ព្រះបាទប្រាជ្ញាយា ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧភ-  
 ជិបតិប្រាជ្ញាយា ឧភនន្តរប្រាជ្ញាយា ឧសមនន្តរប្រាជ្ញាយា  
 ឧអត្តាមត្តាប្រាជ្ញាយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ  
 ឯកំ តត្ថេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រ-  
 យេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
 អវិតតេ ឯកំ ។

[៣២៨] ព្រះបាទប្រាជ្ញាយា ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧភ-  
 ជិបតិប្រាជ្ញាយា ឧភនន្តរប្រាជ្ញាយា ឧសមនន្តរប្រាជ្ញាយា  
 ឧអត្តាមត្តាប្រាជ្ញាយា ឧឧបនិស្សយេប្រាជ្ញាយា ឧបុរេជា-  
 តប្រាជ្ញាយា ឧបច្ឆាជាតប្រាជ្ញាយា ឧអាសេវនប្រាជ្ញាយា  
 ឧកត្តប្រាជ្ញាយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ  
 អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣២៩] ព្រះបាទប្រាជ្ញាយា ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា  
 ឧកត្តប្រាជ្ញាយា ឧវិចារតប្រាជ្ញាយា ឧអាហារប្រាជ្ញាយា  
 សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
 វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៣០] ព្រះបាទប្រាជ្ញាយា ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា  
 ឧកត្តប្រាជ្ញាយា ឧវិចារតប្រាជ្ញាយា ឧអាហារប្រាជ្ញាយា  
 ឧឥន្ទ្រយេប្រាជ្ញាយា ។ សន្និទ្ធិ ។ . . . ពោវិតតប្រាជ្ញាយា

[៣៣១] ព្រះ ១ ក្នុងសហជាតប្រាជ្ញាយា ព្រោះនេហតុប្រាជ្ញាយា ឧ-  
 ភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧអជិបតិប្រាជ្ញាយា ឧអនន្តរប្រាជ្ញាយា ឧសមនន្តរប្រាជ្ញាយា  
 និងឧអត្តាមត្តាប្រាជ្ញាយា . . . ព្រះ ១ ក្នុងនិស្សយេប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងកម្ម-  
 ប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងវិបាកប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអាហារប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១  
 ក្នុងឥន្ទ្រយេប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងណារេប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
 ប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងវិតតប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអវិតតប្រាជ្ញាយា ។

[៣៣២] ព្រះ ១ ក្នុងសហជាតប្រាជ្ញាយា ព្រោះនេហតុប្រាជ្ញាយា  
 ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧអជិបតិប្រាជ្ញាយា ឧអនន្តរប្រាជ្ញាយា ឧសមនន្តរប្រាជ្ញាយា  
 ឧអត្តាមត្តាប្រាជ្ញាយា ឧឧបនិស្សយេប្រាជ្ញាយា ឧបុរេជាតប្រាជ្ញាយា ឧបច្ឆាជាត-  
 ប្រាជ្ញាយា ឧអាសេវនប្រាជ្ញាយា និងឧកម្មប្រាជ្ញាយា . . . ព្រះ ១ ក្នុងនិស្សយេ-  
 ប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអាហារប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអត្តិប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១  
 ក្នុងអវិតតប្រាជ្ញាយា ។

[៣៣៣] ព្រះ ១ ក្នុងសហជាតប្រាជ្ញាយា ព្រោះនេហតុប្រាជ្ញាយា ឧ-  
 ភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧកម្មប្រាជ្ញាយា ឧវិបាកប្រាជ្ញាយា និងឧអាហារប្រាជ្ញាយា . . .  
 ព្រះ ១ ក្នុងនិស្សយេប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអត្តិប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងវិតត-  
 ប្រាជ្ញាយា ព្រះ ១ ក្នុងអវិតតប្រាជ្ញាយា ។

[៣៣៤] ព្រោះនេហតុប្រាជ្ញាយា ឧភារម្មណ៍ប្រាជ្ញាយា ឧកម្មប្រាជ្ញាយា  
 ឧវិបាកប្រាជ្ញាយា ឧអាហារប្រាជ្ញាយា និងឧឥន្ទ្រយេប្រាជ្ញាយា ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។  
 . . . ព្រះ ១ ក្នុងសហជាតប្រាជ្ញាយា ព្រោះនេហតុប្រាជ្ញាយា . . .



សហជាតេ ឯកំ ... និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
អវិគតេ ឯកំ ។

[ ៣៥៣ ] នអាម្មណាប្បដ្ឋយា ហេតុយា បញ្ច ...  
អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ  
និស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
បញ្ច វេទ្រិយេ បញ្ច ណារេ បញ្ច មក្កេ បញ្ច វិប្ប-  
យុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[ ៣៥៤ ] នអាម្មណាប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា  
សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ  
កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្រិយេ  
ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ  
អវិគតេ ឯកំ ។ សន្តិកំ ។

[ ៣៥៥ ] នអធិបតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តរស ...  
អាម្មណា សត្ត អនន្តរ សត្ត សមនន្តរ សត្ត ស-  
ហជាតេ សត្តរស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត និស្សយេ សត្តរស  
ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត

វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគ-  
តប្បដ្ឋយេ ។

[ ៣៥៦ ] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះនអាម្មណាប្បដ្ឋយេ ...  
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
អញ្ញមញ្ញោប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងវេទ្រិយ-  
ប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងណារប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយេ ។

[ ៣៥៧ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនអាម្មណាប្បដ្ឋយេ  
និងហេតុប្បដ្ឋយេ ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញោប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-  
ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
អាហារប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវេទ្រិយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងណារប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគ-  
តប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[ ៣៥៨ ] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយេ ...  
វារៈ ៧ ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុង  
សមនន្តរប្បដ្ឋយេ វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញ-  
មញ្ញោប្បដ្ឋយេ វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្ស-  
យប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយេ

កម្មសុត្តន្តសវិចារេក ឯកំ អាហារេ សុត្តន្តស វគ្គិយេ  
សុត្តន្តស ឈានេ សុត្តន្តស មគ្គេ សុត្តន្តស សម្មយុត្ត  
សុត្ត វិប្បយុត្តេ សុត្តន្តស អត្តិយា សុត្តន្តស  
នត្តិយា សុត្ត វិគតេ សុត្ត អវិគតេ សុត្តន្តស ។

[ ៣៥៦ ] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-  
រម្មណេ ចត្តារិ . . . អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ  
សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ  
ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ  
ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ វិចារេក ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ  
វគ្គិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ តិណិ សម្ម-  
យុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្តិយា ចត្តារិ នត្តិ-  
យា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ចត្តារិ ។ នអធិ-  
បតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា  
សហជាតេ ឯកំ ។ សន្តិភ្នំ ។ . . . អវិគតេ ឯកំ ។

[ ៣៥៧ ] នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរប្បច្ចយា  
នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នអារម្ម-  
ណប្បច្ចយេសនិសំ ។

វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារ-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវគ្គិយប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ  
១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧  
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[ ៣៥៦ ] វារៈ ៤ ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ និង  
នហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ  
វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង  
និស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាត-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១  
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវគ្គិយប្បច្ច័យ  
វារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្ម-  
យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤  
ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។  
វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និង  
នអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារៈ ១ ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ ។

[ ៣៥៧ ] ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញ-  
ប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រវិហលក្តានឹងនអារម្មណប្បច្ច័យវិជេរ ។

[៣៩៨] ធម្មវេទានតប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត...

អាម្មណេ តីណិ អធិបតិយា សត្ត អនន្តរ តីណិ  
សមនន្តរ តីណិ សហជានេត សត្ត អញ្ញមញ្ញា តីណិ  
ធិស្សយេ សត្ត ឧបធិស្សយេ តីណិ អាសវនេ តីណិ  
កាម្មេ សត្ត វិចារេត ឯតំ អាហារេ សត្ត វេទ្ធិយេ  
សត្ត ណារេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្មយុត្តេ តីណិ  
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត ទត្តិយា តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ សត្ត ។

[៣៩៩] ធម្មវេទានតប្បច្ចយា ធម្មវេទានតប្បច្ចយា

អាម្មណេ ទេ ... អនន្តរ ទេ សមនន្តរ ទេ  
សហជានេត ទេ អញ្ញមញ្ញា ទេ ធិស្សយេ ទេ ឧប-  
ធិស្សយេ ទេ អាសវនេ ឯតំ កាម្មេ ទេ វិចារេត  
ឯតំ អាហារេ ទេ វេទ្ធិយេ ទេ ណារេ ទេ មត្តេ  
ឯតំ សម្មយុត្តេ ទេ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្តិយា  
ទេ ទត្តិយា ទេ វិគតេ ទេ អវិគតេ ទេ ។

[៣៩៨] វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឧបវេទានតប្បច្ចយ ...

វារៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង  
អនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសហជានតប្បច្ចយ  
វារៈ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង  
ឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអាសវនប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិចារប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវេទ្ធិ-  
យប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងណារប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ៧  
ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអត្តិប្ប-  
ច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងទត្តិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង  
អវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៩៩] វារៈ៦ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះឧបវេទានតប្បច្ចយ

ធិនេហេតុប្បច្ចយ ... វារៈ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសម-  
នន្តរប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសហជានតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ  
វារៈ៦ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ១  
ក្នុងអាសវនប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ  
វារៈ៦ ក្នុងវិចារប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង  
ណារប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ  
វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង  
ទត្តិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។

(៣៦០) នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា សត្តរស... អាម្មណេ សត្ត អធិបតិយា សត្តរស អនន្តរសត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ សត្តរស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត ជិស្សយេ សត្តរស ឧបជិស្សយេ សត្ត ប្បវេណីតេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តរស វិចារេ ឯកំ អាហារេ សត្តរស ឥន្ទ្រិយេ សត្តរស ណនេ សត្តរស មន្តេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស អត្ថិយា សត្តរស នត្ថិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ សត្តរស ។

(៣៦០) នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ចត្តារិ... អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ ជិស្សយេ ចត្តារិ ឧបជិស្សយេ ចត្តារិ ប្បវេណីតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ វិចារេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ

ព្រះ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនអាម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រះ ១ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយា ។

(៣៦០) ព្រះ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា... ព្រះ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា ព្រះ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងណនេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងមន្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងវិកតប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយា ។

(៣៦១) ព្រះ ៤ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា និងនហេតុប្បដ្ឋយា... ព្រះ ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា ព្រះ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយា

ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ  
 វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ចត្តារិ ធន្ថិយា ចត្តារិ  
 វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ចត្តារិ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ឆយា  
 នហេតុប្បច្ឆយា នការម្មណប្បច្ឆយា សហជានេ ឯកំ ។  
 សន្និទ្ធី ។ ... អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៦២] នអាសេវនប្បច្ឆយា ហេតុយា សត្តាស ...

ការម្មណេ សត្ត អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត  
 សមនន្តរេ សត្ត សហជានេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញា  
 សត្ត និស្សយេ សត្តាស ទុបនិស្សយេ សត្ត បុរេ  
 ជានេ សត្ត កម្មេ សត្តាស វិចារកេ ឯកំ អាហារ  
 សត្តាស វង្រិយេ សត្តាស ឈានេ សត្តាស មគ្គ  
 សត្តាស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តាស  
 អត្ថិយា សត្តាស ធន្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិ-  
 គតេ សត្តាស ។

[៣៦៣] នអាសេវនប្បច្ឆយា នហេតុប្បច្ឆយា អា-

ម្មណេ ចត្តារិ ... អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ

ពរៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្ត-  
 ប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងអត្ថិប្បច្ឆិយ ពរៈ៤  
 ក្នុងធន្ថិប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ឆិយ ។  
 ពរៈ១ ក្នុងសហជានប្បច្ឆិយ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ឆិយ ព្រោះនហេតុ-  
 ប្បច្ឆិយ ព្រោះនការម្មណប្បច្ឆិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ... ពរៈ១  
 ក្នុងអវិគតប្បច្ឆិយ ។

[៣៦៤] ពរៈ១៧ ក្នុងហេតុប្បច្ឆិយ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ឆិយ

ពរៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុង  
 អនន្តរេប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងសហជាន-  
 ប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ឆិយ  
 ពរៈ៧ ក្នុងទុបនិស្សយប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងបុរេជានប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧  
 ក្នុងកម្មប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ឆិយ  
 ពរៈ១៧ ក្នុងវង្រិយប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុង  
 មគ្គប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ឆិយ  
 ពរៈ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងធន្ថិប្បច្ឆិយ ពរៈ៧ ក្នុងវិគតប្ប-  
 ច្ឆិយ ពរៈ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ឆិយ ។

[៣៦៥] ពរៈ៤ ក្នុងការម្មណប្បច្ឆិយ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ឆិយ និង

នហេតុប្បច្ឆិយ ... ពរៈ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ឆិយ ពរៈ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ឆិយ

ពុទ្ធសាស្ត្រ បច្ច័យវិញ្ញាណ

សហជានេ ចត្តារិ អញ្ញាមញ្ញា ចត្តារិ ជិស្សយេ ចត្តារិ  
 ឧបជិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជានេ ចត្តារិ កក្កេ ចត្តារិ  
 វិហាកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វេទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ  
 ចត្តារិ មត្តេ តីណំ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ  
 ចត្តារិ អត្តិយា ចត្តារិ ធម្មិយា ចត្តារិ វិភតេ ចត្តារិ  
 អវិភតេ ចត្តារិ ។ ឧភាសេវឧប្បច្ចយា ធមោតុប្បច្ចយា  
 ឧភារម្មណាប្បច្ចយា សហជានេ ឯកំ ។ សម្ព័ន្តំ ។ ...  
 អវិភតេ ឯកំ ។

[ ៣៦៤ ] ឧត្តម្បច្ចយា ហោតុយា សត្ត ...

អាម្មណេ សត្ត អនិបតិយា សត្ត អនន្តរេ សត្ត  
 សមនន្តរេ សត្ត សហជានេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញា សត្ត  
 ជិស្សយេ សត្ត ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជានេ សត្ត  
 អាសេវនេ សត្ត អាហារេ សត្ត វេទ្រិយេ សត្ត  
 ឈានេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្ប-  
 យុត្តេ សត្ត អត្តិយា សត្ត ធម្មិយា សត្ត វិភតេ  
 សត្ត អវិភតេ សត្ត ។

ពុទ្ធសាស្ត្រ បច្ច័យវិញ្ញាណ

ពរៈ៤ ក្នុងសហជានេប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុង  
 ជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងបុរេជានេ  
 តប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ ពរៈ១ ក្នុងវិហាកប្បច្ច័យ ពរៈ៤  
 ក្នុងវេទ្រិយេប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ  
 ពរៈ ៣ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងវិប្ប-  
 យុត្តប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងធម្មិប្បច្ច័យ ពរៈ៤  
 ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ ពរៈ៤ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ ។ ពរៈ១ ក្នុងសហជានេ-  
 ប្បច្ច័យ ព្រោះឧភាសេវឧប្បច្ច័យ ធមោតុប្បច្ច័យ និងឧភារម្មណាប្បច្ច័យ ។  
 សេចក្តីបំប្រញ ។ ... ពរៈ១ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ ។

[ ៣៦៥ ] ពរៈ៧ ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ ព្រោះឧត្តម្បច្ច័យ ...

ពរៈ៧ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអនិបតិប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុង  
 អនន្តរេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសហជានេប្បច្ច័យ  
 ពរៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុង  
 ឧបជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងបុរេជានេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងកក្កេ-  
 ប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវិហាកប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវេទ្រិយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧  
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ  
 ពរៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងធម្មិ-  
 ប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ ។

[ ៣៦៥ ] ឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ... អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្មយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ធម្មិយា ឯកំ វិនិគេ ឯកំ អវិនិគេ ឯកំ ។

[ ៣៦៦ ] ឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ឧកាម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិនិគេ ឯកំ ។ សន្តិភ័ក្តំ ។

[ ៣៦៧ ] ឧវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុយា សន្តរស ... អារម្មណេ សន្ត អធិបតីយា សន្តរស អនន្តរេ សន្ត សមនន្តរេ សន្ត សហជាតេ សន្តរស អញ្ញាមញ្ញោ សន្ត និស្សយេ សន្តរស ឧបនិស្សយេ សន្ត បុរេជាតេ សន្ត អាសេវនេ សន្ត កម្មេ សន្តរស អាហារេ សន្តរស វេទ្ធិយេ សន្តរស ឈានេ សន្តរស

[ ៣៦៥ ] វារៈ ១ ក្នុងការប្រឡាយប្រែប្រួល ព្រោះឧកម្មប្បដ្ឋយា និង នហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិនិគប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអវិនិគប្បដ្ឋយា ។

[ ៣៦៦ ] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា និងឧកាម្មណប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអវិនិគប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[ ៣៦៧ ] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ... វារៈ ៧ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា

មត្តេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស  
អត្ថិយា សត្តរស ទត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត វរិគ-  
តេ សត្តរស ។

[៣៦៨] ធិវិចារកប្បច្ចយា ធិហេតុប្បច្ចយា អា-  
រម្មណា ចត្តារិ . . . អទន្តរេ ចត្តារិ សមទន្តរេ ចត្តារិ  
សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញាមញ្ញា កត្តារិ ធិស្សយេ ចត្តារិ  
ឧបធិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ  
ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ  
ចត្តារិ ណានេ ចត្តារិ មត្តេ តិណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ  
វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ចត្តារិ ទត្ថិយា ចត្តារិ  
វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ចត្តារិ ។

[៣៦៩] ធិវិចារកប្បច្ចយា ធិហេតុប្បច្ចយា ធិអា-  
រម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ . . . អញ្ញាមញ្ញា  
ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ កម្មេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ  
ឥន្ទ្រិយេ ឯតំ ណានេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្ថិយា  
ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។ សង្ខតំ ។

វារៈ ១៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១៧  
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ  
វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៦៨] វារៈ ៤ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ និង  
នហេតុប្បច្ចយ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអទន្តរេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសមទន្តរ-  
េប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ៤  
ក្នុងកត្តារិប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងឧប-  
ជាតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ ៤  
ក្នុងអាហារេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងណានេប្បច្ចយ  
វារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៤  
ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៦៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ  
នហេតុប្បច្ចយ និងនការម្មណប្បច្ចយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ  
វារៈ ១ ក្នុងកត្តារិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-  
រេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងណានេប្បច្ចយ វារៈ ១  
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ ។  
សេចក្តីបំប្រែញ ។



[៣៧០] ឧភាហារប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧១] ឧឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ អា-  
ហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧២] ឧណាធម្មប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ  
អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ  
បុរោជាតេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ  
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ  
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ឧត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ  
អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧៣] ឧណាធម្មប្បដ្ឋយា ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-

រម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ

[៣៧០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧភាហារប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៧១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៧២] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះឧណាធម្មប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងស-  
ហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ  
វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរោជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
វិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧណាធម្មប្បដ្ឋយ

ឧហេតុប្បដ្ឋយ និងឧអាម្មណប្បដ្ឋយ ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ

កុសលគ្គិរោ បច្ចយវាព

និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧២] នមត្តប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...  
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ  
អត្តាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ  
បុរាជាតេ ឯកំ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ  
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ  
សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ  
នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧៣] នមត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអាម្ម-  
ណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ... អត្តាមញ្ញោ ឯកំ  
និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ  
អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្កត្តំ ។

កុសលគ្គិរោ បច្ចយវាព

វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារ-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង  
អវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៤] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ ...  
វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហ-  
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១  
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាស-  
វនេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង  
អាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងណារេប្បច្ច័យ  
វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង  
អត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១  
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ ន-  
ហេតុប្បច្ច័យ និងនអាម្មណប្បច្ច័យ ... វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ  
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១  
ក្នុងណារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ  
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[៣៧៦] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា បញ្ច...

អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ  
និស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច វិចារេក ឯកំ អាហារេ  
បញ្ច វេទ្រិយេ បញ្ច ណារេ បញ្ច មន្តេ បញ្ច  
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។  
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា សហជាតេ  
ឯកំ ។ សន្តិភ័ ។ ... អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧៧] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា តិណិ...

អាម្មណេ តិណិ អធិបតិយា តិណិ អនន្តរេ តិណិ  
សមនន្តរេ តិណិ សហជាតេ តិណិ អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ  
និស្សយេ តិណិ ឧបនិស្សយេ តិណិ អាសេវនេ  
តិណិ កក្កេ តិណិ វិចារេក ឯកំ អាហារេ តិណិ  
វេទ្រិយេ តិណិ ណារេ តិណិ មន្តេ តិណិ សម្ប-  
យុត្តេ តិណិ អត្តិយា តិណិ នត្តិយា តិណិ  
វិគតេ តិណិ អវិគតេ តិណិ ។

[៣៧៦] វារៈ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង  
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា  
វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងវេទ្រិ-  
យប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងណារប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងមន្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។  
វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេ-  
តុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ ... វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៧] វារៈ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង  
អនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្ប-  
ដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងវេទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងណារប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងមន្តប្បដ្ឋយា  
វារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង  
អវិគតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវិរា

[ ៣៧៨ ] ធម៌ប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា  
 អារម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ  
 សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ  
 ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អា-  
 ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ  
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ  
 អវិគតេ ទ្វេ ។

[ ៣៧៩ ] ធម៌ប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអារ-  
 ម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា  
 ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ  
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
 សន្តិភ្នំ ។ ខោនត្តិប្បដ្ឋយា ខោវិគតប្បដ្ឋយា អារម្ម-  
 ណប្បដ្ឋយា សនិសំ ។

បច្ចយវិរា បច្ចនិយានុណម ឧដ្ឋិពំ ។  
 បច្ចយវិរា ឧដ្ឋិពា ។

[ ៣៧៨ ] ពរៈ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 និងនហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងសមនន្ត-  
 រេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពរៈ២  
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអាស-  
 វនេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ ពរៈ២  
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងឈានេប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងមក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ  
 ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ  
 ពរៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ៣៧៩ ] ពរៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 នហេតុប្បដ្ឋយ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ... ពរៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ  
 ពរៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអាហារ-  
 េប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុង  
 វិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះនោនត្តិប្បដ្ឋយ និងនោវិគ-  
 តប្បដ្ឋយ ប្រវិហលត្តានឹងអារម្មណប្បដ្ឋយវិដា ។

ចប់ បច្ចនិយានុណម ក្នុងបច្ចយវិរា ។  
 ចប់ បច្ចយវិរា ។

និស្សយវិរោ(១)

[៣៨០] កុសលំ ធម៌ំ ធិស្សាយ កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ  
ធិស្សាយ តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ ធិស្សាយ ឯ-  
កោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ ធិស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ  
ធម៌ំ ធិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-  
ប្បច្ចយា កុសល ខន្ធោ ធិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូបំ ។ កុសលំ ធម៌ំ ធិស្សាយ កុសលោ ច អព្យា-  
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ  
ឯកំ ខន្ធំ ធិស្សាយ តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូបំ តយោ ខន្ធោ ធិស្សាយ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ ធិស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ  
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៨១] អកុសលំ ធម៌ំ ធិស្សាយ អកុ-  
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ  
ឯកំ ខន្ធំ ធិស្សាយ តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។  
ទ្វេ ខន្ធោ ធិស្សាយ ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ  
ធម៌ំ ធិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

១ ម. និស្សយវិរោតិ ន ទិស្សតិ ។

និស្សយវិរោ:

[៣៨០] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធោ អាស្រ័យកុសលក្នុងខ ខន្ធោ អាស្រ័យខន្ធោ  
ខន្ធោ អាស្រ័យខន្ធោ ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើប  
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អាស្រ័យកុសលក្នុង  
ចាំឡាយ ។ កុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើប  
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធោក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានំក្តិ អា-  
ស្រ័យកុសលក្នុងខ ខន្ធោក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានំក្តិ អាស្រ័យខន្ធោ ខន្ធោ  
ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានំក្តិ អាស្រ័យខន្ធោ ។

[៣៨១] អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធោ អាស្រ័យអកុសលក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធោ  
អាស្រ័យខន្ធោ ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង

កុសលភ្នំ៣ វិស្សយវារៈ

ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ វិស្សយេ ចិត្តស-  
 មុដ្ឋាធំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ វិស្សយេ អកុសលោ  
 ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា  
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ ចិត្តស-  
 មុដ្ឋាធានា រូបំ ។ មេ ។ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ ទេ ខន្ធ  
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ។

(៣៨២) អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សយេ អព្យាកតោ  
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារាព្យាកតំ តិ-  
 រិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ  
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ តយោ ខន្ធ វិស្សយេ ឯកោ  
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ  
 ទេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ចដិសន្តិកុណោ  
 វិចារាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ  
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធ វិស្សយេ ឯកោ  
 ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ ទេ ខន្ធ  
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ វិស្សយេ វត្ថុ វត្ថុ វិស្សយេ  
 ខន្ធ ឯកំ មហាកូតំ វិស្សយេ តយោ មហាកូតា  
 តយោ មហាកូតេ វិស្សយេ ឯកំ មហាកូតំ  
 ទេ មហាកូតេ វិស្សយេ ទេ មហាកូតា

កុសលភ្នំ៣: វិស្សយវារៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យអកុសលក្នុងខំន៍-  
 ឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ  
 អាស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ។ ២ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ ៣-  
 ស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៣៨២) អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យវិចារាព្យាកត-  
 តិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២  
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ  
 វិចារាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃចដិសន្តិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ  
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធខំន៍-  
 ឡាយ ខន្ធខំន៍ឡាយអាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១  
 មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយបិដក

មហាក្ខតេ វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ  
 ឧបាទារូបំ វត្ថុំ វិស្សាយ វិបាកាព្យាកតតា កិរិយា-  
 ស្យាកតតា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ កុ-  
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ វិស្សាយ  
 កុសលា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ អកុ-  
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ វិស្សាយ  
 អកុសលា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ  
 កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-  
 ប្បច្ចយា វត្ថុំ វិស្សាយ កុសលា ខន្ធា មហាក្ខតេ  
 វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សា-  
 យ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ  
 ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ វិស្សាយ អកុសលា ខន្ធា មហា-  
 ក្ខតេ វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៨៣] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ វិស្សាយ  
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ដកំ  
 ខន្ធកុ វត្ថុញ្ច វិស្សាយ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខទ្វេ  
 ច វត្ថុញ្ច វិស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-  
 តញ្ច ធម្មំ វិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយបិដក

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប វិបាកាព្យាកតតា កិរិយា-  
 វិបាកាព្យាកតតិរិយាព្យាកតតុទ្ធិទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ កុសលធមិ  
 អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្នុង  
 ទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យ  
 វត្ថុ ។ កុសលធមិក្តិ អព្យាកតធមិក្តិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប  
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អកុសលធមិក្តិ អព្យា-  
 កតធមិក្តិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ  
 គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ  
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៣៨៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១  
 ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។  
 អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង

កុសលភ្នំ៣ និស្សយន្ត៣

ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច  
 និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-  
 តញ្ច ធម្មំ និស្សយេ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច  
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធក្ស  
 វត្តញ្ច និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ ច  
 វត្តញ្ច និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធ ច មហា-  
 ក្ខតេ ច និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច  
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ និស្សយេ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-  
 ជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធក្ស វត្តញ្ច  
 និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្តញ្ច  
 និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច  
 ធម្មំ និស្សយេ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្ប-  
 ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច និស្សយេ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ  
 និស្សយេ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្ប-  
 ជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធក្ស វត្តញ្ច  
 និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្តញ្ច  
 និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ  
 ច និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលភ្នំ៣: និស្សយន្ត៣:

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង  
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ  
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ  
 ខន្ធតា អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង ។ បេ ។ ខន្ធ២ អាស្រ័យ  
 ខន្ធ២ផង វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង  
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-  
 កតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធតា អាស្រ័យ  
 អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង វត្តផង ។ បេ ។ ខន្ធ២ អាស្រ័យខន្ធ២ ផង  
 វត្តផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង  
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុស-  
 លក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យា-  
 កតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធតា អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង ។ បេ ។  
 ខន្ធ២ អាស្រ័យខន្ធ២ផង វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុង  
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។



[៣៨៤] ហេតុយា សត្តរស អារម្មណេ សត្ត អ-  
ធិបតីយា សត្តរស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត  
សហជាតេ សត្តរស អញ្ញាមញ្ញា សត្ត ធិស្សយេ  
សត្តរស ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេ-  
វនេ សត្ត កក្កេ សត្តរស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
សត្តរស ឥន្ទ្រិយេ សត្តរស ឈានេ សត្តរស មក្កេ  
សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស  
អត្ថិយា សត្តរស នត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ  
សត្តរស ។

និស្សយវិធម អនុណោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៥] អកុសលំ ធម្មំ ធិស្សាយ អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ  
ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធេ ធិស្សាយ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ  
ឧទ្ធច្ចុសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ ធិស្សា-  
យ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អ-  
ហេតុកំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ  
ធិស្សាយ តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានេវា រូបំ តយោ  
ខន្ធេ ធិស្សាយ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានេវា រូបំ

[៣៨៦] ពេ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្ប-  
ដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងអំណាចប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ ពៈ ៧  
ក្នុងសហប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុង  
អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងឧបធិស្ស-  
យប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ  
ពៈ ១៧ ក្នុងកក្កប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ ពៈ ១៧ ក្នុងអា-  
ហារប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ  
ពៈ ១៧ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពៈ ១៧ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ ពៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ ពៈ ៧  
ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពេ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ពេ អនុណោម ក្នុងនិស្សយវិធម ។

[៣៨៧] អកុសលេសិ កាស្រ័យអកុសលេសិ វេចកើតាឡើង  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ហេតុ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចុ កាស្រ័យខន្ធជានិស្សយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចុ ។ អព្យាកសមេ កាស្រ័យអព្យាកសមេ វេចកើតាឡើង ព្រោះ  
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធហក្ខី ចិត្តសមុដ្ឋានេវេក្ខី កាស្រ័យអហេតុកិចារកា-  
ព្យាកសមេ កិរិយាព្យាកសមេ ឧទ្ធជក្ខី ចិត្តសមុដ្ឋានេវេក្ខី កាស្រ័យខន្ធត

ទ្វេ ខន្ធ ធិស្សយ ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ  
 អហេតុកម្មជិសទ្ធិត្តណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯតំ ខន្ធ  
 ធិស្សយ តយោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ  
 ខន្ធ ធិស្សយ ទ្វេ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ ធិស្សយ  
 វត្ថុ វត្ថុំ ធិស្សយ ខន្ធ ឯតំ មហាក្ខតំ ធិស្សយ  
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ ធិស្សយ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . .  
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ  
 ឯតំ មហាក្ខតំ ធិស្សយ តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។  
 មហាក្ខតេ ធិស្សយ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ចក្កាយ-  
 តំ ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយយតំ  
 ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ ធិស្សយ អហេតុកា  
 វិចារកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ  
 ធិស្សយ អតុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុ-  
 ប្បធុយា វត្ថុំ ធិស្សយ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ធុស-  
 ហគតោ មោហោ ។

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី  
 អស្រ័យវិចារកាព្យាកតក្នុងខន្ធ ១ ក្នុងខណៈវិចារកាព្យាកតក្នុងខន្ធ ២ បេ ។  
 ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធចាំនិឡាយ  
 ខន្ធចាំនិឡាយ អស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ៣ អស្រ័យមហាក្ខត ១ ។ បេ ។  
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតចាំនិឡាយ  
 ពាហិរូប . . . ពហាវសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហា-  
 ក្ខត ៣ អស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ បេ ។ កដត្តារូប  
 និងឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតចាំនិឡាយ ចក្កវិញ្ញាណ អស្រ័យចក្កា-  
 យតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ អស្រ័យកាយយតនៈ អហេតុកវិចារ-  
 កាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងចាំនិឡាយ អស្រ័យវត្ថុ ។ អតុសលធម៌  
 អស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរេហតុប្បធុយ គឺ មោហៈ  
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធច្នះ អស្រ័យវត្ថុ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បវាទំ

[៣៨៦] អកុសលត្វ អស្យាភតត្វ ចម្មំ និស្សាយ  
អកុសលោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ា-  
សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធលេ ច វត្តត្វ និស្សាយ  
វិចិត្តិញ្ាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[៣៨៧] នហេតុយា ចត្តារិ នអារម្មណោ បញ្ច  
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ  
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-  
ជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្តរស នអាសវនេ សត្ត-  
រស នកម្មេ សត្ត នវិចារេ សត្តរស នអាហារេ ឯកំ  
នវត្ថុនិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នសម្ម-  
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោនត្តិយា បញ្ច ទោ-  
វិតតេ បញ្ច ។

និស្សយវាស្ស បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៨] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណោ បញ្ច ...  
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ  
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បវាទំ

[៣៨៦] អកុសលត្វ អស្យាភតត្វ ចម្មំ និស្សាយ  
អកុសលោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ា-  
សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធលេ ច វត្តត្វ និស្សាយ  
វិចិត្តិញ្ាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[៣៨៧] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្ម-  
ណាប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយា  
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥  
ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុង  
នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនវិចារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអាហារេប្បដ្ឋយា  
វារៈ ១ ក្នុងនវត្ថុនិយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនឈានេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង  
នមគ្គេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនទោវិតតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនទោវិតតេប្បដ្ឋយា ។

ចប់ និស្សយវារៈ បច្ចនិយៈ ។

[៣៨៨] វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណាប្បដ្ឋយា ... វារៈ  
១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនសម-  
នន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា

ពុសលក្ខិណៈ និស្សយវិហារ

ឧបុរេសាគេ សត្ត ឧបញ្ញាសាគេ សត្តាស ឧអាសវំធន  
សត្តាស ឧត្តមេ សត្ត ធីវិចារេត សត្តាស ឧសម្ម-  
យុត្ត បញ្ច ធីវិប្បយុត្ត តំណិ ធានត្តិយា បញ្ច  
ធាវិគេត បញ្ច ។

និស្សយវិស្ស អនុលោមបច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៧] ឧបេតុប្បច្ចយោ អាវច្ឆលោ ចត្តារិ ...

អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហសាគេ ចត្តារិ  
អញ្ញមញ្ញោ ចត្តារិ ធិស្សយេ ចត្តារិ ឧបធិស្សយេ ចត្តារិ  
បុរេសាគេ ចត្តារិ អាសវំធន ចត្តារិ ត្តមេ ចត្តារិ  
វិចារេត ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វេទ្ធិយេ ចត្តារិ ឈានេ  
ចត្តារិ មត្ត តំណិ សម្មយុត្ត ចត្តារិ វិប្បយុត្ត ចត្តារិ  
អត្តិយា ចត្តារិ ធត្តិយា ចត្តារិ វិគេត ចត្តារិ អវិគេត  
ចត្តារិ ។

និស្សយវិហារ (១) បច្ចនិយាទុលោមំ និដ្ឋិតំ (២) ។

ពុសលក្ខិណៈ និស្សយវិហារ

វារៈ ៧ ក្នុងឧបុរេសាគេប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឧបញ្ញាសាគេប្បច្ច័យ វារៈ ១៧  
ក្នុងឧអាសវំធនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧត្តមេប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងឧវិចារេត  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្ត-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឧធានត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងឧធាវិគេតប្បច្ច័យ ។

ចប់ និស្សយវិហារ អនុលោមបច្ចនិយៈ ។

[៣៨៧] វារៈ ៤ ក្នុងអាមេណាប្បច្ច័យ ព្រាននេហេតុប្បច្ច័យ ...

វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុង  
សហសាគេប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញោប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងធិស្សយ-  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងបុរេសាគេប្បច្ច័យ  
វារៈ ៤ ក្នុងអាសវំធនប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងត្តមេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិចារេត  
ប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បច្ច័យ វារៈ ៤  
ក្នុងធានេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ  
វារៈ ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងធត្តិប្ប-  
ច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងវិគេតប្បច្ច័យ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគេតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចនិយាទុលោម ក្នុងនិស្សយវិហារ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមប្បដិដ្ឋានំ

បច្ចុយត្តំ នាម ធិស្សយត្តំ

ធិស្សយត្តំ នាម បច្ចុយត្តំ ។

ធិស្សយវារោ និដ្ឋិតោ ។

សំសង្ការោ<sup>(១)</sup>

[៣៧០] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ  
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា សំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ  
ខន្ធា សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ  
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ  
ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា សំសង្ការោ  
ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យា-  
កតំ ធម្មំ សំសង្ការោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ  
ហេតុប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ  
ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា សំសង្ការោ  
ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា បដិ-  
សន្ធិក្កុលោ វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ  
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា សំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា  
ទ្វេ ខន្ធា សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

១ ម. សំសង្ការោ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមប្បដិដ្ឋានំ

អត្ថ របស់ធិស្សយវារោ ហោរោថា អត្ថ របស់បច្ចុយវារោ

អត្ថ របស់បច្ចុយវារោ ហោរោថា អត្ថ របស់ធិស្សយវារោវៃវ ។

ចប់ ធិស្សយវារោ ។

សំសង្ការិវៈ

[៣៧០] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធា  
ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ។ អកុសលធមិ ច្រឡំនឹងអកុសលធមិ ទើប  
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងអកុសលក្ខន្ធទ  
ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ។ អព្យាកតធមិ  
ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា  
ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាក្ខន្ធទ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធទ  
ច្រឡំនឹងខន្ធទ ខន្ធា ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈវៃវ  
ធមិសន្ធិ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ។

កុសលត្ថិកេ សំសង្ការោ

(៣៧០) កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋ-  
 យា ... អធិបតិ បដិសន្ធិកុសលោ ធម្មំ ។ អធម្ម-  
 ប្បដ្ឋយា សមធម្មប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញា-  
 បញ្ញាប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយា  
 សញ្ញាធិ បដាធិ ហេតុម្ហលកកសទិសាធិ ។

(៣៧២) កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា កុសលំ វិភកំ ខន្ធ  
 សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ  
 វិភកំ ខន្ធា ខន្ធសំសង្ការោ ខន្ធា វត្ថុ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ អកុស-  
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា អកុសលំ  
 វិភកំ ខន្ធ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ  
 វិភកំ ខន្ធា ខន្ធសំសង្ការោ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អព្យាករណំ ធម្មំ សំសង្ការោ  
 អព្យាករណំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា

កុសលត្ថិកេ សំសង្ការោ

(៣៧១) កុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋយា មិនមាន ក្នុង  
 ខណៈវេលាសង្ខារ ។ បទព្រះសំ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុម្ហលកៈ ព្រោះ  
 អធម្មប្បដ្ឋយា សមធម្មប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាប្បដ្ឋយា  
 ធិស្សយប្បដ្ឋយោ មិនមែនធិស្សយប្បដ្ឋយា ។

(៣៧២) កុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ប្រឡំនីតិកុសលកុន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិ  
 ខន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា (ខន្ធាវាំងឡាយ) ប្រឡំនីតិវត្ថុ (ទើប  
 កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អកុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុស-  
 លធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ប្រឡំនីតិ  
 អកុសលកុន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា (ខន្ធា  
 វាំងឡាយ) ប្រឡំនីតិវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។  
 អព្យាករណធមិ ប្រឡំនីតិអព្យាករណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា

វិហាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា  
នយោ ខន្ធោ នយោ ខន្ទេ សំសដ្ឋោ ឯកោ ខន្ទោ  
ន្ទេ ខន្ទេ សំសដ្ឋា ន្ទេ ខន្ទោ វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។

[៣៧៣] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។  
អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ  
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា  
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។ បេ ។

[៣៧៤] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ  
សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។  
អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ  
វិហាកប្បច្ចយា វិហាកាព្យាកតំ ។ បេ ។

[៣៧៥] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា ... វត្ថុយប្បច្ចយា  
លាបប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុនិ  
បទានិ ហេតុប្បច្ចយសទិសានិ ។

គី ខន្ធោ ច្រឡំនឹងវិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ខ ខន្ធោ ច្រឡំនឹង  
ខន្ធោ ខន្ធោ ច្រឡំនឹងខន្ធោ (ខន្ធតាំងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ (ទើប  
កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។

[៣៧៦] ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ។ បេ ។ នឹងអកុសលធម៌  
។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
អាសេវនប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធោ) ច្រឡំនឹងកិរិយាព្យាកតក្នុង ។ បេ ។

[៣៧៧] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
កម្មប្បច្ចយ ។ ច្រឡំនឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌  
។ បេ ។ អព្យាកតធម៌ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
វិហាកប្បច្ចយ គឺ វិហាកាព្យាកតៈ ។ បេ ។

[៣៧៨] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
អាហារប្បច្ចយ ... វត្ថុយប្បច្ចយ លាបប្បច្ចយ មត្តប្បច្ចយ និង  
សម្បយុត្តប្បច្ចយ បទទាំងនេះ ប្រវិហាលគ្នានឹងហេតុប្បច្ចយដែរ ។

[៣៧៦] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ កុសលំ ឯកំ ខន្ធ  
 សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខទ្វេ សំសង្ខារោ  
 ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។ អកុសលំ ធម្មំ  
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។ អត្យាកតំ ធម្មំ  
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។

[៣៧៧] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អត្ថប្បច្ចយោ ... ធម្មប្បច្ចយោ ...  
 វិភតប្បច្ចយោ ... អវិភតប្បច្ចយោ ... ហេតុប្បច្ចយ-  
 សទិសំ ។

[៣៧៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ  
 អធិបតីយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ  
 តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ  
 តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេនាតេ តីណិ អា-  
 សេវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ  
 តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តេ  
 តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ

[៣៧៦] កុសលេនិ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព្រឡំនឹងកុសលក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធ ២  
 ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធាងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ នឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ (ខន្ធាងឡាយ) ច្រឡំ  
 នឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ នឹងអត្យាកតធម៌ ។ បេ ។  
 (ខន្ធាងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[៣៧៧] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង  
 ព្រោះអត្ថប្បច្ចយ ... នត្ថប្បច្ចយ ... វិភតប្បច្ចយ ... អវិភត-  
 ប្បច្ចយ ... ប្រវិហលគ្នានឹងហេតុប្បច្ចយវដេ ។

[៣៧៨] វារៈ ព្រ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ  
 វារៈ ព្រ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុង  
 សមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងអញ្ញមញ្ញ-  
 ប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ  
 វារៈ ព្រ ក្នុងបុរេនាតប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុង  
 កម្មប្បច្ចយ វារៈ ខ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ  
 វារៈ ព្រ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុង  
 មត្តប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ព្រ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ



អត្ថិយា តីណិ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ  
តីណិ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ តីណិ ។ ហេតុ-  
ម្មលកំ វិត្តារេតង្គំ ។

[ ៣៩៩ ] អាសវនប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ ...

ការម្មណោ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ  
ធិស្ស្រយេ តីណិ ឧបធិស្ស្រយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ  
កក្កេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ  
តីណិ មក្កេ តីណិ សម្មយុក្កេ តីណិ វិប្បយុក្កេ  
តីណិ អត្ថិយា តីណិ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ  
អវិគតេ តីណិ ។

[ ៤០០ ] វិចាកប្បដ្ឋយា ហេតុយា ឯកំ ... ការម្ម-

ណោ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ  
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្ស្រយេ  
ឯកំ ឧបធិស្ស្រយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ  
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ

វារេ ព ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ  
វារេ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ វារេ ព ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះ  
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ចណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលករណ៍ ។

[ ៣៩៩ ] វារេ ព ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសវនប្បដ្ឋយ ...

វារេ ព ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុង  
អនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសហជា-  
តប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ  
វារេ ព ក្នុងឧបធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារេ ព  
ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយ  
វារេ ព ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងមក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសម្ម-  
យុក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិប្បយុក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ  
វារេ ព ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុង  
អវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ៤០០ ] វារេ ខ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិចាកប្បដ្ឋយ ... វារេ ខ

ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងអនន្តរេប្ប-  
ដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារេ ខ  
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងឧបធិស្ស្រយ-  
ប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុង  
អាហារេប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយ វារេ ខ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ

មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា  
ឯកំ ធម្មិយា ឯកំ វិភតេ ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

សំសង្ការេ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០០] អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ  
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ សំសង្ការោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ  
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំ-  
សង្ការោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា  
អហេតុកំ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ  
សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សំសង្ការោ ឯកោ  
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បដិ-  
សន្ធិកុលោ វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ  
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា  
ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤០២] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ ធម្មោ  
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បដ្ឋយា ... ធម្មេវេជាកប្បដ្ឋយា  
អាវុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា  
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

វេ ។ កុសលក្កប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសលសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសលវិប្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសលធម្មិប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសលធម្មនិក្ខប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសល  
វិភតប្បដ្ឋយា វេ ។ កុសលវិភតប្បដ្ឋយា ។

ឯ ។ អនុលោមេ កុសលសំសង្ការោ ។

[៤០៣] អកុសលេធមិ ច្រឡំនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា គឺ មោហា ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ  
ច្រឡំនឹងខន្ធហំវេច្ឆាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។  
អព្យាកតធមិ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា  
គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងនហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតកុន្ធា ខន្ធា  
ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធអ ច្រឡំនឹងខន្ធអ ខន្ធឧ ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យា-  
កតកុន្ធា កុសលោវេនអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធឧ  
ខន្ធអ ច្រឡំនឹងខន្ធអ ។

[៤០៤] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
នអធិបតិប្បដ្ឋយា ... ព្រោះនបុរេជាកប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹង  
កុសលកុន្ធា កុសលកុន្ធឧ ។ បេ ។ ខន្ធអ ច្រឡំនឹងខន្ធអ ។

[២០៣] អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ ។ បេ ។ កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបច្ចាជានប្បច្ចយា ... តីណិ ... ។ ... ឧភាសេវឧប្បច្ចយា ... តីណិ ។

[២០៤] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ សំសដ្ឋា កុសលា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ សំសដ្ឋា អកុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតេ ខន្ធ សំសដ្ឋា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា ។

[២០៥] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧវិបាកប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធ ។ សំសដ្ឋារោ បច្ចុនិយវិកង្កេ ឧកម្មេ ច ឧវិបាកេ ច បដិសន្ធិ ឧត្តិ អវសេសេសុ សព្វត្ថ អត្ថិ ។

[២០៣] នីធិអកុសលធមិ ។ បេ ។ នីធិអព្យាកតធមិ ។ បេ ។ កុសលធមិ ប្រឡំនីធិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបច្ចាជានប្បច្ចយ ... វារៈ ៣ ... ។ ... ព្រោះឧភាសេវឧប្បច្ចយ ... វារៈ ៣ ។

[២០៤] កុសលធមិ ប្រឡំនីធិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កុសលចេតនា ប្រឡំនីធិកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ អកុសលធមិ ប្រឡំនីធិអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កុសលចេតនា ប្រឡំនីធិអកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ អព្យាកតធមិ ប្រឡំនីធិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កិរិយាព្យាកតចេតនា ប្រឡំនីធិកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានំឡាយ ។

[២០៥] ប្រឡំនីធិកុសលធមិ ។ បេ ។ ប្រឡំនីធិអកុសលធមិ ។ បេ ។ អព្យាកតធមិ ប្រឡំនីធិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីធិកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធខ ។ បដិសន្ធិ ក្នុងឧកម្មប្បច្ចយ នឹងក្នុងនិបាកប្បច្ចយ មិនមាន ក្នុងបច្ចុនិយវិកង្កេ គ្រងសំសដ្ឋារោ មានតែក្នុងបច្ចុនិយវិកង្កេ ជីវេសសសលំ ។

កុសលភ្នំពេ សំសង្ខារពេ

[៤០៦] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នយា ឧប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហ- កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤០៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មត្ថប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកាព្យា- កតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា អហេ- តុកប្បជិសន្តិកុណោ ។

[៤០៨] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អាវុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ សំ- សង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ អកុស- លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អាវុប្បេ អកុ- សលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្ត- ប្បច្ចយា អាវុប្បេ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យា- កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។

កុសលភ្នំពេ សំសង្ខារពេ

[៤០៦] អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះនយានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិខន្ធទ ដែលប្រឡំនីនិបញ្ច- វិញ្ញាណ ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។

[៤០៧] អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះធម្មត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិអហេតុកិវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាក- តក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ក្នុងនយោវៃនអហេតុ- កប្បជិសន្តិ ។

[៤០៨] កុសលមិ ប្រឡំនីនិកុសលមិ វើបកើតឡើង ព្រោះ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិកុសលក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។ អកុសលមិ ប្រឡំនីនិអកុសលមិ វើប កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិអកុសលក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។ អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។

ទ្វេ ទទ្វេ សំសង្ខារ ទ្វេ ទទ្វា ។ ធម៌ប្បយុត្តេ  
ចដិសន្ធិ ធម៌ ។

[៤០៧] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ  
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ  
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិហានេ តីណិ នឈានេ  
ឯកំ នមត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤០៨] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ទ្វេ ...  
នបុរេជានេ ទ្វេ នបច្ឆាជានេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ  
នកម្មេ ឯកំ នវិហានេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមត្ត  
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤០៩] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា  
នបុរេជានេ ទ្វេ ... នបច្ឆាជានេ ទ្វេ នអាសេវនេ  
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិហានេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ  
នមត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤១០] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេ  
ជានេ ទ្វេ ... នបច្ឆាជានេ ទ្វេ ... នអាសេវនេ ទ្វេ

ទទ្ធលំ ច្រឡំនឹងទទ្ធលំ ។ បរិសុទ្ធំ បិទហន ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ។

[៤០៧] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា  
វារៈ៣ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនវិហា-  
នប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤០៨] វារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ...  
វារៈ២ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុង  
នអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិហានេប្បដ្ឋយា  
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងន-  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤០៩] វារៈ២ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា និង  
នអធិបតិប្បដ្ឋយា ... វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងន-  
អាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិហានេប្បដ្ឋយា  
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិប្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤១០] វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា  
នអធិបតិប្បដ្ឋយា និងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា ... វារៈ២ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយា

នកកម្ម ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ  
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៣] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុ-  
រេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្ប-  
ដ្ឋយា នកកម្ម ឯកំ ... នវិចារកេ ទ្វេ នមត្តេ ឯកំ  
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៤] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុ-  
រេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្ប-  
ដ្ឋយា នកកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេ ឯកំ ... នមត្តេ  
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[២០៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា  
នកកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេប្បដ្ឋយា នមត្តេប្បដ្ឋយា  
នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[២០៦] នអធិបតិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ ...  
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអារសវនេ  
តីណិ នកកម្ម តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ  
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈា-  
នប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២០៧] វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា និងនអារសវនប្បដ្ឋយា  
... វារៈ២ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុង  
នវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២០៨] វារៈ១ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្បដ្ឋយា  
និងនកម្មប្បដ្ឋយា ... វារៈ១ ក្នុងនមត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ-  
ប្បដ្ឋយា ។

[២០៩] វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេប្បដ្ឋយា និងនមត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២១០] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយា ...  
វារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងនអារសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនកកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនវិចារកេ-  
ប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តេប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២០៧] ឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ឧបុ-  
រោយាតេ ទ្វេ . . . ឧបច្ឆាដាតេ ទ្វេ ឧភាសេវនេ ទ្វេ  
ឧករេប្ប ឯតំ ឧវិចារតេ ទ្វេ ឧយានេ ឯតំ ឧមត្តេ  
ឯតំ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៨] ឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ . . .  
ឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាដាតេ ឧបុរោយាតេ ឧភាសេវនេ  
ឧត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ឧវិចារតេ ឧយានេ ឯតំ ឧមត្តេ ឯតំ  
ឧវិប្បយុត្តេ ឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា ។

[២០៩] ឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ឧបុ-  
រោយាតេ ទ្វេ . . . ឧបច្ឆាដាតេ ទ្វេ ឧភាសេវនេ ទ្វេ  
ឧករេប្ប ឯតំ ឧវិចារតេ ទ្វេ ឧមត្តេ ឯតំ ឧវិប្បយុត្តេ  
ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។

[២១០] ឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា . . . ឧភាសេវនេប្បដ្ឋ-  
យា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ . . . ឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ឧបុរោ-  
យាតេ ឧបច្ឆាដាតេ ឧបុរោយាតេ ឧករេប្ប ឧបច្ឆាដាតេ  
ឧវិចារតេ ឧយានេ ឯតំ ឧមត្តេ ឯតំ  
ឧវិប្បយុត្តេ ឧបច្ឆាដាតេ ។

[២១១] ក្នុងឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា  
និងឧបោតុប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ២ ក្នុងឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា ព្រះ២ ក្នុង  
ឧភាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧករេប្បដ្ឋយា ព្រះ២ ក្នុងឧវិចារតេ-  
ប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧយានេប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ២  
ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២១២] ព្រះ២ ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា . . .  
ព្រះ៣ ក្នុងឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣  
ក្នុងឧភាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧករេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧវិចារតេ-  
ប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

[២១៣] ព្រះ២ ក្នុងឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា ព្រោះឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា និង  
ឧបោតុប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ២ ក្នុងឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា ព្រះ២ ក្នុងឧភាសេ-  
វនេប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧករេប្បដ្ឋយា ព្រះ២ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយា ព្រះ១  
ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ២ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[២១៤] ព្រោះឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ២ ក្នុងឧបោតុ-  
ប្បដ្ឋយា ព្រោះឧភាសេវនេប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ៣ ក្នុងឧបត្ថម្ភវិបត្តិប្បដ្ឋយា  
ព្រះ៣ ក្នុងឧបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧបុរោយាតុប្បដ្ឋយា ព្រះ៣  
ក្នុងឧករេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយា ព្រះ១ ក្នុងឧយានេប្បដ្ឋយា  
ព្រះ១ ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយា ។

( ២២១ ) ឧទានសេវាប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា  
 ឧទានបតិយា ទ្វេ . . . ឧបុរេជាតេ ទ្វេ ឧបច្ឆាជាតេ  
 ទ្វេ ឧកក្ខេ ឯកំ ឧវិចារតេ ទ្វេ ឧណ្ណាធន ឯកំ  
 ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ សង្ខិតំ ។

( ២២២ ) ឧកក្ខប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ឯកំ . . .  
 ឧទានបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
 តីណិ ឧទានសេវាធន តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧមត្តេ  
 ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

( ២២៣ ) ឧកក្ខប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ឧទាន-  
 បតិយា ឯកំ . . . ឧបុរេជាតេ ឯកំ ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ  
 ឧទានសេវាធន ឯកំ ឧវិចារតេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ  
 ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខិតំ ។

( ២២៤ ) ឧវិចារតេប្បដ្ឋយា ឧបោតុប្បដ្ឋយា ទ្វេ . . .  
 ឧទានបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
 តីណិ ឧទានសេវាធន តីណិ ឧកក្ខេ តីណិ ឧមត្តេ  
 ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

( ២២១ ) វរៈ ២ ក្នុងឧទានសេវាប្បដ្ឋយា ព្រោះឧទានសេវាប្បដ្ឋយា និង  
 ឧបោតុប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ២ ក្នុងឧបច្ឆាជាតេ  
 ប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ២ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយា វរៈ ១  
 ក្នុងឧណ្ណាធនប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ២ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។  
 សេចក្តីបំប្រញ ។

( ២២២ ) វរៈ ១ ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឧកក្ខប្បដ្ឋយា . . .  
 វរៈ ៣ ក្នុងឧទានបតិយាប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ៣  
 ក្នុងឧបច្ឆាជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧទានសេវាធនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧវិ-  
 ចារតេប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

( ២២៣ ) វរៈ ១ ក្នុងឧទានបតិយាប្បដ្ឋយា ព្រោះឧទានបតិយា និងឧ-  
 បោតុប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ១ ក្នុងឧបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧបច្ឆាជាតេ-  
 ប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយា វរៈ ១  
 ក្នុងឧណ្ណាធនប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។  
 សេចក្តីបំប្រញ ។

( ២២៤ ) វរៈ ២ ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឧវិចារតេប្បដ្ឋយា . . .  
 វរៈ ៣ ក្នុងឧទានបតិយាប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង  
 ឧបច្ឆាជាតេប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧទានសេវាធនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧកក្ខ-  
 ប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។



(២២៥) នវិចារកប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិ-  
បតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា  
នអាសវនប្បដ្ឋយា នកម្មេ ឯកំ . . . នមត្តេ ឯកំ  
នវិប្បយុត្តេ ទេ ។

(២២៦) នណានប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ ន-  
អធិបតិយា ឯកំ នបុរេជានេ ឯកំ នអាសវនេ  
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ។

(២២៧) នណានប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា នអាសវនប្បដ្ឋយា  
នមត្តេ ឯកំ ។

(២២៨) នមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .  
នអធិបតិយា ឯកំ នបុរេជានេ ឯកំ នបច្ឆាជានេ  
ឯកំ នអាសវនេ ឯកំ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ  
នណានេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

(២២៩) នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទេ . . .  
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ  
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ  
តីណិ នមត្តេ ឯកំ ។

(២៣០) ពវៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ព្រាននវិប្បយុត្តយ ន-  
ហេតុប្បដ្ឋយា អហិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា  
និងនអាសវនប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ពវៈ ២ ក្នុង  
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

(២៣១) ពវៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននណានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១  
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនអាស-  
វនប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

(២៣២) ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ព្រាននណានប្បដ្ឋយា នហេ-  
តុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា និងនអាសវនប្បដ្ឋយា ។

(២៣៣) ពវៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននមត្តប្បដ្ឋយា . . .  
ពវៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១  
ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនណានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១  
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២៣៤) ពវៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .  
ពវៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុង  
នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

[២៣០] ធីត្យយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន-  
អធិបតិយា ទ្វេ ... ឧបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ  
ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯតំ ធីតាភេ ទ្វេ  
ឧមត្តេ ឯតំ ។

[២៣១] ធីត្យយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា  
នអាសេវនប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា ធីតាភប្បដ្ឋយា  
ឧមត្តេ ឯតំ ។

ច្បងិយំ និដ្ឋិតំ ។

[២៣២] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ...  
ឧបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ  
តីណិ នកម្មេ តីណិ ធីតាភេ តីណិ ធីត្យយុត្តេ  
តីណិ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិយា តីណិ ... ឧបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ  
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ ធីតាភេ  
តីណិ ធីត្យយុត្តេ តីណិ ។

[២៣០] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយេ ព្រោះនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ  
និងនហេតុប្បដ្ឋយេ ... វារៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆា-  
ជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ២ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយេ ។

[២៣១] វារៈ ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយេ ព្រោះនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ន-  
ហេតុប្បដ្ឋយេ នអធិបតិប្បដ្ឋយេ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយេ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេ  
នអាសេវនប្បដ្ឋយេ នកម្មប្បដ្ឋយេ និងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ។

ចប់ បច្ចនិយមៈ ។

[២៣២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយេ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ...  
វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣  
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុ-  
ត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ។

[២៣៣] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយេ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ និង  
ការម្មណប្បដ្ឋយេ ... វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-  
ជាតប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ។

[២៣២] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា អធិប-  
តិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតេ តីណិ . . . ឧបត្តាជាតេ តីណិ  
ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកក្កេ តីណិ ឧវិចារេតេ តីណិ  
ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា អធិ-  
បតិប្បដ្ឋយា អនន្តវប្បដ្ឋយា សមនន្តវប្បដ្ឋយា ស-  
ហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វិស្សយប្បដ្ឋយា  
ឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា ឧបត្តាជាតេ  
តីណិ . . . ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកក្កេ តីណិ  
ឧវិចារេតេ តីណិ ។

[២៣៤] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា ។  
សន្និទ្ធី ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា ភាសេវនប្បដ្ឋយា  
ឧបត្តាជាតេ តីណិ . . . ឧកក្កេ តីណិ ឧវិចារេតេ  
តីណិ ។

[២៣៥] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា ។  
សន្និទ្ធី ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា ភាសេវនប្បដ្ឋយា  
កក្កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ . . . អវិ-  
កតប្បដ្ឋយា ឧបត្តាជាតេ តីណិ . . . ឧវិចារេតេ តីណិ ។

[២៣៦] វារះពា ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វារះពា ក្នុងឧបត្តា-  
ជាតប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុងឧភាសេវនប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុងឧកក្កប្បដ្ឋយា  
វារះពា ក្នុងឧវិចារេតប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២៣៧] វារះពា ក្នុងឧបត្តាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា  
ការម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តវប្បដ្ឋយា សមនន្តវប្បដ្ឋយា សហ-  
ជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វិស្សយប្បដ្ឋយា ឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា  
ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា . . . វារះពា ក្នុងឧភាសេវនប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុង  
ឧកក្កប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុងឧវិចារេតប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងការម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី  
បំប្រុង ។ . . . វារះពា ក្នុងឧបត្តាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា  
និងភាសេវនប្បដ្ឋយា . . . វារះពា ក្នុងឧកក្កប្បដ្ឋយា វារះពា ក្នុងឧវិចា-  
រេតប្បដ្ឋយា ។

[២៣៩] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងការម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី  
បំប្រុង ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ភាសេវនប្បដ្ឋយា កក្កប្បដ្ឋយា  
និងអាហារប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ . . . វារះពា ក្នុងឧបត្តាជា-  
តប្បដ្ឋយា ព្រោះអវិកតប្បដ្ឋយា . . . វារះពា ក្នុងឧវិចារេតប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា ។  
សន្ធិត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចា-  
កប្បដ្ឋយា ឧបទ្ទាជាតេ ឯកំ . . . ឧអាសេវនេ ឯកំ ។

[២៣៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា ។  
សន្ធិត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចា-  
កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្ធិត្តំ ។ . . . អវិគ-  
តប្បដ្ឋយា ឧបទ្ទាជាតេ ឯកំ . . . ឧអាសេវនេ ឯកំ ។

[២៤០] អាម្មណប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ទ្វេ . . .  
ឧអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ទាជាតេ  
តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកាម្ម តីណិ ឧវិចាកេ  
តីណិ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ  
តីណិ ។ អាម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិប-  
តិយា តីណិ ។ សន្ធិត្តំ ។

[២៤១] អធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតេ តីណិ . . .  
ឧបទ្ទាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកាម្ម តីណិ  
ឧវិចាកេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អធិបតិប្បដ្ឋយា  
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សន្ធិត្តំ ។ . . . អនន្តរាប្បដ្ឋយា  
សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា

[២៤២] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងអាម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី  
បំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា  
និងវិចាកប្បដ្ឋយា . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។

[២៤៣] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងអាម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី  
បំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចាកប្បដ្ឋយា និង  
អាហារប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាត-  
ប្បដ្ឋយា ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋយា . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។

[២៤៤] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអាម្មណប្បដ្ឋយា . . .  
ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចាកប្បដ្ឋយា ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយា ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយា ព្រោះសមនន្តរាប្បដ្ឋយា ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា . . .

[២៤៥] ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយា . . .  
ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចាកប្បដ្ឋយា ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយា ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយា ព្រោះសមនន្តរាប្បដ្ឋយា ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា . . . ព្រោះ  
អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា

និស្សយប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយប្បដ្ឋយា ។ យេថា ការម្ម-  
ណាម្មណកំ ឯវំ វិត្តាទេតត្ថំ ។

[២២២] បុរេជានិប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយា ទ្វេ ...  
នអធិបតិយា តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ នអាសេវនេ  
តីណិ នកកម្មេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ នយានេ ឯកំ  
នមក្កេ ឯកំ ។

[២២៣] បុរេជានិប្បដ្ឋយា យោគុប្បដ្ឋយា នអធិ-  
បតិយា តីណិ ... ធុចនិស្សយាទេ តីណិ នអាសេវនេ  
តីណិ នកកម្មេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ ។ សន្ធិត្ថំ ។

[២២៤] អាសេវនប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយា ទ្វេ ...  
នអធិបតិយា តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ  
តីណិ នកកម្មេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ នមក្កេ ឯកំ  
ធុចនិស្សយាទេ តីណិ ។

[២២៥] អាសេវនប្បដ្ឋយា យោគុប្បដ្ឋយា នអ-  
ធិបតិយា តីណិ ... ធុចនិស្សយាទេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ  
តីណិ នកកម្មេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ តីណិ ធុចនិស្សយាទេ  
តីណិ ។ សន្ធិត្ថំ ។

និស្សយប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយប្បដ្ឋយា ។ យេថា ការម្ម-  
ណាម្មណកំ ឯវំ វិត្តាទេតត្ថំ ។

[២២២] ពរៈ២ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជានិប្បដ្ឋយ ...  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិប្បដ្ឋយាទេ ពរៈ៣ ក្នុងនិប្បដ្ឋយាទេ  
ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៣] ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជានិប្បដ្ឋយ  
និហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុង  
និហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[២២៤] ពរៈ២ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ ...  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៥] ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ  
និហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុង  
និហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ  
ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរៈ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[ ៤៤២ ] កម្មប្បដ្ឋយា ឧបេក្ខយា ទ្វេ . . . ធម្ម-  
ធិបតិយា តីណិ ធម្មរេជាតេ តីណិ ធម្មត្រាជាតេ តីណិ  
ឧអាសវនេ តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧណានេ ឯកំ  
ធមត្តេ ឯកំ ឧវិច្ឆយុត្តេ តីណិ ។ កម្មប្បដ្ឋយា  
ឧបេក្ខយា ឧធម្មធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខីតំ ។

[ ៤៤៧ ] វិចារកម្មប្បដ្ឋយា ឧបេក្ខយា ឯកំ . . .  
ឧធម្មធិបតិយា ឯកំ ឧប្បរេជាតេ ឯកំ ឧប្បត្រាជាតេ  
ឯកំ ឧអាសវនេ ឯកំ ឧណានេ ឯកំ ធមត្តេ ឯកំ  
ឧវិច្ឆយុត្តេ ឯកំ ។ វិចារកម្មប្បដ្ឋយា ឧបេក្ខយា  
ឧធម្មធិបតិយា ឯកំ ។ សង្ខីតំ ។

[ ៤៤៨ ] អាហារប្បដ្ឋយា ឧបេក្ខយា ទ្វេ . . .  
ឧធម្មធិបតិយា តីណិ ឧប្បរេជាតេ តីណិ ឧប្បត្រាជាតេ  
តីណិ ឧអាសវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារតេ  
តីណិ ឧណានេ ឯកំ ធមត្តេ ឯកំ ឧវិច្ឆយុត្តេ  
តីណិ ។ អាហារប្បដ្ឋយា ឧបេក្ខយា ឧធម្មធិបតិយា  
តីណិ ។ សង្ខីតំ ។

[ ៤៤៦ ] ព្រះ៤ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយ . . .  
ព្រះ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេប្បរេជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ៧  
ក្នុងនេប្បត្រាជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុង  
នេវិចារកប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេណានប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេធមត្តប្បដ្ឋយ  
ព្រះ៧ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ព្រះ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះ  
កម្មប្បដ្ឋយ និរេហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[ ៤៤៧ ] ព្រះ១ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយ . . .  
ព្រះ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេប្បរេជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ១  
ក្នុងនេប្បត្រាជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេ  
ណានប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេធមត្តប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ ។  
ព្រះ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយ និរេហេតុប្បដ្ឋយ ។  
សេចក្តីបំប្រែញ ។

[ ៤៤៨ ] ព្រះ៤ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ . . .  
ព្រះ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេប្បរេជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុង  
នេប្បត្រាជាតប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេកម្ម-  
ប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេវិចារកប្បដ្ឋយ ព្រះ១ ក្នុងនេណានប្បដ្ឋយ ព្រះ១  
ក្នុងនេធមត្តប្បដ្ឋយ ព្រះ៧ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ព្រះ៧ ក្នុងនេអធិ-  
បតិប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ និរេហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[ ២២៧ ] ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ  
តីណិ នឈានេ ឯកំ ឧបក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ  
តីណិ ។ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា  
តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២៨ ] ឈានប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ  
តីណិ ឧបក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ ឈានប្ប-  
ដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២៩ ] មគ្គប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .

នអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ  
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ  
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ មគ្គប្បដ្ឋយា ហេតុប្ប-  
ដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[ ២២៧ ] វរៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង  
ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-  
ប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ១  
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអធិប-  
តិប្បដ្ឋយា ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា និង ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[ ២២៨ ] វរៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឈានប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣  
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងន-  
កម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា វរៈ ៣  
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះឈាន-  
ប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ . . .

[ ២២៩ ] វរៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣  
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង  
នកម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។  
សេចក្តីបំប្រញា ។

[ ២៥២ ] សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ធម្មេត្តយា ទ្វេ . . .  
 ធម្មធិបតីយា តីណិ ធម្មុរេជាតេ តីណិ ធម្មត្តាជាតេ  
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ  
 តីណិ ធម្មណានេ ឯកំ ធម្មត្តេ ឯកំ ធម្មិយ្យុត្ត  
 តីណិ ។ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មធិប-  
 តីយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[ ២៥៣ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ធម្មេត្តយា ទ្វេ . . .  
 ធម្មធិបតីយា តីណិ ធម្មុរេជាតេ ឯកំ ធម្មត្តាជាតេ  
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ  
 តីណិ ធម្មណានេ ឯកំ ធម្មត្តេ ឯកំ ។

[ ២៥៤ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មធិ-  
 បតីយា តីណិ . . . ធម្មុរេជាតេ ឯកំ ធម្មត្តាជាតេ  
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ  
 តីណិ ។

[ ២៥៥ ] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-  
 ណប្បដ្ឋយា ធម្មធិបតីយា តីណិ . . . ធម្មុរេជាតេ ឯកំ

[ ២៥៦ ] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .  
 វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
 ក្នុងនេបច្ចាជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង  
 នេកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេឈានប្បដ្ឋយា  
 វារៈ១ ក្នុងនេមគ្គប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ វារៈ៣  
 ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា និនិហតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី  
 បំប្រញា ។

[ ២៥៧ ] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .  
 វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣  
 ក្នុងនេបច្ចាជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង  
 នេកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេឈានប្បដ្ឋយា  
 វារៈ១ ក្នុងនេមគ្គប្បដ្ឋយា ។

[ ២៥៨ ] វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 និនិហតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេបច្ចា-  
 ជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេកម្មប្បដ្ឋយា  
 វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា ។

[ ២៥៩ ] វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 ហេតុប្បដ្ឋយា និនិហតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា



នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ  
 តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុ-  
 ប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជា-  
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ ... នអាសវនេ តីណិ  
 នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា  
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជាតប្បដ្ឋយា  
 អាសវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។  
 សន្និទ្ធី ។ ... អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ  
 ... នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្ប-  
 ដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្ប-  
 ដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។  
 ... អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ ... នអា-  
 សវនេ ឯកំ ។

[ ៤៥៦ ] អត្ថិប្បដ្ឋយា នត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា  
 អវិភតប្បដ្ឋយា ។ យថា<sup>(១)</sup> អាម្មណាមូលកំ ឯវិ  
 វិន្តោរតតំ ។  
 អនុលោមបច្ចុសីយំ និដ្ឋិតំ ។

១ ន. យថា ន អាម្មណាមូលកំ ... ។

វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣  
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៣  
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ៣ ក្នុងនអា-  
 សវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។  
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ព្រោះ  
 បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។  
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិ-  
 ភតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ  
 កម្មប្បដ្ឋយ វិចារកប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ...  
 វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ១ ក្នុង  
 នអាសវនប្បដ្ឋយ ។

[ ៤៥៦ ] ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយ នត្ថិប្បដ្ឋយ វិភតប្បដ្ឋយ និងអវិភ-  
 តប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យតិស្តាវ ដូចអាម្មណាមូលករវេជរ ។

[២៥៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ . . .  
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា  
 ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ  
 អាសវនេ ទ្វេ កាម្មេ ទ្វេ វិចារេក ឯកំ អាហារេ ទ្វេ  
 វត្ថុយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ  
 វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ  
 អវិគតេ ទ្វេ ។

[២៥៨] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា  
 អារម្មណេ ទ្វេ ។ សន្តិកំ ។ . . . អវិគតេ ទ្វេ

[សព្វត្ថ ទ្វេ] ។

[២៥៩] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា  
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ  
 សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ  
 និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ  
 កាម្មេ ទ្វេ វិចារេក ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វត្ថុយេ ទ្វេ

[២៥៧] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ . . .  
 វារៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង  
 សហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្ប-  
 ដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២  
 ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ  
 វារៈ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង  
 ឈានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
 វារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនត្ថិ-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៥៨] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ និង  
 នអធិបតិប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ  
 (វារៈ ២ ក្នុងចម្លើយពំនឹងស) ។

[២៥៩] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ  
 នអធិបតិប្បដ្ឋយ និងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ  
 វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង  
 អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយ-  
 ប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១  
 ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ

ឈានេ ទ្វេ មន្តុ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ  
ឯកំ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[ ៤៦០ ] ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយា  
ឧកម្មប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អធន្តេ ឯកំ  
សមធន្តេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អពាមពោ ឯកំ  
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ  
វស្ត្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ  
អត្តិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ  
ឯកំ [ សព្វត្ថ ឯកំ ] ។

[ ៤៦១ ] ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេ-  
ជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយា  
ឧកម្មប្បដ្ឋយា ឧវិទាកប្បដ្ឋយា ឧមគ្គប្បដ្ឋយា ឧវិប្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អធន្តេ ឯកំ  
សមធន្តេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អពាមពោ ឯកំ  
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ

វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសម្ប-  
យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ២  
ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ៤៦០ ] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយេ ឧ-  
អធិបតិប្បដ្ឋយ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយ  
និងឧកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមធន្ត-  
េប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអពាមពាប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-  
រេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវស្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ  
វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ( វារៈ ១ ក្នុង  
ប្បដ្ឋយទាំងអស់ ) ។

[ ៤៦១ ] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយេ ឧអ-  
ធិបតិប្បដ្ឋយ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយ  
ឧកម្មប្បដ្ឋយ នវិទាកប្បដ្ឋយ ឧមគ្គប្បដ្ឋយ និងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .  
វារៈ ១ ក្នុងអធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង  
សហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអពាមពាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ

សង្ក្រឹយេ ឯកំ ឈាទេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ រត្តិ-  
យា ឯកំ ឧត្តិយោ ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។  
ឧវិចាតំ ឧមត្តំ ឧវិប្បយុត្តំ ឧកម្មប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៦២) ឧអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីលិ ។ . .

អារម្មណោ តីលិ ។ សង្កិត្តំ ។ . . អវិគតេ តីលិ ។  
ឧអធិបតិប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ ។  
សង្កិត្តំ ។ . . អវិគតេ ទ្វេ ។ ឧ<sup>(១)</sup>អធិបតិម្ភលកំ  
ឧហេតុម្ភិ មិគេធន ឧហេតុម្ភលកសទិសំ កាតត្បំ ។

(២៦៣) ឧបុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុយា តីលិ ។ . .

អារម្មណោ តីលិ ។ សង្កិត្តំ ។ . . អាសេវនេ តីលិ  
កាម្ម តីលិ វិចារកេ ឯកំ ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តា-  
រេតព្វានិ ។ ឥមាទិ អលិក្ខិតេសុ បទេសុ តីលិ  
បញ្ញា ។ ឧបុរេជាតម្ភលកេ ឧហេតុយា មិគេធន  
អាសេវនេ ច មត្តេ ច ឯកោ បញ្ញោ កាតត្បោ ។  
អវិសេសានិ ឧហេតុប្បច្ចយសទិសានិ ។ ឧបញ្ញា-  
ជាតប្បច្ចយា បរិប្បណំ ឧអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

១ ឧ ឧ-សុត្តោ ៨ ទិស្សនិ ។

វារៈ ១ ក្នុងសង្ក្រឹយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្ប-  
យុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១  
ក្នុងវិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ ឧវិប្បាកប្បច្ចយេ ឧមត្ត-  
ប្បច្ចយេ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ប្រវិហលគ្នានិធនកប្បច្ចយេវែវេ ។

(២៦២) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះឧអធិបតិប្បច្ចយេ . . .

វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ៣ ក្នុង  
អវិគតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧអធិបតិប្បច្ចយេ  
និងឧហេតុប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-  
តប្បច្ចយេ ។ ឧអធិបតិម្ភលកៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រវិហលគ្នានិធនហេ-  
តុម្ភលកៈ តាមវារៈ ដែលតាំងនៅ ក្នុងឧហេតុប្បច្ចយេវែវេ ។

(២៦៣) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយេ . . .

វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ៣ ក្នុង  
អាសេវនប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បាកប្បច្ចយេ ។  
បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ បញ្ញាទាំង ៣ នេះ មាន  
ក្នុងបទទាំងឡាយ ដែលលោកមិនបានសរសេរទុកហើយ ។ ប្រស្នា ១  
ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយេ និងក្នុងមត្តប្បច្ចយេ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ តាមវារៈ ដែល  
តាំងនៅ ក្នុងឧហេតុប្បច្ចយេ ក្នុងឧបុរេជាតម្ភលកៈផងចុះ ។ ប្រស្នាក្រៅ  
ពីនេះ ប្រវិហលគ្នានិធនហេតុប្បច្ចយេវែវេ ។ ឧបញ្ញាជាតប្បច្ចយេ ពេញ  
គ្រប់គ្រាន់ ប្រវិហលគ្នានិធនឧអធិបតិប្បច្ចយេវែវេ ។

[ ២២៤ ] ឧត្តម្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ . . .

អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ  
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ  
អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ តីណិ  
ឈានេ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-  
យុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ  
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[ ២២៥ ] ឧត្តម្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-

ណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ  
សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ  
ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ  
អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្ប-  
យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា  
ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[ ២២៦ ] វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ

ព ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអ-  
នន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ  
វារៈ ព ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង  
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអាសេវន-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វារៈ ព  
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង  
នត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ២២៧ ] វារៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ និង

នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្ប-  
ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជា-  
តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងមត្តយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[ ៤៦៦ ] ឧក្ខត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ឧអធិ-  
 បតិប្បច្ចយា ឧបុរេជាតប្បច្ចយា ការម្មណោ ឯកំ . . .  
 អនុន្តរេ ឯកំ សមនុន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ  
 អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ  
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈារេ ឯកំ សម្ប-  
 យុត្ត ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ ឧត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ  
 អវិគតេ ឯកំ ។ អវសេសាធិ បទាធិ ឯតេន ឧទា-  
 យេន វិគ្គារេតញ្ចាធិ ។ សុទ្ធិត្តំ ។

[ ៤៦៧ ] ឧវិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។  
 សុទ្ធិត្តំ ។ បរិបុណ្ណំ ។ . . . អវិគតេ តីណិ ។ ឧវិចា-  
 កប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិប្បច្ចយា ឧបុ-  
 រេជាតប្បច្ចយា ការម្មណោ ទ្វេ . . . អនុន្តរេ ទ្វេ សម-  
 នុន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ធិស្សយេ  
 ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ អាសវារេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ  
 អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈារេ ទ្វេ អក្កេ ឯកំ  
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ឧត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ

[ ៤៦៦ ] ពរៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះឧក្ខត្តប្បច្ចយ  
 នហេតុប្បច្ចយ ឧអធិបតិប្បច្ចយ និងឧបុរេជាតប្បច្ចយ . . . ពរៈ ១ ក្នុង  
 អនុន្តរេប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងសមនុន្តរេប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ  
 ពរៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុង  
 ឧបធិស្សយប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-  
 ប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងឈារប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ ពរៈ ១  
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ ពរៈ ១  
 ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ បទវាធិ បទយុទ្ធិសេស បណ្ឌិត គប្បិទ្យវិស្ណា  
 ដោយឧបាយ ខ្លះចុះ ។ វិសេចក្តីបំប្រួញ ។

[ ៤៦៧ ] ពរៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឧវិចាកប្បច្ចយ ។  
 វិសេចក្តីបំប្រួញ ។ ពាក្យគ្រប់គ្រាន់ ។ . . . ពរៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ  
 ពរៈ ៦ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះឧវិចាកប្បច្ចយ នហេតុប្បច្ចយ  
 ឧអធិបតិប្បច្ចយ និងឧបុរេជាតប្បច្ចយ . . . ពរៈ ៦ ក្នុងអនុន្តរេប្បច្ចយ  
 ពរៈ ៦ ក្នុងសមនុន្តរេប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុង  
 អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងឧបធិស្ស-  
 យប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងឈា-  
 រេប្បច្ចយ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងឧត្តិប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ  
 ពរៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ ពរៈ ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ

អរិយធម៌ ទ្វេ ។ ឧបទ្វេកម្មលក់ ឥត បាបាគរណំ ។  
អរិយសាធិ យថា ឧបទ្វេកម្មលក់(១) ។

(២៦៨) ឧណានុប្បត្តយា អាម្មណោ ឯកំ . . .  
អនន្តរ ឯកំ សមនន្តរ ឯកំ សហជានេ ឯកំ  
អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ  
បុរេជានេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារេត ឯកំ អាហារេ  
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ  
អត្ថិយា ឯកំ ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អរិគតេ  
ឯកំ ។

(២៦៩) ឧណានុប្បត្តយា ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអធិ-  
បតិប្បត្តយា ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអាសវនុប្បត្តយា  
ឧមគ្គប្បត្តយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អនន្តរ ឯកំ  
សមនន្តរ ឯកំ សហជានេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ  
ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ បុរេជានេ ឯកំ  
កក្កេ ឯកំ វិចារេត ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ  
ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ  
ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អរិគតេ ឯកំ ។

ព្រះ ២ ក្នុងវិគតប្បត្តិយ ។ បរិប្បស្សបរេ បាណោប្បិទ្ធករ្យ្យនំ ។  
ត្ថា ។ (បរវាងប្បាយ) វិសេស ដូចជាសហកម្មលក់ដែរ ។

(២៦៨) ព្រះ ១ ក្នុងអាម្មណប្បត្តិយ ព្រោះឧណានុប្បត្តិយ . . .  
ព្រះ ១ ក្នុងអនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងសមនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងស-  
ហជានេ ព្រះ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោ ព្រះ ១ ក្នុងធិស្សយេ ព្រះ ១  
ក្នុងឧបធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងបុរេជានេ ព្រះ ១ ក្នុង  
កក្កេ ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេត ព្រះ ១ ក្នុងអាហារេ ព្រះ ១  
ក្នុងឥន្ទ្រិយេ ព្រះ ១ ក្នុងសម្បយុត្តេ ព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តេ  
ព្រះ ១ ក្នុងអត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុងឧត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុង  
វិគតប្បត្តិយ ព្រះ ១ ក្នុងអរិគតប្បត្តិយ ។

(២៦៩) ព្រះ ១ ក្នុងអាម្មណប្បត្តិយ ព្រោះឧណានុប្បត្តិយ ឧ-  
បទ្វេកម្មលក់ ឧអធិបតិប្បត្តិយ ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអាសវនុប្បត្តិយ  
ឧមគ្គប្បត្តិយ . . . ព្រះ ១ ក្នុងអនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងសមនន្តរ  
ព្រះ ១ ក្នុងសហជានេ ព្រះ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោ ព្រះ ១  
ក្នុងធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងឧបធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងបុរេជានេ  
ព្រះ ១ ក្នុងកក្កេ ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេត ព្រះ ១ ក្នុង  
អាហារេ ព្រះ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយេ ព្រះ ១ ក្នុងសម្បយុត្តេ  
ព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តេ ព្រះ ១ ក្នុងអត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុងឧត្ថិ-  
យា ព្រះ ១ ក្នុងវិគតប្បត្តិយ ព្រះ ១ ក្នុងអរិគតប្បត្តិយ ។

[២៧៦] ឧមត្តប្បដ្ឋយា អារម្មណោ ឯតំ . . .

អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជានេត ឯតំ  
អនាមត្តោ ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ ឧបធិស្សយេ ឯតំ  
បុរេជានេត ឯតំ អាសវនេ ឯតំ ករម្ម ឯតំ វិចារ-  
កេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វេទ្រិយេ ឯតំ ណារេ  
ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ  
នត្តិយា ឯតំ វិគតេ ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

[២៧៧] ឧមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិប-

តិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា អារម្មណោ ឯតំ . . .  
អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជានេត ឯតំ  
អនាមត្តោ ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ ឧបធិស្សយេ ឯតំ  
ករម្ម ឯតំ វិចារកេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វេទ្រិយេ  
ឯតំ ណារេ ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ  
អត្តិយា ឯតំ នត្តិយា ឯតំ វិគតេ ឯតំ អវិគតេ  
ឯតំ ។ ឧមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ។ សង្ខតំ ។

[២៧៨] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ . . .

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
សហជានេតប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអនាមត្តាប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយ-  
ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជានេតប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងករម្មប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិចារ-  
កេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវេទ្រិយេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១  
ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-  
ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
វិគតេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយេ ។

[២៧៩] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ ន-

ហេតុប្បដ្ឋយេ នអធិបតិប្បដ្ឋយេ និងនបុរេជានប្បដ្ឋយេ . . . វារៈ ១  
ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងសហជានេ-  
តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអនាមត្តាប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងករម្មប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
វិចារកេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវេទ្រិយេប្បដ្ឋយេ  
វារៈ ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុង  
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយេ វារៈ ១  
ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ និងនហេ-  
តុប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។



[ ២៧២ ] ឧបិស្សយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ . . .

អារម្មណេ តីណិ អនិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ  
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញា តីណិ  
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសវនេ តីណិ  
កក្កេ តីណិ វិចារេត តីណិ អាហារេ តីណិ វត្តិ-  
យេ តីណិ ណារេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្ត  
តីណិ អតិយា តីណិ ធនិយា តីណិ វិគតេ តីណិ  
អវិគតេ តីណិ ។

[ ២៧៣ ] ឧបិស្សយុត្តប្បដ្ឋយា ឧហេតុប្បដ្ឋយា

អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហ-  
ជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញា ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្ស-  
យេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ  
វត្តិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្ត ទ្វេ  
អតិយា ទ្វេ ធនិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[ ២៧៤ ] វរៈ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះនិស្សយុត្តប្បដ្ឋយេ . . .

វរៈ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយេ វរៈ ១  
ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសហជាត-  
ប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយេ  
វរៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១  
ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ  
វរៈ ១ ក្នុងវត្តិយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុង  
មក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយេ  
វរៈ ១ ក្នុងធនិប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអវិគ-  
តេប្បដ្ឋយេ ។

[ ២៧៥ ] វរៈ ២ ក្នុងអារម្មណេប្បដ្ឋយេ ព្រោះនិស្សយុត្តប្បដ្ឋយេ

និស្សយេប្បដ្ឋយេ . . . វរៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសមនន្ត-  
រេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បដ្ឋយេ  
វរៈ ២ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១  
ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ  
វរៈ ២ ក្នុងវត្តិយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុង  
មក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយេ វរៈ ២  
ក្នុងធនិប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយេ ។

កុសលដ្ឋិត សម្បយុត្តិវិហ

[ ២៧២ ] ធិប្បយុត្តិប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នវ-  
 ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរោជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា  
 នអសេវនប្បដ្ឋយមូលកម្មំ នហេតុមូលកសនិសំ ។  
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិបាកប្បដ្ឋយា នមគ្គប្បដ្ឋយា ឥនាធិ-  
 តំណិ មូលានិ ឯកសនិសានិ ។ . . . អារម្មណ  
 ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ  
 ឯកំ អត្តាមត្តោ ឯកំ វិស្សយេ ឯកំ ឧបវិស្សយេ  
 ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ  
 សម្បយុត្តិ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ នត្តិយា ឯកំ វិគតេ  
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

បច្ចុទ្ទិយនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។  
 សំសន្និវារេ និដ្ឋិតោ ។

សម្បយុត្តិវិហោ<sup>(១)</sup>

[ ២៧៥ ] កុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ កុសលោ  
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ  
 សម្បយុត្តោ តាយោ ខន្ធ តាយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ  
 ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ ។

១ ម. សម្បយុត្តិវិហោ ន វិស្សយំ ។

កុសលដ្ឋិតៈ សម្បយុត្តិវិហៈ

[ ២៧២ ] ព្រោះនវិប្បយុត្តិប្បដ្ឋយ នហេតុប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ  
 នបុរោជាតប្បដ្ឋយ និងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ នអសេវនប្បដ្ឋយមូលកៈ ប្រ-  
 វៃហលក្កានីននហេតុមូលកៈវដរ ។ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ នវិបាកប្បដ្ឋយ  
 និងនមគ្គប្បដ្ឋយ មូលទាំង ៣ នេះ ប្រវៃហល ។ ត្នាវតវិបបម្មយ ។ . . .  
 វរៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងស-  
 មនន្តរេប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ  
 វរៈ ១ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឧបវិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុង  
 អាហារេប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ  
 វរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងនត្តិ-  
 ប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទិយនុលោម ។  
 ចប់ សំសន្និវារៈ ។

សម្បយុត្តិវិហៈ

[ ២៧៥ ] កុសលធម៌ ប្រកបនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ  
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ប្រកបនឹង  
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ប្រកបនឹងខន្ធ ២ ។

[២៧៦] អតុសលំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អតុស-  
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អតុសលំ វិគំ  
ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ សម្មយុ-  
ត្តោ វិកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ សម្មយុត្តា ទ្វេ ខន្ធោ ។

[២៧៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អព្យាក-  
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ  
តិវិយាព្យាកតំ វិគំ ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធោ  
តយោ ខន្ធេ សម្មយុត្តោ វិកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ  
សម្មយុត្តា ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្ធិកុណោ វិបាកាព្យាកតំ  
វិគំ ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ  
សម្មយុត្តោ វិកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ សម្មយុត្តា ទ្វេ  
ខន្ធោ ។ សន្តិភំ ។

[២៧៨] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ អ-  
ធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ  
សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ តីណិ  
ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ  
តីណិ កម្មេ តីណិ វិបាកេ វិគំ អាហារេ តីណិ

[២៧៦] អតុសលមិ ប្រកបដឹងអតុសលមិ រើបាភិកឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ប្រកបដឹងអតុសលក្នុងខ ខន្ធទ ប្រកប  
ដឹងខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ។

[២៧៧] អព្យាកតមិ ប្រកបដឹងអព្យាកតមិ រើបាភិកឡើង  
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ប្រកបដឹងវិបាកាព្យាកតកិវិយាព្យាក-  
តក្នុងខ ខន្ធទ ប្រកបដឹងខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ខន្ធភ  
ប្រកបដឹងវិបាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ ប្រកបដឹង  
ខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[២៧៨] វារៈព ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអាម្មណ-  
ប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈព  
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអញ្ញ-  
មញ្ញប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ  
វារៈព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈព  
ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ វារៈព ក្នុងអាហារប្បច្ចយ

វត្ថុយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មន្តេ តីណិ សម្បយុត្តា  
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អន្តយេ តីណិ ធម្មយា  
តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមំ ខ្លីតំ ។

[ ២៧៧ ] អកុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ អកុសលោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចីក្ខាសហគតេ  
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ សម្បយុត្តោ វិចីក្ខាសហគតោ  
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[ ២៨០ ] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ អព្យាកតោ  
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយោ អហេតុកំ វិបាកា-  
ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សម្បយុត្តា តយោ  
ខន្ធ តយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ  
ខន្ធ សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ អហេតុកប្បជ្ជសន្និក្ខណោ  
វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សម្បយុត្តា តយោ ខន្ធ  
តយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ  
សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ ។ សន្និក្ខំ ។

[ ២៨១ ] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ

វារៈ ព ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង  
មត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ  
វារៈ ព ក្នុងអន្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងធម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិគត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោម ។

[ ២៧៧ ] អកុសលធមិ ប្រកបនីធិអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចីក្ខា ច្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចៈ ប្រកបនីធិខន្ធវាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីក្ខា ច្រឡំដោយ  
ឧទ្ធច្ចៈ ។

[ ២៨០ ] អព្យាកតធមិ ប្រកបនីធិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង  
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធព ប្រកបនីធិអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-  
ព្យាកតក្នុង ខន្ធទ ប្រកបនីធិខន្ធព ខន្ធល ប្រកបនីធិខន្ធល ខន្ធព  
ប្រកបនីធិវិបាកាព្យាកតក្នុង ខ ក្នុងខណៈវិនិហេតុកប្បជ្ជសន្និ ខន្ធទ  
ប្រកបនីធិខន្ធព ខន្ធល ប្រកបនីធិខន្ធល ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[ ២៨១ ] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ

អភិធម្មចំពោះ អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ធាជាតេ តីណិ ឧអាសវំទេ  
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារេត តីណិ ឧឈានេ ឯកំ  
ឧមាត្ត ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

ច្បងឃំ និដ្ឋិតំ ។

( ២៨២ ) ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា តីណិ ...

ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ធាជាតេ តីណិ ឧអាសវំទេ  
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារេត តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ  
តីណិ ។

អនុលោមច្បងឃំ និដ្ឋិតំ ។

( ២៨៣ ) ឧហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ទ្វេ ... អ·

ឧន្តរេ ទ្វេ សមន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញោ  
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ  
អាសវំទេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារេត ឯកំ អាហារេ ទ្វេ  
ន្រ្ទិយេ ទ្វេ ឈានេ ឯកំ មាត្ត ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ

អភិធម្មចំពោះ អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបទ្ធាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣  
ក្នុងឧអាសវំទេប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិចារេត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣  
ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ច្បងឃំ ។

( ២៨២ ) វារៈ ៣ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបទ្ធាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣  
ក្នុងឧអាសវំទេប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិចារេត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោមច្បងឃំ ។

( ២៨៣ ) វារៈ ២ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហេតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ២ ក្នុងឧន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧសមន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង  
ឧសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧអញ្ញមញ្ញោប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧនិស្សយ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ  
វារៈ ២ ក្នុងឧអាសវំទេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧវិចារេត-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១  
ក្នុងឧឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ទត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ  
អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចុនិយាតុណាមំ និដ្ឋិតំ ។

សម្មយុត្តវិព្វ និដ្ឋិតោ ។

សំសង្ខតំ នាម សម្មយុត្តតំ  
សម្មយុត្តតំ នាម សំសង្ខតំ ។

បញ្ញាវិព្វ(១)

[៤៨២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ កុសលោ ហេតុ<sup>(២)</sup>សម្មយុត្ត-  
កានំ ទត្ថានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ កុសលោ  
ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ  
កុសលោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋ-  
យេន បច្ចុយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ  
កុសលោ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
នានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

១ ម. បញ្ញាវិព្វតិ ៩ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. កុសលោ ហេតុ ។

វារៈ២ កុសិវប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ២ កុសិអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ២ កុសិទត្ថិ-  
ប្បដ្ឋយ វារៈ២ កុសិវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ២ កុសិវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ចុនិយាតុណាម ។

ចប់ សម្មយុត្តវិព្វ ។

ហេតុ របស់សម្មយុត្តសត្វ ដែលប្រែថា ប្រកប ដូចគ្នាទឹងអត្ត  
របស់សិលជ្ជសត្វ ដែលប្រែថា ច្រឡំ ភំណៈ ក្នុងរបស់សំសង្ខសត្វ  
ដែលប្រែថា ច្រឡំ កិច្ចប្រតិបត្តិសម្មយុត្តសត្វ ដែលប្រែថា  
ប្រកបវិជរ ។

បញ្ញាវិព្វៈ

[៤៨២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ  
គឺ ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។  
កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកកុសល-  
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសល-  
ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ទឹងអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ  
ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ទឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប  
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

( ២៨៥ ) អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ  
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយ  
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ មិនអព្យាកត-  
 ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួ  
 សម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

( ២៨៦ ) អព្យាកតតា ធម្មោ អព្យាកតស្ស  
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ វិហាកាព្យាកតា  
 តិរិយាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ  
 ចិត្តសមុជ្ជានុប រូបាធំ ហេតុប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ  
 បដិសន្ធិត្ថុណោ វិហាកាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្ត-  
 កាធំ ខន្ធាធំ ករដត្តា ច រូបាធំ ហេតុប្បច្ច័យេន  
 បច្ចុយោ ។

( ២៨៥ ) អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ  
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយ  
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ មិនអព្យាកត-  
 ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួ  
 សម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

( ២៨៦ ) អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ គឺ តួវិហាកាព្យាកតហេតុ (ក្តី) តួតិរិយាព្យាកតហេតុ (ក្តី) ជា  
 បច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុ-  
 ប្បច្ច័យ តួវិហាកាព្យាកតហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ និង  
 តួករដត្តារូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

កុសលភិក្ខុ បញ្ញាវិបាក

(២៥៧) តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស

អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ នាធំ ធន្តា សីលំ សហា-  
 នយិត្តា ទុច្ចោសថតម្មំ កត្តា តំ បច្ចុវេត្តតិ បុព្វេ  
 សុចិណ្ណានិ បច្ចុវេត្តតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្តា ណាធំ បច្ចុ-  
 វេត្តតិ សេត្តា នោត្រងុំ បច្ចុវេត្តតិ ពំនាធំ បច្ចុវេ-  
 ត្តតិ សេត្តា បត្តា វុដ្ឋហិត្តា បត្តំ បច្ចុវេត្តតិ សេត្តា  
 វា បុដ្ឋដ្ឋនា វា តុសលំ អនិច្ចោតោ ធុត្តតោ អនត្ត-  
 តោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន តុសលចិត្តស-  
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធម្មំ អាកាសានញ្ញាយននតុសលំ  
 វិញ្ញាណញ្ញាយននតុសលស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន  
 បច្ចុយោ អាតិញ្ញាញ្ញាយននតុសលំ ទេវេសញ្ញាណ-  
 សញ្ញាយននតុសលស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ  
 តុសលា ទន្ធា វេទ្ធិវិធាញ្ញាណស្ស ទេតោបរិយញ្ញា-  
 ណស្ស បុព្វេនិកសាធុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាតម្មុប-  
 តញ្ញាណស្ស រណតតិសញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បដ្ឋ-  
 យេន បច្ចុយោ ។

កុសលភិក្ខុ បញ្ញាវិបាក

(២៥៧) កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអារម្មណ-

ប្បដ្ឋយ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន ក្សេមក្សាយ ធ្វើទោសថកម្ម ហើយពិចារណា  
 កុសលនោះ ពិចារណាត្នកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ គង្គកាល  
 មុន ចេញចាកលោក ហើយពិចារណាលោក ត្នកសត្វបុគ្គល ពិចារ-  
 ណាគោត្រកុញ្ញាណ ពិចារណាពេទានៈ (សេចក្តីដូរផ្លាស់) ត្នកសត្វ-  
 បុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ហើយពិចារណាមគ្គ ត្នកសត្វបុគ្គលក្តី ត្នកបុ-  
 ពុដ្ឋនក្តី ឃើញច្បាស់ ឲ្យកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន  
 ដឹងឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រាបត្រៀងដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោបរិ-  
 យញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយននតុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយន-  
 នតុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ អាតិញ្ញាញ្ញាយននតុសល ជាបច្ច័យ  
 នៃទេវេសញ្ញានាសញ្ញាយននតុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ត្នកកុស-  
 លខ្លួន ជាបច្ច័យ នៃវេទ្ធិវិធាញ្ញាណ ទេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិកសា-  
 ធុស្សតិញ្ញាណ យថាតម្មុបតញ្ញាណ ចិន្តនិទានតិសញ្ញាណ ដោយ  
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ។



[ ២៨៨ ] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ធន្វា សីលំ សមា-  
 ធម៌ត្វា ឧបាសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិ-  
 ទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា  
 ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រូ-  
 សុចិណ្ណាចិ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ  
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ  
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឈាទា វុដ្ឋហិត្វា ឈាមំ  
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ  
 ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ឈាទេ  
 បរិហិទេ វិប្បដិសារិស្ស ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[ ២៨៩ ] កុសលោ ធម្មោ អព្យាភតតស្ស ធម្មស្ស  
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវហា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា  
 មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុត្រូ សុចិណ្ណាចិ បច្ចវេក្ខតិ កុសលំ  
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិ-  
 យញ្ញាលោន កុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទាតិ  
 សេត្វា វា បុដ្ឋជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

[ ២៨៩ ] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយការម្ម-  
 ណប្បច្ច័យ តី (បុគ្គល) ឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម  
 ហើយគ្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលនោះ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញា  
 កុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង  
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) គ្រេកអរ រីករាយ នឹងភ្នែកកុសល  
 ដែលខ្លាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញា  
 អំពើនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង  
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ចេញចាកឈាន ហើយគ្រេក  
 អរ រីករាយ នឹងឈាន ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញាកុសលនោះ  
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង កាលដែល  
 ឈាន សាបសូន្យហើយ ទោមនស្ស របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្តាយ  
 ក្រោយ ក៏កើតឡើង ។

[ ២៩០ ] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាភតតធមិ ដោយការ-  
 ម្មណប្បច្ច័យ តី ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមត្ត ហើយពិចារណាមត្ត  
 ពិចារណាភ្នែកកុសល ដែលខ្លាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញ  
 ច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ បិនមែនខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់  
 បុគ្គលអ្នកគ្រេកអរដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោហិយញ្ញាណ ពួកសត្វ-  
 បុគ្គលក្តី ពួកបុដ្ឋជ្ជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

អនត្តរតា វិបស្សន្តិ កុសលេ ធិរុទ្ធ វិចារតោ ធានា-  
 រដ្ឋលតា ឧប្បជ្ជតិ កុសលំ អស្សនេតិ អភិទន្ធតិ តំ  
 អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ  
 ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ ធិរុទ្ធ  
 វិចារតោ ធានារដ្ឋលតា ឧប្បជ្ជតិ អតតា ហនក្កាយត  
 នកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនវិចារតាស្ស ច តំវិយស្ស  
 ច អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា អាតិក្កញ្ញាយតន-  
 កុសលំ នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនវិចារតាស្ស ច តំវិ-  
 យស្ស ច អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា កុសលា  
 ទ្ធា តោតាបវិយញ្ញាណស្ស បុត្រេនិវាសនុស្សនិញ្ញា-  
 ណស្ស យថាតម្របកញ្ញាណស្ស អនាតតំសញ្ញា-  
 ណស្ស អាវជ្ជតាយ អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា ។

[ ២៧០ ] អកុសលោ ចន្ទោ អកុសលស្ស  
 ចម្មស្ស អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា រតំ អស្សនេតិ  
 អភិទន្ធតិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ  
 វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ  
 ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ អស្សនេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារត្ត  
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ

មិនមែនខ្លួន កាលដែលកុសល លេតំហើយ វិបាក កំភើតឡើង  
 ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងកុសល  
 ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាប្បវត្តកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា  
 កើតឡើង ទុទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ពោមនស្ស កើតឡើង កាលអកុសល  
 លេតំហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ អាកា-  
 សានកាយនៃកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនវិបាក នឹងតិវិយា  
 ដោយអារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន អភិក្កញ្ញាយនៃកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញា-  
 នាសញ្ញាយនៃវិបាក នឹងតិវិយា ដោយអារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន ក្នុងកុសលក្នុង  
 ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ទូរាចរោបវិយញ្ញាណ បុត្រេនិវាសនុស្ស-  
 និញ្ញាណ យថាតម្របកញ្ញាណ នឹងអនាតតំសញ្ញាណ ដោយការម្ម-  
 ណាប្បជ្ជយេន ។

[ ២៧០ ] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអារដ្ឋលា-  
 ប្បជ្ជយេន តិ (បុគ្គល) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងពតៈ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះ  
 ប្រាប្បវត្តនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធច្ចៈ កើតឡើង  
 ពោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងទិដ្ឋិ (នោះ)  
 ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាប្បវត្តនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង

ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ វិចិត្រិក្ខុំ វារក្ខ  
វិចិត្រិក្ខុំ ទុក្ខចម្លោះ ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ  
នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ វារក្ខ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ  
ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ វិចិត្រិក្ខុំ ទុក្ខចម្លោះ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ  
នោមនស្សំ វារក្ខ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ  
វិចិត្រិក្ខុំ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ។

[២៧១] អកុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តា បហំនក្កិលេសេ  
បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតក្កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វ  
សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្តិ សេត្តា វា បុដ្ឋជ្ជនា  
វា អកុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ  
ចេតោបរិយញ្ញាណោន អកុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្ត  
ជាទន្តិ អកុសលា ទន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វ  
និវាសនុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណាស្ស  
អនាគតិសញ្ញាណាស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[២៧២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវហា បហំនក្កិលេសេ  
បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាពាតិ

ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង វិចិត្រិក្ខុំ កើតឡើង ព្រោះ  
ប្រាត្រវិចិត្រិក្ខុំ ទិដ្ឋិ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើត  
ឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាត្រឧទ្ធច្ចៈ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិ-  
តិក្ខុំ កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង  
ព្រោះប្រាត្រខោមនស្ស ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្រិក្ខុំ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ  
កើតឡើង ។

[២៧១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយការម្ម-  
ណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់បាន  
ហើយ ពិចារណាពួកកិលេស ដែលសន្តិកសន្តិទានហើយ ដឹងពួកកិ-  
លេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក  
បុព្វជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវអកុសល ថាមិនខ្សោយ ជាទុក្ខ មិនមែន  
ខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអកុសលចិត្ត ដោយ  
ចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ  
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ និង  
អនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៧២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយការម្ម-  
ណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់  
បានហើយ ដឹងពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន

អនុសាសន៍ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន៍  
 ចេតោបរិយញ្ញាណោ អនុសាសន៍ ចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្ត  
 ជាតតិ សេត្តា វា បុប្ផន្តោ វា អនុសាសន៍ អនិច្ចតោ  
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន៍ អនុសាសន៍ វិបុទ្ធវិចារ  
 តោ គណាម្មណតោ ទុប្បន្តតិ អនុសាសន៍ អស្សាទេតិ  
 អភិទ្ធវតិ តំ អារ្យ វារោ ទុប្បន្តតិ វិចិត្ត ទុប្បន្តតិ  
 វិចិត្តា ទុប្បន្តតិ ទុទ្ធវំ ទុប្បន្តតិ ណោមនស្សំ ទុប្បន្តតិ  
 អនុសាសន៍ វិបុទ្ធវិចារតោ គណាម្មណតោ ទុប្បន្តតិ  
 អនុសាសន៍ ទុតោ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស ពុទ្ធវិចារ  
 ណាស្សតិញ្ញាណស្ស យេវា កម្មបកញ្ញាណស្ស អ  
 យាតតិសញ្ញាណស្ស អរដ្ឋិយាយ អរម្មណាប្បទូរយេន  
 បទូរយោ ។

[ ២៧៣ ] អញ្ញាតោតោ ធម្មោ អញ្ញាតោតស្ស ធម្មស្ស  
 អរម្មណាប្បទូរយេន បទូរយោ អរម្មា ផលំ បទូរេត្តតិ  
 វិញ្ញាណំ បទូរេត្តតិ វិញ្ញាណំ ផលស្ស អរម្មនាយ  
 អរម្មណាប្បទូរយេន បទូរយោ អរម្មា បត្តុំ អនិច្ចតោ  
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន៍ សោតំ . . . យាណំ ជីវ្ហំ  
 កាយំ ភូមិ សន្តោ កន្តោ រសេ ដោជ្ជត្វេ វត្តំ . . .

ឃើញច្បាស់ ទូរអនុសាសន៍ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងទូរ  
 ចិត្ត របស់ចុក្ខលអ្នកប្រកបដោយអនុសាសន៍ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ  
 ពួកសេត្តបុគ្គលក្តី ពួកបុប្ផដ្ឋក្តី ឃើញច្បាស់ ទូរអនុសាសន៍ ជាមិនទៀង  
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាលដែលអនុសាសន៍ លេត់ហើយ វិបុក ក៏កើត  
 ឡើង ព្រោះមានអនុសាសន៍ជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករយ  
 នឹងអនុសាសន៍ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញាអនុសាសន៍ វិជ្ជា កើត  
 ឡើង វិចិត្តា កើតឡើង ទុទ្ធវំ កើតឡើង ចោមនស្ស កើតឡើង  
 កាលដែលអនុសាសន៍ លេត់ហើយ វិបុក ក៏កើតឡើង ព្រោះមានអនុ  
 សាសន៍ជាអារម្មណ៍ ពួកអនុសាសន៍ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ទូរ  
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វនិវេសន៍សុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ និង  
 អនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[ ២៧៣ ] អញ្ញាតោតោ ធម្មោ អញ្ញាតោតស្ស ធម្មស្ស  
 អរម្មណាប្បទូរយេន បទូរយោ អរម្មា ផលំ បទូរេត្តតិ  
 វិញ្ញាណំ បទូរេត្តតិ វិញ្ញាណំ ផលស្ស អរម្មនាយ  
 អរម្មណាប្បទូរយេន បទូរយោ អរម្មា បត្តុំ អនិច្ចតោ  
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន៍ សោតំ . . . យាណំ ជីវ្ហំ  
 កាយំ ភូមិ សន្តោ កន្តោ រសេ ដោជ្ជត្វេ វត្តំ . . .

វិចារកាព្យាគតេ តិវិយា ព្យាគតេ ខន្ធ អនិច្ចតោ  
 ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចត្តតោ រូបំ  
 បស្សតិ ទិព្វាយ រសោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ  
 ចេតោបរិយញ្ញាណេន វិចារកាព្យាគតេ តិវិយា ព្យាគតេ  
 តចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ យាធាតិ អាត្មាសាទន្ទាយតន-  
 តិវិយំ វិញ្ញាណន្ទាយតនតិវិយស្ស អាម្មណាប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ អាតិញ្ញាណន្ទាយតនតិវិយំ ខេវសញ្ញាណ-  
 សញ្ញាយតនតិវិយស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 រូបាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-  
 យោ សទ្ទាយតនំ រសោតវិញ្ញាណស្ស កន្ទាយតនំ  
 យានវិញ្ញាណស្ស រសាយតនំ ធិត្តវិញ្ញាណស្ស ដោ-  
 ដ្ឋន្ទាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ អព្យាគតា ខន្ធ ឥន្ទិវិចញ្ញាណស្ស ចេតោ-  
 បរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យ-  
 ថាកម្មបទញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋ-  
 នាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឃើញច្បាប់ ខ្ញុំត្រូវវិបាកព្យាគតក្នុង ចំនែកតិវិយាព្យាគតក្នុង ជាមិន  
 រៀង ជាខ្ពុ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ពុស្សឿន ដោយ  
 ទិព្វសោតនាតុ ធីន្ទិវិចិត្ត របស់ច្បុលអ្នកប្រកបដោយវិបាកព្យាគតតិវិ-  
 យាព្យាគតចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាត្មាសាទន្ទាយតនតិវិយា ជា  
 បច្ច័យ នៃវិញ្ញាណន្ទាយតនតិវិយា ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អាតិញ្ញាណ-  
 តនតិវិយា ជាបច្ច័យ នៃខេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនតិវិយា ដោយអាម្ម-  
 ណាប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចត្តវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ  
 សទ្ទាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃរសោតវិញ្ញាណ កន្ទាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ  
 យានវិញ្ញាណ រសាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃធិត្តវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋន្ទាយតនៈ  
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ពួកអព្យាគតក្នុង ជា  
 បច្ច័យ នៃករតិបារណា នូវឥន្ទិវិចញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វនិវា-  
 សានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបទញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយ  
 អាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៧២) អព្យាករណ៍ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
 អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ សេត្វា ផលំ បច្ឆេត្តន្តិ  
 ធិត្វាមំ បច្ឆេត្តន្តិ ធិត្វាមំ តោត្រកុស្ស វេរោធស្ស  
 មត្តស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ សេត្វា វា  
 បុត្តដ្ឋនា វា បត្តំ អធិច្ឆតោ ទុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ  
 សោតំ . . . យាទំ ជីវ្ហំ កាយំ ភូមេ សន្នេ តទ្ធ វសេ  
 វោដ្ឋទ្ធ វត្តំ . . . វិចារាព្យាករណ តតិវិយាព្យាករណ  
 ទទ្ធ អធិច្ឆតោ ទុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ធិត្វាមំ  
 បច្ឆេត្តន្តិ ធិត្វាយ សោតយាតុយា សម្ពំ  
 សុណន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារាព្យាករណតតិវិ-  
 យាព្យាករណតតិសមម្ពិស្ស វិត្តំ យាទំ អព្យាករណ  
 ទទ្ធ វត្តំវិចារាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្តេ-  
 ធិវិសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារ-  
 ម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ ។

(២៧៣) អព្យាករណ៍ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
 អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ បត្តំ អស្សាទេវិ អភិ-  
 ទទ្ធតិ តំ អារត្ត វាតា ទុប្បដ្ឋតិ ធិត្តិ ទុប្បដ្ឋតិ វិចិ-  
 តិច្ឆា ទុប្បដ្ឋតិ ទុប្បដ្ឋតិ ទុប្បដ្ឋតិ ទុប្បដ្ឋតិ ទុប្បដ្ឋតិ  
 សោតំ . . . យាទំ ជីវ្ហំ កាយំ ភូមេ សន្នេ តទ្ធ

(២៧៤) អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធម៌ ដោយអារម្ម-  
 ណប្បដ្ឋយ គឺ ពួកសត្វបុគ្គល គឺចារណាផល គឺចារណាព្រះខិត្តាន  
 ព្រះខិត្តាន ជាបច្ច័យ វៃតោត្រកុ វេរោធនៈ និងមត្ត ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ  
 ពួកសត្វបុគ្គលក្តី ពួកបុត្តនក្តី ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក ថាមិនទៀង ជា  
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហេតុ . . . យានៈ ជីវ្ហំ កាយ ពួករូប ពួក  
 សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . ឃើញច្បាស់  
 ខ្ញុំពួកវិបាកព្យាករណ៍ និងពួកវិយាព្យាករណ៍ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ  
 មិនមែនខ្លួន ឃើញរួច ដោយទិព្វចក្ក ពួសំឡេង ដោយទិព្វសោត-  
 ពាក្យ ដឹងខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិបាកព្យាករណ៍ និងវិ-  
 យាព្យាករណ៍ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ  
 វៃវត្តវិចារណា ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវសានុស្សតិញ្ញាណ និង  
 អនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

(២៧៥) អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធម៌ ដោយអារម្ម-  
 ណប្បដ្ឋយ គឺ (បុគ្គល) ក្រេតអរ កែរាយ និងចក្ក រាគៈ កើតឡើង  
 ព្រោះប្រាណចក្កនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិ កើតឡើង ទទ្ធច្ចៈ  
 កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ក្រេតអរ កែរាយ និង  
 សោតៈ . . . យានៈ ជីវ្ហំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន

អភិធម្មបទិកា អនុលោមនិកាយ្យដ្ឋានំ

វាសេ ដោធូទ្ធវេ វត្ថុំ . . . វិចារាតាព្យាគរេត តិវិយាព្យា-  
គរេត ខន្ធ អស្សនេតិ អភិទន្ធាតិ តំ អាវត្ត វាតា  
ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ  
ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៧៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហដា-  
តាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ នាធំ ទត្វា សីលំ សមា-  
ទយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ  
បុព្វេ សុចិណ្ណាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ឈាបា វុច្ឆ-  
ហិត្វា ឈាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ សេត្វា តោត្រកុំ  
កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ វោនាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ  
សេត្វា មត្តា វុច្ឆហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ។  
សហដាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ  
ទត្វាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ នាធំ ទត្វា  
សីលំ សមាទយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា  
អស្សនេតិ អភិទន្ធាតិ តំ កុំ កត្វា វាតា ឧប្បជ្ជតិ

ត្នកវាស ត្នកវោធិវ្វា វត្ថុ . . . ម្ហាវិក្កាស្សបតិក្ខម្ហ ធិនិក្ខតិវិយាត្យា-  
គក្ខន្ធ វាតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធត្រោះ ធិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា  
កើតឡើង ឧទ្ធច្ចុៈ កើតឡើង រោមទស្ស កើតឡើង ។

[២៧៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអធិ-  
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ ធិនិសហដាតាធិបតិ ។ អាម្មណា-  
ធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន ក្សេមីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសល  
នោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើត្នកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់  
សង្ស័យហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ចេញចាក  
ឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ត្នកវាសបុគ្គល  
ធ្វើគោត្រកូ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើវេទនា ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង  
ចិត្ត) ហើយពិចារណា ត្នកវាសបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់  
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ ធិនិសហដាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិ-  
បតិធមិ ជាបច្ច័យ នៃត្នកវាសយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអធិ-  
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន ក្សេមីល  
ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ  
រីករាយ វាតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)

ជំងឺ ឧប្បជ្ឈតិ ឬ ឲ្យ សុវណ្ណាជំ គុំ គត្វា វាស្សា-  
 ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ គុំ គត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ ជំងឺ  
 ឧប្បជ្ឈតិ ឈាជា វុដ្ឋហិត្វា ឈាជំ គុំ គត្វា អស្សា-  
 ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ គុំ គត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ ជំងឺ  
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៧៨) កុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហជា-  
 តាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ អរហា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា  
 បង្កំ គុំ គត្វា បច្ចវេត្តតិ ។ សហជាតាធិបតិ កុស-  
 លាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានាជំ រូទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អត្យា-  
 កតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-  
 ជាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកោជំ ខទ្ធានំ  
 ចិត្តសមុដ្ឋានាជំ រូទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៩) អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស  
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ  
 សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ វាតំ គុំ គត្វា  
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ គុំ គត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ

ជំងឺ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើតួកុសល វែងខ្លួនរាប់សិប្បហើយ ក្នុង  
 កាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង  
 ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ជំងឺ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញ  
 ចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ  
 កើតឡើង ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ជំងឺ កើតឡើង ។

(២៧៩) កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអត្យាកតធមិ ដោយអធិប-  
 តិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អាម្ម-  
 ណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)  
 ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ  
 វៃតួកុចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ កុសលធមិ ជាបច្ច័យ  
 វៃកុសលធមិ និងអត្យាកតធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-  
 ជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ វៃតួកុសម្បយុត្តកក្ខន្ធនិង  
 តួកុចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយ  
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អាម្ម-  
 ណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេក  
 អរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើរាគៈនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)



ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិបត្តិ  
តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហ-  
ជាតាធិបតិ អកុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] អកុសលា ធម្មោ អព្យាកតស្ស  
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ  
អកុសលាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាធាធំ រូបាធំ អធិបតិប្បច្ច-  
យេន បច្ចយោ ។

[៥០១] អកុសលា ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
សហជាតាធិបតិ អកុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ  
ខន្ធាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាធាឧត្យ រូបាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[៥០២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-  
តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា ផលំ កុំ  
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ទិដ្ឋាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ  
រីករាយ រតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ  
កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ នៃ  
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០០] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអធិប-  
តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ  
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ និងអព្យាកតធមិ  
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ  
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិប-  
តិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ  
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។  
អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ  
ពិចារណា ធ្វើព្រះខិត្តាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា

ធិត្វានំ ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។  
សហជាតាធិបតិ វិបាកាព្យាករតា ករិយាព្យាករតា  
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ និគ្គសមុដ្ឋាណនព្វ  
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៣] អព្យាករតា ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិបតិ សេត្វា  
ដលំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ កុំ កត្វា  
បច្ចុវេក្ខន្តិ ធិត្វានំ គោត្រកុស្ស វេណនស្ស បត្តស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៤] អព្យាករតា ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិបតិ ចក្កុំ កុំ  
កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ  
ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... យានំ ជិវ្ហំ កាយំ  
រូបេ សន្នេ កន្ធូ វសេ ដោដ្ឋិទ្វេ វត្ថុំ ... វិបាកាព្យាករ-  
តេ ករិយាព្យាករតេ ខន្ធូ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-  
ទទ្គតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៥០៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បរិមា បរិមា កុសលា  
ខត្វា បចិមាធំ បចិមាធំ កុសលានំ ខត្វានំ

ព្រះឱព្វាន ជាបច្ច័យ វៃផល ដោយបេណិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិ-  
បតិ គឺ វិបាកាព្យាករតាធិបតិក្តិ ករិយាព្យាករតាធិបតិក្តិ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុ  
សម្បយុត្តកុទ្ធ និវត្តចិត្តសម្ពុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធមិ ដោយអធិប-  
តិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិបតិ គឺ ត្ថុសេត្តបុគ្គល ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់  
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះឱព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ  
ពិចារណា ព្រះឱព្វាន ជាបច្ច័យ វៃគោត្រកុ វេណនៈ និងមគ្គ  
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៤] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយអធិប-  
តិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើចក្ក ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង  
ចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើវត្ថុនោះ ឲ្យ  
ធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល ធ្វើ) សោតៈ ... យានៈ ជិវ្ហំ  
កាយ ត្ថុករូប ត្ថុកសំឡេង ត្ថុកក្លិន ត្ថុករស ត្ថុកដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ... ធ្វើ  
ឲ្យវិបាកាព្យាករតុទ្ធនិវត្តិករិយាព្យាករតុទ្ធនិវត្តិឡាយ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)  
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើវត្ថុនោះ ឲ្យធ្ងន់  
(ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៥០៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធមិ ដោយអនន្តរប្ប-  
ច្ច័យ គឺ ត្ថុកុសលក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ

អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស  
អនុលោមំ វេណានស្ស តោត្រកុ មត្តស្ស វេណានំ  
មត្តស្ស អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[៥០៦] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ កុសលំ វុដ្ឋានស្ស មត្តោ  
ផលស្ស សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និ-  
រោតា វុដ្ឋហន្តស្ស រេវសញ្ញាណសញ្ញាយននកុសលំ  
ផលសមាបត្តិយា អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[៥០៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលឃ្យ ធម្មស្ស  
អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា  
ទទ្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ទទ្ធានំ អនន្ត-  
រឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[៥០៨] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស  
ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ អកុសលំ វុដ្ឋា-  
នស្ស អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[៥០៩] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស  
ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ច័យេន បច្ចុយោ បុរិមា  
បុរិមា វិចារាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ទទ្ធា

ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រកុ អនុលោម  
(ជាបច្ច័យ) នៃវេណានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត វេណានៈ ជាបច្ច័យ  
នៃមត្ត ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[៥០៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអនន្ត-  
រឃ្យច្ច័យ គឺ កុសល<sup>(១)</sup> (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋាន<sup>(២)</sup> មត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃ  
ផល អនុលោម របស់ពួកសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ<sup>(៣)</sup>  
រេវសញ្ញាណសញ្ញាយននកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកខំរោត  
ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ<sup>(៤)</sup> ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[៥០៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអនន្ត-  
រឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលទុក្ខ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលទុក្ខ  
ក្រោយៗ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[៥០៨] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអនន្ត-  
រឃ្យច្ច័យ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[៥០៩] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ  
អនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកវិចារាព្យាកតទុក្ខកិ ពួកកិរិយាព្យាកតទុក្ខកិ មុនៗ

១- បានដល់កុសល ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ។ ២- បានដល់វិចារា ប្រព្រឹត្តទៅ  
ក្នុងភូមិ ៣ ។ ៣- បានដល់ការសម្រេចសេចក្តីផល សកទាមាទិផល អនាមាទិផល ។  
៤- បានដល់ការសម្រេចអនាមាទិផល ។ អង្គកថា ។

បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចារា កាត្យាភក្កតា កិរិយា កាត្យាភក្កតា-  
នំ ខត្តានំ អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ កវ៌្គំ អាវជ្ជបាយ  
កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហនោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិ-  
យា វិភេទា វុដ្ឋហន្តស្ស ខេសញ្ញា ធាសញ្ញាយ តទកិ-  
រិយំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០០] អត្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អាវជ្ជបាយ កុសលានំ ខត្តានំ  
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០១] អត្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អាវជ្ជបាយ អកុសលានំ  
ខត្តានំ អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា  
ខត្តា បច្ឆិមា បច្ឆិមា កុសលានំ ខត្តានំ សម-  
នន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស  
អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ  
មត្តស្ស សមនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

ជាប់ជួយ នៃតួកវិចារា កាត្យាភក្កត្ថន្ត ខិដ្ឋិកកិរិយា កាត្យាភក្កត្ថន្ត ក្រោយ ៗ  
ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយ កវ៌្គៈ (ជាប់ជួយ) នៃអាវជ្ជបាយ កិរិយា (ជាប់ជួយ)  
នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាប់ជួយ) នៃផលសមាបត្តិ  
ខេសញ្ញា ធាសញ្ញា តទកិរិយា របស់បុគ្គល កាលពេញ វិភេទវិបាក  
ជាប់ជួយ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយ ។

[៥០០] អត្យាកតមិ ជាប់ជួយ នៃកុសលធមិ ដោយអនន្ត-  
រាប្បច្ឆយ គឺ អាវជ្ជបាយ ជាប់ជួយ នៃតួកុសលក្ខន្ធ ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយ ។

[៥០១] អត្យាកតមិ ជាប់ជួយ នៃអកុសលធមិ ដោយអនន្ត-  
រាប្បច្ឆយ គឺ អាវជ្ជបាយ ជាប់ជួយ នៃតួកកុសលក្ខន្ធ ដោយអនន្ត-  
រាប្បច្ឆយ ។

[៥០២] កុសលធមិ ជាប់ជួយ នៃកុសលធមិ ដោយសមនន្តរា-  
ប្បច្ឆយ គឺ តួកកុសលក្ខន្ធ មុន ៗ ជាប់ជួយ នៃតួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ៗ  
ដោយសមនន្តរាប្បច្ឆយ អនុលោម (ជាប់ជួយ) នៃតោត្រកុ អនុលោម  
(ជាប់ជួយ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាប់ជួយ) នៃមត្ត វេទានៈ ជាប់ជួយ  
នៃមត្ត ដោយសមនន្តរាប្បច្ឆយ ។

[៥០៧] ភក្កសុលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភក្កសុលំ វុដ្ឋានស្ស មត្តោ  
ផលស្ស សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និ-  
រោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាតាសញ្ញាយននភក្កសុលំ  
ផលសមាបត្តិយា សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] អភក្កសុលោ ធម្មោ អភក្កសុលស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អភក្កសុលោ  
ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អភក្កសុលានំ ខន្ធាទំ សម-  
នន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] អភក្កសុលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អភក្កសុលំ វុដ្ឋានស្ស  
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិហាកា-  
ព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ  
វិហាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធាទំ សម-  
នន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ កវន្តំ អាវជ្ជបាយ កិរិយំ  
វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា

[៥១១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-  
នន្តវប្បច្ច័យ គឺ កុសល (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល  
អនុលោម របស់ពួកសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញា-  
នាសញ្ញាយននកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ  
នៃផលសមាបត្តិ ដោយសមនន្តវប្បច្ច័យ ។

[៥១២] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយសម-  
នន្តវប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុស-  
លក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយសមនន្តវប្បច្ច័យ ។

[៥១៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-  
នន្តវប្បច្ច័យ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយសមនន្តវប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-  
នន្តវប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិហាកាព្យាកតក្ខន្ធគឺ ពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធគឺ មុន ។ ជា  
បច្ច័យ នៃពួកវិហាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយ  
សមនន្តវប្បច្ច័យ កវន្តៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាវជ្ជនា កិរិយា (ជាបច្ច័យ)  
នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ

នឹងរោង វិជ្ជាបន្តិកស្ស ខេត្តសាវ្វាណសាវ្វាយនគរិយំ  
នរសមាបត្តិយា សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ខេត្តសាវ្វាណសាវ្វាយនគរិយោ របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកខេត្ត  
ជាប់ច្រើន ខែផលសមាបត្តិ ដោយសមនន្តរាប្បច្ចយ ។

[៥១៣] អព្យាករតា ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវុដ្ឋនា កុសលានំ  
ខន្ធានំ សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៧] អព្យាករតមិ ជាប់ច្រើន ខែកុសលធមិ ដោយសម-  
នន្តរាប្បច្ចយ គឺ អាវុដ្ឋនា ជាប់ច្រើន ខែពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយសម-  
នន្តរាប្បច្ចយ ។

[៥១៤] អព្យាករតា ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវុដ្ឋនា កុសលានំ  
ខន្ធានំ សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៨] អព្យាករតមិ ជាប់ច្រើន ខែអកុសលធមិ ដោយសម-  
នន្តរាប្បច្ចយ គឺ អាវុដ្ឋនា ជាប់ច្រើន ខែពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយសមនន្ត-  
រាប្បច្ចយ ។

[៥១៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ  
ខន្ធានំ តិណ្ណានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធាស្ស សហជាតប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិនំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[៥១៩] កុសលធមិ ជាប់ច្រើន ខែកុសលធមិ ដោយសហជា-  
តប្បច្ចយ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ជាប់ច្រើន ខែខន្ធា ដោយសហជាតប្បច្ចយ  
ខន្ធា ជាប់ច្រើន ខែខន្ធា ដោយសហជាតប្បច្ចយ ខន្ធា ជាប់ច្រើន  
ខែខន្ធា ដោយសហជាតប្បច្ចយ ។

[៥២០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាករតស្ស ធម្មស្ស  
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ខន្ធា ចិត្ត-  
បម្មដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២០] កុសលធមិ ជាប់ច្រើន ខែអព្យាករតមិ ដោយសហជា-  
តប្បច្ចយ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាប់ច្រើន ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ  
សហជាតប្បច្ចយ ។

[៥២១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-  
 ភតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
 កុសលោ ឋិតោ ខន្ធា តិស្តាន្តំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
 បាទក្ក រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ  
 ខន្ធា ឋិតស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ ស-  
 ហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
 សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អកុសលោ ឋិតោ ខន្ធា  
 តិស្តាន្តំ ខន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ  
 ខន្ធា ឋិតស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាភតស្ស ធម្មស្ស  
 សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អកុសលោ ខន្ធា ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
 អព្យាភតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-  
 យោ អកុសលោ ឋិតោ ខន្ធា តិស្តាន្តំ ខន្ធានំ ចិត្ត-  
 សមុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

[៥២១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធម៌ ដឹងអព្យាកតធម៌  
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ទិវត្ត  
 ចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ទិវ  
 ត្តចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា  
 ទិវត្តចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធម៌ ដោយសហ-  
 ជាតប្បដ្ឋយេន គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយសហជា-  
 តប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា  
 ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៣] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធម៌ ដោយ  
 សហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ ត្តអកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃត្តចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ  
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៤] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធម៌ ទិវ  
 អព្យាកតធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជា  
 បច្ច័យ ខៃខន្ធា ទិវត្តចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាធករ  
រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋ  
ខន្ធាធិ ចិត្តសមុដ្ឋានាធករ រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ ។

[៥២៥] អព្យាកតោ ចន្នោ អព្យាកតស្ស ចម្មស្ស  
សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វិចារកាព្យាកតោ តិវិ-  
យាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធាធិ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានាធករ រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាធករ  
រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋ  
ខន្ធាធិ ចិត្តសមុដ្ឋានាធករ រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ បដិសន្ធិកុណោ វិចារកាព្យាកតោ ឯកោ  
ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធាធិ កដត្តា ច រូបាធិ សហជា-  
តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស  
កដត្តា ច រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា  
ទ្ធិដ្ឋ ខន្ធាធិ កដត្តា ច រូបាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ ខន្ធា វត្តស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
វត្ត ខន្ធាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឯកំ មហាក្ខតំ  
តិណ្ណាដ្ឋំ មហាក្ខតាធិ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជា-  
តប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយ  
សហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៥] អព្យាកតមិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាកតមិ ដោយសហ-  
ជាតប្បដ្ឋយេន គី វិចារកាព្យាកតក្ខន្ធខត្តិ តិវិយាព្យាកតក្ខន្ធខត្តិ ជាបច្ច័យ  
វៃខន្ធា ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា  
ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន  
ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាត-  
ប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ វិចារកាព្យាកតក្ខន្ធខត្តិ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា  
ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា  
ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា  
ខន្ធាតិក្កសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ត្ថកខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃវត្ត  
ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន វត្ត ជាបច្ច័យ វៃត្ថកខន្ធា ដោយសហជាតប្ប-  
ដ្ឋយេន មហាក្ខត ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន



តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហ-  
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ  
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា  
 ធិត្តសមុដ្ឋានំ រូតានំ កដត្តារូតានំ ឧតានារូតានំ  
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ ឯកំ មហាក្ខតំ  
 តិស្តាន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ  
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧតានារូតានំ  
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ  
 មហាក្ខតំ តិស្តាន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស  
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ  
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហា-  
 ក្ខតា ឧតានារូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិស្តាន្នំ មហាក្ខតានំ  
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា  
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-  
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហា-  
 ក្ខត ជាបច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូ ពួកកដត្តារូ ទិន្នពួកឧបាទា-  
 រូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ វៃ  
 មហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃ  
 មហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃ  
 មហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ វៃ  
 ពួកឧបាទារូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែលជាអា-  
 ហារសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ វៃពួកមហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ  
 មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-  
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត  
 ជាបច្ច័យ វៃពួកឧបាទារូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែល  
 ជាឧតុសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ  
 មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិដ្ឋំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ មហាក្ខតា ឧបាទាន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាដ្ឋំ  
មហាក្ខតានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តាយោ  
មហាក្ខតា ឯកស្សំ មហាក្ខតស្សំ សហជាតប្បដ្ឋយេន  
បដ្ឋយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិដ្ឋំ មហាក្ខតានំ សហ-  
ជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មហាក្ខតា កសត្តាន្ធានំ  
ឧបាទាន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៦] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
កុសលា ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូទានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៧] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
អកុសលា ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ  
រូទានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៨] កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស  
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ កុសលោ ឯកោ  
ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ពួក  
មហាក្ខត ជាបច្ច័យ ខៃពួកទុបាទារូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន មហា-  
ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហ-  
ជាតប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ១ ដោយសហ-  
ជាតប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជា-  
តប្បដ្ឋយេន ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ ខៃពួកកដ្ឋតារូប និងពួកទុបាទារូប  
ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៦] កុសលធម៌ក្ខិ អព្យាកតធម៌ក្ខិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកត-  
ធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្ខិ ពួកមហាក្ខតក្ខិ ជា  
បច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៧] អកុសលធម៌ក្ខិ អព្យាកតធម៌ក្ខិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកត-  
ធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្ខិ ពួកមហាក្ខតក្ខិ ជា  
បច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញ-  
ប្បដ្ឋយេន គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធទ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន  
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន  
បច្ចយោ ។

[៥២៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធោ  
តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ  
ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ  
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥២៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតោ កិរិ-  
យាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញ-  
ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុលោ វិបាកាព្យា-  
កតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស  
វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា  
ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ  
នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញ-  
ប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល  
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៨] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្តី ជាបច្ច័យ  
នៃខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយ  
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន  
កុលោនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត និរត្តិ  
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និរត្តិ ដោយអញ្ញ-  
មញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល និរត្តិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន

ខន្ធ វត្តស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ត ខន្ធនំ  
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្តំ មហាក្កតំ តិណ្ណន្នំ  
 មហាក្កតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
 មហាក្កតា វត្តស្ស មហាក្កតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្កតា ទ្ធិន្នំ មហាក្កតានំ អញ្ញមញ្ញប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .  
 ទុក្ខសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ វត្តំ មហាក្កតំ  
 តិណ្ណន្នំ មហាក្កតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 តយោ មហាក្កតា វត្តស្ស មហាក្កតស្ស អញ្ញមញ្ញ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្កតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ក-  
 តានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃ  
 ពួកខ្លះ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្កត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ៣  
 ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្កត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ១ ដោយ  
 អនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្កត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ២ ដោយអនាមតា-  
 ប្បច្ច័យ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ទុក្ខសមុដ្ឋាន . . . មហា-  
 ក្កត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ៣ ដោយអនាមតា-  
 ប្បច្ច័យ មហាក្កត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ១ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ  
 មហាក្កត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្កត ២ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
 និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ វត្តោ ខន្ធនំ  
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
 ខន្ធ វត្តស្ស ខន្ធស្ស និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ទ្វេ ខន្ធ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយនិស្សយ-  
 ប្បច្ច័យ នី កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនំ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទ ជាបច្ច័យ  
 នៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] ភកុសលោ ធម្មោ អភ្សាកតស្ស ធម្មស្ស  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភកុសលា ខន្ធា ចិត្តស-  
មុដ្ឋាធានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៣] ភកុសលោ ធម្មោ ភកុសលស្ស ច  
អភ្សាកតស្ស ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
ភកុសលោ វិភោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
ធានត្ថា រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា  
វិភស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្ថា រូចានំ និស្ស-  
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋាធានត្ថា រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៤] អភកុសលោ ធម្មោ អភកុសលស្ស ធម្មស្ស  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អភកុសលោ វិភោ ខន្ធា  
តិណ្ណានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
ខន្ធា វិភស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] អភកុសលោ ធម្មោ អភ្សាកតស្ស ធម្មស្ស  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អភកុសលា ខន្ធា<sup>(១)</sup>  
ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

១ ឧ. អកុសលោ ធម្មោ វិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្ថា . . . ។

[៥៣២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភ្សាកតធមិ ដោយនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ គឺ ត្អកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៣] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ នៃអភ្សាកត-  
ធមិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣  
និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ  
ខន្ធ ១ និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ  
នៃខន្ធ ២ និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២  
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភ្សាកតធមិ ដោយនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ គឺ ត្អកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 អកុសលោ ឯកោ ខន្ធនោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធនាមំ ចិក្ក-  
 សមុដ្ឋានានក្ស រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 តយោ ខន្ធនោ ឯកស្ស ខន្ធន្ស ចិក្កសមុដ្ឋានានក្ស  
 រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធនោ ទ្ធិន្នំ  
 ខន្ធនាមំ ចិក្កសមុដ្ឋានានក្ស រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ។

[២៣៧] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
 ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារាកាព្យាកតោ កំរិយា-  
 ព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធនោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធនាមំ ចិក្កសមុដ្ឋា-  
 នានក្ស រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
 ខន្ធនោ ឯកស្ស ខន្ធន្ស ចិក្កសមុដ្ឋានានក្ស រូបាមំ ជិស្ស-  
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធនោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនាមំ ចិក្កស-  
 មុដ្ឋានានក្ស រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-  
 សន្និក្ខុលោ វិចារាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធនោ តិណ្ណាន្នំ  
 ខន្ធនាមំ កតត្តា ច រូបាមំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 តយោ ខន្ធនោ ឯកស្ស ខន្ធន្ស កតត្តា ច រូបាមំ  
 ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធនោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនាមំ

[២៣៦] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ នឹងអព្យា-  
 កតធមិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនា  
 នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធនា ជាបច្ច័យ នៃ  
 ខន្ធទ នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ  
 នៃខន្ធល នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ  
 និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិចារាកាព្យាកតក្ខន្ធទក្កិ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទក្កិ ជា  
 បច្ច័យ នៃខន្ធនា នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធនា  
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល នឹងពួកចិក្កសមុដ្ឋាន្ស ដោយនិស្សយ-  
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ វិចារាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនា  
 នឹងពួកកតត្តាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ  
 នឹងពួកកតត្តាន្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល

កតដន្តា ច រូបាចំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឃ  
 វត្តស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ត ១ រូបាចំ និស្ស-  
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្តំ មហាក្ខតំ វិណ្ឌន្នំ មហា-  
 គូតាចំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា  
 វតស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិទ្ធិ មហាក្ខតាចំ និស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ មហាក្ខតា វិគ្គុសមុដ្ឋានានព្វ រូបាចំ កតដន្តា-  
 រូបាចំ ឧបាទារូបាចំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .  
 អសញ្ញាសន្តានំ វត្តំ មហាក្ខតំ វិណ្ឌន្នំ មហាក្ខតាចំ  
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា  
 វតស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិទ្ធិ មហាក្ខតាចំ និស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ មហាក្ខតា កតដន្តារូបាចំ ឧបាទារូបាចំ និស្ស-  
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្វាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស  
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ . . .  
 យាយតនំ . . . ជីក្កយតនំ . . . កាយាយតនំ  
 កាយវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

និកត្តកតដន្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ត្ថកខន្ធ ជាបច្ច័យ វត្ត  
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ត ជាបច្ច័យ វិន្ទកខន្ធ ដោយនិស្សយ-  
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មហា-  
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ត្ថកមហាក្ខត  
 ជាបច្ច័យ វិន្ទកវិគ្គុសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកតដន្តារូប និកត្តកឧបាទារូប ដោយ  
 និស្សយប្បច្ច័យ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .  
 មហាក្ខត ១ របស់ត្ថកអសញ្ញាសន្ត ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ៣ ដោយ  
 និស្សយប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយ-  
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វិន្ទមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ  
 ត្ថកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ វិន្ទកកតដន្តារូប និកត្តកឧបាទារូប ដោយ  
 និស្សយប្បច្ច័យ ចត្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ វិន្ទកវិញ្ញាណ ដោយនិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ . . . យាយតនៈ . . . ជីក្កយតនៈ  
 . . . កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ វិន្ទកាយវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

វត្ថុ វិទា ភាព្យាករតាម វិទិយា ភាព្យាករតាម មន្ទ្រា វិ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] អព្យាករតោ ធម្មោ កុសលស្ម័យ ធម្មស្ម័យ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ កុសលាមំ មន្ទ្រាមំ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៧] អព្យាករតោ ធម្មោ អកុសលស្ម័យ ធម្មស្ម័យ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អកុសលាមំ មន្ទ្រាមំ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤០] កុសលោ ច អព្យាករតោ ច ធម្មោ កុស-  
លស្ម័យ ធម្មស្ម័យ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ  
ឯកោ មន្ទ្រោ ច វត្ថុ ច វត្ថុ មន្ទ្រាមំ មន្ទ្រាមំ និស្សយប្ប-  
ច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មន្ទ្រោ ច វត្ថុ ច ឯកស្ម័យ  
មន្ទ្រស្ម័យ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ មន្ទ្រា ច វត្ថុ  
ច មន្ទ្រាមំ មន្ទ្រាមំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤១] កុសលោ ច អព្យាករតោ ច ធម្មោ  
អព្យាករតស្ម័យ ធម្មស្ម័យ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
កុសលា មន្ទ្រា ច មហាកុសលា ច វត្ថុសមុដ្ឋាបាមំ មន្ទ្រាមំ  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកវិហារព្យាករតក្ខន្ធ ធម្មត្ថកវិហារព្យាករតក្ខន្ធ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៨] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ ខែកុសលមិ ដោយនិស្សយ-  
ប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលមិ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤០] កុសលធម៌ក្តី អព្យាករតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌  
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខន្ធភ  
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធភក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខន្ធទ ដោយ  
និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធលក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខន្ធល ដោយនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤១] កុសលធម៌ក្តី អព្យាករតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ ខែអព្យាករតធម៌  
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធក្តី ត្ថកមហាកុសលក្តី ជាបច្ច័យ  
ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។



អភិធម្មបដិពេ អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២២] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា អកុសលស្ម ធម្មស្ម វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯតោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ម ខន្ធស្ម វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៣] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា អព្យាកតស្ម ធម្មស្ម វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ម ធម្មស្ម ឧបវិនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបវិនិស្សយោ អនន្តរូបវិនិស្សយោ បកត្វបវិនិស្សយោ ។ ការម្មណ្ឌបវិនិស្សយោ នានំ ធន្ា សីលំ សមាទយិត្វា ទុច្ឆោសថតម្មំ កត្វា តំ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុត្រេ សុចិណ្ណានិ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ណាមា វុដ្ឋហិត្វា ណានំ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា តោត្រុតំ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វេនានំ កវំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា

[៥២៥] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាច្ច័យ វៃអកុសលធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ក្តី វត្ថុក្តី ជាច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ជាច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ជាច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២៦] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាច្ច័យ វៃអព្យាកតធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធទក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] កុសលធម៌ ជាច្ច័យ វៃកុសលធម៌ ដោយឧបវិនិស្សយប្បច្ច័យ បាទដល់ ការម្មណ្ឌបវិនិស្សយ អនន្តរូបវិនិស្សយ និងបកត្វបវិនិស្សយ ។ ការម្មណ្ឌបវិនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទេពោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជូន (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ហើយពិចារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យជូន (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើតាត្រកូ ឲ្យជូន (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើវេទានៈ ឲ្យជូន (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេត្តបុគ្គល

កុសលគ្គិរោ បញ្ញាវារោ

មត្តា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ កវំ កត្តា បច្ឆវេត្តន្តិ ។ អនន្តរុប-  
 ជិស្សយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិ-  
 មាធំ កុសលាធំ ខន្ធាធំ ឧបជិស្សយប្បច្ឆយេន បច្ឆ-  
 យោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ត អនុលោមំ វេទានស្ស  
 គោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ មត្តស្ស ឧបជិស្សយប្បច្ឆ-  
 យេន បច្ឆយោ ។ បកតតុបជិស្សយោ សន្តំ ឧបជិ-  
 ស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ  
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ  
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ  
 សីលំ . . . សុតំ . . . ចាតំ . . . បញ្ញំ ឧបជិស្សយ  
 ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ  
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ  
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ  
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាតោ . . . បញ្ញា សទ្ធាយ  
 សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ ឧបជិស្ស-  
 យប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ បថេស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ  
 បថេស្ស ឈានស្ស ឧបជិស្សយបរាធយេន បច្ឆយោ

ចេញពាក្យមត្ត ធ្វើមត្ត ឲ្យច្រមុះ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ អនន្ត-  
 រុបជិស្សយ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធមុនី ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ  
 ក្រោយៗ ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ  
 អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ គោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត វេ-  
 ទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកតតុបជិស្សយ  
 គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ក្សេមសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម  
 ធ្វើឈាន ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា  
 ឲ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើត សីល . . . សុតៈ . . . ចាតៈ . . .  
 អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យទាន ក្សេមសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើឈាន  
 ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើត ធ្វើ  
 សមាបត្តិ ឲ្យកើត សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . . បញ្ញា ជា  
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ វិនិបញ្ញា ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ  
 បរិកម្ម នៃបថេស្សន ជាបច្ច័យ នៃបថេស្សន ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ

ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស ឈានស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស ឈានស្ស  
 បរិកម្មំ តតិយស្ស ឈានស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស  
 ឈានស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាគាសា-  
 នញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អាគាសានញ្ញាយតនស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស  
 បរិកម្មំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ អតិក្ខញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អតិក្ខញ្ញា-  
 យតនស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេវសញ្ញា-  
 នាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-  
 តនស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមំ ឈានំ  
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ អាគាសានញ្ញាយតនស្ស អា-  
 គាសានញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស វិញ្ញាណ-  
 ញ្ញាយតនំ អតិក្ខញ្ញាយតនស្ស អតិក្ខញ្ញាយតនំ  
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ទិព្វស្ស ចតុត្ថស្ស បរិកម្មំ ទិព្វស្ស ចតុត្ថស្ស

បរិកម្ម ខែទុតិយជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែទុតិយជ្ជាន ដោយឧបទិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែតតិយជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែតតិយជ្ជាន ដោយ  
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែចតុត្ថជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែចតុត្ថជ្ជាន  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែអាគាសានញ្ញាយតនជ្ជាន ជា  
 បច្ច័យ ខែអាគាសានញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិ-  
 កម្ម ខែវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែអតិក្ខញ្ញាយតនជ្ជាន ជាបច្ច័យ  
 ខែអតិក្ខញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែទេវ-  
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ជាន  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បឋមជ្ជាន ជាបច្ច័យ ខែទុតិយជ្ជាន ដោយ  
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ជាន (ជាបច្ច័យ) ខែអាគាសានញ្ញា-  
 យតនជ្ជាន អាគាសានញ្ញាយតនជ្ជាន (ជាបច្ច័យ) ខែវិញ្ញាណញ្ញា-  
 យតនជ្ជាន វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន (ជាបច្ច័យ) ខែអតិក្ខញ្ញាយ-  
 តនជ្ជាន អតិក្ខញ្ញាយតនជ្ជាន (ជាបច្ច័យ) ខែទេវសញ្ញានាសញ្ញាយត-  
 នជ្ជាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ខែទិព្វចតុ ជាបច្ច័យ ខែទិព្វចតុ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វាយ សោភណតុ-  
 យា បរិកម្មំ និព្វាយ សោភណតុយា ឧបនិស្សយប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាលាស្ស បរិកម្មំ ឥន្ទ្រិ-  
 វិធិញ្ញាលាស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-  
 បរិយញ្ញាលាស្ស បរិកម្មំ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស ឧប-  
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-  
 លាស្ស បរិកម្មំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស ឧប-  
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ យថាកម្មបកញ្ញាលាស្ស  
 បរិកម្មំ យថាកម្មបកញ្ញាលាស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ អនាគតសញ្ញាលាស្ស បរិកម្មំ អនា-  
 គតសញ្ញាលាស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 និព្វំ ធម្មំ និព្វាយ សោភណតុយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ និព្វា សោភណតុ ឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាលាស្ស  
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាលា សោភណ-  
 បរិយញ្ញាលាស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 ចេតោបរិយញ្ញាលា សុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្មំ នៃទិព្វសោភណតុ ជាបច្ច័យ នៃទិព្វ-  
 សោភណតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្មំ នៃឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាណ ជា  
 បច្ច័យ នៃឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្មំ នៃចេតោ-  
 បរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន  
 បរិកម្មំ នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃបុព្វេនិវាសានុស្ស-  
 តិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្មំ នៃយថាកម្មបកញ្ញាណ ជា  
 បច្ច័យ នៃយថាកម្មបកញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្មំ នៃ  
 អនាគតសញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតសញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយ-  
 ប្បច្ចយេន ទិព្វបកុ ជាបច្ច័យ នៃទិព្វសោភណតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន  
 ទិព្វសោភណតុ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន  
 ឥន្ទ្រិវិធិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្ស-  
 យប្បច្ចយេន ចេតោបរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វនិវាសានុស្សតិក្កាណា-  
 ណំ យថា កម្មបតក្កាណា ស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ យថា កម្មបតក្កាណា ណំ អនាគតិសញ្ញាណា ស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេមស្ស មគ្គស្ស  
 បរិកម្មំ បវេមស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស មគ្គ-  
 ស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស មគ្គ-  
 ស្ស បរិកម្មំ តតិយស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេមោ មត្តោ ទុតិ-  
 យស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទុតិយោ  
 មត្តោ តតិយស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-  
 យោ តតិយោ មត្តោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្ប-  
 ច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តោ មគ្គំ ឧបទិស្សយ អនុប្បដ្ឋិ  
 សមាបត្តិ ឧប្បនេដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋិ សមាបដ្ឋដ្ឋិ សង្ការ  
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ មត្តោ សេត្តានំ  
 អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ វិវត្តិប្បដិ-  
 សម្ពិទាយ បដិកាណា ប្បដិសម្ពិទាយ វាចា វាចនកោ-  
 សល្លស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បុព្វនិវាសានុស្សតិក្កាណា ជាបច្ច័យ ខែយថា-  
 កម្មបតក្កាណា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន យថា កម្មបតក្កាណា ជាបច្ច័យ  
 ខែអនាគតិសញ្ញាណា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែបវេមមគ្គ ជា  
 បច្ច័យ ខែបវេមមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែទុតិយមគ្គ ជា  
 បច្ច័យ ខែទុតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែតតិយមគ្គ  
 ជាបច្ច័យ ខែតតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែចតុត្ថមគ្គ  
 ជាបច្ច័យ ខែចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បវេមមគ្គ ជាបច្ច័យ  
 ខែទុតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ទុតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ ខែតតិយ-  
 មគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ ខែចតុត្ថមគ្គ  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ត្ថិតិសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យមគ្គ ធ្វើសមាបត្តិ  
 ដែលទំនងទំនើក ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើង  
 ហើយ ពិចារណាយេញច្បាស់ ឲ្យក្លាកស្លាវ ថាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិន  
 មែនខ្លួន មគ្គ របស់ត្ថិតិសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខែអត្ថប្បដិសម្ពិទា  
 ធម្មប្បដិសម្ពិទា វិវត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាណា ប្បដិសម្ពិទា ខិតវាខា វាខា-  
 កោសល្ល ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

[៥២៥] កុសលោ ធម្មោ អនុកុសលស្ស ធម្មស្ស  
 ឧបទិស្សយច្បុយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌូបទិស្សយោ  
 បកត្តបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបទិស្សយោ ពានំ ធម្មា  
 សីលំ សមាទយេត្តា ឧចាសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា  
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ  
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រេ សុចិញ្ញាទិ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ  
 អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ  
 ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-  
 ទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។  
 បកត្តបទិស្សយោ សន្នំ ឧបទិស្សយោ ទានំ ជប្បេតិ  
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាទិ សីលំ . . . សុតំ . . . ចាតំ . . . បញ្ញា  
 ឧបទិស្សយោ ទានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាទិ សម្មា . . .  
 សីលំ សុតំ ចាតោ . . . បញ្ញា វាគស្ស ទោសស្ស  
 មោហស្ស វាទស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តិធាយ ឧបទិស្ស-  
 យច្បុយេន បច្ចុយោ ។

[៥២៦] កុសលោ ធម្មោ អនុកុសលស្ស ធម្មស្ស ឧប-  
 ទិស្សយច្បុយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌូបទិស្សយោ អនន្ត-  
 រូបទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបទិស្ស-  
 យោ អរហោ មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តតិ ។

[៥២៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយឧប-  
 ទិស្សយច្បុយេន បានដល់អារម្មណ្ឌូបទិស្សយេន នឹងបកត្តបទិស្សយេន ។  
 អារម្មណ្ឌូបទិស្សយេន គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើឧបាសមាធម្ម  
 ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើត  
 ឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើពួក  
 កុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត)  
 ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ  
 ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញចាកឈាន ធ្វើ  
 ឈាន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើតឡើង  
 ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯបកត្ត-  
 បទិស្សយេន គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសត្វ ហើយដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ  
 សីល . . . សុតៈ . . . ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយដំឡើងមានៈ  
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សត្វ . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . . បញ្ញា ជាបច្ច័យ  
 វៃអកៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ នឹងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ  
 ឧបទិស្សយច្បុយេន ។

[៥២៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុកុសលធមិ ដោយ  
 ឧបទិស្សយច្បុយេន បានដល់អារម្មណ្ឌូបទិស្សយេន អនន្តរូបទិស្សយេន  
 នឹងបកត្តបទិស្សយេន ។ អារម្មណ្ឌូបទិស្សយេន គឺ ព្រះអរហន្ត  
 ចេញចាកមត្ត ធ្វើមត្ត ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយចាករណា ។

អនុទ្ធក្ខេបនិស្សយំ កុសលំ វុទ្ធានុស្សំ មន្តោ វេលស្ស  
 វេលក្កានំ អនុលោមំ វេលសមាបន្តិយា ធិរោតា  
 វុទ្ធានុស្សំ វេលស្សំ វេលស្សំ វេលស្សំ វេលកុសលំ វេល-  
 សមាបន្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។  
 បកត្តបនិស្សយា សន្តំ ឧបនិស្សយ អត្តានំ អតា-  
 បេតិ បរិតាបេតិ បរិយេដ្ឋិម្ហលកំ ធុត្តំ បច្ចុទ្ធកោតិ  
 សីលំ ... សុតំ ... ចានំ ... បញ្ញា ឧបនិស្សយ  
 អត្តានំ អតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយេដ្ឋិម្ហលកំ ធុត្តំ  
 បច្ចុទ្ធកោតិ បន្ទា ... សីលំ សុតំ ចានោ ...  
 បញ្ញា កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស  
 វេលសមាបន្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 កុសលំ កម្មំ វិចារកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ អរោ មត្តំ ឧបនិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិ-  
 យសមាបន្តិ ឧប្បាណេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបន្តិ សន្តារ  
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ មន្តោ អរ-  
 ហតោ អត្តប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ ជិវត្តប្ប-  
 ដិសម្ពិទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិទាយ វេនា វេនា វេនា  
 សល្លស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ប្បច្ចយោ មន្តោ  
 វេលសមាបន្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អនុទ្ធក្ខេបនិស្សយំ គឺ កុសល ជាបច្ច័យ នៃវិជ្ជាវេទនៈ មត្ត ជាបច្ច័យ នៃ  
 ជីវ អនុលោម របស់ត្រកូសត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ  
 វេលសញ្ញាមាសញ្ញាយន្តកុសល របស់បុគ្គល កាលបញ្ញា ចាននិរោធ  
 ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្ត-  
 និស្សយំ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសង្ខារ ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅ-  
 សព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការវិស្វកិរកជាមូល សីល ... សុតៈ ...  
 ចានៈ ... អាស្រ័យបញ្ញា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ទទួល  
 ទុក្ខ ដែលមានការវិស្វកិរកជាមូល សង្ខារ ... សីល សុតៈ ចានៈ ...  
 បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងវេលសមាបន្តិ ដោយ  
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យមត្ត ធ្វើកិរិយាសមាបន្តិ ដែលមិនទាន់  
 កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបន្តិ ដែលកើតឡើងហើយ  
 ឃើញច្បាស់ ឲ្យត្រកូសត្តា ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មត្ត របស់  
 ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ នៃអត្តប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា និងក្តិប្បដិ-  
 សម្ពិទា បដិកាលាប្បដិសម្ពិទា និងវេនាវេនាកោសល្ល ដោយឧបនិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ មត្ត ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[ ៥២៧ ] អតុសលោក ធម្មោ អតុសលស្ស ឧបស្ស  
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការប្បណូចនិស្សយោ  
 អនន្តរូបនិស្សយោ បតតូបនិស្សយោ ។ បច្ចយោ  
 បនិស្សយោ វាតំ តុំ តត្វា អស្សនេតិ អភិធម្មតំ តំ  
 តុំ តត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ តុំ តត្វា  
 អស្សនេតិ អភិធម្មតំ តំ តុំ តត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ  
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ បុរិមា បុរិមា  
 អតុសលា ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អតុសលា ធម៌  
 ទម្រង់ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បតតូប-  
 និស្សយោ វាតំ ឧបនិស្សយ ចាលាំ ហានតិ អទិដ្ឋិ អា-  
 ធម៌ ធម៌ មុសា អណាតិ បិសុណាំ កលាតិ ជុសំ កលាតិ  
 សង្ខំ បលបតិ សង្ខំ ទិដ្ឋតិ ឯល្លោមំ ហារតិ ឯតាតា-  
 វ័តំ តេហេតិ បរិបន្តេ ទិដ្ឋតិ ហានាំ ធម្មតិ តាម-  
 យាតំ តេហេតិ ទិកមយាតំ តេហេតិ ហានាំ ជីវិតា វេ-  
 ហេបេតិ បំបរំ ជីវិតា វេហេបេតិ អវហន្តំ ជីវិតា វេហេ-  
 បេតិ ទុដ្ឋេន ចិរុត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បនេតិ  
 សង្ខំ ភិដ្ឋតិ ទោសំ ឧបនិស្សយ ... ហោហាំ ឧប-  
 និស្សយ មាធំ ឧបនិស្សយ ទិដ្ឋិ ឧបនិស្សយ ...  
 បត្តុធំ ឧបនិស្សយ ចាលាំ ហានតិ ។ បេ ។ សង្ខំ ភិដ្ឋតិ

[ ៥២៨ ] អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអតុសលធម៌ ដោយ  
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការប្បណូចនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ  
 និងបតតូបនិស្សយ ។ ការប្បណូចនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យ  
 ធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ  
 រាគៈនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យធ្ងន់  
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ  
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបនិស្សយ គឺ ពួកអតុ-  
 សលក្ខន្ធ មុខ ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអតុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយ  
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបតតូបនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរាគៈ  
 ហើយសម្លាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ និយាយកុហក  
 និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យពេយពយ កាត់  
 ទី-គ លបតក្រៃព្រេត ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះ ខ លះហែងណ្ហើមទ្រព្យ  
 គេក្រែងផ្លូវ លួចភរិយាបុគ្គលដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម  
 ផ្តាច់បង្គំជីវិតមាតា ផ្តាច់បង្គំជីវិតបិតា ផ្តាច់បង្គំជីវិតព្រះអរហន្ត ធ្វើព្រះ  
 លោហិត នៃព្រះតថាគត ឲ្យពុទ្ធនតិ ដោយរោសចិត្ត បំបែកសង្ឃ  
 អាស្រ័យពោសៈ... អាស្រ័យមោហាៈ អាស្រ័យមានៈ អាស្រ័យទិដ្ឋិ...  
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ



ភតោ ... ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ ... បត្តុតា  
ភកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា  
បត្តុតាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៥] ចាណាតិចាតោ ចាណាតិចាតស្ស ឧប-  
ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណាតិចាតោ អធិត្តា-  
នាទស្ស ... កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស  
មិសុណាវាទាយ ផុសវាទាយ សម្មប្បលាបស្ស  
អភិជ្ឈាយ ព្យាចារស្ស ... មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបទិស្ស-  
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អធិត្តានាទំ អធិត្តានាទស្ស  
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស ។ សន្តិកំ ។  
មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ចាណាតិចាតស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។ ចក្កំ កន្ធិកតំ ។

[៥២៦] កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ មិសុណា-  
វាទោ ផុសវាទោ សម្មប្បលាបោ អភិជ្ឈាយ ព្យាចារោ ។  
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-  
យោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចាណាតិចាតស្ស ... អធិត្តានាទស្ស  
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស មិសុណាវាទាយ

ភតៈ ... ភាសៈ មោហាៈ មាណៈ ទិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ  
ខែភតៈ ទោសៈ មោហាៈ មាណៈ ទិដ្ឋិ នឹងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧប-  
ទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] ចាណាតិចាត ជាបច្ច័យ ខែចាណាតិចាត ដោយឧប-  
ទិស្សយប្បច្ច័យ ចាណាតិចាត (ជាបច្ច័យ) នៃអទិទ្ធានាមៈ ... កាមេ-  
សុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ មិសុណាវាទោ ផុសវាទោ សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈា  
ព្យាចារៈ ... ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។  
អទិទ្ធានាម (ជាបច្ច័យ) នៃអទិទ្ធានាមៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ ។  
សេចក្តីបំប្រុង ។ (ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ) នឹងចាណាតិចាតៈ ដោយ  
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈផងចុះ ។

[៥២៨] កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ មិសុណាវាទោ ផុស-  
វាទោ សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈាយ ព្យាចារៈ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆា  
ទិដ្ឋិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃចាណាតិចាត ...  
ជាបច្ច័យ នៃអទិទ្ធានាមៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ មិសុណាវាទោ

ជុំសភា យ សម្បត្តិលាបស្សៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទស្សៈ  
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] មាតុយាតកកម្មំ មាតុយាតកកម្មស្សៈ ឧប-  
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តយាតកកម្មំ ចិត្តយាត-  
កកម្មស្សៈ . . . អរហន្តយាតកកម្មស្សៈ រុហិរុប្បាទកកម្មស្សៈ  
សង្ឃភេទកកម្មស្សៈ . . . និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា ឧបនិស្ស-  
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តយាតកកម្មំ ចិត្តយាត-  
កកម្មស្សៈ . . . អរហន្តយាតកកម្មស្សៈ រុហិរុប្បាទកកម្មស្សៈ  
សង្ឃភេទកកម្មស្សៈ និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា . . . មាតុយាត-  
កកម្មស្សៈ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហន្ត-  
យាតកកម្មំ . . . រុហិរុប្បាទកកម្មំ . . . សង្ឃភេទកកម្មំ . . .  
និយតមិច្ឆានិដ្ឋិ . . . និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្ប-  
ច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆានិដ្ឋិ មាតុយាតកកម្មស្សៈ  
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តយាតកកម្មស្សៈ . . .  
អរហន្តយាតកកម្មស្សៈ . . . រុហិរុប្បាទកកម្មស្សៈ . . .  
សង្ឃភេទកកម្មស្សៈ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។  
ចក្កំ កាតវុំ ។

ជុំសភា សម្បត្តិលាបៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទៈ ដោយឧបនិស្ស-  
យប្បច្ចយេ ។

[៥៥០] មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧប-  
និស្សយប្បច្ច័យ ចិត្តយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្តយាតកម្ម . . . នៃ  
អរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម និងសង្ឃភេទកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃ  
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ)  
នៃចិត្តយាតកម្ម . . . នៃអរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម សង្ឃភេទកម្ម  
និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ។ អរហន្តយាតកម្ម . . . រុហិរុប្បាទកម្ម . . . សង្ឃភេទ-  
កម្ម . . . និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ  
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយ  
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នៃចិត្តយាតកម្ម . . . អរហន្តយាតកម្ម . . .  
រុហិរុប្បាទកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃភេទកម្ម ដោយឧបនិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ។ ចក្កិក គប្បិធ្វើជាចក្កៈផងចុះ ។

[ ៥៥០ ] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-  
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ បតតត្វបទិស្សយោ  
 ភតំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ  
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ  
 ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-  
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ទោសំ . . . មោហំ ហានំ ទិដ្ឋិ . . .  
 បត្តនំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ  
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ  
 ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-  
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ ពរោ . . . ទោសោ មោហោ  
 មោហោ ទិដ្ឋិ . . បត្តនោ សម្ពាយ សីលស្ស សុតស្ស  
 ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។  
 ចាលំ ហត្ថា តស្ស បដិយាតត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ  
 សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បា-  
 ទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ  
 ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ អទិដ្ឋំ អាទិយត្វា  
 . . មុសា កណ៌ត្វា បិសុណំ កណ៌ត្វា ដុសំ កណ៌ត្វា  
 សម្មំ បលបិត្វា សន្តិ ទិដ្ឋិត្វា ទិល្លោបំ ហរិត្វា  
 ឯកាតារិកំ ករិត្វា បរិបទ្ធេ វត្តា បរទារំ កត្វា

[ ៥៥១ ] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ បានដល់បកត្វបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរកតៈ ហើយ  
 ឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិ-  
 បស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង  
 ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ទោសៈ . . . មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . .  
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម  
 ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត  
 ឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ។ រកតៈ . . .  
 ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ ខែសត្វ  
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ ទិដ្ឋបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ (បុគ្គល)  
 សម្រាប់សត្វ ហើយឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម ធ្វើឈាន  
 ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើ  
 អភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍  
 ដល់ការយាត់ នូវផលខែកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) យកទ្រព្យ ដែលគេមិន  
 បានឲ្យ . . . និយាយកុហក និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាស្រ័យ  
 និយាយពាក្យរោយកយ កាត់ទី-ត លបធ្លក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យគេ  
 ក្នុងផ្ទះខ្លះ ឈរចាំដណ្តើមយកទ្រព្យគេត្រូវផ្តល់ លួចកិរិយាអ្នកដទៃ

តាមហេតុ ករិក្ខា ... ធិតមហេតុ ករិក្ខា តស្ស បដិហោ-  
 តត្ថាយ នាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ  
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ បន្តំ  
 ឧប្បាទេតិ អនិច្ចំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។  
 មាតវំ ជីវិតា កេកោមត្វា តស្ស បដិហោតត្ថាយ នាមំ  
 ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ ករោតិ ។  
 មិតវំ ជីវិតា កេកោមត្វា ... អហោន្តំ ជីវិតា កេកោ-  
 មត្វា ... ឧដ្ឋន ចិត្តន កថាកតស្ស លោហិតំ ឧប្បា-  
 ទេត្វា ... សង្ឃំ ភិក្ខុត្វា តស្ស បដិហោតត្ថាយ នាមំ  
 ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ ករោតិ ។

[៥៥២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ  
 បកត្តបទិស្សយោ ។ អនន្តរូបទិស្សយោ អកុសលំ  
 វុដ្ឋានស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកត្ត-  
 បទិស្សយោ ភកំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ  
 បរិតាបេតិ បរិយដ្ឋិម្ពលកំ ធុក្កំ បច្ឆនុភោតិ នោសំ ...  
 មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ ... បត្តនំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ អា-  
 តាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយដ្ឋិម្ពលកំ ធុក្កំ បច្ឆនុភោតិ ។  
 កតោ ... នោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ ...

សម្លាប់អ្នកស្រុក ... សម្លាប់អ្នកខិតម ហើយឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើ  
 ឧបាសថកម្ម ធ្វើឈាន ឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឱ្យកើតឡើង  
 ធ្វើមន្ត ឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឱ្យកើត  
 ឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់ ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល)  
 ផ្តាច់បដិវិភមតា ហើយឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ដើម្បី  
 ប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់ ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) ផ្តាច់បដិវិភ-  
 មិតា ... ផ្តាច់បដិវិភ ព្រះអរហន្ត ... ធ្វើព្រះលោហិត របស់ព្រះ  
 កថាកត ឱ្យករោតឡើង ដោយគោសចិត្ត ... បំបែកសង្ឃ ហើយ  
 ឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់  
 ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។

[៥៥២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឧប-  
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។  
 អនន្តរូបទិស្សយ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយឧប-  
 និស្សយប្បច្ច័យ ។ ឧបកត្តបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យភកៈ ហើយ  
 ធ្វើខ្លួនឯង ឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល  
 ភោសៈ ... មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ ... អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា  
 ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការ  
 ស្វែងរកជាមូល ។ ភកៈ ... ភោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ ...

អង្គបុព្វដេវា អនុលោមតិក្កិក្កាប្បដ្ឋានំ

បដ្ឋុមា កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស  
ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។  
អនុសលំ កត្តំ វិហាកស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
បច្ចុយោ ។

[ ៥៥៧ ] អព្យាគតតោ ធម្មោ អព្យាគតស្ស ធម្មស្ស  
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ  
អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តូបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យ-  
បទិស្សយោ អរហា ដលំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តនិ  
ទិដ្ឋានំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តនិ ទិដ្ឋានំ ដលស្ស  
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនន្តរូបទិស្សយោ  
បុរិមា បុរិមា វិហាកាព្យាគតា កិរិយាព្យាគតា ខត្វា  
បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ វិហាកាព្យាគតានំ កិរិយាព្យាគត-  
តានំ ខត្វានំ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កវន្តំ  
អារដ្ឋនាយ កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ  
ដលសមាបត្តិយា ទិរោចា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញាទា-  
សញ្ញាយតនកិរិយំ ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្ប-  
ច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បកត្តូបទិស្សយោ កាយិកា  
សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស  
ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ

អង្គបុព្វដេវា អនុលោមតិក្កិក្កាប្បដ្ឋានំ

សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ វៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ទិដ្ឋផលសមា-  
បត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនុសលកម្ម ជាបច្ច័យ វៃវិបាក  
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[ ៥៥៧ ] អព្យាគតធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាគតធម៌ ដោយឧប-  
ទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្យបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ ទិដ្ឋ  
បកត្តូបទិស្សយ ។ អារម្មណ្យបទិស្សយ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល  
ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះទិព្វាន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត)  
ហើយពិចារណា ព្រះទិព្វាន ជាបច្ច័យ វៃផល ដោយឧបទិស្សយ-  
ប្បច្ច័យ ។ អនន្តរូបទិស្សយ គឺ ពួកវិបាកាព្យាគតក្នុង ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាគត-  
កក្កុទ្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ វៃពួកវិបាកាព្យាគតកក្កុទ្ធ ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាគតកក្កុទ្ធ  
ក្រោយ ។ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កវន្ត ជាបច្ច័យ វៃការដ្ឋនា  
កិរិយា ជាបច្ច័យ វៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ  
វៃផលសមាបត្តិ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គល កាល  
ចេញ ចាកទិរោច ជាបច្ច័យ វៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្ស-  
យប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្តូបទិស្សយ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ វៃ  
កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ទិដ្ឋផលសមាបតិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ

កាយិកសុខំ ធុត្តំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ  
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ធុត្តំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ  
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ កោដលំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ  
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ សេនាសនំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិក  
 កស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ កាយិកសុខំ សុខំ . . . កាយិកសុខំ ធុត្តំ  
 ធុត្តំ កោដលំ . . . សេនាសនំ កាយិកសុខំ សុខស្ស  
 កាយិកសុខំ ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-  
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកសុខ  
 សុខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា  
 កាយិកសុខំ សុខំ ឧបទិស្សយ អនុប្បន្នំ កិរិយសមាបត្តិ  
 ឧប្បនេតិ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ សម្ពុរា អនិច្ចតោ  
 ធុត្តតោ អនុត្តតោ វិបស្សនិ កាយិកសុខំ ធុត្តំ . . .  
 ធុត្តំ កោដលំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សយ អនុប្បន្នំ  
 កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បនេតិ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ សម្ពុរា  
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនុត្តតោ វិបស្សនិ ។

កាយិកសុខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ រដូវ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ  
 និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កោដលំ ជាបច្ច័យ នៃ  
 កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ  
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខំ . . . កាយិកសុខំ រដូវ កោដលំ  
 . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផល-  
 សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃ  
 កាយិកសុខំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត កាស្រ័យកាយិក-  
 សុខំ ហើយធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលទំនាក់ទំនង ឲ្យកើតឡើង ចូល  
 កាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ឃើញច្បាស់ ឲ្យភ្នែកសង្ខារ  
 ចាត់ទុក្យង ធាតុកុំ មិនមែនខ្លួន កាយិកសុខំ . . . រដូវ កោដលំ  
 . . . ព្រះអរហន្ត កាស្រ័យសេនាសនៈ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលទំនាក់  
 ទំនងឡើង ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង  
 ហើយ ឃើញច្បាស់ ឲ្យភ្នែកសង្ខារ ចាត់ទុក្យង ជាតុកុំ មិនមែនខ្លួន ។

[ ៥៥៦ ] អត្តាភិក្ខុនា ធម្មោ ភុស្តសលស្ស ធម្មស្ស  
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ  
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តរូបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យប-  
 ទិស្សយោ សេត្វា ដលំ ភុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ និព្វានំ  
 ភុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ និព្វានំ ភោត្រុកុស្ស វេទានស្ស  
 បុត្តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនន្តរូប-  
 ទិស្សយោ អារម្មណ ភុស្តសលានំ ទព្វានំ ឧបទិស្សយ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បកត្តរូបទិស្សយោ កាយិកំ  
 សុខំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយទិ  
 ទុចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ទុប្បាទេតិ វិបស្សនំ  
 ទុប្បាទេតិ មត្តំ ទុប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ទុប្បាទេតិ សមាបត្តិ  
 ទុប្បាទេតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ... ទុក្ខំ ... កោដនំ ...  
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមា-  
 ទិយទិ ទុចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ទុប្បាទេតិ  
 វិបស្សនំ ទុប្បាទេតិ មត្តំ ទុប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ទុប្បាទេតិ  
 សមាបត្តិ ទុប្បាទេតិ កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ  
 ទុក្ខំ ទុក្ខំ កោដនំ .. សេនាសនំ សទ្ធាយ សីលស្ស  
 សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន  
 បច្ចុយោ ។

[ ៥៥៦ ] អត្តាភិក្ខុនា ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-  
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយបិស្ស័យ អនន្តរូបទិស្ស័យ និងបកត្ត-  
 រូបទិស្ស័យ ។ អារម្មណ្យបិស្ស័យ គឺ ត្នកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើដល់ ឲ្យ  
 ធ្ងន់ (កុដិចិត្ត) ហើយវិចារណា ធ្វើត្រនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (កុដិចិត្ត)  
 ហើយវិចារណា ត្រនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃភោត្រុកុ វេទានៈ និងបុត្ត  
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនន្តរូបទិស្ស័យ គឺ អារម្មណ ជាបច្ច័យ  
 នៃត្នកកុសលកុដ្ត ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បកត្តរូបទិស្ស័យ គឺ  
 (បុគ្គល) កាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើទុចោស-  
 ថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យ  
 កើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិ-  
 កទុក្ខំ ... រដូវ ... កោដន ... (បុគ្គល) កាស្រ័យរេបនាសនៈ  
 ហើយឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើទុចោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង  
 ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើត  
 ឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ រដូវ  
 កោដន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា សីល សុតៈ ចាកៈ  
 និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[ ៥៥៥ ] អក្សរករណ៍ ចម្រើន អក្សរសលស្ស័យ ចម្រើន  
 ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ អារម្មណ្យបទ័ស្សយោ  
 អនន្តរូបទ័ស្សយោ បកត្តរូបទ័ស្សយោ ។ អារម្មណ្យប-  
 ទ័ស្សយោ ចត្តុំ តត្តុំ កត្តុំ អស្ស្យាទេតិ អភិទន្ធិតិ  
 តំ តត្តុំ កត្តុំ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ  
 សោតំ ... យានំ ទិដ្ឋិ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធូ  
 រសេ យោជ្ជេ ... វត្តុំ វិចារកាព្យាគរោ តិវិយាព្យា-  
 គរោ ខន្ធិ តត្តុំ កត្តុំ អស្ស្យាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ តត្តុំ  
 កត្តុំ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបទ័ស្ស្យ-  
 យោ អាវជ្ជោ អកុសលានំ ខន្ធិ ឧបទ័ស្សយប្ប-  
 ដ្ឋយេន បច្ឆយោ ។ បកត្តរូបទ័ស្ស្យយោ កាយិកិ  
 សុខំ ឧបទ័ស្សយ មាលំ ហនិ អទិដ្ឋិ អាទិយតិ  
 មុសា កណាតិ មិសុណំ កណាតិ ផុសំ កណាតិ  
 សម្ពំ បលបតិ សន្និ ទិដ្ឋតិ ទិល្លាបំ ហរតិ ឯកាតា-  
 វតំ ករោតិ បរិបន្នេ តិដ្ឋតិ បរណំ កច្ចតិ តាមយាតំ  
 ករោតិ មិកមយាតំ ករោតិ មាតំ ជីវិតា រោរោមេតិ  
 មិកំ ជីវិតា រោរោមេតិ អរហន្តំ ជីវិតា រោរោមេតិ  
 ធុដ្ឋន មិកន្ត តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ  
 សដ្ឋំ ភិទ្ធិតិ កាយិកំ ធុត្តុំ ... ធុត្តុំ ... កោដនំ ...

[ ៥៥៥ ] អក្សរករណ៍ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ដោយឧប-  
 ទ័ស្សយប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្ស្របទ័ស្សយ អនន្តរូបទ័ស្សយ និង  
 បកត្តរូបទ័ស្សយ ។ អារម្មណ្យបទ័ស្សយ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើចក្ខុ ឲ្យធ្ងន់  
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើចក្ខុនោះ  
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ ... យានៈ ជីវិតំ កាយ  
 ព្វកម្ម ព្វកសំឡេង ព្វកភ្លេច ព្វកសេ ព្វកដាវដ្ឋព្វៈ ... វត្តុំ ធ្វើព្វកវិបា-  
 កាព្យាគកត្តុំ និងព្វកវិយាព្យាគកត្តុំ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេក-  
 អរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើខ្លួននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)  
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបទ័ស្សយ គឺ អាវជ្ជោ ជាបច្ច័យ ខែពួក  
 អកុសលក្នុង ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋយេន ។ បកត្តរូបទ័ស្សយ គឺ (បុគ្គល)  
 អាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយសម្រាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបាន  
 ឲ្យ និយាយកុហក និយាយគួរឆ្កាត់ និយាយពាក្យពាក្រកំ និយាយ  
 ពាក្យរាយរាយ កាតំវិ-ត លបតក្តិទ្រព្យគេ បូន្មយកទ្រព្យគេក្នុងផ្ទះ  
 មួយ ឈរចាំដេរណ្តឹងទ្រព្យគេវិញផ្ទះ លួចកិរិយាអ្នកដទៃ សម្រាប់អ្នក  
 ស្រុក សម្រាប់អ្នកខិតម ផ្តាច់បង្កើតវិកាតា ផ្តាច់បង្កើតវិកាតា ផ្តាច់បង្កើត  
 ជីវិតព្រះករោណ ធ្វើព្រះលោហិត ខែព្រះតថាគត ឲ្យកុរោង ដោយ  
 ទោសចិត្ត បំបែកសិទ្ធិ កាយិកកុត្តុ ... ផ្ទៃ ... កោដនំ ...



សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ វាលំ ហនតិ ។ សង្កឹក្កំ ។  
 សង្កំ កិក្កតិ ។ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ  
 ឧត្ត កោដិ . . . សេនាសនំ វាសស្ស វោសស្ស  
 វោហស្ស វាសស្ស វិជ្ជិយា បត្តនាយ ឧបនិស្ស-  
 យប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

[ ៥៥៦ ] អព្យាក្កតោ ធម្មោ អព្យាក្កតស្ស ធម្មស្ស  
 បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ អាម្មណបុរេជានំ វត្តបុ-  
 រេជានំ ។ អាម្មណបុរេជានំ អរោ ចក្កំ អនិច្ចតោ  
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ សោតំ . . . យានំ ជិក្ខុ  
 កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធវេ រសេ វោដ្ឋក្ខេ . . . វត្ត  
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ ជិក្ខេន ចក្កុយ  
 រូបំ បស្សនិ វិញ្ញាយ សោតនាតុយា សង្កំ សុណាតិ ។  
 រូតាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ  
 សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស កន្ទាយតនំ យាន-  
 វិញ្ញាណស្ស រសាយតនំ ជិក្ខុវិញ្ញាណស្ស វោដ្ឋក្ខាយ-  
 តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។  
 វត្តបុរេជានំ ចក្កុយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាន-  
 ប្បន្ទយេន បន្ទយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស

អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ បំបែក  
 សង្ក ។ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ រដូវ កោដិ . . . សេនា-  
 សនៈ ជាប់ជួយ ខែរតៈ រោសៈ រោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តី  
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បន្ទយ ។

[ ៥៥៦ ] អព្យាក្កតមិ ជាប់ជួយ ខែអព្យាក្កតមិ ដោយបុរេ-  
 ជានប្បន្ទយ បានដល់អាម្មណបុរេជាន និងវត្តបុរេជាន ។ អាម្ម-  
 ណបុរេជាន គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញច្បាស់ ទ្រព្យ ថាមិនទៀង ជា  
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . យានៈ ជិក្ខុ កាយ ពួករូប ពួក  
 សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកជោដ្ឋក្ខៈ . . . ឃើញច្បាស់ ទ្រព្យ ថា  
 មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទំនុក ពួសំឡេង  
 ដោយទំនុកសោតនាតុ ។ រូតាយតនៈ ជាប់ជួយ ខែចក្កុវិញ្ញាណ ដោយ  
 បុរេជានប្បន្ទយ សន្ទាយតនៈ (ជាប់ជួយ) ខែសោតវិញ្ញាណ កន្ទា-  
 យតនៈ (ជាប់ជួយ) ខែយានវិញ្ញាណ សោយតនៈ (ជាប់ជួយ) ខែ  
 ជិក្ខុវិញ្ញាណ ជោដ្ឋក្ខាយតនៈ ជាប់ជួយ ខែកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាន-  
 ប្បន្ទយ ។ វត្តបុរេជាន គឺ ចក្កុយតនៈ ជាប់ជួយ ខែចក្កុវិញ្ញាណ  
 ដោយបុរេជានប្បន្ទយ សោតាយតនៈ (ជាប់ជួយ) ខែសោតវិញ្ញាណ

មហាយាននៃ យានវិញ្ញាណស្ស ដ៏ក្លាយនៃ ដ៏ក្លាវិញ្ញាណស្ស កាយាយាននៃ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វត្ថុ វិចារកាត្យកតានៃ កិរិយាត្យកតានៃ ទទ្ធានៃ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៥៧] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ការម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ការម្មណបុរេជាតំ សេត្វា វា បុត្តជ្ជតា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ . . . យានំ ដ៏ក្លំ កាយំ រូបេ សន្តេ តេន រសេ ដោដ្ឋោ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ទិក្ខេន ចក្កេន រូបំ បស្សន្តិ ទិញាយ សោតនាតុយា សន្តិ សុណន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ កុសលានៃ ទទ្ធានៃ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៥៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ការម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ការម្មណបុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ អភិវទ្ធតិ តំ អាភិ វាតោ ទុប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ វិចិត្តោ ទុប្បជ្ជតិ ទទ្ធានៃ ទុប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ទុប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ដ៏ក្លំ កាយំ រូបេ

យានាយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃយានវិញ្ញាណ ដ៏ក្លាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃដ៏ក្លាវិញ្ញាណ កាយាយាននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកិចារកាត្យកតក្ខន្ធ និងត្ថុកិរិយាត្យកតក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៥៧] អព្យាកតមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្មណបុរេជាត គឺ ពួកសេត្វកុសលី ពួកបុត្តជ្ជនី ឃើញច្បាស់ ទ្វេចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទួន សោតៈ . . . យានៈ . . . ដ៏ក្លំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោដ្ឋា . . . ឃើញច្បាស់ ទ្វេវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ពួកសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ។ វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៥៨] អព្យាកតមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) គ្រួសារ វិភាយ នីតិចក្ក កតៈ កើតឡើង ព្រោះ ប្រាជ្ញចក្កនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តោ កើតឡើង ទទ្ធានៃ កើតឡើង វោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . យានៈ ដ៏ក្លំ កាយ ពួករូប

សន្តេ កន្តេ វសេ ដោជ្ជេ . . . វត្ថុ អស្សាទេតិ  
អភិធម្មតិ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ  
វិចិត្តិន្ទា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ពោមនស្សំ  
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អកុសលានំ ទទ្ធានំ  
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៧] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា កុសលា  
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បញ្ញាជាតប្បច្ច-  
យេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា អកុសលា  
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បញ្ញាជាតប្ប-  
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា វិហាកាព្យា-  
កតា កិរិយាព្យាកតា ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស  
កាយស្ស បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ត្ថកសំឡេង ត្ថកក្លិន ត្ថករស ត្ថកដោជ្ជៈ . . . (បុគ្គល) គ្រេកអរ  
រីករាយ នឹងវត្ថុ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាព្វវត្ថុនោះ ទំដិ កើត  
ឡើង វិចិត្តិញ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ពោមនស្ស កើត  
ឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកុសលក្ខន្ធ ដោយ  
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបញ្ញាជា-  
តប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ  
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបញ្ញា-  
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ  
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ  
បញ្ញាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកវិហាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងត្ថក  
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ  
បញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦២] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស  
អាសវវេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា តុសលា  
ខត្តា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ តុសលាធំ ខត្តាធំ អាសវ-  
វេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុ-  
លោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ ធម្មស្ស វេទានំ ធម្មស្ស  
អាសវវេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៣] អតុសលោ ធម្មោ អតុសលស្ស ធម្មស្ស  
អាសវវេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អតុសលា  
ខត្តា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អតុសលាធំ ខត្តាធំ អាសវ-  
វេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៤] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អាសវវេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កិរិយា-  
ព្យាកតា ខត្តា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ កិរិយាព្យាក-  
តាធំ ខត្តាធំ អាសវវេទ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស  
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ តុសលា ចេតនា សម្ប-  
យុត្តកាធំ ខត្តាធំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធមិ ដោយអាសវវេទ-  
ប្បច្ច័យ គឺ តួកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ វៃតួកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ  
ដោយអាសវវេទ្យច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) វៃតោត្រកុ អនុលោម  
(ជាបច្ច័យ) វៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) វៃធម្ម វេទានៈ ជា  
បច្ច័យ វៃធម្ម ដោយអាសវវេទ្យច្ច័យ ។

[៥៦៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយ  
អាសវវេទ្យច្ច័យ គឺ តួអកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ វៃតួអកុស-  
លក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសវវេទ្យច្ច័យ ។

[៥៦៤] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាកតធមិ ដោយ  
អាសវវេទ្យច្ច័យ គឺ តួកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ វៃតួ  
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសវវេទ្យច្ច័យ ។

[៥៦៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធមិ ដោយកម្ម-  
ប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ វៃតួសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយ  
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៦] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា កុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានា ។ រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា កុសលា ចេតនា វិចារកាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានា ធានា រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៩] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អកុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានា ។ រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា អកុសលា ចេតនា វិចារកាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បុរេផលសហជាត វិនិទានាខណិកា ។ សហជាត គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកា គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកវិហាកក្ខន្ធ វិនិទានកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ វិនិទានអព្យាកតធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ វិនិទានចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បុរេផលសហជាត វិនិទានាខណិកា ។ សហជាត គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកា គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកវិហាកក្ខន្ធ វិនិទានតួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អកុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋាបាធនញ្ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌  
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ  
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋាន្យូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស  
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតា  
កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ  
ចិត្តសមុដ្ឋាបាធនញ្ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
បដិសន្ធិក្ខណោ វិបាកាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្ត-  
កានំ ខន្ធនំ កដត្តា ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ចេតនា វតុស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយកម្ម-  
ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតចេតនា និងកិរិយាព្យាកតៈចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ  
ពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋាន្យូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ  
នៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ និង  
ពួកកដត្តាន្យូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវតុ ដោយ  
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតោ វិបាកោ  
ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធនញ្ច រូបាធិ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
តយោ ខន្ធនំ វិបាកស្ស  
ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធនញ្ច រូបាធិ វិបាកប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធនំ ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធនញ្ច  
រូបាធិ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ

[៥៧២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិបាក-  
ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតកុដ្ឋ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត និងពួក  
ចិត្តសមុដ្ឋាន្យូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត  
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋាន្យូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃ  
ខន្ធត និងពួកចិត្តសមុដ្ឋាន្យូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិហារកាព្យាគារតា វិហារតា ខន្ធនា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធនំ  
តាដន្តា ច រូបាដំ វិហារតាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តាយោ  
ខន្ធនា វិហារស្ស ខន្ធនា តាដន្តា ច រូបាដំ វិហារតា  
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធនា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធនំ តាដន្តា  
ច រូបាដំ វិហារតាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ខន្ធនា វតុស្ស  
វិហារតាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៧៣] តុសលធម៌ ចន្ទោ តុសលស្ស ធម្មស្ស  
អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តុសលា អាហារា សម្ម-  
យុត្តតានំ ខន្ធនំ អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៧៤] តុសលោ ចន្ទោ អព្យាគារតស្ស ធម្មស្ស  
អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តុសលា អាហារា ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ រូបាដំ អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៧៥] តុសលោ ចន្ទោ តុសលស្ស ច អព្យា-  
គារតស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ  
តុសលា អាហារា សម្មយុត្តតានំ ខន្ធនំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានានំ រូបាដំ អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៧៦] អតុសលោ ចន្ទោ អតុសលស្ស ធម្មស្ស  
អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អតុសលា អាហារា  
សម្មយុត្តតានំ ខន្ធនំ អាហារប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិហារកាព្យាគារក្ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ ខន្ធនា ដោយ  
វិហារប្បដ្ឋយេន ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ ខន្ធនា ដោយ  
វិហារប្បដ្ឋយេន ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ ខន្ធនា ដោយ  
វិហារប្បដ្ឋយេន តួកខន្ធនំ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ ដោយវិហារប្បដ្ឋយេន ។

[២៧៧] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ តុសលធម៌ ដោយអាហារ-  
ប្បដ្ឋយេន គឺ តួកតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ តុសលធម៌ ដោយ  
អាហារប្បដ្ឋយេន ។

[២៧៨] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ អព្យាគារតធម៌ ដោយអាហារ-  
ប្បដ្ឋយេន គឺ តួកតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ តុសលធម៌ ដោយ  
អាហារប្បដ្ឋយេន ។

[២៧៩] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ តុសលធម៌ ខន្ធនំ អព្យាគារតធម៌  
ដោយអាហារប្បដ្ឋយេន គឺ តួកតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ តុសលធម៌ ដោយ  
អាហារប្បដ្ឋយេន ខន្ធនំ តុសលធម៌ ដោយអាហារប្បដ្ឋយេន ។

[២៨០] អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ អតុសលធម៌ ដោយអាហារ-  
ប្បដ្ឋយេន គឺ តួកអតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខន្ធនំ អតុសលធម៌ ដោយ  
អាហារប្បដ្ឋយេន ។

កុសលគ្គិរោ បញ្ញាវិបាកោ

[២៧៧] អតុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយេន អតុសលា អាហារា ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] អតុសលោ ធម្មោ អតុសលស្ស ច  
អត្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អតុសលា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៩] អត្យាកតោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស  
ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារាត្យាកតា  
តិវិយាត្យាកតា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ  
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារាត្យាកតា អាហារា សម្បយុត្ត-  
កានំ ខត្វានំ កតត្តា ច ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ កតត្តិការោ អាហារោ សមស្ស កាយស្ស  
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស  
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្ប-  
យុត្តកានំ ខត្វានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលគ្គិរោ បញ្ញាវិបាកោ

[២៧៧] អតុសលោ ជាបច្ច័យ ខៃអត្យាកតធម៌ ដោយ  
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកអតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខៃត្នកចិត្តសមុដ្ឋានុប  
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអតុសលធម៌ និងអត្យា-  
កតធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកអតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខៃត្នក  
សម្បយុត្តកក្នុង និងត្នកចិត្តសមុដ្ឋានុប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] អត្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអត្យាកតធម៌ ដោយ  
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកវិចារាត្យាកតាហារ និងត្នកវិយាត្យាកតាហារ  
ជាបច្ច័យ ខៃត្នកសម្បយុត្តកក្នុង និងត្នកចិត្តសមុដ្ឋានុប ដោយអាហា-  
រប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ត្នកវិចារាត្យាកតាហារ ជាបច្ច័យ ខៃ  
ត្នកសម្បយុត្តកក្នុង និងត្នកកតត្តារូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតត្តិកា-  
រាហារ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៨០] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃតុសលធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ត្នកតុសលឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ ខៃត្នកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយ  
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។



[៥៧០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា វិនិច្ឆ័យា ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានំ វូតានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
កុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានំ វូតានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៣] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្ម-  
យុត្តកានំ ខន្ធានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៤] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា វិនិច្ឆ័យា ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានំ វូតានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អកុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានំ វូតានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ  
វិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ខៃអព្យាកតធមិ  
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្ត-  
កក្ខន្ធ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ដោយ  
វិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ  
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ខៃអព្យាក-  
តធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃ  
ពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអព្យាកតធម៌ ដោយសង្ខ័យ

សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ វិចារោក្យាកតតា កិរិយោ-  
ក្យាកតតា សង្ខ័យោ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋានានព្យា រូតានំ សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ បតិ-  
សន្និក្ខុណោ វិចារោក្យាកតតា សង្ខ័យោ សម្បយុត្តកានំ  
ទន្ធានំ កាដត្តា ច រូតានំ សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ  
ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័-  
យោ សោតិទ្ធិយំ សោតិវិញ្ញាណស្ស សង្ខ័យប្បច្ច័-  
យនៃ បច្ច័យោ យានិទ្ធិយំ យានិវិញ្ញាណស្ស សង្ខ័-  
យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ ជិដ្ឋិទ្ធិយំ ជិដ្ឋិវិញ្ញាណស្ស  
សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ កាយិទ្ធិយំ កាយិវិញ្ញា-  
ណស្ស សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ រូបនិក្ខិទ្ធិយំ  
កាដត្តារូតានំ សង្ខ័យប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ ។

[៥៨៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយឈាន

ប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ កុសលានិ ឈាននិ ឈាននិ  
សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ ឈានប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ ។

[៥៨៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអព្យាកតធម៌ ដោយឈាន

ប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ កុសលានិ ឈាននិ ឈាននិ  
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្យា រូតានំ ឈានប្បច្ច័យនៃ បច្ច័យោ ។

[៥៨៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអព្យាកតធម៌ ដោយសង្ខ័យ

ប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិចារោក្យាកតតសង្ខ័យ និងពួកកិរិយាក្យាកតតសង្ខ័យ ជា  
បច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តក្នុង និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសង្ខ័យ-  
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបតិសន្និ ពួកវិចារោក្យាកតតសង្ខ័យ ជាបច្ច័យ ខែពួក  
សម្បយុត្តក្នុង និងពួកកាដត្តារូប ដោយសង្ខ័យប្បច្ច័យ ចក្កុទ្ធិយំ ជា  
បច្ច័យ ខែចក្កុវិញ្ញាណ ដោយសង្ខ័យប្បច្ច័យ សោតិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ  
ខែសោតិវិញ្ញាណ ដោយសង្ខ័យប្បច្ច័យ យានិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ ខែយា-  
និវិញ្ញាណ ដោយសង្ខ័យប្បច្ច័យ ជិដ្ឋិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ ខែជិដ្ឋិវិញ្ញាណ  
ដោយសង្ខ័យប្បច្ច័យ កាយិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ ខែកាយិវិញ្ញាណ ដោយ  
សង្ខ័យប្បច្ច័យ រូបនិក្ខិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ ខែពួកកាដត្តារូប ដោយសង្ខ័-  
យប្បច្ច័យ ។

[៥៨៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយឈាន

ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិយាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្ប-  
យុត្តក្នុង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៨៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអព្យាកតធម៌ ដោយឈាន

ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិយាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ ខែពួកចិត្តស-  
មុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-  
កតស្ស ច ធម្មស្ស ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
កុសលានិ ណរណ្ណានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋាតានេត្យ រូចានំ ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណរណ្ណានិ  
សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៩] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណរណ្ណានិ  
ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ រូចានំ ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អកុសលានិ ណរណ្ណានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋាតានេត្យ រូចានំ ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតានិ កិរិ-  
យាព្យាកតានិ ណរណ្ណានិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ  
ចិត្តសមុដ្ឋាតានេត្យ រូចានំ ណរណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៥៥៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ និវេសន្តកតធមិ  
ដោយណានប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិណាន ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ ខៃ  
ពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ និវេសន្តចិត្តសមុដ្ឋានេវ ដោយណានប្បច្ច័យ ។

[៥៥៨] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ដោយណាន-  
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិណាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្ម-  
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយណានប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយណាន-  
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិណាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តស-  
មុដ្ឋានេវ ដោយណានប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ និវេសន្តកត-  
ធមិ ដោយណានប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិណាន ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ  
ខៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ និវេសន្តចិត្តសមុដ្ឋានេវ ដោយណានប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយណា-  
នប្បច្ច័យ គឺ ពួកអន្តិណាន ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ និងកិរិយាព្យាកតៈ ជា  
បច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ និវេសន្តចិត្តសមុដ្ឋានេវ ដោយណានប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកាត្យាកតានិ ណាទង្គានិ សម្ប-  
យុត្តកានិ ខន្ធានំ កដត្តា វ រូតានំ ណាទប្បដ្ឋយេន  
បច្ចយោ ។

[៥៧៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្ប-  
យុត្តកានិ ខន្ធានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] កុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ មគ្គានិ ចិត្តស-  
មុដ្ឋាណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ  
មគ្គង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន  
បច្ចយោ ។

[៥៧៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អត្យា-  
កតស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុស-  
លានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-  
ណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្ប-  
យុត្តកានិ ខន្ធានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

កដត្តាណោ វៃបដិសន្ធិ ត្ថកអង្គិយោ ដែលជាវិបាកាត្យាកតៈ ជាបច្ច័យ  
នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងត្ថកកដត្តារូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ  
គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ  
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប  
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តស-  
មុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ និងអត្យាកតធមិ  
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថក  
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយមគ្គ-  
ប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្ត-  
កក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មគ្គង្គានិ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៩] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អកុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកាព្យាកតានិ កិរិយា-  
ព្យាកតានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-  
សន្ធិត្តរណោ វិចារកាព្យាកតានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្ត-  
កានំ ទទ្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[៦០១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋិតោ ធម្មោ  
តិណ្ណិន្ទំ ទទ្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
ទទ្ធា ឋិតស្ស ទទ្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៥៩៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-  
ប្បច្ច័យ គី ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាន-  
ប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៩] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ខៃអព្យា-  
កតធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គី ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ  
ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០០] ព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-  
ប្បច្ច័យ គី ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាវិហារកាព្យាកតៈ ខៃកិរិយាព្យាកតៈ ជា  
បច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ  
ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាវិហារកាព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ  
ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកកដត្តាប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយសម្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ គី កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃទទ្ធានំ ដោយសម្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ ទទ្ធា ជា បច្ច័យ ខៃទទ្ធា ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

កុសលក្កិក បញ្ញាវិហារ

ទ្វេ ទន្លា ធ្មំធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ។

( ៦០២ ) អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ អកុសលោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ តវយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្មំធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ។

( ៦០៣ ) អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ វិចារាព្យាកតោ តវិយា ព្យាកតោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ តវយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្មំធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ បដិសន្ធិកុលោ វិចារាព្យាកតោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ តវយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្មំធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដូរយេន បដូរយោ ។

កុសលក្កិក បញ្ញាវិហារ

ខន្ធ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ។

( ៦០៤ ) អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ។

( ៦០៥ ) អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន គឺ ខន្ធ ១ ដែលជាវិបាកព្យាកតោ ទិដ្ឋិកិរិយាព្យាកតោ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ វិបាកព្យាកតក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដូរយេន ។

[៦០៤] កុសលោ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។  
សហជាតា កុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា កុសលោ  
ខន្ធា បុរេជានិស្ស វេទន្តស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-  
យេន បច្ចយោ ។

[៦០៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។  
សហជាតា អកុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា អកុសលោ  
ខន្ធា បុរេជានិស្ស វេទន្តស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-  
យេន បច្ចយោ ។

[៦០៦] អព្យាករណ៍ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស  
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជានិ  
បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកាព្យាករណ៍ កិរិយា-  
ព្យាករណ៍ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ វិប្បយុត្តប្ប-  
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុលោ វិចារកាព្យាករណ៍  
ខន្ធា កាដត្តារូបាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា

[៦០៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក  
កុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។  
ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃកាយខេ ដែលកើតមុន  
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៨] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក  
អកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។  
ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃកាយខេ ដែលកើត  
មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៩] អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-  
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជានិ ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត  
គឺ ពួកវិចារកាព្យាករណ៍ ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្ត-  
សមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ពួកវិចារ-  
កាព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ

វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ តត្ថាយតនំ ចតុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ យានាយតនំ យានវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ជិញ្ញាយតនំ ជិញ្ញាវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារកាព្យាគតានំ តិវិយាព្យាគតានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានំ វិចារកាព្យាគតានំ តិវិយាព្យាគតានំ ទទ្ធា បុរេជានស្ស វេសស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អព្យាគតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ កុសលានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] អព្យាគតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ អកុសលានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បុរេជានំ គឺ ចត្តាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចតុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន យានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ជិញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិញ្ញាវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ និងព្យាគតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបច្ឆាជានំ គឺ ព្យាគតានុកតានុ និងព្យាគតានុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥០៧] អព្យាគតមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥០៨] អព្យាគតមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។



[៦០៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋិតោ ខន្ធា តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឋិតស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៨] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា កុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៩] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋិតោ ខន្ធា តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឋិតស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានត្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៨] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកកធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៩] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ និងអព្យាកកធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

កុសលត្ថិក បញ្ញាវិហារ

[២០២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធោ  
តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ  
ឯកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ខន្ធោ  
ទិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។  
សហជាតា អកុសលា ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុសលា  
ខន្ធោ បុរេជាតស្ស វេទស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[២០៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច  
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
អកុសលោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្តស-  
មុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ  
ខន្ធោ ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ខន្ធោ ទិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្ត-  
សមុដ្ឋាបាទក្ក រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្ថិក បញ្ញាវិហារ

[២០៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអត្ថិ-  
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ  
ខន្ធភ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ  
នៃខន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៦] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ  
អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក  
អកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។  
បច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយៈនៃ ដែលកើត  
មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ នឹងអព្យា-  
កតធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ  
នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធភ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ  
នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល  
នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៥] អព្យាករតោ ធម្មោ អព្យាករតស្ស ធម្មស្ស  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ  
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ វិបាកាព្យាករតោ  
កំរិហព្យាករតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ  
ចិត្តសមុដ្ឋានានត្យ រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានត្យ  
រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្ទំ ខន្ធានំ  
ចិត្តសមុដ្ឋានានត្យ រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
បដិសន្ធិត្តលោ វិបាកាព្យាករតោ ឯកោ ខន្ធា  
តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ កាដត្តា ច រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កាដត្តា ច  
រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្ទំ ខន្ធានំ  
កាដត្តា ច រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា  
វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ច-  
យេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណិន្ទំ មហា-  
ក្ខតាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា  
ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ  
មហាក្ខតា ទ្ធិន្ទំ មហាក្ខតាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៦០៥] អព្យាករតេមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករតេមិ ដោយវត្ថុ-  
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ ទិវឥន្ទ្រិយ ។  
សហជាត គឺ វិបាកាព្យាករតក្ខន្ធ ទិវឥន្ទ្រិយាព្យាករតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ  
ខៃខន្ធា ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ  
ខៃខន្ធា ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធអ ជាបច្ច័យ  
ខៃខន្ធអ ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ  
វិបាកាព្យាករតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ទិវឥន្ទ្រិយកាដត្តារូប ដោយ  
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ទិវឥន្ទ្រិយកាដត្តារូប ដោយ  
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធអ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធអ ទិវឥន្ទ្រិយកាដត្តារូប ដោយ  
អត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ  
ខៃវត្ថុខន្ធា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ៣  
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ១ ដោយ  
អត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

មហាក្សត្រា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ក្រដន្តារូចានំ ឧបា-  
 នារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិវ . . . អាហារ-  
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ  
 មហាក្សតំ តំណែងំ មហាក្សតានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
 តយេន មហាក្សតា ឯកស្សំ មហាក្សតស្សំ អត្តិប្បច្ច-  
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្សតា ម្ភំ មហាក្សតានំ អត្តិ-  
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្សតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ  
 ក្រដន្តារូចានំ ឧបាណរូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។  
 បុរោហិតំ អាហារ ចក្កំ អនិច្ចតោ ឧត្តតោ អនត្តតោ  
 វិបស្សនិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជីវំ កាយំ រូប សឌ្ឍោ  
 កន្ធិ វសេ វោជ្ជរូ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ឧត្តតោ អ-  
 នត្តតោ វិបស្សនិ និរុទ្ធិ ចក្កុយា រូបំ បស្សនិ និព្វាយ  
 សោតតាតុយា សម្ពំ សុណាតិ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញា  
 ណស្សំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សទ្ធាយតនំ ។ បេ  
 កទ្ធាយតនំ វសាយតនំ វោជ្ជន្តាយតនំ កាយវិញ្ញា  
 ណស្សំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុយតនំ ចក្កុ  
 វិញ្ញាណស្សំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយត  
 សោតវិញ្ញាណស្សំ យាតាយតនំ យា នវិញ្ញាណស

ត្ថមហាក្សត ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកដន្តារូប និងត្ថក  
 ឧបាណរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ពាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .  
 ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្សត ១ របស់ត្ថកអសញ្ញាសត្ថ ជាបច្ច័យ នៃ  
 មហាក្សត ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្សត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត ១  
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្សត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត ២ ដោយអត្តិប្ប-  
 ច្ច័យ ត្ថកមហាក្សត ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកដន្តារូប និង  
 ត្ថកឧបាណរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បុរោហិត គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញ  
 ច្បាស់ នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោត . . . យានៈ  
 ជីវិត កាយ ត្ថករូប ត្ថកសំឡេង ត្ថកក្លិន ត្ថករស ត្ថករោជាដ្ឋាន . . .  
 ឃើញច្បាស់ នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយ  
 ទិព្វចក្ក ត្ថកសំឡេង ដោយទិព្វសោតតាតុ រូចាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ក-  
 វិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ ។ បេ ។ កទ្ធាយតនៈ សោ-  
 យតនៈ រោជ្ជន្តាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ  
 ចក្កុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កុវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ  
 (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ យាតាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃយានវិញ្ញាណ

ដំក្កយននៈ ដំក្កវិញ្ញាណាស្ស កាយាយននៈ កាយវិញ្ញាណាស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតតធិការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបដិវិត្ត្រិយំ កដត្តារូបំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] អព្យាកតោ ធម្មោ ឧសុសលស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ សេត្តោ វា បុត្តដ្ឋិតា វា ចត្តំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ ... យានំ ដ្ឋិវំ កាយំ រូបេ សទ្ធេ កន្ធូរេសេ ដោដ្ឋត្វេ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ធិត្វេន ចត្តុបា រូបំ បស្សន្តិ ធិញ្ញាយ សោតោ ជាតុយា សន្តិ សុណន្តិ ។ វត្ថុ ឧសុសលានំ ខន្ធានំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៧] អព្យាកតោ ធម្មោ អឧសុសលស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចត្តំ អស្សនេតិ អភិទទ្ធាតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បដ្ឋិតំ ធិដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋិតិ

ដំក្កយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃដំក្កវិញ្ញាណ កាយាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃ កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារកាព្យាកតក្ខន្ធនំ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធនំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកវិចារកាព្យាកតក្ខន្ធនំ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កតតធិការោ ជាបច្ច័យ នៃ កាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ រូបដិវិត្ត្រិយំ ជាបច្ច័យ នៃពួក កដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[២០៦] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ ពួកសេត្តកុសលក្ខំ ពួកបថជនក្ខំ ឃើញ ច្បាស់ ទូលែក្ខ ហមិនវៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ ... យានៈ ដំក្ក កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកជាដើមៈ ... ឃើញច្បាស់ ទូលែក្ខ ហមិនវៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញ រូប ដោយវិចិត្រចក្ខុ ក្លិន ឡើង ដោយវិចិត្រសាតពាតុ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធនំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[២០៧] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ព្រេតករោ កាយ មិន ចក្ខុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញាចក្ខុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង

កុសលដ្ឋិត បច្ចាសោ

វិចិត្តច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ខោមនស្សិ  
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... យានំ ជ្ជិវំ កាយំ រូបេ សន្តេ  
កន្ធិ រសេ ដោដ្ឋង្វេ ... វត្ថុំ អស្សាទេតិ អតំទន្ធិតិ  
តំ អារត្តំ រាតា ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ខោមនស្សិ  
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុ អតុសលានំ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[២០៥] កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេវាតំ ។ សហជាតោ កុសលោ ឋិតោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ទេ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិដ្ឋំ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មា អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ សង្រ្គិយំ ។ សហជាតោ កុសលោ ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតោ កុសលោ ទន្ធា ច កតផ្សិតារោ អាហារោ ច សមស្ស កាយស្ស

កុសលដ្ឋិតៈ បច្ចាសោ:

វិចិត្តច្ឆា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង  
សោតៈ ... យានៈ ជ្ជិវំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួក  
រស ពួកជាំដ្ឋង្វៈ ... ព្រឹតកអៈ រីករយ ទីដំវត្ថុ ពតៈ កើតឡើង  
ព្រោះប្រាថ្នាត្រូវបាន ។ បេ ។ ខោមនស្ស កើតឡើង ។ វត្ថុ ជា  
បច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៥] កុសលធម៌ក្តី អត្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទីដំបូរវេដាត ។ សហជាត គឺ កុសលក្ខន្ធទត្តិ វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃទន្ធា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ទន្ធលក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃទន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៦] កុសលធម៌ក្តី អត្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ ទីដំបូរិយ ។ សហជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី កតផ្សិតារោក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា កុសលា  
ខន្ធោ ច រូបជីវិត្រ្មិយេត្ថា កេដត្តារូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ ។

[២២០] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
អកុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហា-  
ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អកុសលោ ឯកោ  
ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាធំ ខន្ធចំ អត្ថិប្បច្ចយេន  
បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ធស្ស  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ធំធំ  
ខន្ធចំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា  
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ  
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វត្ថ្រិយំ ។ សហជាតា  
អកុសលា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ  
រូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុ-  
សលា ខន្ធោ ច កតធិការោ អាហារោ ច វេស្ស  
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា  
អកុសលា ខន្ធោ ច រូបជីវិត្រ្មិយេត្ថា កេដត្តារូបាធំ  
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី រូបជីវិត្រ្មិយក្តី  
ជាបច្ចយ ខៃពួកកេដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[២២០] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ចយ ខៃអកុសល-  
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហជាត ខិណ្ឌុរេពាក ។ សហ  
ជាត គឺ អកុសលក្ខន្ធខក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ចយ ខៃខន្ធត ដោយ  
អត្ថិប្បច្ចយ ខន្ធតក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ចយ ខៃខន្ធខ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ  
ខន្ធលក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ចយ ខៃខន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[២២១] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ចយ ខៃអព្យាកត-  
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ ខិណ្ឌុ  
អត្រ្មិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី  
ជាបច្ចយ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាបរូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ  
ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី កតធិការហារក្តី ជាបច្ចយ ខៃកាយនេះ ដោយ  
អត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធក្តី រូបជីវិត្រ្មិយក្តី  
ជាបច្ចយ ខៃពួកកេដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[ ២២២ ] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
 នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា  
 បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ កុសលាធំ ខន្ធាធំ នត្ថិប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ។ សន្តិវត្តំ ។ យថា អនន្តរប្បច្ចយំ ឯវំ  
 វិន្តារេតត្ថំ ។

[ ២២៣ ] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
 វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា  
 បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ កុសលាធំ ខន្ធាធំ វិភត្តប្បច្ចយេន  
 បច្ចយោ ។ សន្តិវត្តំ ។ យថា អនន្តរប្បច្ចយំ ឯវំ  
 វិន្តារេតត្ថំ ។

[ ២២៤ ] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស  
 អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯវេកា ខន្ធា  
 តិណ្ណាធំ ខន្ធាធំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាយោ  
 ខន្ធា ឯវេកស្ស ខន្ធាស្ស អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។  
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិធំ ខន្ធាធំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។  
 សន្តិវត្តំ ។ យថា អត្ថិប្បច្ចយំ ឯវំ វិន្តារេតត្ថំ ។

[ ២២៥ ] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ  
 គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកកុសលក្ខន្ធគ្រោយ ។  
 ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរប្បច្ច័យ យ៉ាងណា  
 (នត្ថិប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិនិច្ឆ័យ យ៉ាងនោះដែរ ។

[ ២២៦ ] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយវិភត្ត-  
 ប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកកុសលក្ខន្ធគ្រោយ ។  
 ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរប្បច្ច័យ យ៉ាងណា  
 (វិភត្តប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិនិច្ឆ័យ យ៉ាងនោះដែរ ។

[ ២២៧ ] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយអវិភត្ត-  
 ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធខ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ  
 ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។ ខន្ធា ជាបច្ច័យ  
 ខៃខន្ធា ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អត្ថិប្បច្ច័យ  
 យ៉ាងណា (អវិភត្តប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិនិច្ឆ័យ យ៉ាងនោះដែរ ។



អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស បរិមោ ភាគោ

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បរិមិ  
មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
មាតិកានិក្ខបពេ . . . . .	១
បច្ចយវិគង្គពេ . . . . .	"

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ  
កុសលត្ថិកំ

បដិច្ចពេ . . . . .	១៧
ខន្ទុសោ . . . . .	"
អនុលោមំ . . . . .	"
បច្ចនីយំ . . . . .	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ . . . . .	៣១
បច្ចនីយានុលោមំ . . . . .	៣៤
និរទ្ទុសោ . . . . .	៣៦
អនុលោមំ . . . . .	"
បច្ចនីយំ . . . . .	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយំ . . . . .	៨១

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បរិមោភាគ

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ ខាងដើម  
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
មាតិកានិក្ខបពេ . . . . .	១
បច្ចយវិគង្គពេ . . . . .	"

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ  
កុសលត្ថិកំ

បដិច្ចពេ . . . . .	១៧
ខន្ទុសោ . . . . .	"
អនុលោម . . . . .	"
បច្ចនីយោ . . . . .	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយោ . . . . .	៣១
បច្ចនីយានុលោម . . . . .	៣៤
និរទ្ទុសោ . . . . .	៣៦
អនុលោម . . . . .	"
បច្ចនីយោ . . . . .	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយោ . . . . .	៨១

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១០០
សហជំនាញ	. ១១៨
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១២២
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៣
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១២៤
បច្ចុយករ	. ១២៥
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៨
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៦
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១២៧
និស្សយករ	. ១៨៨
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១៧២
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១៧៤
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១៧៨
សំសង្កករ	. ១៧៦
អនុលាម	. ”

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១០០
សហជំនាញ	. ១១៨
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១២២
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៣
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១២៤
បច្ចុយករ	. ១២៥
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៨
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១២៦
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១២៧
និស្សយករ	. ១៨៨
អនុលាម	. ”
បច្ចុទ្ទិយ	. ១៧២
អនុលាមប្បច្ចុទ្ទិយ	. ១៧៤
បច្ចុទ្ទិយានុលាម	. ១៧៦
សំសង្កករ	. ១៧៦
អនុលាម	. ”

មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុន័យ . . . . .	២០១
អនុលាមប្បច្ចុន័យ . . . . .	២០៧
បច្ចុន័យានុលាម . . . . .	២១៧
សម្បយុត្តករ . . . . .	២២៥
អនុលាម . . . . .	”
បច្ចុន័យ . . . . .	២២៧
អនុលាមប្បច្ចុន័យ . . . . .	២២៨
បច្ចុន័យានុលាម . . . . .	”
បញ្ញាពរ . . . . .	២២៧
វិភង្គ . . . . .	”

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុន័យ . . . . .	២០១
អនុលាមប្បច្ចុន័យ . . . . .	២០៧
បច្ចុន័យានុលាម . . . . .	២១៧
សម្បយុត្តករ . . . . .	២២៥
អនុលាម . . . . .	”
បច្ចុន័យ . . . . .	២២៧
អនុលាមប្បច្ចុន័យ . . . . .	២២៨
បច្ចុន័យានុលាម . . . . .	”
បញ្ញាពរ . . . . .	២២៧
វិភង្គ . . . . .	”

អំពីការប្រែប្រួល

អំពីការប្រែប្រួល	អំពីការប្រែប្រួល	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
ឯកោ ខន្ទា	ឯកោ ខន្ទា	៤៧	១០
បច្ចុយា ទ្វេ	បច្ចុយា ទ្វេ	១២០	១៧
ធម្មត្ថ	ធម្មត្ថ	១៧២	៧
បញ្ច	បញ្ច	១៧៤	១៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណគតុ	វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណគតុ	២	៨
មិនមែន	ជាច្រើន	៨	១២
ជាច្រើន ដោយសហជាតប្បដ្ឋយន្ត ដោយនសហជាតប្បដ្ឋយ ។	ជាច្រើន ដោយនសហជាតប្បដ្ឋយ ។		១៣
មិនមែនជាច្រើន ដោយ.	ជាច្រើន ដោយនបុរ-		
បុរេជាតប្បដ្ឋយ	ជាតប្បដ្ឋយ	១២	១០
និងកិរិយាព្យកតក្ខន្ធន	និងកិរិយាព្យកតក្ខន្ធន ១	៣៧	៥
តាហិរូប	តាហិរូប ។	៤៤	១០
អកុសល	អកុសល	៥៣	១៧
មាតិកា ៣	មាតិកា ៣	៥៥	១២
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ	ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ	៨៨	១២
"	"	៧២	១៣
អកុសលធម៌ក្តី	អព្យាគតធម៌ក្តី	១១៧	៤
កិរិយាព្យកតក្ខន្ធន	កិរិយាព្យកតក្ខន្ធន	១៣៦	១៦
ប្រាម	ប្រាម	១៧៧	៦
ក្នុងនិវ្សយក្ខប្បដ្ឋយ	ក្នុងនិវ្សយក្ខប្បដ្ឋយ	២០៧	១៨
ក្នុងនិវ្សយក្ខប្បដ្ឋយ	ក្នុងនិវ្សយក្ខប្បដ្ឋយ	២២៨	៥